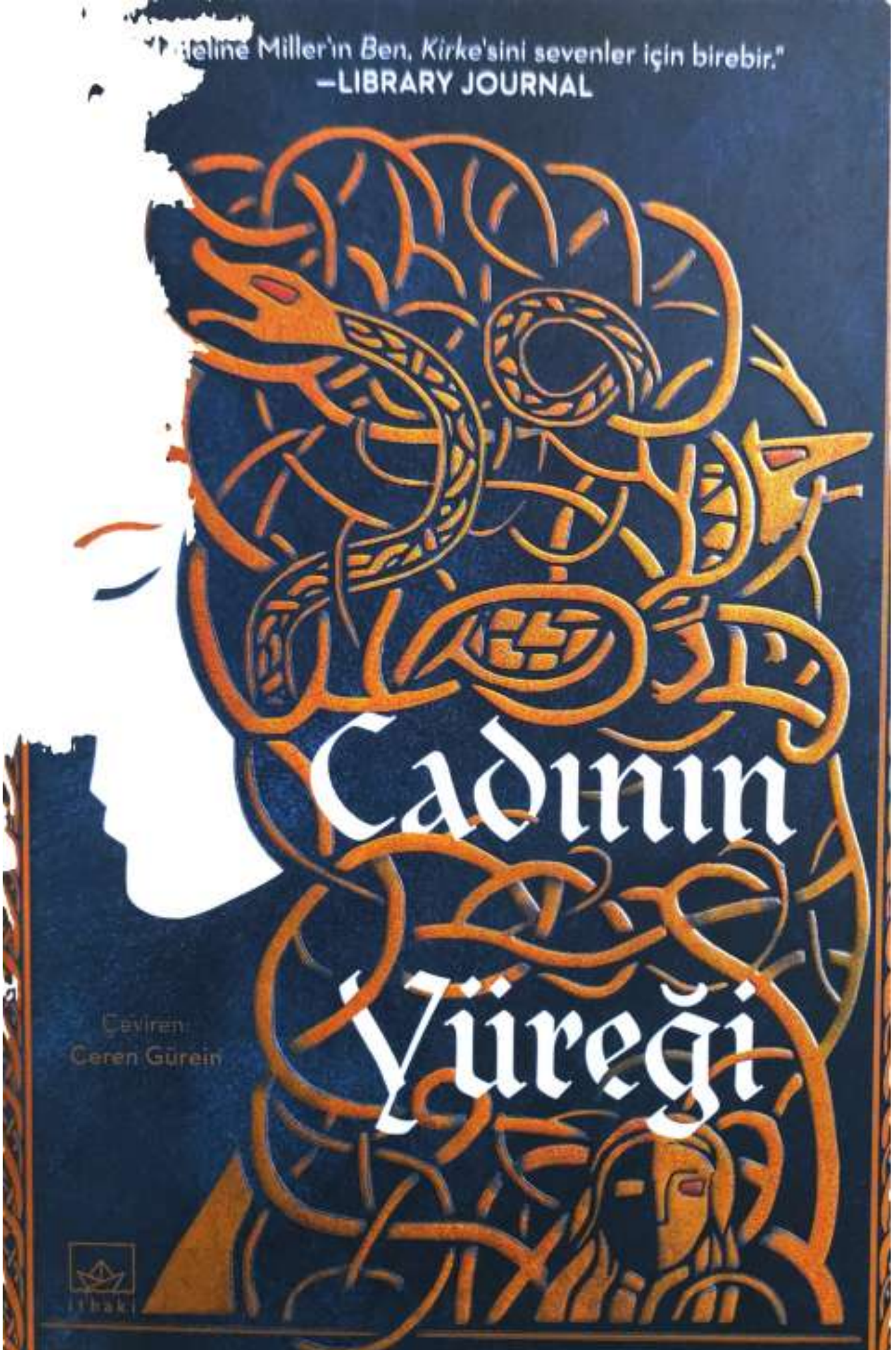
"...eline Miller'ın *Ben, Kirke*'sini sevenler için birebir."
—LIBRARY JOURNAL

Cadının Yüreği

Çeviren:
Ceren Gürein

GENEVIEVE GORNICHEC

Genevieve Gornichec

Ohio Eyalet Üniversitesi tarih bölümünden mezun olan Gornichec, Vikingler üzerine yaptığı çalışmalarla konu üzerinde uzmanlaştı. İskandinav mitleri ve İzlanda destanları üzerine yaptığı çalışmalar ve araştırmalar ise yazın hayatındaki ilhamı oldu. Cleveland, Ohio'da yaşıyor. *Cadının Yüreği* yazarın ilk romanıdır.

GENEVIEVE GORNICHEC

Cadının Yüreği

Çeviren
Ceren Gürein

ithaki

Dedecime

BÖLÜM 1

UZUN zaman önce, tanrılar gençken ve Asgard daha yeni var olmuşken, âlemlerin bir ucundan bir cadı çıkageldi. Kadın birçok eski büyü biliyordu ama özellikle, kişinin bedenini terk ederek geleceği görmesine izin veren bir büyü olan *seid* konusunda hünerliydi. Bu da Aesir tanrılarının en yücesi olan Odin'in oldukça ilgisini çekti; yeteneklerini öğrendiğinde cadıya, *seid*'i öğretmesi karşılığında bilgi rünlerinden bahsetmeyi teklif etti.

Cadı başta kararsız kaldı. Odin hakkında onu tereddüde düşürmeye yetecek kadar şey duymuştu. Ama onun, sırlarını öyle kolay kolay paylaşmadığını da biliyordu, bu da *seid* konusundaki bilgisinin tanrı için gerçekten büyük değer taşıdığı anlamına geliyordu. Bu yüzden, bu acımasız tek gözlü tanrı hakkındaki şüphelerini bir kenara bıraktı ve teklifini kabul etti.

Birlikte *seid*'i kullandıklarında, cadı daha önce gittiğinden çok daha aşağıya çekilmiş, zamanın başlangıcından daha karanlık bir yere dokunurken buldu kendini. Bu yer onu korkuttu, orada bulunan sırlar muazzam ve dehşetengizdi, bu yüzden daha derine inmeye cesaret edemedi – fakat bu Odin'in hiç hoşuna gitmedi çünkü her şeyden çok arzuladığı bilgi orada gizleniyordu ve ona göre, kadın bu bilgiye ulaşabilecek tek kişiydi.

Cadı, büyüsünü aynı zamanda Aesir'in rakiplerine, yani Asgard'a giden yolda topraklarını aştığı, tanrıların kardeş ırkı Vanir'e öğretiyordu. Cadıyı hizmetleri karşılığında ödüllendirmek için Vanir tanrılarının aklına altından başka bir şey gelmemişti ki kadının altını pek önemsediği yoktu.

Ama Odin, onun Asgard ve Vanaheim arasında seyahat etti-

ğini fark ettiğinde bunu fırsat bildi. Aesir'i cadıya düşman etti ve ona Gullveig, "altın düşkünü" adını taktı. Mızraklarını kadının içinden geçirip onu üç kez yaktılar ve o da üç kez yeniden doğdu - çünkü çok yaşlıydı, öldürmesi çok zordu ve göründüğünden çok daha fazlasıydı. Her yandığında, Odin bilmek istediğini öğrenmek için onu o karanlık yere çekmeye çalıştı ve cadı her seferinde direndi. Vanir ise Aesir'in ona yaptığı muameleyi duyduğunda öfkeden deliye döndü ve böylece kâinatın ilk savaşı ilan edilmiş oldu.

Üçüncü kez yeniden doğduğunda, Gullveig kaçsa da ardında bir şey bıraktı: Hâlâ mızrağa geçirilmiş hâlde odun yığınının üzerinde dumanı tüten yüreğini.

İşte *o* da orada bulmuştu onu.

Bir süre sonra, cadıyı Jotunheim'ın en uç noktasındaki en derin, en karanlık ormana kadar takip etti: Aesir'in amansız düşmanları olan devlerin toprağıydı burası. Bu ormana Demirkoru deniyordu, buradaki eğri büğrü gri ağaçlar o kadar sıktı ki içlerinden geçen gerçek bir yol yoktu, o kadar uzunlardı ki gölgeliyorlardı güneşi.

Fakat bu ormana girmesine gerek kalmamıştı çünkü Demirkoru'yu Jotunheim'ın geri kalanından ayıran nehrin kıyısında bulmuştu cadıyı, su boyunca yükselen gür ormanı ve ötesindeki dağları izliyordu. Omuzlarında kalın bir pelerin ve başına çektiği bir başlıkla eski bir yün battaniyenin üzerinde oturuyordu. Güneş tepede parlıyordu ama o gölgedeydi, ellerini kucağında birleştirmiş, bir ağacın gövdesine yaslanıyordu.

Bir süre cadıyı izledi, bir o yana bir bu yana kıpırdandı, burnunu kaşıdı, nehrin tuhaf şırıltısını ve ötücü kuşların cıvıltılarını dinledi. Sonra ellerini arkasında kavuşturup ona doğru yürüdü. Yüzünün sadece alt yarısını görebiliyordu ama cildi pembe görünüyordu – hassas, iyileşmekte, *yeni*. Yaklaştığında, ellerinin de aynı durumda olduğunu fark etti. Huzur içinde dinleniyor gibiydi. Bir parçası onu rahatsız etmek istemedi.

Kaldı ki *huzur* fikrini her zaman oldukça sıkıcı bulmuştu.

"Orada daha ne kadar duracaksın?" diye sordu cadı sesi çatlayarak. Yüzyıllardır hiçbir şey içmemiş gibiydi. Birinin, yakıldığı ateşten yükselen dumanı üç kez solumasının böyle bir etki yaratabileceğini düşündü adam.

"Bulması zor bir kadınsın," diye cevapladı. Doğrusu, ne diyeceğinden emin değildi. Odin'in salonunda bıraktığı şeyi geri vermeye gelmişti – ve daha fazlasını, tam olarak ne olduğunu bilmese de.

O gün, bir şey onu omuz çantasına tıkıştırdığı cadının yüreğiyle Demirkoru'ya çekmişti. Onu buraya çeken şeyin önemli, özel ve *ilgi çekici* olduğu hissine kapılmıştı çünkü çok kolay sıkılırdı.

Şimdi buradaydı, biraz heyecan bulma ihtimali tarafından cezbedilmişti ve cadının onu hayal kırıklığına uğratmayacağını umuyordu.

CADI başta cevap vermedi, bunun yerine ona yaklaşan bu tuhaf adamı incelemeyi tercih etti. Güneş, adamın arkasında parlıyordu, bu yüzden cadı yüz hatlarını tam olarak seçemiyordu – sadece koyu yeşil bir seyahat pelerini ve başlık, kahverengi pantolon, kahverengi deri ayakkabılar ve darmadağınık saçların bir silueti duruyordu karşısında.

"Çalışmalarını çok takdir ediyorum," dedi adam sohbet edercesine. "Nasıl desem... gittiğin yere kaos tohumları ekiyorsun. Güçlü varlıkları, yeteneklerin uğruna birbirine kırdırıyorsun falan. Çok etkileyici, gerçekten."

Kadın konuşmadan önce biraz zaman geçti, "Niyetim bu değildi."

"Neydi peki?"

Cevap vermedi.

"Eh, eğer tekrar yapmayı planlıyorsan," dedi adam, "yakalanmadığım sürece izlemeyi ve muhtemelen katılmayı *çok* isterim. Ama peşin peşin söyleyeyim, sana hiçbir koşulda konuşarak işin içinden sıyrılmayacağıma dair bir söz vermiyorum. Bu konuda

genellikle bu kadar net olmam, bu yüzden kendini şanslı say. Arkadaşın olarak söylüyorum."

"Arkadaş mı?" Kelime cadıya yabancıydı.

"Evet. Az önce karar verdim." Adam başını yana eğdi. "İlk arkadaşın ben miyim? Senin için ne büyük bir başarı."

Cadı soruyu görmezden geldi. "Senin açından oldukça tek taraflı bir karar gibi görünüyor."

"Yani, hayranlarla çevrili olduğun söylenemez." Cadıyı süzdü. "Bana öyle geliyor ki, yalnızca ormanda yaşayan zararsız bir cadısın – çok uzun zamandır senin gibi konuşan birini duymadım. Aesir'in, aksanını anlaması bile hayret verici. Kimsin sen? Nereden geliyorsun?"

"Bilmiyorum," dedi cadı bir süre sonra. Başını adamı görebileceği fakat adamın onu tam olarak göremeyeceği bir şekilde eğdi. "Aynı soruyu ben de sana sorabilirim ve muhtemelen sen de cevabını bilmezsin."

"Ya, öyle mi?" Adam yere çömeldi ve dikkatle ona baktı. Cadı artık adamın soluk, köşeli bir yüzünün, ona haylaz bir görünüm veren düzgün, hafifçe kalkık bir burnunun ve omuzlarına gelen dalgalı ile kıvırcık arası koyu sarı saçlarının olduğunu görebiliyordu. Gözleri çimen yeşiliydi, gülümsemesi muzipti.

Cadı, cevap olarak bir kez başını salladı.

Adamın gülümsemesi yüzünden silinir gibi oldu. "Peki sen bunu nereden biliyorsun acaba?"

"Ben bilirim," dedi kadın. "Kulağına çalınmıştır belki."

"*Belki* de kulağıma çalınan, bir şeyleri bilmenin senin bıçaklanmana ve ateşe verilmene neden olan şey olduğudur, pek çok kez. Belki de bundan sonra sadece aptal taklidi yapmalısın."

"Eh, öyle de bir eğlencesi yok," dedi kadın şakayla karışık, eli içgüdüsel olarak göğüsleri arasındaki dikey kesiğe gitti – yüreğini söküp aldıkları yere.

"Ha şöyle!" Adam gülerken bir yandan da çantasını yokluyordu. Bir süre sonra bohça edilmiş bir bez çıkardı ve kadına uzattı.

Cadı bohçayı aldı ve elinde ritmik olarak titreştiğini fark ederek irkildi.

"Yüreğin," diye açıkladı adam. "Nedense onu yiyecektim ama geri alman gerektiğine karar verdim."

"*Yiyecek* miydin?" diye sordu cadı suratını buruşturarak. "Ne diye?"

Adam omuzlarını silkti. "Bilmem. Ne olacağını görmek için."

"Bir cadının yüreğini yemiş olurdun ve bu da sağlığın için hiç iyi olmazdı," dedi umursamaz bir alaycılıkla; bezi açarken kaşlarını çattı. "Yanıklar biraz iyileşmiş gibi görünüyor. Ama..."

"Ama hâlâ bir delik var," diye tamamladı cümlesini adam. "Bıçaklandın. Belki de ait olduğu yere geri koyarsan tamamen iyileşir. Yap hadi – ben bakmam."

"Bekleyebilir." Kumaşı kapattı ve adama baktı. "Teşekkür ederim."

"Rica ederim." Adam şimdi oturuyordu, bir bacağını uzatmış ve dirseğini diğer dizine dayamıştı. "Sanırım adın artık Gullveig değil. Şimdi sana ne diyorlar?"

"Emin değilim." Adam yerden uzun bir çim parçası koparıp ağzına yerleştirerek orada tembel tembel sallanmasına izin verirken kadın göz ucuyla ona baktı, burnunun ve yanaklarının üzerindeki çilleri ve arkasında parlayan güneşin buklelerinin uçlarını nasıl yoğun bir turuncuya boyadığını fark etti.

Bu adam hakkında ne düşüneceğinden hâlâ emin değildi. Ona ne kadar açılması gerektiğine karar vermek zordu.

"Kendi adını bilmiyor musun?" diye sordu adam kaşlarını kaldırarak.

Kadın omuz silkti. "Seyahat etmek istediğimi düşündüm, bu durumda gezintimin amacına göre bana bir isim vereceklerdi." Demirkoru'nun nehrin karşısındaki gri çalılıklarına baktı. "Yine de bir süre burada dinlenmeye karar verebilirim."

"Peki, eğer kalırsan *sen kendine* ne isim vereceksin?"

Cadı cevap vermeden önce bunu bir iki dakika düşündü, "Angrboda."

Adam yüzünü buruşturdu ve çimen tanesi ağzından düştü. "Ne? 'Keder getiren' mi? Garip bir isim. Tek yapacağın buysa neden arkadaşın olmak isteyeyim ki?"

"Arkadaş olduğumuza karar veren *sensin*," dedi kadın. "Ayrıca, keder getireceğim kişi sen değilsin."

"Bütün cadılar senin kadar gizemli mi?"

"Başka cadılarla *karşılaştım* mı bilmiyorum ama bence bazıları uzun zaman önce bu ormanda yaşadı." Nehrin diğer tarafına tekrar baktı ve sesini neredeyse saygıyla alçalttı. "Derler ki, burada güneşi ve ayı kovalayan kurtları doğuran ve hâlâ birçoğunu yetiştiren bir cadı yaşarmış."

"Evet. Büyürken onlar hakkındaki hikâyeleri duymuştum. Kadim Kişi ve kurt çocukları."

"Asgard'da o hikâyeleri anlatıyorlar mı?"

"Ben *Asgardlı* değilim. Her neyse, burada o hikâyeleri bilmeyen yok."

"Sen bir devsin," dedi kadın. Bir tahmin yürütmüştü ama bunu soru sorar gibi söylememişti. "Dev" yanlış bir kullanımdı: Bir sıfat değil, bir isimdi çünkü devler genellikle ortalama bir insandan daha büyük sayılmazdı. Ayrıca misafiri kesinlikle bir Aesir gibi giyinmiş olsa da bazen fiziksel olarak bir tanrıyı bir devden ayırt etmek mümkün olmazdı.

Ama yalnız ve gizlenmeden seyahat eden bu adamın... vahşi bir yanı vardı, bir de ormanın derinliklerini ve yaz gecelerini anımsatan gözleri. Evcilleşmemiş, gem vurulmamış bir ifadesi.

Tanrı olamazdı, değil mi?

Cadının çıkarımına karşılık omuz silkti. "Bir bakıma. Her neyse, şu anda burası oldukça boş görünüyor. Ne bir kurt var ne bir cadı ana..."

"Öyle." Tekrar nehrin karşısına baktı, boş göğsünde bir sancı hissetti. "Ama belki o bendim. Belki de ben anneleriydim."

"Hatırlamıyorsun, öyle mi?"

Başını iki yana salladı. "Hatırlamıyorum."

Sessizliğe gömüldüler ve adam kıpırdandı. Cadı, adamın sohbetin durgunlaşmasından nefret ettiği hissine kapıldı, kendi sesini duymaktan zevk alıyormuş gibi bir havası vardı.

"Eh," dedi sonunda adam, "tüm iç karartıcı kehanetlerini gör-

mezden gelmeyi ve kafama ne eserse onu yapmayı görev edineceğimi bilmeni isterim."

"Kehanetleri öylece *görmezden gelemezsin*."

"Yeterince çabalarsan gelebilirsin."

"İşlerin o şekilde yürüdüğünden emin değilim."

"Hımm." Adam kollarını başının arkasına koydu, ağaca yaslandı ve kibirli bir şekilde devam etti, "Belki de yalnızca benim kadar zeki değilsindir."

Cadı yan yan ona baktı, bunu komik bulmuştu. "Peki *sana* ne diyorlar, Kurnaz Kişi?"

"Bana yüzünü gösterirsen söylerim."

"Dehşetle geri çekilmeyeceğine söz verirsen yüzümü gösteririm."

"Sana adımı söyleyeceğim dedim. Daha fazlası için söz veremem. Ama inan bana, midem sağlamdır – sonuçta yüreğini yiyecektim."

"Yüreğim öyle menfur şeylerle dolu değil, inan." Yine de başlığı kaldırarak düşük, mavi-yeşil gözlerini ve yanmış saçlarının kahverengi köklerini ortaya çıkardı. Bunlar Gullveig'in renkleri değildi ama Angrboda *bu* ismi ve çağrıştırdığı tüm şeyleri arkasında bırakması ve bir daha asla ondan bahsetmemesi gerektiğini düşündü.

Bu, varlığının yeni bir safhasıydı. Bundan sonra cadılık işlerini kendine saklayacaktı, o kadar. Artık ne *seid* ne kehanet ne de başını derde sokmak vardı. Birkaç ömür boyunca ziyadesiyle tatmıştı bunları.

"Ben de gelmiş senin o başlığın altında saklanan iğrenç bir ogre olacağını düşünüyordum." Ellerini kaldırdı ve parmakları pençe şeklinde kıvrıldı. "Trolkadın Angrboda, öyle çirkindir ki yüzüne bakan erkekler dehşet içinde kaçışırlar."

Gözlerini devirdi. "Peki *senin* adın ne? Yoksa sözünden caymayı mı düşünüyorsun?"

"Hiç öyle bir niyetim yok. Ben sözümün eriyim, Angrboda. Ben Odin'in kan kardeşiyim," dedi gururla ve elini göğsüne koydu.

Ah, işte, diye düşündü cadı. Kendisi Asgard'dayken Odin'in bir devle kan kardeşi olduğunu hatırlamıyordu. Gerçi tek bildiği, oradaki zamanının üzerinden yüzyıllar geçmiş olabileceğiydi. Asgard'da geçirdiği zamanın çok azını hatırlıyordu, ondan önceki zamana dairse hiçbir şeyi hatırlamıyordu. Belki de bu garip misafiri, kendi ateşe verildiği sırada salonda değildi.

Ya da belki de oradaydı ve izliyordu, coşkuyla. Geri kalan herkes gibi.

"*İnanılmaz*," diye devam etti adam, "resmen bir dönek olduğumu ima ederek benim onurlu ismimi lekeleyecektin–"

"İsmini lekelemem için önce ne olduğunu bilmem gerekmez mi?"

"Onurlu ismimin *düşüncesini* lekeliyorsun."

"İsmin düşüncesi mi yoksa onurlu bir isim olduğu düşüncesini mi?"

Adam cadıya göz kırptı ve dudaklarıyla sessizce *Oo* yaptı.

"Bana ne olduğunu söylemezsen bizzat senin için bir isim uyduracağım," dedi kadın.

"Ya, çok ilginç." Adam kollarını heyecanlı bir çocuk gibi dizlerinin etrafına sardı. "Aklından ne geçiyor?"

"Hoşuna gitmeyecek, orası kesin. Sana düşünebildiğim en kötü ismi vereceğim ve cadı büyümü kullanarak diğer herkesin de sana öyle seslenmesini sağlayacağım."

"'Cadı büyüsü' mü? Olamaz, *çok* korktum."

"Sana bunu *yedirmek* zorunda bırakma beni," dedi Angrboda uyaran bir tonla, beze sarılı yüreğini göstererek.

"Hımm, belki de bunu en başında yapmam gerekirdi." Daha dik oturdu ve alaycı bir tavırla cadıya yırtıcı bir bakış attı. "Belki gücünü kazanırım. Hadi, geri ver."

Adam elini uzattığında cadı, yüreği ondan uzaklaştırdı ve olabilecek en uğursuz sesle karşılık verdi, "Ya da belki çok daha kötü bir şey olacak."

"Nereden biliyorsun?"

"Bilmiyorum. Söyleyeyim dedim."

"Peki madem, sanırım olanlardan sonra onu vermek istemediğin için seni suçlayamam."

"Ona yakın zamanda veda etmeyeceğim – orası kesin." Yüreğini kucağına geri koydu ve ona baktı. *Bir daha asla.*

Birkaç dakika geçti. Kafasını kaldırıp tekrar adama döndüğünde adam yüzünde çarpık bir gülümsemeyle ona bakıyordu. Cadı tereddütle gülümsemesine karşılık verdi – gülümsemesinin şimdi neye benzediğini bilmiyordu; grotesk, yakışıksız ya da düpedüz korkutucu olabilirdi.

Ama adamın gülümsemesi yalnızca genişledi, aklından geçenlerin hiçbirini ele vermeyerek ya da tümünü gözler önüne sererek.

"Benim adım," dedi adam, "Loki Laufeyjarson."

"Babanın yerine annenin adını mı kullanıyorsun?" diye sordu cadı zira Laufey bir kadın ismiydi.

"Evet. Asgard'da geçirdiğin onca zaman boyunca adımı duymadığına gerçekten inanamıyorum. Tanrılar *aşırı* ciddi ve bu bazen oldukça sıkıcı bir hâl alıyor, bu yüzden ortamı canlı tutmak için kendimi eğlendirmeye meyilliyim – çoğunlukla kabak başkalarının başına patlıyor ama bunun konumuzla alakası yok. Ne yapsınlar, çevrelerindeki en zeki kişi benim sonuçta."

"Ve en alçakgönüllüsü, hiç şüphesiz," dedi Angrboda, ifadesiz bir samimiyetle.

Loki, şaka yapıp yapmadığına karar vermeye çalışır gibi bir an için onu inceledi. Kadının ifadesi değişmediğinde, alaycı gülümsemesi minnettar bir sırıtışa dönüştü.

"Biliyor musun, Angrboda," dedi, "bence *gerçekten* de çok iyi arkadaş olacağız."

ANGRBODA, evini, ağaçların Jotunheim'ı çevreleyen sarp dağlara tehlikeli bir şekilde yaslandığı Demirkoru'nun uzak doğu yakasına yaptı. Bu dağlardan birinin yakınlarında bir açıklığa rastladı ve burada, ayakta durabileceği kadar büyük bir mağaraya açılan bir kaya çıkıntısı buldu. İçeri girdikten sonra, üstündeki

kayaya bir delik açılmış olduğunu fark etti, altında ise bir ocağın kalıntıları bulunuyordu.

Tüm bunlarda ürkütücü bir aşinalık vardı.

Ormandan topladığı taşlarla ocağı yeniden inşa ederek güçlü bir ateş yaktı. Mağara, Jotunheim'daki mütevazı bir salon kadar büyüktü: Mobilya için yeterince geniş alan ve tavanın daha alçak olduğu arka tarafa doğru da depolama için bol miktarda yer vardı. Gündüzleri içerisi, mağaranın ağzından gelen güneş tarafından aydınlanıyordu, geceleri ise yeni evinin zifiri karanlığında ocak ateşini yakıyordu.

"Mağara mı?" dedi Loki gözlerini kırpıştırarak, ilk kez onu buyur ettiğinde. "Neden bir salon inşa etmiyorsun?"

"*Saklanıyorum*. Bir salon fazla bariz olurdu."

Loki buna karşılık omuz silkti. Kimden saklandığı hakkında yorum yapmaması kadının ilgisini çekti – onlardan biri olmasına rağmen. Odin ile olan bağlantısını açıklar açıklamaz endişelenmesi gerektiğini biliyordu ama bir şey ona adamın göründüğü gibi olmadığını söylüyordu ve bu içgüdü, adam buradan her çıktığında başka bir mağara bulmak için kaçmasını engelleyen şeydi.

Angrboda, o ilk günden sonra onu sık sık, Demirkoru'ya her geldiğinde gördü. Kısa süre sonra keşfettiği üzere doğal bir şekil değiştirendi ve bir kuş şekline büründüğünde Asgard'dan Demirkoru'ya oldukça hızlı gelebiliyordu ve sadece laklak etmek için de uğramıyordu. Bazen bir ya da iki gece kalıyor, pelerinini yastık niyetine kullanarak yerde gülünç bir şekilde yüzüstü horluyordu.

Cadı ise nadiren uyurdu.

Nehir kıyısında karşılaştıklarından bu yana ne kadar zaman geçtiğini bilmiyordu ama açık küllü kahverengi saçları epey uzamış, yanan kısmın yerini düz ve ince telli saçlar almıştı; genellikle omzunun üzerinden dökülen ince bir örgüyle toplar ya da ensesinde salaş bir topuz yapardı. Mağarada yaşayan birine has solgun cildi, yakılmasından sonra hızla iyileşmiş, ona çok

daha genç bir kadın görünümü vermişti ama gözlerinin altındaki koyu halkalar her daim oradaydı.

Vücudunu acı hissetmeyeceği kadar terk ederek fakat aynı zamanda ona ellerini hareket ettirebileceği kadar bağlı kalarak kalbini ait olduğu yere geri koymuştu. Onu mızrakladıkları yarayı açmıştı, bu yüzden göğüsleri arasında dikey bir yara izi kaldı.

Fakat yine de benliğinde bir şeyler eksikmiş gibi hissediyordu. Sanki yüreğindeki delik henüz tam manasıyla iyileşmemişti.

Her şeye rağmen geçinip gidiyordu. Loki ile ilk karşılaştığı nehirden ayrılan bir dere mağarasının yakınından geçiyordu, böylece su almak ve sahip olduğu birkaç parça giysiyi yıkamak için gidip gelmek güç olmuyordu. Uyumak için de az miktarda bir kürk yığını toplamıştı ama yemek için yeterli yiyecek yoktu. Demirkoru'da hayvan kıtlığı vardı.

Bir gün ağaçların arasına yerleştirdiği tuzakları kontrol ediyordu ve bomboş olduklarını görünce, birkaç balık tutmak için derenin yolunu tuttu. Önünde bir lokma yiyecek olmadan, sıkıntıdan patlamış bir biçimde saatlerce kıyıda oturdu. Bir ağaca yaslanmıştı, tam içi geçiyordu ki aniden bir ok başının yanından uçarak suratından yarım karış uzağa saplanıverdi.

Bir an için kalakaldıktan sonra, Angrboda kocaman gözlerle okun kaynağını aradı.

Derenin karşısındaki ağaçlardan başka bir dev ortaya çıktı: Geniş omuzlu, kısa bir yün tunik ve pantolon giymiş, elinde bir yay, omzunda bir çanta, kalçasında boş bir sadak ve kemerinden sarkan bir grup şişman tavşan olan bir kadındı bu.

"Sen bir tavşan değilsin," dedi kadın. Biraz fazla hayal kırıklığına uğramış gibiydi.

"Az kalsın beni öldürüyordun," dedi Angrboda öfkeyle gözlerini kırpıştırarak.

"Zaten sen *ne* arıyorsun ki burada? Buranın ölü bölge olduğunu bilmiyor musun?" Angrboda'dan daha yaşlı görünmese de kadın, kadim cadı yaramaz bir çocuktan başka bir şey değilmiş gibi ona baktı.

Bu Angrboda'nın hoşuna gitmedi ve sessizce bakışlarına karşılık verdi.

Kadın bir şey demeden önce onu biraz daha süzdü. "Neden o ağaçtan okumu alıp benimle bir şeyler yemiyorsun? Neredeyse seni vurduktan sonra en azından bir faydam olsun."

"Daha kötüleri geçti başımdan," dedi Angrboda derme çatma oltasını bir kenara atarak. Dere yılın bu zamanı normalden daha sığdı ve diğer kıyıya ulaşmak için sadece birkaç kayayı atlayarak geçmesi gerekiyordu.

Angrboda ateş yakarken diğer dişi dev de tavşanlardan ikisinin derisini ustalıkla yüzdü ve kendisini Thiazi'nin kızı Skadi olarak tanıttıktan sonra Jotunheim'da okçuluk ve tuzağa düşürme becerilerinden dolayı Avcı olarak tanındığını da gururla ekledi. Kürklü şapkasının altında iki yandan örgülü kalın, açık renk saçları ve güçlü, becerikli elleriyle kendine has bir güzelliği vardı. Gözleri buz mavisiydi.

Angrboda kendini tanıttığında, ismi duymasıyla yüzünden ufacık bir şaşkınlık ifadesi geçse de Skadi yalnızca başını salladı. "Peki, burada mı yaşıyorsun?" diye sordu Angrboda, Skadi tavşan etini, çantasından çıkardığı küçük bir demir tencerede kaynatmaya başladığında.

Skadi başını iki yana salladı. "Dağlarda yaşıyorum ama daha kuzeyde ve daha iç kısımda. Nerelisin sen? Aksanını zar zor anlayabiliyorum."

"Çok yaşlıyım," dedi Angrboda dürüstçe. "Göründüğümden daha yaşlı. Dağlardan geliyorsan, kayakların nerede?"

"Henüz burada kar yağmıyor. Yolda kayaklarımı bırakmak zorunda kaldım."

"Hangi rüzgâr attı seni buraya peki? Bu ormanda ufak tefek canlılardan başka bir şey yok ve onlar da yeterince seyrek. Şüphesiz, dağlar senin için daha iyi bir av bölgesidir."

Skadi, tencereyi karıştırmak için bıçağını kullandı ve ateşin diğer tarafında oturan Angrboda'ya sırıttı. "Jotunheim'da anlattığımız bir hikâyenin rüzgârı. Kurt ırkını doğuran cadının

hâlâ buralarda bir yerde olduğunu söylüyorlar. Kendisi ormanın kadim dişi devlerinden biri – sözde hepsi uzun zaman önce Demirkoru'da yaşarmış. Zaman zaman ava çıktığımda buraya uğrarım ama kimseyle karşılaşmadım. Sonra bugün erken saatlerde eteklerden yükselen dumanı gördüm ve bir göz atmadan edemedim. Gerçi sanırım sadece sendin. Değil mi?"

"Evet, bendim." Angrboda bir sonraki sözlerini dikkatlice seçmek için duraksadı. "*Ben* bir cadıyım fakat senin aradığın cadı olmadığım kesin."

"Bir cadı," diye tekrarladı Skadi. "Ne tür bir cadısın?"

Angrboda omuz silkti.

"Meziyetlerin neler?"

"Etkileyici şeyler değil, sanırım," diye düşündü Angrboda. "Evimde mobilya bile yok." Yahni pişirecek güveci dahi yoktu. Bir cadı olabilirdi ama Angrboda, bu yeni hayatında daha rahat etmek için ihtiyaç duyduğu aletler ve mobilyalar söz konusu olduğunda zanaatkâr sayılmazdı.

Skadi duraksadı ve gözlerini ona dikti – kısmen şüpheyle ve kısmen de Loki'nin yeni evini ilk gördüğünde ona attığı *aptal mısın sen* bakışıyla. Angrboda da ona bakmaya devam etti ve pelerinini omuzlarına daha sıkı sardı. Gece çöküyordu.

"Hah," dedi Skadi sonunda, yüzünde yaptığı işten başka bir şey düşündüğünü ima eden bir bakışla yiyecekleri karıştırmaya devam etti. "Kendine cadı diyorsan yapabildiğin *bir şey* olmalı. Duyduğum cadılardan bazıları *seid* yapabiliyor. Mesela Freya. Sen yapabiliyor musun?"

"Freya'yı tanıyor musun?" diye sordu Angrboda temkinle.

"Kulağıma çalındı. İnsan tüccar olunca kulağına çalınan şeyler oluyor. Savaştan haberin var mı?" Skadi, Angrboda'nın dalgın ifadesini kafa karışıklığı ile karıştırarak açıkladı. "Aesir ve Vanir arasındaki hani?"

Angrboda başıyla onayladı. Ziyaretlerinden biri sırasında Loki, o Asgard'dan kaçtıktan sonra neler olduğunu anlatmıştı.

"Haberdarım," dedi, "ama detaylara pek hâkim değilim. Hatta

duyduğuma göre savaş falan olmamış, sadece savaş ilanı ve sonra da ateşkes. Peki, ateşkes nasıl oldu?"

"Rehine değiş tokuşuyla," dedi Skadi. "Vanir'den Njord ve çocukları Frey ile Freya karşılığında Aesir'den iki adam. Adamlardan biri de Mimir'di."

Angrboda kaşlarını kaldırdı – tanıdık bir isim daha. "Mimir mi? Odin'in en değerli danışmanı? Bu kadar zararlı çıktığına göre bu Vanir rehineleri gerçekten önemli olmalı."

"Merak etme," dedi Skadi esrarengiz bir havayla. "Aesir pek adil oynamaz. Odin sonunda onu geri aldı – en azından kellesini..."

Angrboda'nın tüyleri ürperdi. "Yine de en başta böyle bir takas yapmak bile... peki ya şu Vanir tanrıları? Onları özel yapan ne?"

"Njord bir çeşit deniz tanrısıdır ancak kızı Freya'nın kadınların en güzeli olduğu söylenir ve dediklerine göre *seid*'i Odin'e bizzat o öğretmiş."

"Öyle mi?" *Güzel. Bırakayım öyle düşünsünler,* diye geçirdi içinden Angrboda. *Yakında kimse üç kez yaktıkları cadı hakkında bir şey hatırlamayacak ve ben de huzur bulacağım.*

"Evet," diye devam etti Skadi, "ve Freya şimdi Aesir'le birlikte yaşıyor. Kendine ait bir salonu falan olduğunu duydum."

Angrboda kıpırdandı ve pelerinini etrafına daha da sıkı sardı. Savaştan önce genç bir kadın olan Freya, Vanaheim'da Gullveig'e *seid*'i öğretmesi için yalvaran ilk kişi olmuştu ve kızı sırf hem inanılmaz güzel hem de şaşırtıcı derecede ikna edici olduğu için hatırlıyordu. Angrboda'nın Gullveig olarak geçirdiği zamandan net olarak hatırladığı yüzler yalnızca onun ve Odin'in yüzüydü.

"Öyleyse, Freya'nın yaptığını yapabilir misin?" diye sordu Skadi.

"Evet ve hayır," dedi Angrboda yavaşça, konuşmayı *seid*'den uzaklaştırmayı umarak. "Ama başka yararlı becerilere sahibim."

Skadi düşünceli görünüyordu. Yahniyi yanında bulunan küçük bir tahta kâseye döküp Angrboda'ya uzatırken kendisi de tencereden yemeye başladı.

"Sana nasıl yardım edebileceğimi düşünüyorum," dedi Skadi. "Niyetim bu yönde. Ama ben bir tüccarım. Bu bir iş girişimi ve işin tabiatı gereği bir şey karşılığında başka bir şey vermek gerek. Elinden ne gelir?"

Angrboda durakladı ve bunu bir düşündü. *Seid* dışında *ne* yapabilirdi? Öncesine dair pek bir şey hatırlamıyordu... büyüsü dışında. Bu, ruhunun olduğu kadar onun bir parçasıydı ve sabah ettiği kahvaltı kadar netti zihninde.

"İksir yapabilirim," dedi. "Gerçi şu anda gerekli malzemelerim yok." Onları çevreleyen sık, meyvesiz ağaçlara işaret etti. "Burada pek fazla bir şey yok."

Skadi sırıttı. "Akrabalarımdan birinin harika bir bahçesi var. Avladıklarımı istediğin bitkilerle takas edebilirim. Sonra iksirler karşılığında bitkileri sana verebilirim, sonra da ihtiyacın olan şeyler için dönüp takas edebilirim... belli bir yüzde karşılığında tabii."

"Tabii," diye tekrarladı Angrboda, Skadi bu fikre sıcak baktığı için bile minnettar bir şekilde. "Sonuçta, işin çoğunu sen yapıyor olacaksın. Yaptığın ticaretlerden istediğin payı alabilirsin – fazla bir ihtiyacım yok." Duraksadı. "Ancak senin tüm bunlardan çıkarın ne merak etmiyor değilim. Ticaret yollarından çok uzaktayım. Ya da herhangi bir yoldan."

Skadi omuz silkti. "Bu konuda haklısın. Ama her şey iksirlerinin iyi olup olmadığına bağlı. Eğer öyleyse, daha iyi anlaşmalar yapabilirim, bu yüzden yolculuklar zamanıma değecektir. Peki, ne tür şeyler yapabilirsin?"

"Mesela şifalı merhemler ve hastalıkları tedavi etmek için tılsımlar," dedi Angrboda ve yahnisinden bir yudum aldı – çok lezzetliydi, özellikle de uzun süredir ocak ateşinin üzerinde şişe geçirdiği kömürleşmiş cılız tavşanlarla beslendiği düşünüldüğünde. "Ve açlığı önlemek için iksirler – özellikle kışın çok kullanışlı olur."

Skadi etkilenmişti. "Bunlar yüksek fiyattan satılır. Tabii işe yararlarsa."

"Güven bana," dedi Angrboda bir tebessümle. "İşe yarıyorlar."

***

GÖRÜNEN o ki, Angrboda haklı çıkmıştı: Skadi, iksirlerini Jotunheim'da takas etti ve karşılığında o kadar çok şey aldı ki sık sık elinde ev eşyaları –bıçaklar, kaşıklar, nevresimler, yünler, bir pişirme kabı, odun kesmek için bir balta– ve kendi yakaladığı ya da takas ettiği av hayvanlarıyla Angrboda'nın mağarasında bitiyordu. Anlaşmalarına göre, Skadi taşınırken kırılmasınlar diye dört bir yanı yünle kaplı, küçük kapaklı kil çömleklerle dolu büyük tahta kutular getiriyordu. Angrboda çömlekleri iksirleriyle dolduruyor ve karşılığında ona yeni bir kutu boş çömlek veren Skadi'ye geri veriyordu.

Skadi'nin geri getirdiği bazı eşyalar, cadıya iksirlerinin Jotunheim'ın ötesine ulaştığına inanması için sebep verdi. Skadi, Nidavellir'deki cüceler ve Svartalfheim'daki karanlık elfler ve hatta Midgard'daki insanlarla ticaret yapan birkaç bağlantısı olduğunu söyledi. Midgard'dan gelen ürünler, Angrboda'nın adını bile duymadığı şahane dokuma kumaşlar gibi şeyler içeriyordu.

"Buna ipek denir," diye açıkladı Skadi epey güzel, parlak bir kumaşla geldiğinde. "İnsanlar, ticaret uğruna gemileriyle engin okyanusları aşıyorlar. Bu kumaş oldukça uzun bir yol kat etti."

"Böyle güzel bir şey pek işime yaramaz," dedi Angrboda parmaklarını ipeğin pürüzsüz yüzeyinde gezdirirken. Sonunda çok daha değerli bir şey için kumaşı Skadi'ye geri verdi: Angrboda'nın hayatı boyunca yediği en iyi balla dolu küçük bir kap ki bunu bir ejderha gibi istiflemişti.

Angrboda'ya taze av yakalamak için *düzgün* bir tuzağın nasıl kurulacağını öğretmenin yanı sıra, Skadi sonunda kızağıyla yüksek dağlardan tomruk çekmeye ve onları Angrboda'nın mağarasının dışına bırakmaya başladı. Skadi güzel bir kütük yığını biriktirdiğinde, birkaç mobilya inşa edeceklerini söyledi.

"Mobilya nasıl inşa edilir bilmiyorum ki," dedi Angrboda zayıf bir tonda. *Bir şeylerin büyüyle nasıl inşa edildiğini çözebileceğimden şüphem yok ama neticesi pek hoş olmaz.*

"Ben sana gösteririm. Aletlerim var," dedi Skadi onları çan-

tasından çıkararak. "İnan bana, biz dağ kadınları *her şeyi* nasıl yapacağımızı biliriz."

Böylece Skadi ona bir masa, iki bank ve bir karyola inşa etti; karyola daha sonra duvara yaslanmış ve Angrboda'nın birbirine dikerek bir şilte için samanla doldurduğu iki keten parçası ve onun üzerine de battaniyeler ve kürklerle bezenmişti. Skadi kısa bir süre sonra ona iksirleri için daha küçük bir masa ve dolap yaptı ancak Avcı'nın en iyi eseri sonuncusu olmuştu: Ateşin yanında oturmak için dayanıklı bir sandalye. Angrboda onu desenler ve kıvrımlarla oyup daha rahat hâle getirmek için koltuğuna kürkler yerleştirdi.

Skadi ayrıca karanlık mağarasını ve özellikle de çalışma masasını aydınlatmak için bol miktarda mum getirdi çünkü masa mağara duvarına yaslanmış olduğundan iksirleri karıştırırken cadı sırtını ortadaki ateşe dönmek zorunda kalıyordu. Yaklaşan kışın uzun soluklu karanlığı düşünüldüğünde mumlar tam zamanında gelmişti. Angrboda bu zamanı genellikle mağarasının derinliklerinde büzüşüp, Demirkoru'da bulabildiği küçük bitkilerle hazırladığı açlık iksirlerinden biriyle hayatta kalarak geçiriyordu. İksirler gayet iyi iş görse de ağızda bıraktıkları tat nahoştu – malzemeler hiçbir zaman tam olarak doğru olmamıştı.

Fakat artık, karışımlarına lezzet katan bitkileri getirmesi için Skadi vardı ve zaten yaptığı açlık iksirlerini içmesine daha fazla gerek kalmamıştı; Skadi sayesinde, bir dolu kurutulmuş ete ve süt için birkaç keçiye sahipti. Keçiler bir güzel semizlemişti ki dağlarda ve âlemin bir ucundaki ormanlarda otlayabilecekleri çok az yeşillik olduğundan Angrboda bu duruma minnettardı.

Belki de bu yıl farklı olur, diye umdu Angrboda. *Demirkoru her bahar biraz daha yeşilleniyor gibi. Ama belki de yalnızca bana öyle geliyordur.*

LOKİ hâlâ boş zamanlarında onu rahatsız etmeye geliyordu. Cadı onun zaman zaman biraz abartıya kaçtığını düşünse de arkadaşlığından hoşlandığı için bunu sorun etmiyordu. Güvene-

bileceği arkadaşları yalnızca huzur ve sessizlikti; Loki'ninse ne huzurla *ne de* sessizlikle işi vardı, gerçi zaten o kadar güvenilir birine benzemiyordu ve en sevdiği meşgalelerden biri de Gullveig olduğu zamanları geride bıraktığından beri cadının ne kadar sıkıcı olduğundan yakınmaktı.

Fakat günün birinde içeri dalıp da mağarayı tamamen döşenmiş bulduğunda biraz afalladı ve o mağarayı tepeden tırnağa süzerken cadı da yüzündeki şaşkın ifadenin tadını çıkardı.

"Akşam yemeği için tam zamanında geldin," dedi cadı ocağın üzerindeki yahniyi karıştırırken.

"Artık bir masan da mı var? Baya baya işleri ilerletiyorsun desene," dedi Loki coşkuyla. "Bütün bunları nereden buldun? Kapın bile var! *Hiç* yaptırmayacağını düşünmüştüm."

Angrboda omuz silkti. Mağarasının girişini belirginleştirmek için fazla dikkat çekici bir şey istememişti –ki dağın dibindeki, görünmeyen baca deliğinden yükselen dumanıyla daha çok yosun kaplı bir kaya yığını gibi görünüyordu– ama yine de bir tür kapıya ihtiyaç duyduğuna karar vermiş, böylece Skadi de mağaranın ağzını örtmesi için bir panele birkaç tahta çakmıştı.

Angrboda, kapı için ölçü alırlarken girişte önceden sabitlenmiş bir dizi eski demir menteşe bulmalarının onu rahatsız etmesine izin vermemeye çalıştı. Skadi bu keşif karşısında tedirgin olmuşa benzese de yeni paneli onlara sabitlemeden önce menteşelerin işlevsel olduğunu kabul etmek dışında hiçbir şey söylememişti.

"Ticaret yapıyorum," dedi Angrboda bir süre sonra. "Eşyalara karşılık iksirler. Oldukça kârlı."

"Kiminle ticaret yapıyorsun?" diye sordu Loki kaşını kaldırarak. "Bana artık başka arkadaşların da olduğunu söyleme? Etkilendim."

"Etkilenmen de gerekir zaten."

"Burada hayat nasıl gidiyor?" Loki tavandan sarkan bir tavşanı dürttü. "Sıkıcı mı? Sıradan mı?"

"Aşağı yukarı."

"Bakıyorum da artık bir bahçen var," dedi sırıtarak.

"Evet, öyle," diye cevap verdi bir gülümsemeyle ve adamın küçümseyen tavrını görmezden geldi. O yılın başlarında, Skadi ona bazı tohumlar, bahçe aletleri ve hatta geniş siperlikli basit bir hasır şapka getirmişti ve Angrboda da işe koyulmuştu. Bahçeyle de epey gurur duyuyordu hani; karnını doyurmaya yetecek kadar kök sebze, lahana ve baharatlık otlar yetiştirmişti.

"Ne kadar da evcimen," dedi Loki ilgisizce. "Ne pişiriyorsun?"

"Tavşan yahnisi."

"Tavşandan başka bir şey yemez misin sen?"

"Tavşan yahnimi istemiyorsan gidebilirsin."

"Güya bir zamanlar ilginç şeyler yapan güçlü bir cadıydın."

"Ben *hâlâ* güçlü bir cadıyım ve bunu unutmasan iyi edersin." Yahniyi kâselere koyup birini ona uzattı ve yeni masasında karşılıklı banklara oturdular. "Tanrılarla işler nasıl?"

Loki, sadece yemek için duraklayarak gevezeliğe devam etti. Angrboda onu dinledikçe, Asgard hakkındaki hikâyelerini anlatırken sesinde gizlenen öfkeye hayret etmemeye çalıştı.

KISA bir süre sonra yağmurlu bir gecede, Loki sırılsıklam olmuş bir hâlde sendeleyerek mağarasının ağzında belirdiğinde Angrboda ateşin yanına çektiği sandalyesinde oturuyordu. Loki kapıyı arkasından kapattı, sırtı cadıya dönüktü, kambur durmuş, titriyordu. Başlığını çıkarmamıştı. Cadı, yüzünü göremiyordu.

"Loki?" diye sordu cadı ayağa kalkarak tereddütle. "Bu saatte burada ne işin var?"

Loki ayaklarını sürüyerek gelip banka oturdu ve başını masaya koydu. Nefesi düzensiz, hırıltılıydı ve yumruklarını o kadar sıkmıştı ki eklemleri bembeyaz kesilmişti.

Angrboda panikleyerek yanına oturdu ve dikkatlice elini omzuna koydu. Loki irkildi, kafasını kaldırdığında masanın üzerinde küçük bir kan birikintisi vardı. Angrboda'nın beti benzi attı, başlığı indirmek için uzandı ama adam başını kollarının arasına aldı ve hareket etmedi.

"Ne yaptın?" diye sordu kadın.

"Hiçbir şey," dedi Loki, boğuk ve tuhaf bir sesle. "Neden bir şey yaptığımı düşünüyorsun?"

"Çünkü ne zaman 'bir şey' olsa altından sen çıkıyorsun. Seni tanıdığım bunca zamandır emin olduğum bir şey varsa o da ucunda ölüm olsa bile çeneni kapalı tutamadığındır." Loki'nin kollarından süzülen kanı incelerken kaşları daha da çatıldı. "Ne oldu?"

"*Hiçbir şey.*"

Elini tekrar adamın omzuna koydu. "Yüzüne bir bakayım."

"Olmaz." Loki doğruldu, başlığı hâlâ yüzünü gölgeliyordu ve Angrboda şimdi tuniğinin önünü ıslatan kanı görebiliyordu. "Beni rahat bırak."

"*Bunu* yapmamı isteseydin buraya kadar gelmezdin."

"Gidecek başka yerim yoktu," diye cevapladı fısıltıyla.

Angrboda'nın başlığı sıyırmasıyla Loki yüzünü başka yöne çevirdi. Cadı, elinin altında Loki'nin omzunun şiddetle titrediğini hissedebiliyordu, ona yaklaşarak, "Bana göstermediğin sürece yardım edemem," dedi.

Sonunda, Loki kanın kaynağını görebilmesi için ona döndü: Ağzı korkunç bir hâldeydi, ne kadar düzgün olduğu umursanmadan kalın bir iple kabaca dikilmişti. Dikişlerin hemen hemen yarısını sökmüştü ve kanlı ip ağzının bir kenarından serbestçe sarkıyordu.

Önce yaralara, sonra bakışlarına çaresizce karşılık veren kan çanağına dönmüş, donuk, yeşil gözlerine bakarken nefesi kesildi.

Angrboda tek kelime daha etmedi. Bıçağını çekti –Skadi'den gelen yeni bir hediyeydi bu, boynuz saplı güzel bir bıçak ve kemerinden sarkan kalın bir deri kın– ve sarkan ipi olabildiğince dipten kesti ve çevik parmakları, dikişleri yavaşça çekmeye başladı. Dokunuşu karşısında Loki yüzünü buruşturdu, gözleri sulandı ama bir şey söylemedi. İşi bittiğinde, kanamayı durdurmak için ağzına kuru bir bez tutturdu ve hemen geri döneceğini söyledi. Adam dolu gözlerle kadına baktı ve başını yukarı aşağı salladı.

Yağmur biraz olsun dinmişti. Angrboda dereden iki kova su kapıp birini ateşin üstündeki kazana döktü ve su ısındığında temiz bir keten parçasını ıslatarak hafifçe adamın ağzına bastırdı. Bu sefer Loki o kadar kıpırdanmadı.

"Sana ne yaptıklarını sormalı mıyım," dedi nihayetinde cadı, "ya da *senin* bunu hak etmek için *onlara* ne yaptığını?"

"Biraz muziplik yaptım ve düzelttim, her zaman olduğu gibi. Ama aynı zamanda, kendimi boşboğazlık etmekten *alıkoyamadım*." Gözlerini devirdi. "Senin tabirinle."

Angrboda, dudaklarını temizlemeye devam ederken belli belirsiz bir şekilde ona gülümsedi. "Çok şaşırdım. Ne tür bir muziplikti bu yaptığın?"

"Thor'un karısı Sif'i biliyorsundur? İşte, Thor'un diğer tanrılarla içip eğlendiği sırada ben de Sif uyurken gizlice odalarına girdim ve saçlarını kestim. O an diğer tarafa dönmekten başka bir şey yapmadı ama sabah olduğunda çığlıkları Asgard'ın dört bir yanından duyuluyordu. Ardından da Thor beni kovalayıp bunu düzeltmezsem vücudumdaki tüm kemikleri kırmakla tehdit ederken *benim* attığım çığlıkları duydular."

Angrboda gözlerini kırpıştırdı ve bezi ağzına tutmasını işaret etti. "Peki, ne akla hizmet ona böyle bir şey yaptın?"

"Amacım Sif'ten çok Thor'la dalga geçmekti. Onun saçlarını çok severdi." Loki omuz silkti ama lafına devam ederken sesi garip bir şekilde acı doluydu, "Komik olacağını düşündüm."

"Mizah anlayışını sorguluyorum," dedi Angrboda soğuk bir şekilde. Odanın diğer tarafındaki iksir dolabına giderek taze bir şifa merhemi yapmaya başladı. "Tabii başka şeyleri de. Sonra ne oldu?"

"Bir bahsi kaybettim. Sif için yeni saç arayışında cücelere gittim ve anlaşmaya iki ürün daha ekledim. Sonra başka bir çift cüceye gittim ve onlarla ilk takım kadar iyi şeyler yapamayacakları üzerine bahse girdim ama tanrılar ikinci takımı daha çok sevdiler. Şu sınırsız zekâm olmasaydı, şimdi bir kellem olmazdı."

"Nasıl yani?"

"*Kellem* üzerine bahse girmiştim. Bu yüzden de boynumu vuramazlardı. Bu yüzden ağzımı bir çuvaldızla dikmeye karar verdiler."

Angrboda, minik çömleğin içindeki merheme büyülü sözler söyledi, sonra döndü ve ona yan yan baktı. "Bu saçma bir anlaşma, neticesi ise daha da saçma olmuş."

"Tam olarak değil. Artık Aesir'in güzel şeyleri var, tabii benim sayemde."

"Ne tür güzel şeyler?"

"Eh, Thor'un şimdi kısa saplı bir çekici var –bu *ne* işe yarayacaksa artık– ve Sif'in de *gerçek* altından saçları. Odin'in ıskalamayan bir mızrağı ve büyülü bir bileziği, Frey'in ise altın bir yaban domuzu ve katlayıp yanında taşıyabileceği, daima yelkenlerini şişiren rüzgârlara sahip bir gemisi var."

"Bunlar harika hediyelere benziyor. Artık bezi bırakabilirsin."

"Evet ama cüceler ağzımı dikerken Thor ve Frey'in beni tutmasını engellemedi." Angrboda tekrar yanına gelerek parmağını çömleğe daldırırken, Loki de akşam yemeğinde önüne yeni bir şey konan bir çocuğun ihtiyatlılığıyla onu izledi. Cadı macunumsu yeşil maddenin bir kısmını ağzına sürdüğünde, suratını buruşturdu. "Arkadaşın Skadi'ye sattığın şey bu mu? İnsanlar bunun karşılığında gerçekten de *mallarını* mı takas ediyor?"

"Bu, yaraları kendi başlarına iyileşeceklerinden daha hızlı iyileştirecek. Ama izleri kalacak. Yüzünü bir hayvan gibi pençelediğin taraf daha da kötü duracak. Ayrıca bu merhem taze ve daha güçlü çünkü *senin* yaralarına özel yaptım, bu yüzden herhangi birine vermesi için Skadi'yle takas ettiğim *şeylerden* daha hızlı etki edecek."

"Bu beni *çok* daha iyi hissettiriyor."

"Öyle de hissettirmeli zaten. Övünmek gibi olmasın, emin ellerdesin."

"Bu kadar alçakgönüllü olmamalısın."

Kadın gözlerini devirdi. "Deniyorum. Bazen başarılı olduğum da oluyor."

"Bir cadı tanımanın günün birinde işime yarayacağını biliyordum. Bunu yüzümden ne zaman silebilirim?"

"Kanamayı bıraktığında." Angrboda, çanağın dibini adamın ağzına niyetlendiğinden daha sert bir şekilde sürdü ve yüzünü acıyla buruşturmasına neden oldu. "Bir parça minnet duysan fena olmazdı."

"Minnet mi? *O* nereden bulunur hiçbir fikrim yok. Belki de arkadaşın Skadi ile bu kokuşmuş şeyleri biraz daha değiş tokuş etmelisin, bakarsın o sana bulur."

"Ağzını oynatmayı kes yoksa tüm emeklerimi mahvedeceksin." İç çekti, çanağı masaya koydu ve kollarını kavuşturdu. "Nedense bu, başını beladan kurtarmak zorunda kalacağım son sefer olmayacak gibi hissediyorum."

"Başımı beladan kurtardığın falan yok. Beni iyileştiriyorsun. Başımı beladan kurtaran *benim*."

"Hangisi daha zor, merak ediyorum doğrusu?" Angrboda yeni bir bez aldı ve Loki'nin dudaklarında oluşup merhem tabakasından sızan taze kan damlalarını sildi. "Görüyor musun? Bu kadar konuşmaktan yine kanamaya başladın. Muhtemelen bir süre çeneni kapalı tutmalı ve yaranın iyileşmesine izin vermelisin."

Loki ona doğru uzandı, bileğini yakalayıp ona çarpık bir gülümsemeyle baktı. "Pek olası değil."

Kanlı ve çarpık olmasına rağmen o gülümseme yine de duraksattı cadıyı. Bezi ağzının köşesine bastıran eli orada öylece hareketsiz kaldı.

"Teşekkür ederim," dedi Loki, yarı kapalı gözlerle ve alışılmadık derecede yumuşak bir ifadeyle.

Cadı kendine geldi ve ondan uzaklaşıp tüm kanlı ya da kirli bez parçalarını kovalardan birine toplamaya başladı. "Sen büsbütün sinir bozucu birisin, Loki Laufeyjarson."

Buna karşılık adam oldukça gücenmiş bir ses çıkardı. "Bekle, ne?"

Angrboda kovasını aldı. "Bunları yıkamak için nehre gidiyorum. Diğer kovada kendini temizlemen için daha fazla su var."

"*Ya da* gidip yağmurun altında dikilerek kendimi bu zahmetten kurtarabilirim." Çamurlu deri ayakkabılarıyla ıslak yün çoraplarını çıkardı ve onları mağaranın girişine yığdı.

"Bunu yapmasan daha iyi olur," dedi cadı, yarın sabah evinden süpüreceği tüm bu kurumuş çamurun düşüncesiyle dudaklarını büzerek.

Loki, baldırlarının her birini saran uzun kumaş şeritlerini açmaya çalıştı: Erkekler için yaygın bir giysiydi. "Gerçekten sinirini bozuyorum, değil mi?"

Angrboda sorusunu görmezden gelip kovayı mağarasının kapısına taşıdı ve kaşlarını çatarak dışarı baktı. Yağmur eskisinden daha şiddetli yağıyordu. "Belki de bunu sabaha bırakırım." Arkasını dönüp de Loki'yi kanlı tuniğini çıkarmış, başparmağıyla işaret parmağı arasında tutarak diğer kovaya batırırken bulunca hemen bakışlarını kaçırdı.

"Kıyafet öyle yıkanmaz." İç çekti ve kovasını yere bıraktı, yanına giderek tuniği elinden kaptığı gibi ona kısa ve ters ters baktı. Adamın vücudundaki ince kas tabakası sadece zayıf olduğu için görülebiliyordu. Cadı, çok yakından bakmamasını söyledi kendine ve dikkatini tuniğe yönlendirdi; onu masanın üzerine yaydı ve bir bezle kan lekelerini çitilemeye başladı.

"Pantolonum da kirli," dedi Loki masumca, elini söz konusu giysinin iplerine götürürken.

Angrboda onu durdurmak için elini kaldırdı. "Onu henüz çıkarmana gerek yok."

"Yatağını kirleteyim mi istiyorsun?"

"Yatağım ne zaman bu denkleme dâhil oldu?"

"İstersen uyumak için elbiselerinden birini giyebilirim. Elbiseleri çok severim. Tabii sende yalnızca bir tane yoksa. O da oldukça kirli görünüyor. Onunla mı uyuyorsun?"

Angrboda, Loki'nin elbiseler hakkındaki düşüncelerini sorgulamama kararı aldı. "Neyle uyuduğumdan sana ne? Ayrıca bu gece benim yatağımda yatacağını düşünmüyorsundur herhalde, hani sonuçta *benim* yatağım ya."

"O zaman sanırım paylaşmak zorundayız." Loki omuz silkti. Neyse ki pantolonu hâlâ üzerindeydi. "*Yaralıyım* ve bugün buraya gelmek için *âlemleri* aştım. En azından uyumam için bana düzgün bir yer verebilirsin, Demircadı Angrboda."

Angrboda hafifçe tebessüm etti, isim kulağa hoş geliyordu. "Sanırım bana yuvam yüzünden bu ismi veriyorsun?"

"Hayır, sana sert tavrın yüzünden bu ismi veriyorum."

"Ne kadar naziksin." Angrboda işini bitirdi ve kuruması için sırılsıklam tuniği sandalyesinin arkasına astı. "Pantolonun yıkama gerektirecek kadar kirli değil ama lekeleri çıkarmaya çalışacağım ve bunun için de üzerinden çıkarmana gerek yok."

"İyi." Loki kendini yatağa bıraktı. "Ben açım."

"O zaman kalk da kendi yemeğini al. Ben senin annen miyim?"

"Hayır ve bunun için minnettarım." Uzandı ve ellerini başının arkasına koydu, dizini büktü ve diğer ayak bileğini de üzerine yerleştirdi. "Annem olsaydın, seninki gibi kaba bir aksanım olurdu. Hayır, annem tam bir baş belasıydı."

"İrsi herhalde," dedi Angrboda, pantolonundaki bir kan lekesini çitilemek için yanına otururken. "Öyleyse neden Asgard'da onun adını kullanıyorsun? Neden babanın adını almıyorsun?"

"Aesir'e babamdan daha çok benziyordu. Ya da en azından bana öyle geliyor." Kaşlarını çattı. "Bilmiyorum. Belki de onlardan biriydi. Ama babam kesinlikle bir devdi. O kadarını hatırlıyorum."

Angrboda durdu. "Bilmiyor musun?"

Loki ona baktı, garip bir şekilde ciddiydi. Merhemi işe yarıyordu; cadı, yeşil macunun altında yaranın kabuk tutmaya başladığını görebiliyordu. "Asgard'dan öncesine dair pek bir şey hatırlamıyorum. Senin Gullveig olmadan öncesini hatırladığını söyleme bana."

"Hayır ve bu uzun zamandır beni rahatsız ediyor," dedi cadı ve pantolonundaki son lekeyi de çıkardı. Lekeler tamamen geçmemişti ama eskisinden daha az fark ediliyorlardı. Loki'ye son temiz bezini uzattı. "Al hadi, artık ağzını silebilirsin."

"Belki de önemli değildir o zaman," dedi adam. Cadının dediğini yaptı ve sonrasında yeşil lekeli bezi artık dolup taşmakta olan kovaya attı. "Nereden geldiğimizin bir önemi yok, değil mi? Şu an buradayız. Kendimiziz. Daha ne olabiliriz ki?"

Angrboda ayağa kalktı ve kendi bezini çamaşırların arasına koydu, birdenbire tüm enerjisinin tükendiğini hissetti. Ateşe daha fazla odun koydu, sonra kemik tarağını masadan aldı, ardından göğsünü açtı, sandalyesine oturdu ve saçlarını taramaya başladı. Bunu yaparken, Loki'nin yatakta döndüğünü duydu ama ikisi de daha fazla bir şey söylemedi.

"Sabit durmaz mısın sen?" diye sordu cadı işini bitirmeye yakın. Cevap gelmediğinde, arkasını döndü ve onu bir kürk yığının altında yüzüstü yayılmış, inandırıcı bir şekilde horlarken buldu.

Angrboda ayağa kalktı ve yatağa gitti, hâlihazırda fazla uyumadığı için o gece sandalyesinde rahat edebilsin diye kürklerden birini kendine alacaktı. Ama yaklaştığında, Loki'nin titrediğini gördü ve ondan bir şey almaya gönlü razı olmadı.

Bir an için orada dikildikten sonra kemerini, önlük olarak beline bağladığı kumaşı ve yünlü üst giysisini çıkarıp geriye sadece bir süredir yıkamayı düşündüğü keten iç gömleğiyle kaldı. O gece yalnız olsaydı, olduğu gibi kalırdı ama "uyuyan" Loki'ye kaçamak gözlerle baktıktan sonra, Skadi'nin onun için yaptığı bir sandıktan başka bir keten gecelik çıkardı ve gizlice üstünü değiştirdi.

Kısa bir süre önce, Demirkoru'ya sadece sırtındaki kıyafetlerle gelmişti. Kendisine yedek giysiler dikmeye, hele de bunları Skadi'nin ona temin ettiği sıcak tutan yün ve kalın keten gibi kaliteli kumaşlardan yapmaya zamanı ve imkânı olduğu için kendini şanslı sayıyordu. Görünüşe göre, Skadi'nin bitki tedarikçileri de keten yetiştiriyordu ve pek çok koyunları vardı ve belli ki düzmek, eğirmek ve dokumak için epeyce zamana sahiplerdi.

Pek çok kadının üretken ve yatıştırıcı bulduğu bu tür faaliyetleri sinir bozucu ve sıkıcı bulan Angrboda için hava hoştu. *Ellerine kuvvet,* diye düşünürdü sık sık. *Mallarımı onlarınkiyle seve seve takas ederim.*

"Paylaşmaya istekli olmadığını sanıyordum," diye mırıldandı Loki, cadı yavaşça yatağa girerken. Sonra dudağını büktü. "Üşüdüğüm ve yaralı olduğum için mi?"

Cadı içinden bir of çekti, uyanık olduğundan şüphelenerek gizlice üstünü değiştirdiği için minnettardı. Tecrübelerine göre, *gerçekten* uyuyorken –genellikle masasında yüzüstü bir şekilde olurdu– horlaması çok daha dayanılmazdı.

"Belki de acınacak durumda olduğun ve benim de zavallı kimselerle ilgilenmek gibi karşı koyamadığım bir dürtüm olduğu içindir," dedi Angrboda fısıldarcasına. "Senin muhtemelen durup düşünmen gereken yerde konuşmaya devam etme dürtün gibi."

Loki buna cevap olarak vücutları tam olarak birbirine dokunmadan ne kadar yaklaşabilirse aralarında o kadar mesafe bırakarak kıpırdamaya devam etti. Dakikalar sonraysa uykuya daldı ve cadıyı horlamasıyla baş başa bıraktı. Cadı, göğsünde tuhaf bir çırpınma ve içinde kıpraşan tatsız bir hisle baş başa kalmıştı. Sanki içinde bir şeyler uyanıyordu ve bu şey onu rahatsız edemeyeceği bir yerde, zihninin en uzak köşelerinde kalmalıydı ve hiç uyanmamalıydı.

Ancak Loki'den rahatsız edici kişiliğini alırsanız geriye hiçbir şey kalmazdı.

CADI gürültülü bir yaygaranın sesine uyandı, ardından da Loki'nin homurdandığı küfürleri duydu.

Angrboda yatakta doğruldu ve ayılmak için gözlerini ovuşturdu fakat Loki'nin mutfak gereçleriyle yarattığı karmaşayı görmek onu ayıltmakta daha etkili oldu.

"Kahvaltı hazırlamaya çalışıyordum," diye sızlandı Loki onun baktığını fark ettiğinde. Neyse ki, tuniği gece kurumuştu ve Loki onu tekrar giymişti.

"Neyle?" diye sordu cadı yataktan çıkarken.

"Ee," dedi Loki. "Kurutulmuş hayvan eti ve birkaç yumurtayla sanırım. Elinde bir bunlar var. Ve *acıktım*. Kötü bir ev sahibisin."

Angrboda, sadece onu iyileştirmekle kalmayıp aynı zamanda kıyafetlerini yıkadığını ve dün gece yatağını paylaşmasına izin verdiğini göz önünde bulundurarak bunu görmezden geldi. "Yaraların nasıl?"

"Konuşuyorum ya?"

"Bu açıkçası pek kayda değer bir bilgi değil." Ona yaklaştı ve ağzını inceledi. Adamın bakışları tekrar yumuşadı, tıpkı dün gece olduğu gibi. Cadının göğsünde bir şey çırpındı –fark etti ki kalbiydi bu– ve içinden bir küfür savurdu.

"Gördün mü?" dedi Loki yara izlerine işaret ederek sessizce. "Hepsi iyileşti."

Angrboda silkelendi ve ondan uzaklaştı, aniden bunalmıştı. Loki çok fazla yer kaplıyordu – mağarasında da aklında da.

"Sen bir şeyler iç. Ben gidip kahvaltı için dut toplayacağım." Kapısındaki çatlaklardan güneşin parladığını görebiliyordu ve sıcak bir sabah olduğunu düşündü, bu yüzden yünlü üst giysisini bırakmaya karar verdi ama yine de kemerini takıp önlüğünü de üstüne bağladı. Sonra bir bardak bira koydu ve masanın üzerinden adama doğru kaydırdı.

Loki bir yudum aldı ve "Bu her zamankinden çok daha iyi. Bu seferkini farklı mı yaptın?" dedi.

Angrboda sepetini alırken bir miktar kızardı. Ona Skadi'nin ondan daha iyi bira yaptığının söylenmesine gerek yoktu; o kadar ki cadı, arkadaşı yüzünden kendi birasını yapmayı bırakmıştı. "Hayır. Onun için takas yaptım. İstediğin kadar iç."

"Seve seve," diye seslendi Loki, kadın kapıyı ardından kapatırken.

Yağmur gece bir ara kesilmişti. Cadı, berrak sonbahar havasından derin bir nefes çekti içine ve ânında daha iyi hissetti.

Yakıldıktan sonra Demirkoru'ya geldiği ilk zamandan bu yana, orman her bahar daha da yeşermişti ve bu yeşilliğin evi bellediği bölgeden yayılması gözünden kaçmadı. Belki de Demirkoru, yalnızca yeniden bir sakini olduğu için minnettarlığını gösteriyordu.

Cadı, mağarasından uzaklaştıkça ağaçların çalılıkları yoğunlaştı, orman daha karanlık bir hâl aldı. Âlemin en ucundaki dağlarla sınırlandığından Angrboda'nın mağarasının doğusunda bulunan Jotunheim'da hiçbir şey yoktu. Fakat Skadi kuzeyden geliyordu ve Angrboda ise şimdi dağların etekleri boyunca güneye doğru ilerliyor, meyvelerine kendisinin ya da hayvanların henüz dokunmadığı bitkileri bulmaya çalışıyordu. Çok geçmeden yabancı bölgeye ayak bastı; Skadi bile bu civarda hayvan faaliyetlerinin izine rastlayamazdı, bu yüzden burada tuzak kurmak anlamsızdı. Ama her zamanki uğrak mekânlarının geri kalanı silip süpürüldüğünden, en azından etrafa bir göz atabileceğini düşündü.

Ağaçlar üzerine üzerine geliyor gibiydi. Birkaç kez arkasından ayak sesleri geldiğini sandı – ama döndüğünde kimse yoktu.

Yürümeye devam etse de takip edildiği hissini üzerinden atamadı. Birisinin arkasından fısıldadığını duyar gibi oldu, anlayamadığı bir şeyi tekrarlıyordu; sonra da gülen ve şarkı söyleyen seslerin kakofonisi rüzgârda süzüldü...

Yaşlı Cadı.

İrkilen Angrboda bir kayaya takıldı ve yana doğru yalpalamasıyla sepeti elinden fırlayıverdi. Çözülmüş saçlarından ölü yaprakları ve minik dalları temizledikten sonra sepetini yokladı ve işte o anda bir açıklığa düştüğünü fark etti. Tökezlemesine neyin sebep olduğunu görmek için aşağıya baktığında küçük bir kaya gördü ve sonra birden fazla olduklarını fark etti; ortasında küçük bir boşlukla bir çember oluşturuyorlardı, hepsi de yarısına kadar çalılığa gömülüydü.

Bir temel, diye düşündü Angrboda. *Bir ev için sanki.*

Bunun ilerisine baktığında, açıklığın dışında, takıldığından daha görünür bir temel çemberinin olduğunu gördü. Tam ortada, Angrboda'nın bir zamanlar içinde ateş yakıldığını varsaydığı, birbirine çok yakın olmayan başka bir kaya halkası vardı.

Rüzgâr esti ve Angrboda tekrar sesler duyduğunu sandı – fısıldayan kadınlar, gülüşen çocuklar, uluyan bir kurt. Sesler, unu-

tulmaya yüz tutmuş bir anı kadar uzaktaydı ama cadı kalbini basabilirdi...

"Dut toplamaya gittiğini sanıyordum," dedi Loki arkasından ve Angrboda korkudan zıplayıp şaşkınlıkla elini göğsüne koydu. Kadının ne kadar ürktüğünü fark ettiğinde Loki ona sırıttı. "Bir şeyi mi bölüyorum?"

Sadece kafamda kuruyordum. Angrboda, kalp atışlarına hâkim olmaya çalıştı. "Burada ne işin var?"

"Dönmenin neden bu kadar uzun sürdüğünü görmeye geldim."

"Ya..." Onu takip ettiğini bile duymamıştı. Kalçasının üzerine çöktü ve kaşlarını çatarak yeniden temellere baktı.

Loki de yanında çömeldi ve onun baktığı yöne baktı. Omuzlarını bükerek konuşmaya başladı, "Yani, tüm gün yaptığın tek şeyin kayalara bakmak olduğunu *düşünmüştüm* ama-"

"Eskiden burada birisi yaşıyormuş," dedi cadı sessizce.

Kafası karışan Loki ayaklandı ve sonra tekrar çömeldi. "Ya. Anlıyorum. Belki de cadı büyün onları korkutmuştur. Ya da belki de senin yüzünü görmüşlerdir, Trolkadın Angrboda."

Cadı, dirseğini Loki'nin kaburgalarına geçirdi ve o da abartılı bir şekilde göğsünü tutup devrildi.

"Ya bunlar da trolkadınlarsa?" diye sordu cadı sakince, açıklığa işaret ederek.

Loki kaşlarını kaldırdı ve doğruldu. "Jarnvidjur mu?"

Nedendir bilinmez, bu kelime cadının içini ürpertti. "Onlar... burada kurtlarla yaşayan kadınlar mı? Hikâyelerde geçen?

"Evet."

Angrboda ayağa kalktı, arkasına dönüp uzaklaşmadan önce açıklığa son bir kez baktı. Loki'nin ayağa kalkıp onu takip ettiğini duydu, onlar mağaraya geri dönerken, cadının bu kalıntıların keşfinden duyduğu huzursuzluktan habersiz bir şekilde tüm yol şikâyet etti durdu.

"Peki *kahvaltı* ne olacak?"

LOKİ bunun ardından bir süreliğine gitmiş, onu düşünceleriyle yalnız bırakmıştı.

Cadı açıklığa bir daha gitmedi. Giderse, orada rüzgârdaki fısıltıları dinleyerek bir şeylerin olmasını, anıların zihninde canlanıp bu kadim yere neden bu kadar bağlı hissettiğini açıklamasını bekleyerek öylece oturacağından korkuyordu.

Ama yine de oradan uzak durdu. Onu yeniden ürküterek daldığı hayallerden koparacak bir Loki olmadan o açıklıkta taşa döneceğinden korkuyordu, kendisi de onlardan birine dönüşene dek Loki'nin de dediği gibi kayaları izleyeceğinden.

Bir süre sonra gecenin birinde, Loki içeri girdi ve yanına oturdu, dertli görünüyordu. Angrboda yün battaniyenin bir kısmını kendi omuzlarından alarak adamınkilerin üzerine sardı. Ona bu kadar yakın durması kalbinin teklemesine neden oldu ve kadın içinden bir küfür savurdu. İşte o baş döndürücü, bunaltıcı his geri dönmüştü – ama bu sefer kaçacak yeri yoktu.

Loki bunun farkına varmadı. Bakışları ateşe sabitlenmişti, cadınınkilerse onun dudaklarına. Yaraları şimdiye kadar tamamen iyileşmişti ama tahmin ettiği gibi yara izi bir tarafta diğerinde olduğundan daha kötüydü.

"Seni korkutmuyor mu?" diye sordu Loki.

"Ne?"

"Ateş. Hiç korkmuyor musun? Olanlardan sonra?"

Angrboda başını iki yana salladı. "Hayır."

"Canın yanmadı mı?"

"Sana bir sır vereyim mi?"

"Değişir. Tutacağıma söz vermek zorunda mıyım?"

Angrboda eğildi, göğsündeki daralma hissini görmezden gelerek ona yaklaştı ve sesini alçalttı. "İyileşmek, yakılmaktan daha kötüydü. Çünkü yanarken vücudumu terk edebiliyordum. Hiçbir şey hissetmedim. Yüreğimi de böyle geri koydum zaten."

"Gerçekten mi? Bunun *seid*'in tabiatının bir parçası olduğunu duymuştum. Ama sana Gullveig iken olanlardan sonra böyle şeyleri bırakacağına dair yemin etmedin mi?"

Angrboda omuz silkti. "Evet ama çizgiyi aşmadım." *Eğer aşsaydım, Odin'in yerimi bulması tehlikesiyle karşı karşıya kalırdım.* Bu da *seid*'i kullanmaktan kaçınmaya yemin etmesinin birçok nedeninden biriydi. Eğer çizgiyi aşarsa, Yggdrasil'le karşı karşıya gelmeyi riske etmiş olurdu: Dokuz Âlemi birbirine bağlayan ağaçla, evrenin ekseniyle. O artık Odin'in şahsi vasıtasıydı ve onun yanından bile geçmeye cesaret edemiyordu.

Loki bir şey söylemeyince, Angrboda ona döndü ve konuyu değiştirdi. "Ee, ne var ne yok? Buraya sadece sıkıldığında ya da bir derdin olduğunda geliyorsun ve bugün daha çok ikincisiymiş gibi duruyor."

"Bu doğru değil." Loki konuşmasını engellemeye çalışıyormuş gibi dudaklarını birbirine bastırdı ama buna rağmen kelimeler dudaklarından dökülüverdi. "Ama şimdi... geçenlerde, Asgard'a atı ile gelen bir usta vardı. Freya'yı –bir de Güneş ve Ay'ı– almak karşılığında bir sur inşa etmeyi teklif etti ama hepimiz asıl ödülün Freya olduğunu biliyoruz."

"Öyle," diye mırıldandı Angrboda. "Elbette Aesir bunu kabul etmemiştir."

"Mmm, evet, öyle de bir ettiler ki," dedi Loki, huzursuzca kıpırdanarak. "Bazı küçük değişikliklerle. Bendeniz sağ olsun."

"Peki neydi bu değişiklikler?"

"Ustanın işi daha kısa sürede yapması önerildi ve atını ona yardım etmek için kullanabileceği sürece kabul etti. Aesir bunu düşündü ve fikrimi sordu. Onlara mantıklı olduğunu söyledim – sonuçta bana ne? Bir duvara ihtiyacımız vardı ve bu yabancı onu inşa etmeye istekliydi. Bana göre sorun falan yoktu."

"O zaman sorun *ne*?"

"*Sorun* şu ki, ustanın aygırı doğaüstü derecede güçlü ve sur bitti sayılır. Aesir girdikleri bahsi kaybetmek üzere, bunun benim hatam olduğunu söylüyorlar ve şimdi bunu düzeltmek zorundayım. Ya da en azından Odin'in bana söylediği şey buydu, ayağını boğazıma dayamış kellemi almakla tehdit ederken yani. Şimdi bir şeyler yapmak zorundayım ve ne yapacağımı biliyo-

rum. Sadece... sonu iyi bitmeyecek. İçimde bir his var. Ama öldürülmekten iyidir."

"Belki de tek çözüm bir dahaki sefere çeneni kapalı tutmaktır, birileri senin *yerine* kapatmadan önce," dedi Angrboda espriyle. "Tekrar."

Loki ona sırıttı, ateşten yansıyan ışık gözlerinde dans ediyordu. "Kapasınlar da görelim."

LOKİ gittikten kısa bir süre sonra, Angrboda yakacak odun toplarken, yanına bir at geldi ve kolunu dürttü. Cadı, temas karşısında o kadar şaşırmıştı ki kucağında bir bebek gibi tuttuğu odun parçalarını neredeyse yere düşürecekti.

"Ah, merhaba," dedi ilgisizce. Sonra, bir atın ormanda ne aradığını ve ona ses çıkarmadan nasıl yaklaştığını merak etti, bu yüzden durdu ve ona baktı.

At da son derece perişan bir hâlde cadının bakışlarına karşılık verdi.

"Hmm," dedi Angrboda. "Seni buraya böyle bir formda getiren nedir, Loki?"

Başım belada, dedi kısrak, kadının zihninde yankılanan sesiyle.

"Ne tür bir bela?"

Birkaç ay içinde göreceksin.

Angrboda biraz düşündü.

"Loki," dedi, "lütfen bana sırf usta Asgard'ın duvarını zamanında bitirip ödülleri kazanamasın diye bir kısrağa dönüştüğünü ve onun doğaüstü aygırını ayarttığını söyleme."

Bir an için sessizlik yaşandı.

Kısrak huzursuzca kuyruğunu salladı. *Ben de artık kehanet büyüsü yapmadığını sanıyordum.*

"Parçaları birleştirmek için büyüye ihtiyacım yoktu. Gel hadi," diye cevapladı, onu evine götürmeden önce rahatlatıcı olduğunu umduğu bir şekilde kısrağın burnunu okşayarak.

Angrboda o kışı yalnız geçirmedi. Bunun yerine, Skadi'ye her şeyden önce saman için takas yaptırdı ve atla ilgilendi.

Artık kar yağdığından, Skadi'nin, Demirkoru'dan Jotunheim'a yaptığı yolculuklar her zamankinden daha hızlıydı. Kadın, kayağın üzerinde ışık saçıyordu – ren geyiği ve beraberindeki kızağıyla bile.

Bir keresinde, Angrboda onu tekrar dağlara gitmeden önce akşam yemeğine davet ettiğinde Skadi, köşede kambur bir biçimde oturan ve bu yapmak istediği son şeymiş gibi samanları semiren hamile kısrak karşısında hayrete düşmüştü.

"Demek *bu* yüzden son zamanlarda çok fazla samana ihtiyacın var," dedi Skadi. "Atı nereden buldun?"

Angrboda omuz silkti ve kısrağın yelesini okşadı. "Günün birinde ormanda karşıma çıktı ve yardıma ihtiyacı vardı. Ben kim oluyordum da onu geri çevirecektim?"

"Yani, bütün kış burada bir atla kıvrılacaksın, onu besleyecek ve arkasını mı temizleyeceksin?"

Kısrak kişnedi ve kulağa neredeyse son derece Lokivari bir gülüş gibi geldi.

"Niyetim o yönde," dedi Angrboda istifini bozmadan.

Skadi iç çekti. "Sen garip bir kadınsın, Angrboda, bir cadı için bile. Benim için iksirlerin var mı?"

Angrboda ona toprak kaplarla dolu büyük bir kutu uzattı, yün dolguları düzgün küçük sıralarının etrafına sıkıca sarılmıştı. "İşte burada."

"Geçitler karla dolduğunda, seni göremeyeceğim," dedi Skadi. Kısrağı süzdü ve sonra Angrboda'ya baktı. "Kışı geçirecek kadar erzakın olduğuna *emin* misin?"

"Eminim. Kendini aştın, Skadi, seni temin ederim. İdare ederiz."

Skadi aniden onu kucakladı, sonra geri çekildi ve ellerini cadının omuzlarına koydu. "Kendine iyi bak."

"Sen de," diye karşılık verdi Angrboda, sonra da kapıyı arkasından iyice kapadı.

Demek Skadi bu, dedi Loki.

"Skadi bu." Angrboda atın alnını okşadı. "Ee... sen, ben ve

keçiler." Keçilerin dışarıda, Skadi'nin birkaç yol ötede tuvaletle birlikte inşa ettiği kendi barınakları vardı ama Angrboda, hava çok soğuduğunda onları mağaraya getirmesi gerektiğini düşündü. "Uzun bir kış olacak."

Ondan da uzun bir süre bu hâlde mahsur kaldım, dedi Loki somurtkanca. *Sen... bundan daha çabuk kurtulabilmem için bir iksir hazırlayıp büyülü sözler söyleyemez misin?*

Angrboda gülümsedi. "Ne yapabileceğime bir bakayım."

BÖYLECE, Loki ve Angrboda kışı mağarada geçirdiler ve Angrboda'nın iksirleri bir kez daha sihirlerini konuşturdu: Yaklaşık bir yıl süren gebelik yerine kısrak, ilkbaharda gri bir tay dünyaya getirdi. Skadi, dağ geçitleri açılır açılmaz geldi, beraberinde de yeni kürkler, büyük av hayvanları ve ticaret anlaşmalarını tazeleyebilsinler diye Angrboda'nın karışımlarında kullanması için ilkbaharın ilk bitkilerini getirdi.

Skadi tayı merak ediyordu çünkü sekiz bacağı vardı ve daha önce hiç böyle bir şey görmemişti. Onun şaşkınlığı Loki ve Angrboda'nın komiğine gitti; onlar artık taya alışmışlardı.

Angrboda, şimdi bahar mevsiminde Demirkoru'daki gri ağaçların daha çoğunun yeşerdiğini ve mağarasının önündeki açıklıkta çimlerin bittiğini görünce şaşırmıştı – bu çimler, tay neşeyle dörtnala koşarken kısrağın hapur hupur otlamasına yetecek kadar vardı. Angrboda onları izlemek için bitkilerini öğütme ve iksirlerini karıştırma işini çoğu zaman dışarıda yapıyordu.

Loki, doğurduğu tayı alıp Odin'e hediye olarak Asgard'a geri götüreceğini söylediğinde sonbaharın başlarıydı. Adı Sleipnir'di, bir gün tanrılar ve insanlar âleminin en iyi atı olarak bilinecekti.

Angrboda karşı çıktı. Tayı vermek istemiyordu; tuhaflığına rağmen Sleipnir'e karşı bir düşkünlüğü olduğunu fark etmişti. Ama Loki reddetti. Ona, Odin'in Herkesin Babası olduğu gerçeğinden ve böyle bir atı hak ettiğinden başka bir neden sunmadı ve cadının onu bu karardan caydırmak için yapabileceği pek bir şey yoktu.

Loki'nin gitmeye karar verdiği sabah, Angrboda sandalyesin-
de dikiş dikerken ani bir rüzgâr sesine kafasını kaldırdığında ha-
vanın kısrağın etrafında kasırga gibi döndüğünü gördü. Rüzgâr
dağıldığında Loki karşısında duruyordu; kambur, bitkin ve ol-
dukça çıplaktı.

"Ufak bir uyarı iyi olurdu," dedi Angrboda, diğer tarafa ba-
karak.

"Evet, sanırım öyle olurdu." Sesi kullanılmamaktan kısılmış-
tı ama kulağa rahatlamış geliyordu. "Hiç yedek kıyafetin yoktur,
değil mi?"

Daha sonra, öğle vakti açıklıkta dolanırlarken Angrboda onu
bir kez daha Sleipnir ile gitme kararından döndürmeye çalıştı.

"Zaten bir yere gittiğin yok. Atı *ne* yapacaksın?" dedi Loki,
artık tamamen giyinikti. Angrboda alelacele elbiselerinden bi-
rini kısaltarak bir tunik yapmıştı ve elinde şu sıralar onun için
onarmakta olduğu bir pantolon vardı. Loki şimdilik yalınayak
gitmek zorundaydı.

"Ona *bakarım* demiyorum," dedi cadı. "Birlikte *bakarız* diyo-
rum. Büyüleyici bir yaratık."

Sanki işaret verilmiş gibi Sleipnir, Angrboda'ya doğru yürüyüp
burnuyla elini dürttü ve cadı da gülümseyerek yelesini okşadı.

Loki sadece kadına baktı, sonra kafasını iki yana salladı ve
başını dik tutarak tayı da alıp gitti. Angrboda, gözden kaybolun-
caya kadar onu izledi. Kalbindeki delik artık hiç kapanmayacak
gibiydi – Loki'yle geçirdiği ayların üstüne bir de yavru hayvan
eklenince mağarası onların yokluğunda daha soğuk ve karanlık
görünüyordu gözüne.

ANCAK görünüşe göre Loki, Asgard'da çok fazla oyalanmama-
ya karar vermişti; cadıyı şaşırtan bir şekilde, karanlık çökmeden
önce geri döndü.

O içeri girdiğinde Angrboda yemek masasını topluyordu.
İnsan şekline yeni kavuşmuş olan Loki, bir at olarak geçirdiği
onca aydan sonra yorgun ve bitkin görünüyordu, hatta o sabah

giderkenki hâlinden daha fazla. Gösteriş yapmaya çalışırkenki hâlinden.

Onun iyiliği için, cadı bu gösterişin Asgard'a kadar sürdüğünü umuyordu.

"Odin hediyesini beğendi mi?" diye sordu ona dönerek.

"Evet," diye yanıtladı adam. Giderken giydiklerini değiştirmiş, her zamanki Asgard kıyafetini giymişti; kadın buna gücenmemeye çalıştı.

Yatağının döşeğine oturdu ve onu izledi. Adam masaya yaslanıp kollarını kavuşturdu, kadına bakmamaya kararlı görünüyordu. Ateş ışığında, gözlerinin altındaki torbalar daha da belirgindi.

"Gel buraya," dedi cadı, omuzlarına sardığı büyük yün battaniyenin köşesini tutarak ve yanına oturmasını işaret etti. Adam isteksizce ona yaklaştı ve oturdu. Kadın ikisini de örtmek için battaniyeyi onun omuzlarının üzerine koydu, adam titredi ve ateşe bakarken battaniyeye daha sıkı sarıldı.

Aralarındaki sessizlik bin yıl sürmüş gibiydi.

"Benim hakkımda ne söylediklerini bilmediğimi düşünüyorlar," dedi Loki sonunda. "Onlara harika bir hediye getirdim ve bana reva gördükleri..." Elini savurdu ve tarif etmeye çalışmaktan vazgeçti.

"Sen de ne dediklerini umursuyor musun?" diye sordu Angrboda. "Neden?"

Loki başını iki yana salladı. "Sen bir mağarada yaşıyorsun. Orada yaşamanın nasıl bir şey olduğunu bilmiyorsun, hele de bir sürü–"

"Evet, nasıl olduğunu biliyorum." Elini uzattı ve onunkinin üzerine koydu. "Bir yabancı olmak ne demek biliyorum."

"Peki bu durum senin için nasıl sonuçlandı?" dedi Loki öfkeyle ve elini çekti. "Ah, tabii ya. Bıçaklandın ve ateşe verildin, hem de birden çok kez. Şimdi burada, âlemin bir ucunda tek başına saklanıyorsun. Senin gibi yalnız olmaktansa diğerleri arasında iğrenç ve utanç verici sayılmayı yeğlerim."

"Sana öyle mi dediler? İğrenç ve utanç verici mi?" diye sordu Angrboda, ona yaptığı iğnelemeyi görmezden gelerek. Gullveig olarak geçirdiği zamanın anıları yeterince belirsiz olmasına rağmen ait olmama hissini hatırlıyordu – ve ona düşman kesildiklerinde, onu *yaktıklarında*, birçok şey hissetmişti. Ama en net hatırlayabildiği duygu korku ya da öfke değil, kullanılma duygusuydu.

Loki'nin de aynı şeyi hissettiğini düşündü. Bunu, üç kez yanmış kalbini böyle sinir bozucu bir şekilde dörtnala koşturan adam şöyle dursun, en büyük düşmanına bile dilemezdi. Onun bu kadar acı içinde olduğu düşüncesi cadının içine bir öfke ateşi düşürdü.

"Aşağı yukarı," dedi Loki ve omuz silkti. "Ama umurumda olmadığına karar verdim."

"Yani, geri dönmeyecek misin?"

"Döneceğim dönmesine. Sadece umursamamak konusunda *daha iyi* olacağım."

"Sen bir aptalsın," dedi Angrboda, kucağında tuttuğu yumruklarını sıkarak. "Geri dönersen hiçbir şey değişmeyecek. Asgard'da kalmakta ısrar edersen sana nasıl yardımcı olabilirim bilmiyorum. Sonu iyi bitmeyecek." Adama yalvarırcasına baktı. "Bu durum devam edecek, Loki. Bunu sadece sana... sana değer verdiğim için söylüyorum."

Dediklerini geri alabilmeyi diledi –Loki ona her zaman duygulardan bahsedildiği anda topuklayacak biri gibi gelmişti ve kendisi de bu tür konuları konuşmaya pek hevesli sayılmazdı– ama sözlerinde yalan yoktu, bu yüzden öylece havada asılı kalmalarına izin verdi.

Loki aniden onu şüpheyle süzdü. "Dur bir dakika. Sen... beni tiksinç bulmuyor musun? Sence de... yaptığım ve *yapabileceğim* şeyler tiksinç değil mi?"

Angrboda gözlerini devirdi. "Öyle düşünseydim, bütün kışı kelimenin tam anlamıyla ve mecazi olarak arkanı toplamakla geçirir miydim?"

"Ben... şey, demek istediğim..."

"Hazırcevaplığını yitirmiş gibisin, Kurnaz Kişi."

Adam ona tersçe baktı. "Diğer herkes..."

Kadın parmağını adamın dudaklarına götürdü. "Şu andan itibaren, bu eşiği geçtikten sonra ya -yapmayı planladığın gibi- umursamayı bırakacaksın ya da rahatsız edici duygularını alıp başka bir yere götüreceksin. Anlatabildim mi?"

"Duygularımın *olmasının* rahatsız edici olduğunu mu yoksa rahatsız edici olan belirli duyguları bir kenara ayırıp *onları* kapıda bırakmam gerektiğini mi söylüyorsun?"

Angrboda bir an için düşündü. "İkincisi."

"Peki bunları kim belirleyecek?"

"Sen belirleyeceksin sanırım."

Loki dilini çıkardı, tam parmağını yalayacaktı ki cadı elini çekti ve ona ters ters baktı. O ise sadece kadına gülümsedi.

"Az önce dediklerimi duydun mu?" dedi kadın hesap sorarcasına.

"Evet."

"Madem öyle, ne dedim?"

"Duygular kapıda bırakılacak. Bunu bir şartla yapacağım: *En* rahatsız edici olanları içeri getirebilmeliyim."

"Bunun dediklerimle alakası bile yok," dedi Angrboda, kızgın ama hiç de gücenmemiş bir tonla. "Beni gerçekten de dinlemiyordun, değil mi?"

"Tabii ki dinliyordum," dedi Loki esprili bir tonda, pantolonundaki görünmez bir tozu silkelerken. Durakladı ve bir sonraki sözlerini düşündü, ki bu daha önce cadının onun yaptığına şahit olduğu bir şey değildi. "Sadece bu belirli duygular için bir istisna yapmak isteyebileceğini düşündüm, ne kadar rahatsız edici olsalar da... çünkü seninle ilgililer."

Angrboda öylece ona baktı. Adam da bakışlarına karşılık verdi, ilk defa tamamen ciddi görünüyordu.

"Ne var? Ben de sana değer veriyorum," dedi. "İtiraf etmekten nefret etsem de öyle. Bir şeylere değer vermek hayatı daha kar-

maşık hâle getiriyor, değil mi? Bence en iyisi hiçbir şeyi umursamamak. Ama sonra sen geldin. Gerçekten de bunu çok rahatsız edici buluyorum."

Angrboda, adamın cevabı karşısında afalladı, Loki'nin konuyu değiştirme girişiminde bulunacağını düşünmüştü. Birdenbire bu konuşmayı yapmaya hazır olmayan kişinin kendisi olduğunu fark etti ama işte buradaydılar ve bunu o başlatmıştı.

"Öyle mi dersin?" dedi kadın sesinin titremesine engel olmaya çalışarak. "Bu senin için bir oyun mu, Loki? Beni bulan sensin, beni rahatsız etmek ve misafirperverliğime hakaret etmek için tekrar tekrar çıkagelen sensin, sıkıcı olduğum için benimle alay eden de–"

Loki bir şey söylemeye başlamıştı ki lafını kesti.

"Yine de bir şekilde sana inanıyorum," diye bitirdi sözlerini kadın. "Alaycı ve zeki biri olabilirsin, Loki Laufeyjarson ama senin bile gizleyemeyeceğin bazı şeyler var."

Mesela bana nasıl baktığın gibi.

"Bazı *duygular* demek istiyorsun sanırım," dedi Loki iç çekerek. "Sanırım onları gizleme konusunda daha iyi *olmalıyım*. Ama şimdilik..."

Angrboda, adamın bakışları üzerindeyken yerinde duramadığını fark etti ve ayağa kalktı. Ateşe biraz daha odun attı. Sonra da battaniyenin altında, yanındaki yerini aldı. Adam ona yaklaştığında, cadı döndü ve ona tekrar baktı.

"Eğer bu kadar sıkıcıysam, neden hâlâ buradasın?" diye sordu yavaşça.

"Sen sıkıcı değilsin. Ben alaycıyım, unuttun mu?"

"Olsun. Sürekli geri dönmenin bir anlamı var." Elini adamın omzuna koymak için yukarı doğru hareket ettirdi. Sözlerinin onu yarı yolda bırakacağından korkuyor, gözlerinin içine bakamıyordu.

"Benden daha ne istiyor olabilirsin?" diye sordu kadın. *Kendi rahatsız edici duygularıma kilit vurup hepsini lanetli yüreğime gömmek buraya kadarmış.*

"Tamamını istiyorum," dedi adam sessizce burnunu onunkine sürterek. "Her şeyi istiyorum."

Bahsi geçen lanetli yürek, olduğu yerden fırlayarak boğazına oturmuş gibi görünüyordu ve Angrboda adama ters ters bakarak kendini çekti.

"Tanrılarla olan ilişkin yüzünden kalbimi kıracaksın," dedi kadın boğuk bir sesle.

"Kalbini kırmak mı? Asla," dedi Loki hakarete uğramış bir tavırla. "Sana onu geri veren bendim, unuttun mu?"

"Evet, verdin," diye yanıtladı Angrboda, "ama–"

Loki lafını bir öpücükle böldü, o da hiç düşünmeden –sanki asırlardır beklediği bir şeymiş gibi– karşılık verdi ve bunu onun da hissettiğini *biliyordu* çünkü dudakları birbirine dokunur dokunmaz sanki içindeki bir set kırılmış, duygular bir dalga misali onu ele geçirmiş ve cadı ne kadar uğraşırsa uğraşsın bu dalgayı durduramamıştı. Ki açıkçası pek de çabaladığı söylenemezdi.

Ne tür bir duygunun serbest kaldığını bilmiyordu ama göğsünde biriken bastırılmış hasrete rağmen hissettiği heyecan beraberinde endişeyi de getirmiş gibi görünüyordu.

Ne yapıyorum ben?

Her nasılsa, kendinde bunu umursayacak gücü bulamadı. Kollarını adamın boynuna dolarken kalçalarına yerleşen eller onu kendine daha da yaklaştırıp ardından –yavaş fakat ısrarcı bir şekilde– yatağa doğru iterken gözlerini yumdu. Elleri kendi başlarına hareket ediyormuşçasına adamın yeşil tuniğini sıyırıp bir kenara attı. Adamın eli kalçasından yukarı doğru hareket ediyordu, kadını doğrulamayacağı kadar güçlü bir şekilde öperken elbisesini toplayarak beline doğru çekti.

Ve bu eylem bir şekilde bam teline dokundu – belki de tekrar *kullanılmaktan* korkuyordu ama olayların bu noktaya gelmesine izin verdiği için birdenbire ufacık bir pişmanlık duydu.

Angrboda geri çekildi.

Loki de kafası karışmış bir şekilde aynısını yaptı. "Ne oldu?"

Kadın dirseklerinin üzerinde doğruldu ve tam olarak o anda

endişelerini çözümlemeye çalışmak yerine akla gelen ilk şeyi söyledi: "Söylediklerimde ciddiydim. Kalbimi kıracaksın."

"Elbette kırmayacağım," dedi Loki aksice, dizlerinin üzerinde durmak için doğrularak, şimdi sadece pantolonuyla duruyordu. "Eğer sana bunu söyleyen kehanet büyüyse, karakterimi hiç göz önüne almamış."

Angrboda omuz silkti ve ona bakmadı.

Adam tekrar öne doğru eğilerek onu öptü, bu sefer daha narindi ve tekrar geri çekilirken parmağını kadının çenesi boyunca gezdirdi. Sonra ona daha önce birkaç kez kalbini yerinden oynatan, göz kapaklarını yarıya indirdiği o bakışı attı ve boğuk bir sesle devam etti, "Nezaketin için nasıl teşekkür edebilirim?"

"Bilmem," diye mırıldandı kadın. Ama cevabın bir önemi yoktu. Pek değil. Artık değil.

Kadın bunu en az onun ihtiyaç duyduğu kadar istiyordu.

Loki'nin, küçük bir ihtimal de olsa, hisleri konusunda söyledikleri doğruysa, iş oraya geldiğinde o mecazi köprüyü geçerlerdi.

Oturdu, ona uzandı ve pantolonunun ipini, aylar önce dudaklarından ip parçalarını söktüğü gibi telaşsızca çözdü – ama bu sefer yavaşça hareket etmesinin sebebi onun için endişelenmesi değil de onu kıvrandırmaktı. Adam hâlâ dizlerinin üzerindeydi ve o devam ederken nefesi hızlandı. Kafasını kaldırıp adama baktığında, ağzı alışkın olmadığı bir şekilde kıvrıldı.

"Gülümsüyorsun," dedi adam hayretle.

Angrboda'nın ifadesi tekrar silindi ve duraksadı. "Öyle mi?"

"Evet."

"Hımm."

"Bunu tekrar yapmanı sağlamak istiyorum."

"Yap da görelim." Angrboda elbisesini başının üzerinden sıyırıp bir kenara attı, böylece göğüslerinin üzerine düşerek onları gizleyen uzun saçları dışında onu örten hiçbir şey kalmadı.

Loki dikkatle ona baktı ve üzerine yerleşip saçlarını bir kenara iterken de bakmaya devam etti. Göğsündeki yara izi hakkında

soru sormadı – belki ne olduğunu anladığı için, belki de bu konuda yorum yapamayacak kadar dikkati dağılmış olduğu için. Ya da herhangi bir konuda.

"Yine hazırcevaplığını yitirmiş gibisin, Kurnaz Kişi," dedi o gece ikinci kez fakat bu sefer kelimeler boğazında düğümlendi ve heyecan dolu bir ürperti sardı içini.

İşte o anda adam kendine gelmişe benziyordu ama pantolonun geri kalan iplerini de çözerek onu bir kenara atarken gözlerini ondan ayırmadı. Cadının gözlerinin içine baktı ve sırıttı.

"Artık ona ihtiyacım olduğunu sanmıyorum," dedi ve cadıyı tekrar öptü.

Sana ihtiyacın olan her şeyi vereceğim, diye karar verdi Angrboda o zaman.

Ne de olsa yüreğimi bana geri verdin.

ANGRBODA, hayatı boyunca hatırladığından daha yorgundu ama yine de uyumadı. Ne zaman dalacak olsa ya göğsünde çılgınca çırpınan kalbi ya da vücudunda gezinen Loki'nin dudakları tarafından uyandırılıyordu. Şafak sökerken, adam üzerine yayılmış ve saçına gömülmüş bir hâlde horlaya horlaya uyuyordu.

Ateş neredeyse sönmek üzereydi ve güneş ışığı baca deliğinden içeri sızıyordu. Angrboda'nın yine tam içi geçiyordu ki kapı büyük bir gürültüyle çalındı, ardından da Skadi bağırdı, "Angrboda! Uyanık mısın? Gün doğalı epey oldu!"

"Uyan," diye fısıldadı Angrboda Loki'ye, onu sallayarak. Adam sersemlemiş bir şekilde başını kaldırdı ve gözlerini kırpıştırarak ona baktı. Kadının ısrarı üzerine yataktan kalktı, kendi kendine mırıldanırken zar zor ayakta duruyordu.

Angrboda onu mağaranın arkasındaki depolama alanına doğru iteledi ve bir sandıkla birkaç sepetin arkasındaki gölgelerde çömelmesini işaret etti. "Sadece o gidene kadar. Lütfen – bunun senin için çok zor olacağını biliyorum ama çeneni kapalı tutmaya çalış."

Loki öfkeli bir ses çıkardı ama söyleneni yaptı.

Skadi tekrar kapıyı çaldı. "Kimse yok mu?"

"Bir dakika!" diye seslendi Angrboda, olduğundan daha uzun süredir ayaktaymış gibi görünmesi için ateşin sönmekte olan közlerine biraz daha çıra atarak.

"İşemem gerekiyor," diye şikâyet etti Loki sandığın arkasından fısıldayarak.

"O gidene kadar tutmak zorundasın," diye tısladı Angrboda battaniyelerden birini vücuduna dolayıp yere attıkları giysileri yatağın altına itelerken.

Kapıyı açtığında, karşısında yalnızca Skadi değil, bir bitki sepeti taşıyan başka bir dişi dev daha duruyordu. Angrboda battaniyeyi vücudunun etrafına daha sıkı sardı ve çenesini kaldırdı. Nasıl göründüğünü ancak hayal edebilirdi – Skadi'nin onu bu kadar uygunsuz bir hâlde görmesi ayrı bir olaydı ama bir de bir yabancının görmesi...

Skadi, her zaman olduğu gibi, bir erkek tuniği ve pantolon giymişti. Sonbahar havası alışılmadık bir şekilde sıcak olduğundan her zamanki kaftanı yerine daha ince yünlüsünü tercih etmişti ve kürklerini büsbütün evde bırakmıştı ancak yine de kafasında bir şapka, ayağında da sivri uçlu deri av botları vardı.

"Günaydın," dedi Angrboda.

Skadi onu baştan aşağı süzerek kaşını kaldırdı. "Zor bir gece miydi?"

"Öyle de denebilir," dedi Angrboda, kayıtsız göründüğünü umduğu bir biçimde sevişirken darmadağın olmuş saçlarını kulağının arkasına atarak. "Nasıl yardımcı olabilirim?"

"Sana ihtiyacın olan bazı malzemeleri getirdik," dedi diğer kadın, Angrboda'ya onaylamıyormuş gibi bir ifadeyle bakarak. Kadın genç ve çok güzeldi fakat mizacı için aynı şey söylenemezdi.

"Angrboda, bu, kuzenim Gerd," dedi Skadi. "Dağların yakınında yaşıyor, harika bir bahçesi var ve birçok bitki yetiştiriyor. Annesi iyi bir dokumacı ve babasının yüzlerce koyunu var. Sana takas ettiğim bitki ve kumaşların çoğunu ondan alıyorum – seninle tanışmak için can atıyordu."

"Fakat uzun ve zorlu bir yürüyüşü iki adımlık yer sanmışım,"

diye homurdandı Gerd, terini kaşından silip omuzlarına dökülen mat saçlarını düzelterek. Skadi'den biraz daha kısaydı ama daha yuvarlak hatlı, daha açık tenli, daha yumuşaktı ve çok daha güzel kıyafetler giyiyordu. Tırnaklarının altındaki minik toprak izleri olmasaydı, Angrboda kızın ömrü boyunca hiç iş yapmadığını düşünürdü.

Skadi yalnızca sırıttı. "Gerd, bu da Angrboda, sana bahsettiğim cadı."

"Memnun oldum," dedi Angrboda.

"Kesinlikle," dedi Gerd, daha çok Angrboda'nın arkasını görmeye çalışmakla meşgul bir hâlde. "Burada bir erkek mi var?"

"Belki. Belki de bir kadındır," diye yanıtladı Angrboda, kadının gözlerinin içine bakarak. "Bir sorun mu var?"

"Kocan mı?" diye sordu Gerd bakışlarına karşılık vererek.

"Onun bir 'erkek' olduğunu nereden çıkardın?" dedi Angrboda sakin bir şekilde.

Skadi'nin yüzü çok hafif seğirse de hiçbir şey söylemedi.

Gerd şaşkın görünüyordu. "Eğer bir erkekle yatacaksan, onunla evli olmalısın. Ama sanırım evli değilsin cadı, yoksa mağarada yaşamazdın."

Angrboda, Skadi'ye baktı. "Arkadaşın bir harika."

"Aileden biri," dedi Skadi omuz silkerek. "Ama ben herkesle ticaret yaparım, bilirsin."

"Görünüşe göre en fingirdek büyücülerle bile," dedi Gerd.

"Ona bitkileri ver, Gerd." Skadi iç çekti, şakaklarını ovuşturdu ve Gerd de oflayıp puflayarak dediğini yaptı.

Angrboda, battaniyenin düşerek çıplaklığını gözler önüne sermesini önlemek için sepeti dikkatle aldı ve göğsüne bastırdı. "Teşekkür ederim."

Sonra sepetin hemen üzerindeki bir şeye bakan Skadi'nin kaşları çatıldı – Angrboda arkadaşının dikkatini çekenin göğsündeki yara izi olduğunu anladı ve onu örtmek için sepeti yukarı kaldırdı. Gerd, hoşnutsuz bir biçimde açıklığa bakmakla meşgul olduğu için onu fark etmedi.

Skadi ona sorgulayan gözlerle baktı. Angrboda da ona açık

bir mesaj veren başka bir bakışla karşılık verdi. *Başka bir zaman.*

Angrboda daha sonra onları yemeğe davet etti ancak her iki kadın da reddetti ve oradan ayrıldı. Kapıyı kapatır kapatmaz, arkasında büyük bir rahatlama sesi duyuldu ve onu boş bir testiye çarpan idrar sesi izledi.

"Yaşayacak mısın?" diye mağaranın arkasına doğru haylazca seslendi kadın bitkileri masanın üzerine koyarken ve battaniyeyi çıkarıp yatağa geri attı.

"Şanslısın ki evet," dedi Loki işi bittiğinde ve ona doğru yürüdü. "Hiç şüphen olmasın, o ikisi kapındayken, sana içimden lanetler yağdırıyordum."

Angrboda alayla güldü ve bitkileri dizmeye başladı. "Belki de dün gece o kadar bira içmemeliydin."

"Bir kısrak olarak geçirdiğim *aylardan* sonra bir erkek olarak ilk günümdü," dedi Loki. Hâlâ çıplakken tembel, kendine güvenen bir kedi gibi esnedi ve arkadan yaklaşarak kollarını cadının beline doladı. "Her zaman çıplak mı dolaşırsın? Daha sık ziyaret etmeliyim."

"Aksine, yalnız yaşamama rağmen genellikle tamamen giyiniğimdir."

"Yazık olmuş."

"Belki de beni daha sık ziyaret *etseydin* çıplaklığa daha meyilli olurdum."

"O zaman belki de bu teklifini kabul edebilirim." Dudaklarını cadının alnına yaklaştırarak fısıldadı. "Güzel bir geceydi."

"Öyleydi," dedi cadı ve ona bakmak için döndü.

Öpüştüler ama Loki biraz sonra uzaklaştı ve devam etti, "Belki de Skadi'nin kuzeni haklıydı. Belki de seninle *evlenmeliyim*."

"*Hıh*. Seni kocam yapacağımı da nereden çıkardın?" diye sorsa da kalbi tekledi.

"Eh, bunu zaten yaptın. Bir sürü sebep sayabilirim ama eminim birkaç tane daha bulabiliriz."

Angrboda, kollarını adamın omuzlarına koyarken bunu dü-

şündü ve öncesinde hissettiği kullanılma korkusunun, sahte bir ciddiyetle şaka yapabileceği kadar dağıldığını fark etti: "Ama benden zaten kendi rızanla faydalandın. Şimdi ise kocam olarak benden faydalanmak *görevin* olacak."

"Genellikle, bu tür sorumluluklar üstlenen biri değilimdir ama bu özel yükümlülüğü yerine getirebileceğimi düşünüyorum," dedi adam en az onunki kadar ciddi bir tonla.

"Aesir'in sorumlulukları yok mu? İnsanlara tanrılık etmek falan?"

"Meh," dedi Loki. "Sadece yapacak daha iyi bir şey olmadığı için Odin'in kan kardeşi oldum. Tanrıların ilginç şeyler yaptığını düşündüm. Daha çok can sıkıntısındandı."

Angrboda ellerini kaldırdı ve adamın darmaduman saçlarını kulaklarının arkasına sıkıştırdı. "Ya da yalnızlıktan?"

"Belki," dedi Loki kaçamak bir şekilde. "Can sıkıntısı ve yalnızlığın yolları sık sık kesişir."

"Anlıyorum."

Adam dudaklarını birbirine bastırarak parmağını cadının göğsünün ortasındaki yara izinden aşağı doğru gezdirdi ve cadı, adamın dün gece o yaranın üzerine kondurduğu güçlü öpücükleri hatırlayarak arzuyla gerildi.

"Ama bu, özgürlük için ödenmesi gereken küçük bir bedel," dedi adam, düşüncelere dalmış gibi görünüyordu "ki artık eskisi gibi özgür değilim. En azından, son zamanlarda tanrılar arasında olmak öyle hissettiriyor."

Angrboda başıyla onayladı.

"Kontrol edilmekten yoruldum," diye devam etti. Diğer elini kadının beline dolayarak onu kendine doğru çekti. Kadınsa kollarını adamın omuzlarından indirmedi. "Ama yalnız kalmak istemiyorum."

"Anlıyorum."

"Ve sen beni hiç kontrol etmeye çalışmadın."

"Hayır, çalışmadım."

"Ve bana değer veriyorsun."

"Belki de vermemem gerektiğini bile bile ama evet."

"Sonunda geri döndüğüm sürece ne yaptığım umurunda değil."

"Tam olarak öyle demezdim..."

Loki alnını onunkine yasladı. "O hâlde, karım olur musun?"

Angrboda onu kendine çekti. Çok fazla şey yaşanmıştı ve de çok çabuk – ama bundan önce bile onun için ne hissettiğini inkâr edemezdi ancak bir kısmı hâlâ adamın aniden geri çekilip ona her şeyin bir şaka olduğunu söyleyeceğine ikna olmuştu.

Fakat adam yalnızca ona bakmaya devam ettiğinde, yüzündeki bu garip samimiyet ifadesini görmeye alışabileceğini fark etti, cevabı belliydi.

"Onur duyarım," dedi cadı sonunda.

CADIYLA geçirdiği nice uzun günler ve kısa gecelerin ardından Loki tekrar gitti. Angrboda buna epey alışmıştı; ne de olsa, yıllar boyunca onu ara sıra ziyaret etmişti. Ama bir parçası işlerin artık farklı olacağını umuyordu ancak yine aynı parça, kısa bir süre sonra Loki'nin Loki olduğu ve kafasına eseni yaptığı gerçeğine boyun eğdi, cadı da enerjisini onun yollarını gözlemeye harcamayı bırakarak kış için stoklarını düzenlemeye yöneltti.

Ayrıca ona söylemesi gereken bir şey vardı, ki bu da beklemeyi daha da zorlaştırıyordu.

Angrboda, sonbaharda o yokken huzursuzlanmıştı. Skadi, dağ geçitleri karla kaplanmadan önce son bir ziyaret için uğradığında Demirkoru'ya kış gelmek üzereydi.

"Yani kışı bir başına mı geçireceksin?" diye sordu Skadi masanın yanına büyük bir kurutulmuş et torbasını pat diye bırakırken.

Umarım geçirmem, diye düşündü Angrboda ona bir bardak bira uzatırken. "Öyle görünüyor. Ben ve keçiler."

"Bir de bebek," dedi Skadi. "Yoksa yanılıyor muyum?"

Angrboda içgüdüsel olarak elini yeni yeni şişmeye başlayan karnına götürdü. "Nereden anladın?"

Skadi bardağından bir yudum aldı. "İyi bir gözlemciyimdir.

(sic) Neredi bu, erkek gitmedim – bebeğin babası kim?" Gözlerini usta sevkle bir gülümsemeyle. "Bir kurt değil emiyorum."

Yüzü aldırmak için döndürmüş. "Hayır. Kocam."

Skadi onu sorgulayarak baktı. "Bir kocan mı var?"

"Yup."

"Peki neredesin şimdi?"

"Utgard."

"Anlıyorum," dedi Skadi şüpheyle. Bir parça gücenmiş gibiydi. "Kocan önce geri dönecek mi?"

Angrboda omuz silkti.

Skadi iç çekti. "Burada kalamazsın."

"Evet değil, eskiden. Ayrıca, burada bana yetecek kadar yemek var."

"Öyle mi?" dedi Skadi, kadının karnına tekrar bakarak. "Ama kocan dönerse iki kişiye yeter mi?"

Angrboda'nın buna verecek bir cevabı yoktu çünkü o da aynı şeyden korkuyordu. İştahı biraz artmıştı ama Loki geri dönüp de üçü onunla geçirirse, ikisini de besleyecek kadar stokumun olmamasından bir ihtimal vardı.

Skadi memnun görünüyordu. "Belli oldu – benimle dağlara gelmeyeceksin. Babam seni boş karşılayacaktır. Büyüye karşı özel bir ilgisi var. Sadece ara sıra yaptığı aptallıkları görmezden gelmek zorunda kalacaksın – bir süre sonra alışılıyor, gerçekten. Son zamanlarda boş işlere merak saldı, bu yüzden onunla gider gitmez uzaşmak zorunda bile kalmayabilirsin."

Angrboda içinde büyüyen paniği bastırarak sakince arkadaşının dediklerini gözden geçirdi. Ya Loki ortaya çıkmaya zorunlu olduğunda o burada olmazsa? Geçitler ilkbaharda çözülene kadar ona gönderemeyecek miydi yani?

"Oraya nasıl gideceğiz?" diye sordu cadı. "Kayaklarım ya da kar ayakkabılarım yok ve yavaş olacağım."

"Kızağıma binebilirsin."

"Eğer tüm malzemeleri dağa geri götürürsek, kızakta bana yer kalmayacak."

"Seninle birlikte kızağa sığabileceğimiz kadarını alırız. Mağaran sen dönene kadar yiyeceklerin bozulmamasına yetecek kadar soğuk ve kuru zaten."

"Peki ya keçiler?"

"İlkbahara kadar idare ederler. Onlar hayvan. Bu dediğimi bir düşün," dedi Skadi. "Gerçekten de bebeğinin sağlığı pahasına bütün kış burada mı beklemek istiyorsun?"

Angrboda banka çöktü. "Haklısın. Elbette haklısın. Saçmaladım. Sadece ben..." Parmaklarıyla bacağında tempo tuttu, sonra da karnını işaret etti. "Buna henüz alışamadım. Keşke paylaşabileceğim biri olsaydı."

"Evli olmanın olayı da bu değil mi?" dedi Skadi alayla. "Sendeki de nasıl bir kocaysa."

Angrboda kıpırdandı ve ellerine bakmakla yetindi çünkü aynı şeyi düşündüğünü inkâr edemezdi.

"Neyse, ben varım," dedi Skadi.

"Aynı şey değil. Sen benim kocam değilsin."

Skadi ona sertçe baktı. "Tabii ya. Yalnızca senin arkadaşınım. Ben kimim ki?"

"Onu demek istemedim–"

"Tabii." Skadi'nin gözü seğirdi. "Dur bir dakika. Haberi yok, değil mi?"

Angrboda başını iki yana salladı. "Daha görüşemedik."

Skadi bardağını masaya çarptı ve ayağa kalktı. "Dua et de onunla karşılaşmayayım yoksa onun için hiç iyi olmayacak. Gel, taşıyabildiğin kadarını al da yola koyulalım." Duraksadı. "Ama çok fazla da alma. Hamilesin. Hafif şeyler seç. Tamam, ben yeni getirdiğim çuvalı alıp kızağa geri götüreceğim – en ağır olanı o."

"Yakında çizmelerimi de sen giydireceksin." dedi Angrboda şakayla.

"Sen bekle de gör, arkadaşım," dedi Skadi. "Çok geçmeden, *birisinin* giydirmesi gerekecek."

Angrboda en ağır yünlü elbiselerini seyahat çantasına koydu, pelerinini ve başlığını geçirdi, sonra Skadi'nin peşinden dışarı

çıkarak mağarasının kapısını kapadı ve önüne kayalar, dallar ve ölü çimler yığdı, böylece kar yağdığında onu gizleyecekti.

Angrboda işini bitirirken bir şahin, başının yakınındaki bir ağaç dalına tüneyip ona dikkatle bakmaya başladı. Cadı, kızaktaki malzemeleri yerleştirmekle ve kendi kendine mırıldanmakla meşgul olan Skadi'ye baktı ve sonra kuşa dönüp fısıldadı, "Nihayet."

Üzgünüm, dedi Loki. *Bir dev ve birkaç altın elmayı içeren bir hadise yaşandı da. Karışmış olabileceğim bir hadise...*

"Kışın burada olmayacağım," dedi Angrboda. Hikâyeyi anlatmak için can attığını bilmesine rağmen, muziplik öyküsünü dinleme havasında değildi. Eğer yarım saat önce gelmiş olsaydı, bütün kışı kollarında kıvrılarak geçirecekti. Artık çok geçti ve eğer kendini gösterirse, Skadi muhtemelen onu kayaklarından biriyle mızraklardı.

Loki'nin, şahin formunu korumasına bakılırsa Avcı'dan yayılan düşünceli havayı hissediyor gibiydi. *Bunu görebiliyorum. Nereye gidiyorsun ki?*

"Dağlara."

Iy. Neden oraya gitmek isteyesin *ki?*

"Davet edildim. Skadi, beni tüm kış yalnız bıraktığı için ortalıklarda görünmeyen kocamı bir güzel benzeteceğine yemin etti. Yerinde olsam kuş olarak kalırdım."

Üzgünüm, dedi Loki, uçup omzuna tüneyerek. *Ben de seni ziyarete gelirim.*

Angrboda başını iki yana salladı. "Hava çok kötü olacak. Kendine bir iyilik yap ve bu kış Asgard'da kal." Bebekle ilgili haber dilinin ucundaydı ama bir şey demedi, ona bu şekilde söylemeyi hayal etmemişti. Adam hayvan formundayken hislerini gayet de güzel yansıtabiliyordu fakat içindeki bir şey, haberi duyduğunda yüzünün hâlini görmek istedi, böylece onun bu konuda ne hissettiğini daha doğru ölçebilirdi.

Çünkü Skadi ile konuştuktan sonra, bir parçası karısı olmayı kabul ederek bir hata yapıp yapmadığını bilmek için çırpınıyordu. Hamileliğine vereceği tepki buna açıklık getirecekti.

"Geçitler açıldığında buraya geri döneceğim," diye ekledi cadı.

Şahin başını salladı, sonra da uçmadan önce sevecen bir şekilde yanağını gagaladı. Skadi artık gitmeye hazırdı. Angrboda'nın kızağa oturmasını işaret etti ve cadının kürklere sarılı olduğundan emin oldu.

Yolculuk iki gün sürecek ve kat ettikleri her kilometre onu evinden daha da uzaklaştıracaktı. Angrboda o zaman, Loki ile – bir kısrak suretinde olsa bile– geçirdiği son kışın çok kısa sürdüğünü ve onlardan öncekileri ise neredeyse hatırlamadığını fark etti. Bu, onun oldukça uzun hayatının en uzun kışı olacaktı.

GECEYİ dev Gymir'in geniş salonunda geçirdiler ve Angrboda bir kez daha kendini Gymir ve karısı Aurboda'nın kızı Gerd ile yan yana buldu; Skadi, Gerd'i kuzeni olarak tanıtmasına rağmen babaları uzaktan akrabaydı.

Gerd, Angrboda'nın hamileliğini fark etmiş gibi değildi ve Skadi de lafını etmedi, ertesi sabah misafirperverlikleri için stoklarının bir kısmını onlara sunduktan sonra tekrar yola düştüler. En azından şimdi kızakları daha hafif olacaktı.

Ertesi gün, Skadi'nin babası Thiazi'nin salonu Thrymheim'a gittiklerinde boş olduğunu gördüler – depoların yakınında otlayan, özgürce dolaşacak kadar uysal birkaç ren geyiği dışında kimse yoktu. Gerd'in ebeveynlerinin salonundan farklı olarak burada hizmetçiler yoktu, kapıda havlayan bekçi köpekleri bile yoktu.

"Babamla benim buna pek ihtiyacımız yok," dedi Skadi, Angrboda bunu dile getirdiğinde. "Bizi rahatsız edecek kadar yakında yaşayanlar – eh, bunu yapmayacak kadar zekiler."

Skadi, babasının evde olmayışına öyle çok şaşırmış görünmüyordu. Kızaktakileri depolarından birine boşaltırken boşa kürek çekmek, altın elmalar ve ölümsüzlük arayışı hakkında kendi kendine anlaşılmaz bir şekilde mırıldanıyordu.

Angrboda altın elmalar hakkındaki kısmı duydu ama Loki'nin ona söylediklerini kendine saklamaya karar verdi.

Gerçi bu elmaların Skadi'nin babasıyla ne alakası olduğunu öğrenmek için fazla beklemesi gerekmemişti – Angrboda'nın gelişinden sonraki iki hafta içinde Gerd soğuktan donmuş ve sinirli bir hâlde kapılarına dayandı. Onu içeri davet ettikten ve ısınması için ona bir bardak bira koyduktan sonra, Gerd onlara anne babasından duyduklarını anlattı, onlar da başkalarından duymuştu: Skadi'nin babası Thiazi, Tanrıça İdunn'u ve ebedi gençliğin altın elmalarını kaçırdıktan sonra Aesir tarafından öldürülmüştü.

"Ne oldu?" diye sordu Angrboda, Skadi konuşamayacak kadar afalladığı için.

"Thiazi önce Loki diye bir adamı yakalamış ve İdunn'a ulaşmanın bir yolunu bulmayı kabul edene kadar onu tehdit etmiş ve o da ulaşmış," diye başladı lafa Gerd.

Angrboda, kocasının bu konuyla alakasını ima etmesine neredeyse sevinmişti; aksi takdirde, adının anılmasıyla gözle görülür bir şekilde irkilerek kendini ele verebilirdi.

"Ve sonra onu geri almak için," diye devam etti Gerd, "Loki şu an bulunduğumuz bu odaya uçmuş ve dediklerine göre İdunn'u bir somuna dönüştürüp Asgard'a geri götürmüş."

Şekil değiştirme güçlerini başkalarına yansıtabileceğini bilmiyordum, diye düşündü cadı, hikâyenin bu kısmının doğru olup olmadığını merak ederek.

"Ama Thiazi de bir kartala dönüşüp peşlerine düşmüş ve oraya vardığında, Aesir onu ateşe vererek öldürmüş." Gerd bakışlarını bardağına indirdi. "Üzgünüm, kuzen."

Skadi gözyaşı dökmedi. Yalnızca kucağında sıktığı yumruklarına baktı. Angrboda elini kadının omzuna koydu ve bir süre kimse konuşmadı.

"Kim bu *Loki* denen herif?" dedi Skadi sessizce.

"Odin'in kan kardeşi, Aesir tanrılarından sayılıyor," dedi Gerd. "O da tıpkı üçümüz gibi bir dev, tanrıların başını sürekli belaya soktuğunu, ardından da bu sefer yaptığı gibi onları kurtardığını söylüyorlar."

"Bu da onu bir hain yapar," dedi Skadi tükürürcesine. "Tanrılar bizden nefret ediyor. Bize tepeden bakıyorlar. Neden *herhangi biri* onlara katılmak gibi bir şey yapsın ki?"

"Sağladığı faydalardandır herhalde," dedi Gerd. "Onlardan biriyle evlenmenin ya da onun yaptığı gibi onlarla bir şekilde akrabalık kurmanın bir getirisi olmalı."

"Şu Loki, karşıma çıkarsa boğazını keseceğim erkekler listemdeki yerini aldı," dedi Skadi. Angrboda'ya döndü ve ekledi, "İşe yaramaz kocanla birlikte."

Angrboda, aynı kişi olduklarından bahsetmemeye karar verdi. "Demek artık evlisin?" dedi Gerd, Angrboda'ya. "Neden evli kadınların yaptığı gibi saçlarını örtmüyorsun?"

"Bu yeni bir gelişme," diye itiraf etti Angrboda ancak gerçek şu ki bu geleneği unutmuştu. "Kendime bir başörtüsü yapma şansım olmadı."

Gerd bundan rahatsız olmuş gibiydi. "Annemin gırla yedeği var. Bir dahaki görüşmemizde sana bir tane getiririm."

Neredeyse akşam olmuştu ve bu noktada Skadi, Gerd'e yatıya kalmasını teklif etmiş ve o da kabul etmişti. Çok geçmeden, Gerd köşede bir kürk yığınının üzerinde uyuyakaldı ve Angrboda ile Skadi de salonun ortasındaki ateşin yanında bir başlarına kaldılar.

"İyi misin?" diye sordu Angrboda bir süre sonra.

Skadi başını iki yana salladı.

Angrboda kalktı, bankta yanına oturdu ve elini tuttu. "Çok üzgünüm, başın sağ olsun, arkadaşım." *Keşke sana, babanın ölümünde kocamın payı olduğu için de üzgün olduğumu söyleyebilsem.*

"Onun intikamını alacağım," dedi Skadi titreyerek. Şimdi gözleri dolmaya başlamıştı ki bu da Angrboda'yı oldukça rahatlattı; Skadi'nin *ağlamıyor* olduğu gerçeğinden daha çok endişelenmişti. "Geçitler çözüldüğünde, kılıç, kalkan ve ne kadar zırhım varsa kuşanıp Asgard'a gideceğim ve *intikamını alacağım*."

"Belki de bunun yerine seni telafi ederler."

"Ya da belki onlar bir kelime bile edemeden ben hepsini mızraklarım." Artık Skadi'nin yüzünden gözyaşları süzülüyordu ve Angrboda'ya dönüp devam etti, "O yara nasıl oldu? Onlar yaptı, değil mi? Bunu sana onlar yaptı?"

"Evet," dedi Angrboda sessizce. "Ama o başka bir zamanda oldu. Başka bir hayatta."

"Öyle bir şey yok. Ayrıca, sen takip etmedikçe zamanın bir önemi yoktur." Skadi iç çekti. "Seni Demirkoru'ya geri götürdükten sonra yalnız gideceğim. Beni durdurmak için yapabileceğin hiçbir şey yok. Bu yapmam *gereken* bir şey."

"Anlıyorum," dedi Angrboda ama bu tamamen doğru değildi: Anladığı şey, Skadi'nin babasının kaybının, Angrboda'nın tanrıların vereceğinden emin olduğu bir tür tazminatı hak ettiğiydi. Ama *intikam* kavramı tam olarak anlayamadığı bir şeydi.

En azından tam anlamıyla.

Şimdilik.

BÖYLECE kışı, Skadi ile ateşin yanında kıvrılarak geçirdi ve kendisinin anlatacak çok az şeyi olduğundan kadının hikâyelerini dinledi. Skadi kayaklarıyla epey seyahat etmişti, Thrymheim'dan bir haftalık mesafede yaşayan hemen hemen herkesi tanıyor ve çoğunlukla onlar *hakkında* her şeyi biliyordu. Yine de, Angrboda onun, uyurken babası hakkında mırıldandığını ya da ağladığını duyardı. Kış aylarında yapacak bir şey varsa, o da uyumaktı, bu yüzden Skadi'nin duygularını uyurken, uyanık olduğu zamandan daha fazla dile getirdiğini duyuyordu.

Onu şaşırtan ve içini rahatlatan bir şekilde, Skadi yas tutmakla o kadar meşguldü ki Angrboda'nın göğsündeki yara izinin bahsi bir daha açılmadı. Angrboda, içinde büyüyen çocuk için bu kadar heyecanlanmasaydı, arkadaşının bu kadar acı çektiğini görmek onun daha çok üzülmesine neden olurdu – Skadi'nin ara sıra paylaşsa da çoğu zaman ortak olmadığı bir heyecandı bu.

Bahar gelip de geçitler açıldığında, Skadi söz verdiği gibi yaptı ve Angrboda'yı Demirkoru'ya geri götürdü. Mağarasının girişini

açtıktan ve yiyeceklerin bozulup bozulmadığını kontrol ettikten sonra Skadi kızağı boşalttı.

Angrboda evde olmaktan çok mutluydu. Sanki çok uzun zamandır uzaklardaymış gibi hissediyordu. Elini karnına koydu, bebeğinin tekmelediğini hissetti ve yüzünde nadir beliren bir gülümsemeyle gülümsedi.

"Sana borcumu nasıl ödeyeceğim?" diye sordu Skadi'ye. Zorlu bir mevsim olmuştu ve Angrboda, Demirkoru'da kalsaydı onu bu kadar sağlıklı bir şekilde atlatacağından *gerçekten* şüpheliydi.

Ama tüm şiddetine rağmen kış şükürler olsun ki kısa sürmüştü. Mağarasına geri döndüğünde yalnızca altı aylık hamileydi ve karnı da pek çıkmamıştı. *Geç bir sonbahar, kısa bir kış, erken bir bahar. Birinin umabileceği en iyi şeydi.*

Skadi teklife cevaben sadece başını iki yana salladı. "Benimle olman yeterliydi. Yanımda olmasaydın aklımı kaçırırdım ve kederin beni tüketmesine izin verirdim. Ödeştik say."

Angrboda kıpırdandı. "O hâlde hâlâ babanın intikamını almayı mı düşünüyorsun?"

Skadi bakışları sertleşti. "Evet."

"O zaman, iyi şanslar. Eğer iyileşmen gerekirse, beni nerede bulacağını biliyorsun."

Skadi başıyla onayladı ve gitti, Angrboda ise bunun arkadaşını son görüşü olup olmadığını merak etti.

ÇOK geçmemişti ki Loki kapısında bitti ama cadı o sırada temizlikle meşguldü ve tüm kış boyunca hayal ettiği o tutkulu, uzun kucaklama yerine mağaraya girdiğinde adamın dudaklarına ufak bir öpücük kondurmakla yetindi. Adam şaşırmış görünüyordu, sanki *bundan* daha sıcak bir karşılama bekliyormuş gibiydi ve kapıda durup gözlerini kırpıştırarak kadına baktı.

"Şişmanlamışsın," dedi cadının koşuşturmasını izlerken.

Cadı dudaklarını bükerek ona döndü.

"Şikâyet ettiğimden değil," diye ekledi aceleyle, ellerini teslim olurcasına yukarı kaldırırken. "Yakışmış."

"Ah, şükürler olsun," diye tersledi Angrboda. "Ve bilgin olsun, *şişmanlamadım*."

"Yani göz var izan–"

"Bir düşünsene, Loki. Çok ama *çok* iyi düşün."

Birkaç dakika sonra Loki'nin ağzı *O* şeklini aldı. Angrboda kollarını bağladı.

"Ee... babası kim?" diye sordu adam espriyle karışık ama cadı onun kaşında biriken terleri görebiliyordu.

Angrboda ona ifadesizce baktı. "Ah, bilmem... kocam olabilir mi?"

"O zaman sanırım bu, Aesir'in beni aralarından biriyle evlenmeye zorladığını söylemek için kötü bir zaman." Bakışları cadının karnına sabitlenmişti. "Bu ne zaman oldu?"

"Sekiz bacaklı at çocuğunu Herkesin Babası'na teslim etmekten döndüğün gece herhalde," dedi Angrboda. Sonra zihninde biraz geri sardı ve tüyleri diken diken oldu. "Evlenmek mi?"

Loki ona doğru yürüdü ve ellerini kadının kalçalarına koyarak karnındaki şişkinliğe baktı. "Şimdiye daha büyük olman gerekmiyor muydu?"

"Neden seni evlenmeye zorladılar?" Angrboda'nın kalbi öyle büyük bir öfkeyle çarpıyordu ki kafasının patlayacağından korktu ve oturması gerektiğini düşündü.

"Sigyn'in karnı bundan *çok* daha büyük ve senden *en az* bir ay sonra hamile kaldı. Belki daha da geç." Sonra cadının kendisine nasıl baktığını fark etti ve devam etti, "Üzgünüm, soru neydi?"

"Asgard'daki karın," dedi Angrboda, banka çökmüş otururken dişlerini sıkarak.

"Ha," dedi Loki. Cadının yanına oturuverdi ve masanın kenarına yaslandı, bacağı ve omzu cadıya değiyordu, ayaklarını ise çaprazlamıştı. Bir sonraki sözlerini mağara duvarına karşı söyledi. "Evet. Beni onunla evlenmeye zorladılar – sanırım beni hizada tutmaya çalışıyorlar. Onlara zaten Jotunheim'da bir karım olduğunu söyledim ama bunu görmezden geldiler. Öyle ki *seni* karım olarak tanımıyorlar ve beni başka biriyle evlenmeye zorladılar."

"Seni onunla evlenmeye *zorladılar*," dedi Angrboda şaşkınlıkla tekrarlayarak. "Bana kalırsa, kimse seni yapmak istemediğin bir şeyi yapmaya *zorlayamaz*."

Adam şimdi cadıya bakmak için döndü: Tepkisini ölçmek için inatla, gözlerini ayırmadan baktı. "Niyetim senden bir şeyler saklamak değil."

Angrboda sıktığı yumruklarını dizlerinin üzerine koydu. "Onu seviyor musun?" Ve sonra, uzun ve korkunç bir sessizlikten sonra, bir sonraki soru kaçınılmazdı: "*Beni* seviyor musun?"

"Ben..." Adam iç çekti, ayağa kalktı ve onun önünde diz çökerek ellerini onunkilerin üzerine koydu. "Bir şey söyleyebilir miyim?"

Angrboda boş boş ellerine baktı ve hiçbir şey söylemedi. Adam daha önce hiç konuşmak için *izin* istememişti. Loki'nin konuşup konuşamayacağını sorması, bir balığın yüzdüğü sırada yüzüp yüzemeyeceğini sorması gibi bir şeydi.

Fakat Loki kafasını topluyor gibiydi ki genelde kelimeler ardı arkası kesilmez bir şekilde dudaklarından döküldüğü için Angrboda bunu yaptığına nadiren şahit olmuştu. Hüsran dolu gözyaşlarını tutmasına rağmen olayların geldiği nokta sonunda onunla göz teması kurmasını sağlayacak kadar tedirgin etmişti cadıyı.

"Bence birini sevebileceğimi düşünmemin sebebi sendin," dedi adam. "Neden kalbini yalnızca kırmak için sana geri vereyim ki? Sanırım bunun bir anlamı olmalı, değil mi?"

"*Sanırım* mı?" diye mırıldandı cadı gözlerini silerek.

Adam ona uzanıp kadının ıskaladığı bir gözyaşını sildi ve sözleri ilk başta saklamaya kararlı olduğu duygularla sessiz ve boğuktu. "Seni ağlarken görmekten nefret ediyorum, bunun sebebi olmamdan daha da nefret ediyorum."

"*Sen* gelmeden önce, ben de sevebileceğimden emin değildim," dedi cadı ve hissettiği kadar kırgın görünmemeye çalıştı. Sonra bu sözleri yumuşatarak ekledi, "Yalnızlıkla hiçbir zaman problemim olmadı. Hâlâ da yok. Ama sen buradayken daha iyi hissediyorum."

"Eh, aşkından karalar bağlamadığını ve beni özlemediğini duymak beni rahatlattı." Adamın ses tonuyla ilgili bir şey ona aşk ve duygular konusunu kapatmaya fazlasıyla hazır olduğunu hissettirdi. Ona memnuniyetle bu iyiliği yapardı.

Angrboda gözlerini devirdi. "Seni kim özlesin?"

"Kim özlemez ki?" diye sordu Loki gururla.

"Görünüşe göre *ben*."

"Sigyn özlerdi. Muhtemelen şimdi özlüyordur, tam şu anda."

"Ben Sigyn değilim," dedi Angrboda ve diğer kadının adı dudaklarından döküldüğünde göğsünün derinliklerinde karanlık ve korkunç bir şey filizlenmiş gibi hissetti.

"Elbette değilsin," dedi Loki. "Sen bir mağarada yaşıyorsun."

"Ne?" Angrboda sahte bir şaşkınlıkla etrafına baktı.

Loki, her yanından küçümseme akan bir tavırla kadının elini okşadı. Angrboda, adamın sempatik bir tonda, "Bildiğini sanıyordum," derken mimik oynatmamasına hayran kaldı.

Angrboda elini göğsüne koydu. "Sen olmasan kaybolurdum."

"Evet, biliyorum. Herkes olurdu. Her neyse, *sen* bir mağarada yaşıyorsun. Ayrıca, *besbelli* o bana senden daha çok değer veriyor." Sahte bir şüpheyle kadını süzerken alnına dokundu. "Daha önceki alaycılığını yazdım bir kenara."

"*Besbelli* onun bir noktada kafası karışmış. Ama sanırım *bazı* iyi niteliklerin var."

"Ne olduklarını duymayı çok isterim."

"Birincisi, bana yüreğimi geri verdin." Adamın ellerini sıktı ve karnına koymak için onları yukarı doğru hareket ettirdi. "Ve daha fazlasını."

"Beni tekmeledi," dedi adam gözlerini kırpıştırarak.

"Sanırım bu, kızının senden hoşlandığı anlamına geliyor. Ayrıca hıçkırıyor."

"Kız olduğunu nereden biliyorsun?"

"Bilmiyorum. Benim hüsnükuruntum."

"Ne olursa olsun umurumda değil, yeter ki arkasını toplamak zorunda olmayayım."

"Ya, öyle mi?"

"Evet. Sanırım onu... kucağıma falan alırım ya da belki güldürmeye çalışırım. Ama paçalarından kaka akmaya başlar başlamaz sana geri veririm."

"Kesinlikle işe yaramazsın."

"Bebekler sadece ağlayıp ortalığı batırırlar ve onları hiçbir yere koyamazsın çünkü onları nereye koyarsan koy oradan yuvarlanıp düşüverirler."

Angrboda alayla güldü. "Eğer onu gelişigüzel masalara ve banklara yerleştireceksen belki de bebeği kucağına almana izin vermem."

"Ayrıca kafaları büyük. Çok büyük." Loki ellerini birbirinden on beş santim uzakta tuttu. "*Bu kadar* büyük. O kadar büyük ki kalçalarının genişliğine bakmadan sen bile onu dışarı itmekte zorluk çekersin."

"Affedersin – *neyimin* genişliği dedin?"

Loki gözlerini kırpıştırdı, ağzını açtı ve tekrar kapattı.

Angrboda, son söylediğini tekrarlamasını beklerken kaşlarını kaldırarak ona baktı.

"Ve eğer onları oturtmaya çalışırsan da," diye devam etti adam biraz duraksadıktan sonra, "kafaları *çok büyük* oldukları için öylece sağa sola sallanır. Bebekler çok rahatsız edici."

"*Sensin* rahatsız edici."

"Biliyorum. Ama benim bazen rahatsız edici olmak için çaba göstermem gerekiyor. Bebeklerin uğraşmalarına bile gerek yok."

Angrboda başını iki yana sallayarak ona baktı.

Loki, eğilip onu öperken sırıttı – ve bu şüphesiz, içeri girdiğinde kadının ona verdiğinden daha iyi bir öpücüktü. Gerçek bir öpücüktü. "Artık seni tüm kış görmediğim meselesine geçebilir miyiz?"

"Asla sormayacağını düşünmeye başlamıştım," diye yanıtladı kadın.

***

MAĞARA girişinin dışındaki açıklıkta, bir battaniyenin üstüne kıvrılmışlardı. Bahar gecesi mevsimsel olarak sıcaktı ama Angrboda en son ne zaman dışarıda uyuduğunu hatırlayamıyordu. Orada ne kadar fazla yıldız olduğunu hatırlamak onu daima şaşırtırdı. Nedendir bilinmez, Demirkoru'yu çevreleyen dağların ötesinde sadece boşluk olacağını düşünmüştü – belki de karanlık çöktükten sonra nadiren dışarı çıkmasının bir nedeni de buydu, o boşluktan ve gerçekte medeniyetten ne kadar uzakta yaşadığını fark etmekten korkuyordu.

Yine de gökyüzü farklı bir hikâye anlatıyordu.

"Asgard'da bu kadar çok fazla yıldız var mı?" diye sordu Loki'ye. Yüz yüze gelecek şekilde yana doğru yatmışlardı, adamın karnı onunkine bastırılmış ve kollarıyla bacakları birbirine sarmalanmıştı.

"Üç aşağı beş yukarı," diye yanıtladı adam. "Onlar yalnızca yıldız. Her yerden aynı görünüyorlar, gerçekten." Özellikle iki yıldıza işaret etti, diğerlerinden daha parlak parlıyorlardı. "Ama şuradakiler yeni."

"Nereden biliyorsun?"

"Arkadaşın Skadi'yi biliyorsun?"

"Elbette, arkadaşım Skadi'yi biliyorum." Angrboda zar zor doğruldu. Babasının intikamını almak için ayrıldığından beri Skadi'den haber alamadığı için en kötüsünden korkuyordu. Skadi isminin adamın dudaklarından döküldüğünü duyunca şaşırdı – ama sonra onu çeşitli vesilelerle gördüğünü hatırladı, mesela Loki bir atken mağaraya saman getirdiği ve aynı yılın baharında uğrayıp oğlu Sleipnir'e hayret ettiği ve tabii ki geçen sonbaharda kış için ayrılırken Angrboda'yı görmeye geldiği zamanlar. "Ondan haber mi var?"

"Sakin ol. O gayet iyi," dedi Loki ve kadın tekrar yanına uzandı. "Dökülen kanın öcünü almak için Asgard'a geldi ama... Aesir ile bir uzlaşmaya vardı. İçlerinden bir adamı nikâhına aldı ve de güldürülmeyi istedi ki kendimi riske atarak bunu tek başıma

yapmayı başardım." Yıldızlara işaret etti. "Ve Odin, babasının gözlerini alarak onları yıldızlara dönüştürdü. İşte şuradalar, gördün mü?"

Fakat Angrboda yıldızlara bakmıyordu. Gerd'in onlara anlattığı hikâyeyi, Skadi'nin babasının yüzleştiği kaderi ve arkadaşının kederini, öfkesini ve intikam arzusunu hatırladı. Sonuç olarak, duyduklarına inanmakta zorlanmıştı.

"Bir adamı *nikâhına* mı aldı? Acısı *böyle* mi telafi edildi? Bu çok saçma!"

"Evet. Adı Njord ve Vanirli. Bir deniz tanrısı. Savaşta takas edilen rehinelerden biri. Frey ve Freya'nın babası. Ayrıca neden saçma olsun? Bir koca, fazlasıyla adil bir tazminat."

"O bir koca istemiyordu," dedi Angrboda dişlerinin arasından. Nedense, Skadi'nin evlilik haberi onu kabul etmek istediğinden daha çok kızdırmıştı. Göğsüne yeni bir his oturdu – kıskançlığa benziyordu, Sigyn'in adını ilk söylediğinde hissettiğinden farklı değildi. "Onu böyle bir şeye nasıl ikna ettiler? Bu akıl almaz bir şey."

"Eh, olan bu."

Göğsündeki yabancı his hiddetle kıvranırken cadı çenesini sıktı. "Peki, kocası ona nazik davranıyor mu? Njord denen bu adam?"

"Vanirliler çoğunlukla herkese nazik davranır. Ama son duyduğuma göre evlilikleri yürümüyordu – adam dağlardan nefret ediyor, kadın da denizden. Evliliklerinin bitmesinin uzun sürmeyeceği kesin."

"Yazık olmuş," dedi Angrboda, ifadesinde hiç de samimi olmayarak.

"Öyle mi dersin? Uyumsuz görünüyorlar."

"Hayatta olması bana yetti." Angrboda bir iç çekti ve bir parça sakinleşti. Skadi, Angrboda bir kocası olduğunu açıkladığında öfkesini zar zor gizlemişti, şimdi ise Angrboda da aynı sebepten ona kızıyordu. En iyisi boş vermek, diye karar verdi cadı.

"Kocasını yalnızca ayaklarını görerek seçmesi şart koşuldu. Odin'in kendi oğlu, tanrıların en küçüğü ve en güzeli olan

Balder'in gelmesini umuyordu. Daha sakalı bile çıkmadı ve herkes onun peşinden koşuyor; tanrıçalar, dişi devler, hepsi." Loki gözlerini devirdi ve cadıya sırıtarak saçlarını kulağının arkasına sıkıştırdı. "Ya Skadi beni seçseydi?"

Angrboda burnundan güldü. "Kocam olduğunu öğrenmiş olsaydı, seninle evlenmekten ziyade en acıtacak yerlerini tekmelerdi – karşısına çıkarsa kocam olacak o adama yapacağı şeyler hakkında homurdanıyordu."

"Eh, Skadi'nin babasının ölümüne karşılık alacağı bedel iki kısımdan oluşuyordu: Bir koca ve çatlayana kadar kahkaha atmak ve pazarlığın "kahkaha" kısmından şahsen ben sorumluydum," dedi Loki. "Testislerim onun adına yeterince acı çekti, *çok* sağ ol. Onu güldürmek için onları bir keçiye bağladım. Oldukça hastalıklı bir mizah anlayışı var, sence de öyle değil mi?"

Angrboda ona bakarak gözlerini kırpıştırdı. "Neden... testislerini bir keçiye bağladın ki?"

"Bir hikâye anlatıyordum," dedi Loki savunmaya geçerek.

"Bir canlandırma istiyorum, lütfen."

"Hayır. Bu, testislerimi *senin* keçilerine bağlamam anlamına gelir ve *senin* keçilerin çekingen ve kaba."

"Hiç de bile."

"Çok da bile."

Angrboda, eğlendiği gerçeğini tam olarak gizleyemeyerek dudaklarını birbirine bastırdı. "Anlattığın gerçek bir hikâye miydi?"

"Belki."

"Bu da testislerini birden fazla kez bir keçiye bağladın demektir."

"Gurur duyduğum bir şey değil," dedi Loki ciddiyetle.

Sonra Angrboda adamın kolundaki bazı küçük yara izlerini fark etti... ve omzundaki... ve göğsündeki. "Nasıl oldu bunlar?" diye sordu birine hafifçe dokunarak.

"Ha," diye yanıtladı adam. "Bunlar, Skadi'nin babası kartala dönüşüp ben ona İdunn'u ve elmalarını getirmeyi kabul edene kadar beni tüm kâinat boyunca sürüklediği zamandan."

"Ve sen de getirdin."

"Başka seçeneğim yoktu. Sonra tanrılar elmalar olmadan ya landı ve ben de onlara güldüm, sonra onları geri almazsam beni öldürmekle tehdit ettiler, ben de geri getirdim. Sorun çözüldü. Yine de bana güvenmemeye başladıklarına eminim. Bazen bana öyle bir bakıyorlar ki."

"Seni rahatsız ediyor mu?" dedi Angrboda temkinli bir şekilde. "Sana güvenmemeleri?"

"Pek değil," dedi adam omuz silkerek.

"Henüz değil. Onlarla birlikte yaşıyorsun. Sana güvenmeyenlerle yaşamanın bedelini eninde sonunda ödersin." Duraksadı. "Kapım sana hep açık. Bunu biliyorsun, değil mi?"

"Biliyorum. Ve bana neden kalmayacağımı sormadığın için teşekkür ederim."

"Cevabı bilmediğini biliyorum. Bu yüzden sormuyorum."

Loki iç çekti. "Skadi neden kocanı fiziksel olarak yaralamak istiyordu peki?"

Angrboda kıpırdandı. "Burada olmadığı için."

"Ya," dedi adam.

Bir süre yıldızları izleyerek sessiz kaldılar.

"Bir büyü yaratmayı düşünüyorum," dedi Angrboda bir süre sonra.

"Ne tür bir büyü?"

"Öncelikle, Odin'in, kendi tahtından Dokuz Âlem'in tamamını görebileceği söyleniyor. Bu doğru mu?"

"Doğru," dedi Loki yavaşça. "Sadece lafta değil. Eğer isterse *görebilir*."

"Burayı saklamak istiyorum. Böylece sadece burada bulunmuş kimseler bu yeri bulabilecek." Adama baktı. "Güvenlik için."

Loki kaşını kaldırdı. "Biri ne diye seni bulmaya çalışsın ki?"

Angrboda kıpırdandı. "Her zaman Aesir'in peşimden gelmesinden korktum. Ama artık seninle bir bağlantım var ve yakında endişelenmemiz gereken bir de çocuğumuz olacak. Bu da daha ciddi önlemler almayı gerektirir."

"Ama senin *sen* olduğunu bilmiyorlar. Tek bildikleri Jotunheim'da bir karım olduğu."

"Ama sen böyle muziplik yapıp ardından kaybolmaya devam edersen, nereye gittiğini merak etmeye başlayacaklar. Birinin seni buraya kadar takip etmesi an meselesi."

"Paranoyaklaşıyorsun. Seni bulsalar sana ne yaparlar ki?"

"Kendi ağzından çıkanları unutuyorsun – beni bıçakladılar ve ateşe verdiler, pek çok kez." *Bir de hâlâ Odin'in ona göstermemi istediği şey ve onu almak için gitmem gereken yer meselesi var.* Bu düşünce kadının içini titretti. *Beni üç kez yaktı, yine yakar. Artık yaşamak için bir sürü sebebim var.*

Duruşunu dikleştirdi. Olaylar o noktaya gelmeyecekti çünkü koruma büyüsünü yaptığında Odin onu asla bulamayacaktı.

Loki bundan kuşku duyuyormuş gibiydi. "Yani seni *her şeyi* gören Herkesin Babası'ndan bile gizleyebilecek bir büyü yapabileceğini mi düşünüyorsun?"

"Unuttuğun bir şey daha var, sevgilim." Angrboda yarım ağızla gülümseyerek sesini alçalttı ve adamın yanağını okşadı. "Sana ne söylediler bilemem fakat beni yakmalarının bir sebebi var."

"Ha." Loki sırıtarak doğruldu ve kadının üzerine eğildi. "Belki bir gün karımın bir cadı olması işime yarar."

"Seni aklına koyduğun herhangi bir beladan kurtarmayacağım."

Cadıyı öptü. "*Henüz* aklıma koyduğum bir şey yok ama eminim yakında bir şeyler bulurum. Asla çok uzun sürmez."

"O hâlde dediğim gibi, sana yardım falan etmeyeceğim."

"Bu konuda emin misin?" diye sordu adam, boynundan başlayıp göğüsleri arasındaki yara izine gelene kadar öpücükler kondurarak.

"Kesinlikle," diye cevapladı kadın kesin bir dille, "ve kararımı değiştirmeye yönelik herhangi bir girişim beyhude olacaktır."

Öpücükler daha da aşağılara inmeye devam etti. "Aklımda tutarım."

Gece -birlikte geçirdikleri tutku dolu gecelerde sık sık oldu-

ğu gibi– hızla geçerken cadı, adamın muhtemelen ona ne isterse yaptırabileceğinin farkında olmanın bile onu ürkütmediğini keşfetti. Tek bir öpücük, tek bir okşama, tek bir *kelime* cadının her bir hücresiyle onun olmasına yeterdi. Adamın laf cambazlığı böbürlenmekten öteye gitmezken, dokunuşuyla yaptığı cambazlık hiçbir şekilde böbürlenme gerektirmiyordu: Bu tür eylemler kendi adlarına konuşuyordu zaten.

Onu böylesine derinden önemsediği gerçeği karşısında bir zamanlar olabileceği gibi şaşırmıştı, tedirgin veya rahatsız *olmadığı* için daha şaşkındı.

Sonrasında orada yatmaya devam ettiler, serin bir esinti nemli tenlerini yalıyordu. Loki kollarında uyuyakalırken Angrboda uyanık kaldı çünkü içindeki çocuk heyecanla tekmeliyordu. Parmaklarını adamın terli buklelerinden geçirmeye başladı. Uykusunda aldatıcı bir şekilde huzurlu görünüyordu.

Aniden kalbini dörtnala koşturan bir hiddet sardı içini, o zaman fark etti ki onun için her şeyi yapardı. Onun için – ve aralarında duran, belli ki annesinin hızlanan nabzı yüzünden öfkelenen içindeki çocuk için her şeyi yapardı. Onlar için her şeyi yapardı. *Ne olursa*. Nedense bu onu korkuttu, sanki düşüncenin kendisi tutamayacağını bildiği bir sözmüş gibi.

GÜNLER uzayıp geceler kısaldıkça Loki onunla kaldı. Fakat çok geçmeden Sigyn ve Aesir'i sebep göstererek tekrar ayrıldı yanlarından ve yokluğu, öncesinde hiç etmemişken rahatsız etti cadıyı.

Angrboda da bu zamanı, büyüsü üzerinde çalışmaya ayırdı. Birkaç deri parçasından üç küçük çuval dikti ve onları dokuz gün dokuz gece boyunca büyülü sözlerle efsunladığı rünlerle oyduğu küçük taşlarla doldurdu. Ardından, çuvalları mağarasının ve açıklığının etrafına geniş bir üçgen şeklinde yerleştirdi. İlk ikisini ağaçların oyuklarına yerleştirdi ve gizlemek için ağaçları da bir o kadar rünle işaretledi.

Son çuvalı, üçgenin kenarlarını eşitlemek için mağaranın arkasına, daha yükseğe koydu. Onu yerleştirmek için kayalara

tırmanmak zorunda kaldı, bu da eğim dik olmasa bile şu anki durumu göz önüne alındığında onun için büyük zorluktu. Ama çuvalı kayadaki bir deliğe saklamayı başardı ve ağaçlarda yaptığı gibi onu gizledi.

Tüm tılsımlar yerine oturduğunda, ânında daha rahat hissetti. Artık yalnızca böyle bir kör noktanın Odin tarafından fark edilmeyeceğini ummak zorundaydı – bir de Odin, Loki'nin yerini ararsa, kocasının bazen tanrının görüş alanının dışında olacağı gerçeği vardı.

Her nedense bebek, Angrboda'yı giderek rahatsız eden bir şekilde, gün boyu uyuyup geceleri at koşturmaktan hoşlanıyor gibiydi. Cadı elinden geldiğince kestiriyor ve dokuma, iksir karıştırma ve dikiş işlerini de ateş ışığında hallediyordu. Yakın bir zamanda, kıyafetlerini mevcut şekline daha iyi uyacak şekilde ayarlaması gerekmişti, buna elbiselerinin ön tarafına bir broşla tutturulabilecek kesikler atmak da dahildi – doğduktan sonra bebeği emzirmek için oldukça elverişli olacaktı bu.

Sonra bir gece, karnında hissettiği acı bir sancıyla kısa ve huzursuz bir uykudan uyandı. O kadar güçlüydü ki bir an için hareket edemedi.

Sonunda kendini oturur pozisyona getirdiğinde, bir ıslaklık hissetti ve kaşlarını çatarak yatağa, elbisesine, uyluklarının iç tarafına dokundu.

Eli kana bulanmıştı. Bu sırada bebeğin hareket etmediğini fark etti. En son ne zaman hareket *ettiğini* hatırlamaya çalıştı ama genellikle gün boyunca kıpırdamadığı için hatırlayamadı.

Ani bir panik sardı içini. Hamileliğinin, çocuğun rahmin dışında hayatta kalabilme safhasına daha çok vardı ancak birtakım içgüdüleri ona bu işte bir *yanlışlık* olduğunu, içinde büyüyen yaşamla olan bağlantısının yavaş yavaş koptuğunu söyledi.

Bebek ölüyordu ve o doğum yapana kadar da onu kurtarmak için çok geç olabilirdi.

Kafasında kırk tilki dönüyordu. Yardımı dokunacak bir iksiri var mıydı? Herhangi bir iksir? Herhangi bir büyü? Artık yatak

örtüsünün daha da ıslandığını hissedebiliyordu. Kürklere ve battaniyelere asılıp kendini mağaranın duvarına geri sürükleyerek yatağın üstünde kıvrılırken boğuk bir inilti kaçtı dudaklarından. Düşündü de düşündü fakat aklına hiçbir şey gelmedi.

Hızlanan kalp atışlarının davul sesini andıran istikrarlı ritmi onu transa sokarken önündeki tek seçenek daha da belirginleşti.

Ba-dum, ba-dum, ba-dum...

Hiç düşünmeden iniverdi o yere ve bir yılanın deri değiştirdiği gibi sıyrıldı bedeninden, nasıl bildiğini bile bilmediği sözcükler döküldü dudaklarından.

Kutsal kelimelerdi bunlar. Tekrarlayan büyülü sözlerden oluşan bir ezgiydi. Bebeğini, kızını geri çağırıyordu. Angrboda elini uzattığında Yggdrasil'i hisseder gibi oldu parmak uçlarını evreni birbirine bağlayan kumaşın üzerinde gezdiriyor gibiydi – neyse ki çocuk o kadar ileri gitmemişti ama iş o raddeye gelseydi Angrboda kesinlikle Dünya Ağacı'nı kullanma riskini alırdı.

Angrboda kızının varlığını hissetti ve zihninde ona yapışarak çocuğun vücuduna geri dönmesini sağladı. Cadı, kelimeleri tekrar tekrar yinelerken kendi acısı azalmaya başladı. Sonra, nihayet, çocuğun tekmelediğini hissetti.

Bu kadar dehşete kapılmış olmasaydı Angrboda rahat bir nefes alıp ağlardı. Sabah olduğunda, kendini hâlâ yatağın üzerinde kirli elbisesiyle kıvrılmış şekilde buldu, etrafındaki kürkler ve battaniyeler darmaduman ve leke içindeydi. Şoktan uyuşmuş hissediyordu ama en azından çocuk iyi gibiydi.

Yataktan kalkacak, kendini temizlemek için biraz su alacak ve yemek yiyecek gücü ancak günün ilerleyen saatlerinde toplayabildi. Tam da bu sırada ağlayamayacak kadar perişan olduğunu fark etti.

RÜYALAR da o gece başladı.

Günün çoğunu uyanık ama yatakta geçiren Angrboda, akşam yemeğinden sonra ocak ateşine birkaç kütük daha attı, fazladan ışık için birkaç mum yaktı ve eski elbiselerinden birinin manşe-

tini onarmak için sandalyesine yerleşti. Çok geçmeden dikkati dağılmış ve göz açıp kapayıncaya kadar içi geçmişti.

Daha sonra, birinin varlığını hissettiğinde uyanık mı yoksa uykuda mı olduğunu bilmiyordu. Birinin etrafında dolaştığını hissediyordu. Ona *seslendiğini* hissediyordu, onun kızına seslendiği şekilde. Bildiği ama anlayamadığı kelimeler söylüyordu ona. Onu daha yakınına çağırıyordu. Onu dışarı çekiyor ve aşağı itiyordu.

Birisi ne yaptığımı fark etti.

Bu birisi ondan bir şey istiyordu.

Derine, daha derine battı ve karanlık yerin kıyısına dokunduğunu hissetti – bu kişinin sesi cadıyı o yere doğru itiyor gibiydi, onu kıyısından bakmaya, bu dipsiz boşluğun derinliklerine dalmaya itiyor gibi.

Hayır. Orada ne olduğunu biliyordu, Gullveig olarak geçirdiği zamandan, *seid* yaptığı günlerinden biliyordu – eğer oraya inerse, bilmek istemediği şeylerle geri dönecekti.

Bilmemesi gereken şeylerle. *Kimsenin* bilmemesi gereken şeylerle.

Onun için oraya gitmeyi reddettiğinde Odin'e de bunu söylemiş ve bunun için yakılmıştı. Üç kere. *Yine o olamaz*, diye düşündü bu kişinin kim olduğunu anlayamadığı için; kendisini cadıdan gizlemişti ve bu yüzden zihninde Odin'in belirgin varlığını göremiyordu. *Seid* konusundaki hüneri kendini tamamen gizleyebilecek kadar artmış mıydı?

Hayır, diye düşündü tekrar. *Beni rahat bırak.* Direndi, kendini çekti ve büyücünün geriye sendelediğini hissetti. Şaşkınlığını hissetti.

Sonra da öfkesini.

Ağır yün elbisenin kucağından kayarak ayaklarının dibine düştüğünü hissettiğinde sarsılarak uyandı. Dikişlerini almak için sandalyeden zar zor eğilirken göğsü inip kalkıyor, elleri titriyordu. Kendini koltuğuna geri çekmeyi başardığında, dikişe devam edemeyecek kadar yorgun olduğunu fark etti ancak tekrar uyku-

ya dalmanın riskli olduğunu fark etmeyecek kadar yorgun değildi, bu yüzden ne yapacağını bilemedi.

Angrboda evini Demirkoru'da kurmaya karar verdiğinden beri ilk kez, umutsuzca bu kadar yalnız olmamayı diledi.

BİR yaz sabahı Angrboda dereye indi ki hamileliğinin bu son evresinde bunu yapmak son derece güçtü. Uzun bir süre orada oturup sessiz ve yatıştırıcı akarsuyun tadını çıkardı, ta ki yaprakların hışırtısını duyana ve omzunda bir sırt sepetiyle derenin diğer tarafındaki ağaçlardan Gerd çıkagelene kadar. Angrboda gergince doğrulup onu selamladığında, Gerd'in ağzından çıkan ilk sözler, "Skadi'nin evlendiğini duydun mu?" oldu.

"Evet. Bir süre önce. Bana katılmak ister misin? Banyo yapmayı planlamıştım ama kendimde o enerjiyi bulamıyorum."

Samimiyetten değil, nezaketen yapılmış bir teklifti ama yine de Gerd birkaç kayanın üzerinden diğer tarafa atladı ve dere yatağının oraya, kadının yanına oturdu. "Sana bir şey getirdim, söz verdiğim gibi."

Sepetini kurcalayıp içinden ince dokunmuş bir parça boyanmamış keten çıkardı.

"Bu bir başörtüsü," dedi Gerd örtüyü cadıya uzatırken. "Anneminkilerin senin için fazla şaşalı olduğunu fark ettim. Hepsi ipek, boyalı veya altın iplikle ve çarpana dokuma şeritlerle işlenmişti. Sen ondan çok daha basit bir kadınsın – yanlış anlama."

Angrboda buna hak vermek zorundaydı. "Teşekkür ederim, Gerd. Bu çok güzel bir parça ve seve seve takarım."

"Eğer biraz daha süslemek ve yerinde durmasına yardımcı olmak istersen," diye ekledi Gerd, "dokumacılıkta yeni bir şeyler denedim." Çantasından, sarı gölgeli mavi ve yeşil kıvrımlar ve sarmallar hâlinde dokunmuş uzun bir iplik şeridi çıkardı. "Ama aynı zamanda kemer olarak da kullanabilirsin. Ya da kes ve bir elbise için süs olarak kullan."

"İşçiliğin mükemmel," dedi Angrboda, şeridi alıp parmaklarını sıkıca dokunmuş desenin üzerinde gezdirdiği sırada hay-

ranlıkla. "Bunun için çok teşekkür ederim. Gözüm gibi bakacağım."

Gerd'in yüzü mutlulukla parladı. "Rica ederim. Dahası da var." Daha sonra sepetten birkaç parça daha keten çıkardı, bunlar yumuşak ama ağırdı. "Çocuğun için kundak bezleri. Annem onları sana hediye olarak yaptı – iksirlerin geçen sonbaharda babamın hastalığını iyileştirdi ve bunun için sana sonsuza dek minnettar kalacak. Skadi bize hamile olduğunu söylediğinde senin için özel bir şey yapmakta ısrar etti."

"Lütfen benim için ona teşekkür et," dedi Angrboda samimiyetle. "Bunlar çok cömert hediyeler."

"Hiç değilse bunu yapayım," dedi Gerd huzursuzca kıpırdanıp gözlerini ondan kaçırırken. "Daha önce sana çok kaba davrandım. Özür dilerim."

"Ben de o kadar kibar sayılmazdım. Ben de üzgünüm. Ama sormadan edemeyeceğim... bunu yapmanı senden Skadi mi istedi?"

"Elbette. Ve rica ederim." Gerd bezleri sepetine geri koydu. "Kalkmaya hazır olduğunda bunları şeye geri götüreceğim... ee... *mağarana*. Ayrıca, Skadi iyi olduğunu ve yakında seni görmeye geleceğini bilmeni istiyor ama şimdilik Asgard'da kala– Sen iyi misin?"

Angrboda'nın yumrukları sıkılı, yüzüyse kireç gibiydi. Az önce ilk kasılması başlamıştı.

"Bunun için biraz erken değil mi?" diye sordu Gerd, Angrboda'nın evine dönmesine yardım ederken panikleyerek. "Yani bu... bu *şimdi* mi oluyor... gidip şey getireyim mi–"

Önceki kadar erken değil. Böylesi daha iyi. Kasılmalar ufak ve uzun aralıklıydı, Angrboda hiçbir pozisyonda rahat olmadığını fark edince açıklıkta ileri geri yürümeye başladı. "Bir yere gidecek zaman yok."

"Bu şekilde volta atman için zaman varsa, birini çağırmaya gitmem için de zaman var demektir," dedi Gerd cırtlak bir sesle, annesinin doğumlara katılmasını izlediğini ancak hiç kimseyi

doğurtmadığını da sözlerine ekledi. Angrboda başını iki yana salladı.

Angrboda bir aşağı bir yukarı yürümeye devam ederken Gerd mağaranın girişinde oturdu ve dikkatini dağıtmak için keçileri sevmeye başladı. Gerd onunla kaldı ve akşam geç saatlerde kasılmalar Angrboda'nın dayanamayacağı kadar acı verici bir hâl aldı. Doğum için doğal hissettiren bir pozisyon bulması biraz zaman aldı; Gerd'in sıradışı düzenlemelerinden ve Angrboda'nın bitap düşmüş hâlde verdiği talimatlardan sonra, Gerd en sonunda bir yığın kürkün üzerine battaniyeler yerleştirdi ve Angrboda da yarı eğilmiş, yarı çömelmiş bir pozisyona geçti.

Gecenin ilerleyen saatlerinde, Gerd titreyerek önünde diz çöktü, her an bebeği yakalamak için ellerinin üzerinde bir battaniye ile hazırda bekliyordu. Angrboda'nın dengesini bulabilmesi için omuzlarına tutunmasına izin verirken, kadının tırnaklarını derisine geçirerek yarım ay şeklinde izler bırakması hakkında yorum yapmadı, ona genç, deneyimsiz bir bakireden gelebilecek teselli sözleri dışında hiçbir şey söylemedi. Kızın iyiliği için, Angrboda çığlıklarını olabildiğince içinde tuttu. Ama sadece yüzündeki acı ifadesi bile Gerd'i korkutuyor gibi bastırdı.

Ancak, doğum devam ettikçe, Gerd aniden üstlendiği ebe rolüne daha çok bürünmüşe benziyordu. Bebek nihayet sabahın erken saatlerinde dünyaya geldiğinde, Gerd onu yakaladı, ciğerlerini temizlemek için sırtına hafifçe vurdu ve göbek kordonunu kesti. Angrboda, çocuktan yükselen ilk feryadı duyduğunda rahat bir nefes alarak battaniyelere yaslandı.

"Bir kız," dedi Gerd, buruş buruş pembe bebeği silip annesinin kollarına yerleştirirken. Doğumda batan battaniyeleri topladı ve arkasına yaslanarak anne kızı izledi. "Çok güzel bir kız."

"Öyle. Baksana şuna." Angrboda, onu kundaklarken gözlerinin yaşlarla dolduğunu hissetti, bebek ağlamayı bırakmıştı – bu da Angrboda'nın kızının şaşkınlıkla ona baktığını fark edene kadar bir an için paniklemesine neden oldu, yeni doğmuş bir bebeğin masmavi gözleriyle de bakmıyordu üstelik.

Gözlerini babasından almış, diye düşündü, eşit ölçüde hayretle bebeğin bakışlarına karşılık verirken. *Ve bana burada olmasına şaşırmış gibi bakıyor.*

Onun gibi küçük bir bebeğin bu kadar bilge görünmesi normal mi?

"Kocanın saçları koyu mu?" diye sordu Gerd çünkü bebek saçlı doğmuştu ve saçları koyu renkti, Angrboda'nın saçlarıysa çok daha açık kahverengiydi. Loki'ninkiler de açıktı ama Gerd bunu bilmiyordu.

Angrboda başını iki yana salladı. "Rengin nereden geldiğinden emin değilim."

"Onun için bir isim düşündün mü?"

"Adı Hel olacak." Bir süredir düşündüğü bir isimdi – kızının ruhunu âlemlerin ötesinden geri çağırdığı gece gelmişti aklına ve o zamandan beri de çıkmamıştı, sanki Hel kendi adını kendi koymuştu.

Bebeği emzirmek için göğsüne yaklaştırdı ama Hel ona hayranlıkla bakmaya devam etmekten memnun görünüyordu.

"O... *normal* bir bebek değil, değil mi?" diye sordu Gerd. "Ağlamıyor."

"Yeni yaşam durumu hakkında oldukça endişeli görünüyor," dedi Angrboda. *Sanırım tuhaf bir yanı var ama bu kötü bir tuhaflık değil.*

O kesinlikle mükemmel. Angrboda bebeğinin düşünceli küçük yüzüne öylesine dalmıştı ki sorunu ilk fark eden Gerd oldu. "Bacaklarında bir sorun var..."

Haklıydı. Hel bacaklarını hareket ettiriyordu ama renklerinde bir sorun vardı – soluk beyazlardı, geri kalanı gibi pembe değillerdi, bacaklarının cildiyse kaskatı ve soğuktu. Ve her geçen saniye giderek *maviye* dönüyor gibi görünüyorlardı.

Aniden Hel tekrar ağlamaya başladı ama bu sefer keskin bir acı feryadıydı kopardığı ve Angrboda onu neredeyse kaybettiği geceyle ilgili her şeyi bir anda hatırlayıverdi. Mutluluktan neredeyse külliyen unutmuştu.

Angrboda, Gerd'e döndü, "Dolabıma git. *Derhal* git ve öndeki pembe şişeyi al – çabuk!"

Gerd ânında sendeleyerek ayağa kalktı ve şişeyi kapıp Angrboda'ya uzattı, cadı onu açtı ve çılgına dönmüş bir biçimde sessizce büyüler mırıldanarak içindekileri kızına içirdi. Hel öksürse de yuttu ve sakinleşmeye başladı. Bacaklarına yeniden renk gelmedi ama sertleşmeye de devam etmediler. Çok geçmeden Hel tekrar annesini izliyordu ve emzirilmekten gerçekten memnun görünüyordu.

Angrboda sonra kafasını kaldırıp hiçbir şekilde gizlemediği bir endişeyle ona bakan Gerd'e döndü. "Az önce *ne* oldu? Ona ne verdin?"

"Bilmiyorum. Bilmiyorum," diye fısıldadı Angrboda. Kızının bacakları hâlâ soğuktu ama yine de hareket ediyordu. "İyileştirici bir iksirdi. Onu tamamen iyileştirmedi – ne olduğunu bilmiyorum ama durdurdum. Şimdilik."

"Şu anda iyi görünüyor," dedi Gerd titrek bir şekilde. "Açıkçası... doğduğunda bacakları öyle görünüyordu. Bir şey söylemek istemedim çünkü iyi görünüyordu ama durum tüm hamilelik boyunca böyleydiyse, neden panikledi? Neden birden kötüleşti?"

"Belki de farkına vardığı için oldu. İçimdeyken sıcaktı ve onları hareket ettirebiliyordu. Belki de fark etmemiştir." Angrboda, Hel'e daha sıkı sarıldı. "Ve belki tekrar olacak. Eti ölüyor gibiydi, bir şekilde yeniyormuş gibi – daha iyi bir iksir yapacağım. Onu korumak için. Bunu *durdurmak* için."

Böyle olması benim hatam. Öyle olmalı. Eğer o zaman ölmüşse, ölümden dönmesini sağladım. O gece onu nasıl kurtardığımla bir ilgisi olmalı, söylediğim büyülerle.

Ya da belki de benimle *bir ilgisi vardır.*

Gerd yutkundu ve kirli battaniyeleri alıp kapının dışına koydu. "Bunları yarın yıkarım. Karanlıkta dereye giden yolu bulmam pek mümkün değil."

Daha sonra bezi çantasından çıkardı ve emmeyi bitirmiş Hel'i kundaklaması için Angrboda'ya uzattı, o da kızının bacaklarını

kolayca kontrol edebilmesi için bezi gevşekçe sardı. Sonrasında Gerd, kendini temizlemesine ve uzanmasına yardımcı oldu.

Gerd akabinde masada uyuyakalırken Hel de bir süre sonra Angrboda'nın kollarında uyuyakaldı. Lakin cadı tüm yorgunluğuna rağmen uyuyamadı.

Benim hatam, diye düşündü. *Dirilip duruyorum. Ne ateşle ne de yüreğime saplanan bir mızrakla öldürülebiliyorum. Tekrar tekrar yeniden doğmuş bir annenin yarı ölü bir kız çocuğu doğurmasında bir terslik yok mu?*

Tüm hayatı kendime mi sakladım, olması gerektiği gibi aktarmak yerine? Yoksa verecek kadarına sahip değil miydim?

Ama Hel uyumaktan mutlu görünüyordu, güvendeydi ve seviliyordu. Hâlâ kızının mükemmel yüzünden gözlerini alamayan Angrboda, o anda belki de kalbinin iyileştiğini fark etti.

GERD, yemek ve temizlik yapmak için birkaç gün kalmakta ısrar etti. Angrboda, kızın muhtemelen evde yapması gereken işleri olduğunu düşündü ama tartışamayacak kadar yorgundu. Gerd nihayet gittiğinde, sadece bir hafta sonra Skadi'yle birlikte geri döndü. Angrboda o zaman neredeyse ağlıyordu – sadece en yakın arkadaşını gördüğü için değil, aynı zamanda Skadi'nin cadının stoklarını doldurmak için getirdiği birkaç testi bira için.

İkisini de akşam yemeğine davet etti ve Gerd bir kez daha yemek yapmak için ısrar etti. Angrboda hem yeni doğmuş bebeği hem de rüyalarından gelen gizemli büyücünün korkusu yüzünden uykusuzluktan bitap düşmüş ve kadının istediğini yapmasına müsaade etmişti.

"Demek ki hadım etmek için siyah saçlı bir adam arayacağım," dedi Skadi, Hel'i görür görmez iltifat yerine. "*Nerede* şu kocan?"

"Sen onu boş ver," dedi Angrboda uyuyan kızını kucaklarken. "Bana Asgard'dan bahset."

Skadi omuz silkti ve birasından bir yudum aldı. "Sanırım Gerd sana neler olduğunu anlattı?"

"Gerek kalmadı," dedi Gerd. "Haberi vardı. *Nereden* biliyordun, Angrboda?"

"Ee, kocanla işler nasıl?" diye sordu Angrboda konuyu değiştirmek için aceleyle.

Skadi ve Gerd birbirlerine şüpheyle baktı ve sonra Skadi devam etti. "Ayrıldık. Deniz kenarında yaşayamayacağımı fark etmem sadece bir gece sürdü – martılar ve dalgalar çok gürültülü. Yine de orada dokuz gece kaldım ve Njord da benim salonumda dokuz gün kaldı ama kurtların ulumasından uyuyamadı. Dostça ayrıldık ve zaman zaman onunla yine görüşeceğim. İyi bir adam ve hâlâ kocam. Bir de Asgard'da her zaman hoş karşılanacağım." Bir yudum daha aldı. "Artık tanrılar arasında sayılıyorum. Midgard'da avlanırken bana dua eden insanlar var."

"Bu harika olmalı," dedi Gerd. "Tapılmak yani."

"Önemli bir şey değil," dedi Skadi ama ses tonu kesinlikle aksini ima ediyordu.

Skadi ve Gerd o gece orada kaldılar, bebeğin, çok ağlamasa da birkaç saatte bir süt için uyanmasından rahatsız olmuşa benzemiyorlardı. Arkadaşları gittiğinde Angrboda dışarıda oturmaya başladı, Hel'i bir şalla göğsüne bağlayıp keçileri besledi ve gelişine hiç umut bağlamadan baş belası kocasının yolunu gözledi.

Hel'in doğumundan sonra adamın yokluğunun onu gittikçe daha az rahatsız etmesi garibine gitti. Onun için endişelenmek, ziyarete gelmemesinin nedenlerini merak etmek – tüm bunlar harcayamayacağı ve harcamak istemediği zaman ve enerjiyi tüketirdi. Kadına kalsa, Loki canı ne isterse onu yapabilirdi, onun artık ilgilenmesi gereken bir kızı vardı.

LOKİ'Yİ tekrar görene kadar iki dolunay geçti.

Geceler soğumaya başlamıştı. Adam, Angrboda uyurken içeri girdi, yataktan düşmesin ve de Angrboda yuvarlanıp onu yanlışlıkla boğmasın diye bir yığın kürkün ortasındaki çukurda yatan Hel'in etrafına kıvrılmıştı cadı.

Angrboda'nın uykusunda pek hareket ettiği yoktu gerçi. Ang-

rboda, Hel doğmadan önce çok fazla *uyuduğundan* da değildi ama Loki içeri girdiğinde kesinlikle uyuyordu; kapının açılıp kapanma sesiyle uyandı.

Loki ayakkabılarını çıkardı ve ateşe biraz daha odun koydu, sonra onlara ilerledi ve sessizce yatağa baktı, sanki ilk defa ne yapacağından emin değildi.

Angrboda ona bakmak için başını çevirdi. "Zamanı gelmişti."

"Bir türlü kaçamadım," dedi, gerçek anlamda özür dilercesine. Dikkatli bir şekilde cadının üzerinden tırmanıp Hel'in diğer tarafına yerleşti, böylece bebek ikisinin arasında kalıyordu. "Sigyn geçen hafta doğurdu. Eğer gitseydim, dillerinden kurtulamazdım."

"Kimin?"

"Tüm Asgard'ın."

"O nasıl? Ve çocuk?"

"İkisi de sağlıklı. Erkek doğdu."

"Bizimkisi bir kız."

Loki hâlâ uyuyan bebeği şüpheyle gözlemledi. "Adını ne koydun?"

"Hel."

"Hel mi? Ne biçim isim bu?" Loki güldü ve Hel sese huzursuzlandı. Ağlamak için yüzünü buruşturdu ama gözlerini açıp onu gördüğünde, ifadesi rahatladı ve gözlerini adamınkilere dikerek bir an olsun ayırmadı.

"Hep böyle," dedi Angrboda. "Birilerine bakmaktan gerçekten hoşlanıyor. Bazen ruhumu görebildiğini düşünüyorum."

Fakat Loki tüm ifadesi değişmiş bir şekilde bebeğe bakıyordu. Bebek doğduğu gün Angrboda'nın olduğu kadar hayret içindeydi ve Hel de babasına hayran olmuşa benziyordu – o kadar ki, aniden küçük pembe diliyle ona kocaman gülümsedi.

"Bazen sebepsiz yere gülümsüyordu," dedi Angrboda, "ama bu onun ilk *gerçek* gülümsemesi. Ve sana gülüyor."

Loki kadının dediklerini duymuyordu bile. Birden Hel'e öyle bir gülümsedi ki Angrboda sanki adamın gülümsediğini daha

önce hiç görmemişti, adam sonra bebek onu minik eliyle kavrayabilsin diye parmağını uzattı.

O anda, Angrboda ilk görüşte aşka tanık olduğunu fark etti. Hel, adamın parmağını ağzına sokmaya çalışırken, mutlu bir şekilde tekmeler savurdu ve battaniye ayaklarından düştü. Loki'nin gözleri genişledi. "Bacakları neden..."

"Onları hissedebiliyor. Bak." Angrboda kızının küçük ayak parmaklarından birini sıktı ve Hel kıvrandı. Daha sonra Angrboda, Hel'in neredeyse kaybolduğu geceyi anlatırken, kelimelerin onları durdurabileceğinden daha hızlı bir şekilde döküldüğünü fark etti.

"Bunu yapabiliyor musun?" dedi adam o lafını bitirdiğinde. Sesinde Angrboda'nın hoşuna gitmeyen bir şevk vardı. "Ölüleri geri getirebiliyor musun?"

"Öldüğünden emin değilim," dedi Angrboda ama yine de tereddütlüydü. "Ama evet, onu kurtardım."

"Ve bunun bacaklarıyla bir ilgisi olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum ama onlar ölü. Ölü deri ama onunla birlikte büyüyor. Bir sürü iksir ve merhem denedim -hiçbiri Hel'e zararlı değil, bunu asla yapmam, yaptıkları en kötü şey *işe yaramamaları*- ama görünüşe göre hiçbir şey bunu tersine çevirmiyor. Eğer denemeye devam edersem, belki onları canlandırabilirim ama şimdilik yapabileceğim tek şey bacaklarının daha fazla çürümesini engellemek olacak-"

Loki eğildi ve onu bir öpücükle susturdu. "Biz tuhafız. O da tuhaf. Son derece uyumlu, değil mi?"

"Bu... anormal derecede tatlıydı."

"Yapıyorum arada öyle şeyler."

Hel, babasının hiçbir yere gitmeyeceğinden emin olana kadar gözlerini kapatmamaya kararlı görünüyordu. Ama sonunda, dünya umurunda olmadan anne babasının arasına sokularak tekrar uykuya daldı. Normal bir bebek gibi, diye düşündü Angrboda.

"Ne kadar kalacaksın?" diye fısıldadı Angrboda uykuya dalmadan hemen önce.

"Kalabildiğim kadar," diye fısıldadı adam ve onu tekrar öptü. O anda, sadece bir süre için bile olsa, her şey iyi olacak gibiydi.

SONRAKİ günlerde Loki, zamanının çoğunu bebekle geçirdi, bankta dirseklerini bacaklarının üzerine yerleştirmişti, Hel de bacaklarının arasında oturuyordu; Loki, bebeğin düşmesini önlemek için kollarını iki yandan uzatmış, elleriyle başını tutuyordu. Bu, bebeğe gözlerini dikmek ve karşılığında da onun adama gözlerini dikmesi için en uygun pozisyondu. Loki'nin gönlü sadece bebeğin yemek yemesi gerektiğinde ondan ayrılmaya razı oluyordu – ve tıpkı söz verdiği gibi, üstünü başını batırdığında.

En azından Angrboda onu dereye inmeye ve bebeğin kirli elbiselerini yıkamaya zorlayabilmişti; bu ondan beklediğinden daha fazlasıydı. Hatta kısa şekerlemeler yaptığı, kendi kıyafetlerini yıkamaya gittiği ya da bahçeyle uğraşmak için dışarı çıktığı zamanlarda, onun Hel'in altını bir ya da iki kez değiştirmiş olabileceğinden şüpheleniyordu. Sonuç olarak, kendini, kocasının onu bir gün şaşırtmayı bırakıp bırakmayacağını merak ederken buldu. Bundan şüpheliydi.

"Ondan daha sıkılmadın mı?" diye sordu Angrboda mağaranın içini süpürürken. Gerd'in yaptığı başörtüsü, saçları yüzünden çekmek konusunda oldukça yararlı olmuş ve Angrboda da onu kısa süre içinde her sabah takmaya alışmıştı. Gerd'in dokuma şeridini bir kemer olarak daha çok sevdiğine karar verdi ve süslemek için, boynuz saplı bıçağını astığı sade deri kemerin üzerine taktı.

"Yumruğunun *tamamını ağzına* sığdırabiliyor. Keşke ben de yapabilsem. Ne yetenek ama! Acaba ona birkaç numara öğretebilir miyiz?"

"O bir hayvan değil, Loki."

"Ayağını ağzına koymaya çalıştı ama tadını beğenmedi. Yüzünü buruşturdu. Muhtemelen üzerine sürüp durduğun o yeşil

şey yüzünden." Loki, Angrboda'nın Hel'in yaptığını zaten bildiği her şeyi kadına sürekli olarak anlatmaktan büyük keyif alıyordu. Cadı, hiç umursamamasından daha iyidir diye düşünüyordu.

"Onlar *etinin çürümesini engellemek için* yapılmış merhemler," dedi Angrboda milyonuncu kez. "Sadece *yeşil şey* değil."

Loki onu görmezden geldi. "Gerçi, sanıyorum 'ölü deri' olayı ayaklarının tadının kötü olma sebebi olabilir. Öyle değil mi, Hel?"

Angrboda süpürmeye devam etti. "Dediğin gibi olsun."

"Mırıldandı. Bu 'evet' demek."

"O hâlde 'hayır' ne demek?"

"Agucuk bugucuk."

"Yineliyorum: Dediğin gibi olsun." Angrboda süpürgeyi bir kenara koydu ve kollarını uzatarak bankta adamın yanına oturdu. "Şimdi, kızımı alıkoyman bittiyse–"

"*Kızımızı*, düzelteyim. Hel, kokuşmuş yaşlı cadı annenin sana sarılmasını ister misin? Agulayıp sonsuza kadar benimle kalmaktan çekinme."

Hel mırıldandı.

Aradan birkaç saniye geçti.

"Pekâlâ," dedi Loki ve Hel'i Angrboda'ya teslim etti. "Aç olmalı. Kesinlikle başka bir açıklaması olamaz. Ya da çok feci ishal olmak üzere ve bana bulaşsın istemiyor, iyi kalpli kızım."

"Veya belki de bana daha düşkündür." Angrboda sırıttı. Hel'i emzirmek için elbisesinin önünü açtı –ortalığı velveleye veren çocuğunun daha kolay erişmesi için boyun kısmındaki ufak yırtmacı aşağı doğru genişletmişti– ve bunu yaparken Loki ile o geldiğinden beri aşağı yukarı tamamen giyinik olduklarını fark etti.

"Hiç sanmam," dedi Loki alayla. "Üzgünüm, Boda ama onun favorisi *benim*."

"Neden bir favorisi olmalı ki?"

"Çünkü ben öyle dedim ve ben onun babasıyım."

"Ben de onun annesiyim, hatırlatırım."

"Evet, sanırım ama–"

"*Sanırım* mı?"

"Senden çok bana benziyor. Bu da onun favorisi olduğum anlamına gelir."

"Sanki neye benzediğini kontrol edebiliyormuş gibi."

"Ben bir şekil değiştirenim, o da olabilir! Ya beni gördüyse ve ben onun favorisi olduğum için senden çok bana benzemek istediğine karar verdiyse?"

"Sen teşrif buyurmadan *önce* de sana benziyordu."

"Al sana argümanımı destekleyen daha fazla kanıt."

"Seninle nasıl tartışacağımı bile bilmiyorum."

"Tartışmada üstüme tanımam, bu yüzden beyhude bir çaba olur."

Daha sonra, Hel'i başarılı bir şekilde uyuttuklarında –ya da daha doğrusu, konu kızını uyuyacak kadar sakinleştirmeye geldiğinde, Loki her zamankinden daha büyük bir karın ağrısı olduğu için Angrboda uyuttuğunda– bir battaniyeye sarınarak mağara ağzının dışında oturdular. Yaz neredeyse sona ermişti ve onun sona ermesiyle geldi sonbaharın ilk ayazı.

Adam kendini bebeğe bu kadar kaptırmışken onu herhangi bir ciddi meseleyle korkutmak istemeyen Angrboda, hâlâ ne zaman yeterince derin bir uykuya dalsa hissedebildiği rüyalarındaki büyücünün varlığı konusundaki kaygılarını bir süre kendine saklamıştı. Fakat bu korku artık ona ağır gelmeye başlamıştı.

"Rüyalar görüyorum," dedi ona, başı adamın omzuna yaslanmış ve onun da kolu kadının beline dolanmışken.

"Tebrikler," dedi Loki umursamaz bir alaycılıkla.

Angrboda geri çekildi ve ona baktı. "Vücudumu terk ettiğim rüyalar."

Loki kaşlarını çattı. "Kasten mi?"

"Hayır. Sanki... sanki çekip çıkarılıyor gibiyim, biri beni arıyormuş gibi. Biri benden bir şey istiyor ve ne olduğunu bilmiyorum."

"Peki, neden seni almalarına izin verip ne istediklerini öğrenmiyorsun?" diye önerdi Loki.

"Çünkü yaparsam olacakları bilmiyorum."

Loki bunu iyice düşündü. Bu konuda fazla sakin görünüyordu, fazla ilgisiz. Fakat elbette, panik yapmak için bir sebep görmemişti – cadının ima ettiği şeyin ciddiyetinden bihaberdi.

Adama *seid* hakkındaki gerçeği söylemek zorunda kalacaktı. Ona –hatta Skadi'ye ya da Gerd'e– bundan nadiren bahsetmişti çünkü Odin'in yaptığı gibi fazlasıyla ilgileneceğinden korkuyordu. Loki'nin cadı karısı ve yetenekleri hakkında herhangi bir haberin Asgard'da duyulması ihtimalinde Odin'in, kan kardeşini ona düşman edebileceğinden korkuyordu.

Loki'ye bu konuda güvenmediğinden değildi; Odin'in ne kadar ikna edici olabileceğini ve istediğini elde etmek uğruna ne kadar ileri gideceğini bizzat bildiği içindi.

"Loki... bedenimi terk ettiğimde, her şeye bağlıyım. Tüm âlemlerin bir parçasıyım, Dünya Ağacı Yggdrasil'in de bir parçasıyım. Her şeyi görebiliyorum ve eğer gerçekten isteseydim, bilmemem gereken şeyleri öğrenebilirdim." Dediklerinin ağırlığını vurgulamak için durakladı. "Henüz olmamış şeyleri. Ne dediğimi anlıyor musun?"

Loki daha dik oturdu. "Gerçekten mi?"

Angrboda başıyla onayladı. "*Seid*'in tabiatı böyledir. Lütfen daha fazlasını anlatmamı isteme benden."

"Neden ki?" Ona kafası karışmış bir ifadeyle baktı. "Çok mu karmaşık?"

"Hayır, sadece... geleceği bilmek tehlikelidir ve bu... bu daha önce başımı belaya soktu." Adama imalı imalı baktı.

Loki ellerini havaya kaldırdı. "Odin'le tamamen ayrıldığımız nokta da burası. Geleceği bilmek son derece büyük bir yük olurdu. Kontrol etmenin başka bir biçimi yalnızca. Ben almayayım, sağ ol."

Angrboda rahat bir nefes aldı.

"Yani, gerçekten tekrar peşinde olanın Odin olduğunu mu düşünüyorsun?" diye sordu adam.

"Oymuş gibi *hissettirmiyor*. Tanıdığım kimse gibi hissettir-

miyor." Angrboda başını iki yana salladı. "Ama eğer *gerçekten* o ise, o zaman tam olarak ne istediğini biliyorum. Nereye gitmemi istediğini. Bunu nasıl açıklayacağımı bilmiyorum. Bir yer var... her şeyin en altında *karanlık* bir yer, hiç gitmediğim bir yer, daha önce hiç erişmediğim bilgiye sahip bir yer. Beni dehşete düşüren bilgiye. Bu kişinin bilmek istediği her ne ise, bilmesi *gereken* bir şey değil. *Kimsenin* bilmesi gereken bir şey değil."

Loki omuz silkti. "Belki de *sadece rüyadır* – bunu hiç düşündün mü? Belki de hiçbir anlam ifade etmeyen rüyalar görebiliyorsundur, tıpkı bizim gibi."

"Bundan daha fazlası. Biliyorum. Uyurken bir yere çekildiğimi *hissedebiliyorum*. Bir ses var, zihnimde büyülü sözler tekrarlayıp duruyor. O zamandan beri... Hel'i geri getirdiğimden beri."

Loki buna karşılık şüpheyle baksa da, "O hâlde belki *gerçekten* Odin'dir. Onun yapacağı türden bir şey gibi duruyor," dedi. Huzursuzca kıpırdandı. "Kadınlara özgü bir büyü olmasına rağmen *seid* yapıyor ve kimse ona bir şey söylemiyor. Ama ben *bir* tanecik sekiz bacaklı at doğuruyorum, dillerinden kurtulabilene aşk olsun."

"*Hâlâ* bunu mu konuşuyorlar?"

"İyi bir hikâye," diye itiraf etti Loki.

"Evet ve seni incitmek pahasına anlatılan bir hikâye. Sana hâlâ güvenmiyorlar mı?"

Loki omuz silkti. "Onları suçladığımı söyleyemem."

"Orada kalmaktan hiçbir hayır gelmez. Bunu biliyorsun."

"Ben Odin'in kan kardeşiyim. Öylece *gidemem*. Ayrıca, kendimi orada *eğlendirebilmemin* tek yolu muziplikten geçiyor. Bu yüzden beni hiç sevmiyorlar."

"Burada seviliyorsun işte. Yetmez mi?"

O zaman kadına anlaşılmaz bir bakış attı, onu alnından öptü ve sıkıca sarıldı. "Buna gerçekten ne kadar devam edebileceğimizi düşünüyorsun?"

"Neye devam edebileceğimizi?"

"Bu anlaşmamıza."

Angrboda kendini çekti ve ona dik dik baktı. "Evliliğimizi mi kastediyorsun?"

"Öncesinde haklı olduğunu düşünmeye başladığını *kastediyorum*. Hel'in güvenliği hakkında. Ve senin."

"Burayı gizlemek için gereken büyüyü tamamladım," dedi Angrboda. "Tamamen güvendeyiz. Bunu bahane olarak kullanmana gerek yoktu. Ne oldu sana böyle birden?"

"Bir ara geri dönmeliyim," dedi Loki ama gitmek, yapmak istediği son şeymiş gibiydi. Omzunun üzerinden mağara ağzına baktı. Angrboda bakışlarını takip etti, kızlarının mışıl mışıl uyuduğu kürklerin yığınını arıyordu gözleri.

"O zaman git," dedi Angrboda. "Benim pek umurumda değil. Ama Hel kesinlikle seni özleyecek. Yine bütün gün gözlerini dikeceği tek kişi ben olunca sıkılacağından korkuyorum."

"Sanmam. Son derece ilginç bir yüze sahipsin."

"İstersen *şimdi* gidebilirsin. Tabii burada oturup bana hakaret etmeyi tercih ediyorsan o başka."

"Şahsen 'ilginç' kelimesini bir hakaret olarak görmüyorum."

"Biliyorum. Ama ses tonun aksini ima ediyordu." Angrboda ondan uzaklaştı, bacaklarını kendine çekti ve kollarını dizlerinin üzerinde bağladı. "O güzel mi, diğer karın?"

"Evet," diye itiraf etti Loki. Kadına uzandı ve yanağını avcuna aldı, başparmağını gözünün altındaki koyu halkalar boyunca gezdirdi. "Ama sen de öylesin. En az son dokuz yıldır uyumamış gibi görünmene rağmen."

"Sana rüyalardan bahsettim. Yeni doğmuş bir kız çocuğu ve senin gibi bir koca ile birleştiğinde, şaşırmaman gerek."

"Bundan önce de uyumuyordun, tabii ben seni yormadıkça."

Angrboda gözlerini devirdi ve elinden uzaklaştı.

"Beni uyurken izledin mi?" diye sordu adam.

"Sadece o raddeye gelecek kadar sıkıldığımda."

Adam elini kadının saçlarında gezdirdi ve ona işveli gözlerle baktı. "Çok yakışıklı olduğum için, değil mi?"

"Ah, evet," dedi kadın. "Çok çekicisin. Gözlerimi senden alamıyorum."

"İnsanlar üzerinde böyle bir etkiye sahibim," dedi adam yüzünü kahkahaya kapatarak. "Bu bir lanet."

"Sanırım konuyu değiştiriyorsun."

Loki iç çekti. "Sigyn iyi bir kadın ve sadık. Ama sen daha... vakursun."

Angrboda kaşlarını kaldırdı. "Sence 'vakur' biri miyim?"

"Kesinlikle. Bu sende ilgimi çeken ilk şeylerden biriydi, Demircadı Angrboda." Cadı, lakaba karşılık suratını buruşturduğunda adam ona garipçe baktı. "Kendin hakkında... sahiden hiç böyle bir durup düşünmedin, değil mi?"

"Hayır. Düşünmeli miyim?"

"Belki de." Loki de şimdi kollarını bacaklarının etrafına sarmış, cadının oturduğu gibi oturuyordu. "Sık sık kendim hakkında düşünüyorum. Ama bunun sebebi kendimi anlamamam. Bir parça bile."

"Kimse anlamıyor."

"*Sen* anlıyorsun."

"Zar zor."

"Bu normalde karşı çıkacağım bir nokta ama belki başka bir zaman." Loki gökyüzüne baktı. "Oğlum doğduğunda, içimde bir şeylerin değişeceğini düşünmüştüm. Bana bir şey *olacağını* düşünmüştüm. Ama olmadı. Haftalar geçti ve ben – bebekle aramızda hiçbir bağ hissetmedim. Sigyn'i hayal kırıklığına uğrattığımı biliyordum ve buna dayanamıyordum. Ben de gittim."

Angrboda sessizce dinledi. "Ve tüm bu zaman boyunca," diye devam etti, hâlâ kadının gözlerine bakmayarak, "bende belki de sandığımdan daha büyük bir sorun olduğunu düşünmeye başladım – belki herkesin söylediğinden bile daha farklı olduğumu."

"Sen baba oldun," dedi Angrboda. Doğru, Sleipnir'i doğurmuştu ama ilk çocuğu için şefkat dolu hisler beslediğinden şüpheliydi. "Bu bir geçiş süreci, uyum sağlamak için zamana ihtiya-

cın var. Bağ kuracaksın ve her şey yoluna girecek. Korkmuştun. Belki de bu korku seni oğlunla bağ kurmaktan alıkoyuyordu."

Adam "korku" kelimesine alayla güldü ama sonra düşüncelere daldı. "Belki de öyleydi. Çocuğumuzla tanışmak için buraya dönmekten korktuğumu biliyorum. Ona bakıp... hiçbir şey hissetmemekten korkuyordum. *Seni* de hayal kırıklığına uğratmak istemedim. Aramızdaki şeylerin değişmesini istemiyorum."

Sonra Angrboda'ya baktı ve o da bakışlarına karşılık vererek, "Çünkü seni seviyorum ve sen de beni seviyorsun. Ve şimdi bu sözleri söylerken bile, ödümü koparıyorlar ama doğru olduklarını biliyorum. Her şeyden çok, bunu biliyorum. Sen de biliyorsun bunu," dedi.

Loki derin bir nefes aldı ve yavaşça geri verdi. "Haklısın. Ama tanrıların benim sevmek gibi bir yetiye sahip olduğumu düşündüklerini sanmıyorum. Dediğin gibi: Bana güvenmiyorlar. Belki de şu anda seninle konuştuğum gibi, seninle *her zaman* konuştuğum gibi, hiçbiriyle konuşmadığımdandır. Varlığım bir rol gibi geliyor. Bir rol *zaten*."

"Buna inanıyor olamazsın," dedi Angrboda ama dürüst olmak gerekirse emin değildi.

"Onlara sadece bir yüzümü gösteriyorum, sadece o yanımı biliyorlar ve beni yargılamak için kullandıkları tek şey de o. O ve bir de yaptıklarım. Ki onları da... onaylamıyorlar. En hafif tabirle."

"Bütün bu yüzlerini görmedim mi ben?"

Adam dudaklarını kasvetli bir gülümsemeyle büzdü. "Korkarım hayır."

"Peki madem. Al sana söyledikleri tek bir kelimeyi bile dinlememek için daha fazla sebep," dedi Angrboda kızgınlıkla. "Ben sana demedim miydim?"

Loki iç çekti. "Her *neyse*. Hel'in yüzüne ilk baktığım an fark ettim ki kim ne derse desin, belki de gerçekten benden iyi bir şey *çıkabilir*. O bunun canlı kanıtı."

Angrboda uzun süre cevap vermedi. Ama konuştuğunda fısıldadı, "Ben de tam olarak aynı şeyi hissettim."

***

BUNDAN kısa zaman sonra adam tekrar ayrıldı ancak geri dönmesi uzun sürmedi.

Angrboda'nın içinden bir ses ona Loki'nin, Skadi'nin ziyaretlerini kasıtlı olarak kaçırdığını söylüyordu. Arkadaşı her zamankinden daha fazla uğruyordu çünkü kış neredeyse kapıdaydı ve Angrboda'nın stoklarını doldurması gerekiyordu. Skadi'ye kocasının bu kış yanlarında *olacağına* dair güvence verdi – artık Hel de söz konusu olduğu için bundan emindi. Loki, kızıyla tanıştığı andan beri bir iki haftadan fazla uzak kalmamıştı. Angrboda da bu yıl Skadi'yle dağların tepesinde olmadığından Loki, bir şekil değiştiren olarak kara kışta bile istediği gibi gelip gidebilirdi.

O da aynen böyle yaptı.

Loki bir keresinde Hel için oyduğu küçük bir kurt heykelciği ile geri dönmüştü. Elleriyle, kelimelerle olduğu kadar becerikli değildi ama Hel hemen figürü ağzına sokup emmeye başlamıştı. İlk dişleri çıkmaya başladığında onu çiğniyor, bunu yaparken de sinirli görünüyordu.

"Onun hiç kafasının içinde küçük bir yetişkin olduğunu hissettiğin oluyor mu?" diye sordu Loki, Angrboda'ya bir gece, kışın başlarıydı ve kızları uyurken onu izliyorlardı.

"Nasıl yani?" diye sordu Angrboda.

"Her zaman sinirli görünüyor. Sanki şimdiden bağımsız olmak istiyor ve fazlasıyla küçük olduğu için kızgın."

"Belki de bu bebekler için normaldir. Bizimki gibi bir bebek için bile."

"Ayrıca sen onu emzirirken seni yaraladığı zamandan beri ısırmayı bıraktı. Hemen sonrasında da seni incittiği için üzgün olduğundan ağlamıştı. Şimdi sadece ona yaptığım kurdu çiğniyor. Sanki olan bitenin *farkında*. *Üstelik*, o yeşil şeyi bacaklarına sürerken kıpraşmıyor – ne tür bir bebek *kıpraşmaz*?"

Kışı yarıladıklarında, Hel kendi başına oturabiliyordu, anne babası bir gece ateşin önünde sevişmeyi bitirip onu kürk yığınının içinde otururken bulduklarında fark etmişti bunu. Hel,

salyayla kaplı kurt heykelciğini şaşkın bir ifadeyle ağzından sarkıtırken onlara akıllarını yitirmişler gibi bakıyordu. Loki ve Angrboda önce birbirlerine baktılar, sonra da anlamlı bir şekilde mırıldanan Hel'e döndüler.

Kış sona ererken Hel emekliyordu ve günlerinin yarısını onu mağaranın etrafında kovalayarak geçirdiler. Dışarı çıktıklarında onu taşıma şalında tutmaya karar verdiler, böylece sürünerek uzaklaşıp, sık ve kıvrımlı yeşilliklerin arasında kaybolmayacaktı – ki Angrboda'yı sevindiren bir şekilde, bu bahar da bir önceki yıla göre daha yeşildi.

Baharın sonlarına doğru, Angrboda tekrar gebe olduğunu fark etti ve bu sefer haberi Loki'ye vermek için altı ayı doldurmak zorunda kalmadı. Loki kayıtsız bir tepki vermişti ama Angrboda bu konuya kafa yoramayacak kadar Hel ile meşguldü.

"*Ne zaman*," dedi Skadi, yaz başında gelip de bir kez daha Angrboda'nın henüz çıkmamış karnından bağımsız olarak durumunu fark ettiğinde, "kocanın hayalarını kesip keçilerine yem edebilirim?"

"Ondan birkaç çocuk daha doğurmak istiyorum," diye cevapladı Angrboda ciddi bir tonda, Skadi için iksirle dolu çömlekleri bir kutuya yerleştirirken. "Sonrasında tamamen senindir."

Skadi, artık bir yaşında olan Hel'i kucağına aldı. "Sahiden, bu çocuklara bir başına gebe kalmadığından emin misin?"

"Kış boyunca buradaydı."

"Kanıtla," dedi Skadi şüpheci bir tavırla.

"İlk kelimesi 'baba' oldu," dedi Angrboda başıyla kızını işaret ederek. Hel, "baba" lafını duymasıyla neşelendi ve kapıya doğru baktı, sonra Loki girmediğinde hayal kırıklığına uğramış göründü.

"Hıh," dedi Skadi. Birdenbire sinirlenmişe benziyordu ve ziyaretleri sırasında çocuğa olan düşkünlüğü arttığı için Hel'i daha sıkı tuttu. "Zavallı küçük kız. Belki de o gelene kadar burada kalmalı ve gelince de hayalarını kesmeliyim. Ne dersin, ufaklık?"

"Yapmasan daha iyi." Angrboda kutuyu ona uzattı. "Nasıl biri olduğunu biliyorum, hepsi bu. O olmadan gayet iyiyiz."

"Keşke bu çocuğa bir başına gebe kalmış olsaydın," diye mırıldandı Skadi, iksir kutusunu almak için isteksizce Hel'i ona verirken. "Tamamen babasız olmak ve eksikliğini bilmemek farklı bir şey -ki bu sizin durumunuzu çok etkilemezdi- ama yalnızca kafasına esince kapını çalan birinin olması? Hele bir de Hel'in ona bu kadar bağlı olması!"

"Hel, işlerin böyle yürüdüğünü biliyor. Biz *iyiyiz*."

Skadi ayağa kalktı, kapıya doğru ilerlemeye başlamıştı ki sonra durup döndü. "Bana söz verir misin?"

"Ne olduğuna bağlı."

"Sadece," dedi Skadi dikkatle, "seni kullanmak için gelip gitmesine izin vermediğine dair söz ver."

Angrboda kaşlarını çattı ve arkadaşının sözleri karşısında kalp atışları bir parça hızlanmıştı; görünüşe göre, eski endişeler zor terk ediliyordu. "Gerçekten buna izin vereceğimi mi düşünüyorsun?"

"Bana öyle geliyor çünkü zaten veriyorsun."

"Öyle bir şey söz konusu değil," dedi Angrboda buz gibi bir tonda. "Söz veriyorum."

Skadi öfkeyle bakarak başını iki yana salladı. "Bu değinmek istediğim bir konu değil – seni sinirlendireceğini biliyordum. Ama belki de öfkeni bana değil, kocana yöneltmeyi düşünmelisin."

"Tanıştığımız gün Gerd'in ve şimdi de senin ima ettiğin şeyi ima eden o değildi."

"Eğer durum dediğin gibiyse, bunu sana yapan kişi o," diye tersledi Skadi. "O gerçekten kocan mı yoksa sadece onun oyuncağı mısın?"

"Bugünlük ziyaret süreni resmen doldurmuş bulunuyorsun, arkadaşım," dedi Angrboda soğuk bir şekilde ve Hel'i bir kolundan diğerine aldı. "Aramızın nasıl olduğunu bilmiyorsun. Bunlar karı kocanın bileceği mevzular, başka kimsenin değil."

"Bu meseleler, sağlığını tehlikeye attıklarında *benim de* meselem hâline geliyor," dedi Skadi ve ardından iğneleyici bir şekilde ekledi, "*arkadaşım*."

"Sağlığımın tehlikeye atıldığı falan yok. Bu nedenle, bu senin meselen değil."

"Endişem için özür dilerim, o zaman. Besbelli, endişelenecek bir şeyim yokmuş." Skadi duruşunu dikleştirdi ve sesi resmi bir nitelik kazandı. "Misafirperverliğin için teşekkürler. İstediğim mallarla yakında dönerim. O zamana kadar daha fazla iksir hazırlarsın."

Sonra Skadi gitti ve kapıyı da arkasından çarptı. Hel kafasını kaldırıp annesine ifadeden yoksun baktı, öyle bir bakıştı ki bu Angrboda'ya tıpatıp kendini hatırlatmıştı.

"Meh," dedi Hel. Bu keçilerden öğrendiği bir sesti ama bir şekilde bu sesi onu kınıyormuş gibi çıkarmayı başarmıştı.

"Ne?" dedi Angrboda savunmacı bir tavırla.

"Meh, meh, *meh*."

"Çizgiyi aşmıştı!"

Hel kurt heykelciğini ağzına geri soktu ve konuyla ilgili daha fazla şey söylemedi. Angrboda, az önce bir bebekle girdiği bir tartışmayı kaybettiğini hissetti ve garip bir şekilde buna şaşırmadı bile.

Sonuçta o, Loki'nin de çocuğuydu.

SONBAHARI yarılamamışlardı ki Angrboda, Skadi kışlık malzemelerle daha sık gelmeye başlayınca onunla hoşbeşten fazlasını paylaşmaya başladı. Skadi, her bir araya geldiklerinde daha da sıkıntılı görünüyordu, ta ki Angrboda nihayet bunun nedenini sormak zorunda kalana kadar.

"Baharda gebe kaldın, değil mi?" dedi Skadi.

"İlkbaharın sonunda, evet. Ne olmuş?"

"Çocuğun içeride canlı olduğuna emin misin? Birkaç ay öncesine göre daha büyük görünmüyorsun."

"Kalp atışlarını hissedebiliyorum. Oğlum yaşıyor."

"Bir erkek olduğunu biliyorsun öyleyse?"

Angrboda omuz silkmekle yetindi.

Loki, kışın başında, ilk yoğun kar yağışından hemen önce

tekrar çıkageldi ve Skadi'nin yaşadığına benzer bir kafa karışıklığını dile getirdi. Ancak çok geçmeden Hel dikkatini dağıttı ve Angrboda'ya bundan daha fazla bahsetmedi.

Bu noktada, Angrboda, Hel'in kendisine söylenen her kelimeyi anladığına tamamen ikna olmuştu. Ve bu günlerde Hel konuştuğunda, rastgele heceler söylemiyor, tam cümleler kuruyordu – bunlardan ilki, elbette, babasının nerede olduğunu sorgulamaya dairdi. Bu, Angrboda'nın ona Asgard ve Aesir hakkında basitleştirilmiş bir açıklama yapmasına neden oldu, Hel de buna kurt heykelciğini tekrar ağzına sokup çiğneyerek karşılık verdi.

Angrboda, Hel'in sadece sormak için sorduğu hissine kapılmıştı – kızıyla konuşurken hiç ötesini berisi düşünmezdi, bu da çoğunlukla konuşacak başka kimsesi olmadığındandı, bu yüzden Hel, Loki'nin nerede olduğunu biliyor olmalıydı. Ama çocuk ona doğrudan sorduktan sonra Angrboda, Hel ile daha fazla konuşmaya başladı, Hel ise cevaben yalnızca gözlerini kırpmadan ona bakıyordu. Yine de bu sessizlikte belli bir memnuniyet vardı, sanki Hel, annesinin onunla bir yetişkin gibi konuşmasından hoşnuttu.

Babası ne zaman gelse bu durum değişirdi, bu noktada Hel ânında Loki'nin ayaklarına yapışıp ağlayan küçük bir çocuğa geri dönerdi. Bu tür davranışlar Angrboda'yı çileden çıkarıyor ve kış için hepsi eve hapsolduğundan bu durum sabrını daha da zorluyordu.

İlk kez, adamın *gitmesini* diledi.

"O taşıma şalı için fazla büyük olmaya başladı," dedi Angrboda bir gün Loki'ye, o sırf canı istediği için Hel'i ona koymuş gezdirirken. "Yürümeye başladığından beri onu taşımama izin vermedi."

"Çünkü *beni daha çok seviyor*. Değil mi, Hel?"

Hel coşkuyla başını yukarı aşağı salladı.

"Al, buyur."

Angrboda kızına bir *bakış* attı. Hel de masum bir şekilde gözlerini kırpıştırıp kurt heykelciğini çiğnedi. Artık Angrboda be-

beğe yalnızca onu emzirirken dokunabiliyor gibiydi ki Hel uzun süredir Angrboda ne yerse onu kemirdiğinden bu durum da gittikçe seyrekleşmişti. Şimdi Hel, yemek zamanlarında yemek hakkında babasına mızmızlanmaya başlamıştı.

"O şeyi yedirmeyi bırak," diye bağırdı Angrboda, Loki sandıklarından birinde sakladığı bir bal kabına uzanırken. Adamın tam olarak ne yaptığını biliyordu çünkü Hel tavşan yahnisini yemeyi reddetmişti – paçayı sıyırabileceğini bildiği zaman sık sık yapardı bunu ki bu da Loki elinde Asgard'dan getirdiği taze elmalar ve yulaf kurabiyeleriyle çıkageldiği zamandı.

"Ama buna bayılıyor!" diye karşı çıktı Loki, masaya oturup balı kendi akşam yemeğinin yanına koyarken. Çantasından ketene sarılmış bir paket yulaf keki çıkardı ve bunları Hel için düz ahşap bir kâseye koydu. Hemen yanında, Hel dudaklarını yalıyor, kekleri bala bulamasını izlerken küçük ölü ayakları banktan neşeyle sallanıyordu.

"Onu böyle şeylerle beslemeye devam edersen ağzına başka bir şey sürmeyecek," dedi Angrboda. "Ayrıca yedikten sonra öyle heyecanlanıyor ki uyumuyor."

Hel annesine pis pis baktı ve Loki'nin onun için kestiği bir dilim elmayı çiğnedi. Sonra hevesle babasının özel akşam yemeğini hazırlamasını izledi ve Loki kâseyi önüne koyduğunda gözleri sevinçten kocaman oldu. Bitirdiğinde yüzü, elleri ve vücudu baldan yapış yapıştı.

"Hadi ama onu hiç beslemiyor musun?" diye alay etti Loki eşiyle.

Daha sonra, maviye dönecek kadar uzun süre çığlık atan heyecanlı bir çocuktan yapışkan bal katmanlarını yıkamak zorunda kalan kişi Angrboda oldu. Bu daha önce de birkaç kez yaşanmıştı, Hel öfkelendiğinde ya da tedirgin olduğunda kendini bu şekilde aşırı zorluyordu ancak oldukça hızlı bir şekilde normale dönmüş ve başka hiçbir hastalık belirtisi göstermemişti, bu yüzden Angrboda bu konuda çok fazla endişelenmedi.

Bir kış gecesi geç saatlerde, Loki, Hel'i yataktaki küçük kürk

yuvasına koyduktan sonra -şimdi olduğu gibi Loki eve geldiğinde Hel'i yatağına yatırabilen tek kişi oydu- ateşin önündeki sandalyesinde oturan Angrboda'nın yanına geldi. Bir çocuk gibi kucağına oturdu ve kadın gözlerini devirdiğinde, aklından her ne geçiyorsa ona ayak uydurmadığı için endişeli görünüyordu.

"Bana kızgın mısın?" diye sordu.

"Evet."

"Neden?"

"Onu uyutmanı *söylediğim* zaman uyutmalısın."

"Ah, hepsi bu mu?"

"*Hepsi* bu mu derken? Bu önemli bir şey!"

"Yorgun değildi ki!"

"Yorgun değildi çünkü *sen* sürekli onun düzenini alt üst edip onu heyecanlandırıyorsun. Bir rutinimiz var. Mahvediyorsun. Bana kulak *asmıyorsun*."

Loki'nin sesindeki sıcaklık kayboldu. "Dırdır dinlemek isteseydim, Asgard'a geri döner ve herhangi biriyle beş dakika geçirirdim."

"Madem buraya o kadar benziyor, Asgard'a geri dön o zaman. Gerçi böyle bir şey nasıl mümkün oluyor anlamıyorum, Asgard evrenin merkeziyken Demirkoru hiçliğin kıyısında yarı ölü bir orman."

Adam ayağa kalktı. "Bunu dinleyecek değilim."

"Yani herkesin seni eleştirmesine izin var ama bunu ben yaptığımda kabul edilemez, öyle mi?"

"Evet," dedi Loki duygusuzca ve ardından yatağa geri dönüp Hel'i saracak şekilde kıvrıldı, besbelli gitmek gibi bir niyeti yoktu.

Angrboda, sandalyesinde bir süre daha küplere binmiş bir şekilde oturdu ve sonra da huzursuz bir uykuya daldı.

LOKİ'NİN onu çılgınca sarsmasıyla uyandı ve ifadesini gördükten sonra aklına gelen ilk şey "Hel ile ilgili bir sorun mu var?" oldu.

Loki işaret etti. "Elbisen sırılsıklam."

Angrboda, birkaç dakika kucağına baktıktan sonra alçak sesle konuştu, "Daha çok küçük..." Ama bunu söylerken bile kasılmaları hissedebiliyor ve onu nasıl Loki'den önce uyandırmadıklarını merak ediyordu.

Kendini yavaşça yere taşıdı – Loki'nin bir şeyler yaptığını duyabiliyordu ama ayak seslerini duyamıyordu. Kapının açılıp kapandığını duydu ve gidip gitmediğini merak etti ama Hel'i uyandırmadıkça ne yaptığını gerçekten umursamadığını fark etti çünkü bu işleri yalnızca daha da kötüleştirirdi.

Eğer Angrboda *kendini* sakinleştiremezse, çocuğunu hiç sakinleştiremezdi.

Bu daha öncekine benzemiyor, diye düşündü, en son uyanıp da kendini erken doğum yaparken bulduğu zamanı endişeyle hatırlayarak. *Orada hâlâ yaşıyor.*

Ve dışarı çıkmak istiyor.

Loki, ateşte eritmek üzere bir kova kar almak için dışarı çıkmıştı ve tekrar bir yere gidip depolama sandıklarının birinden kaptığı bir yığın kumaş ve battaniyeyle yanına döndü. Adam bu sırada kendini toparlamış olmalıydı çünkü şu anki sakinliği kadını ürkütüyordu.

Üzerine uzanabilsin diye battaniyeleri kadının arkasına koydu ve birbirlerine baktılar. Angrboda'nın nefes alması zorlaşıp kasılmalar daha yoğun bir hâl alırken yüzünü soğuk bir bezle silen Loki suratını acıyla buruşturdu.

"Muhtemelen sağ çıkamayacak," dedi Loki neredeyse fısıldayarak elini kadının karnına koyarken. "Daha büyük olsa belki çıkabilirdi ama..."

"Böyle şeyler söyleme," diye tersledi Angrboda. "Şimdi zamanı değil. Bana o yığından bir parça bez ver."

Loki kadının dediğini yaptı ve tekrar ayağının dibine oturup elbisesini beline kadar çıkardı. "Sadece gerçekçi bakıyorum. Senin geçtiğin yoldan ben de geçtim hatırlarsan ama sanırım bir at olarak durum benim için biraz farklıydı." Kendini gülümsemeye zorladı, ellerini kadının dizlerinin üzerine koyup hafifçe sıktı ve

aşağı doğru baktı. "Bu iş düşündüğünden de önce bitebilir – şimdiden ıkınıyor musun?"

Angrboda, Hel nihayet çıkmaya karar vermeden önce neredeyse bir gün boyunca doğum sancısı çekmişti ama çığlıklarını bastırmak amacıyla ağzına bir paçavra tıkıştırdığı için bundan bahsetmedi. Loki hâlâ uyuduğundan emin olmak için belirli aralıklarla Hel'e bakıyor sonra da Angrboda'ya dönüp küçük dokunuşlar ve kelimelerle onu rahatlatmaya çalışıyordu – kadın sonunda ellerini onunkilerin üzerine koydu ve parmaklarıyla öyle bir kavradı ki adamın derisini yüzdü. Adam tek kelime etmedi, kendini geri bile çekmedi.

Bir saat içinde ikinci çocukları doğdu.

Loki'nin yüzündeki ifadeden bir şeylerin yanlış olduğunu anlamıştı, adam az önce doğurduğu canlıyı kucağına aldı: Gözleri kapalı, grimsi bir kurt. Neredeyse Hel doğduğunda olduğu boyuttaydı – tek seferde kardeşleriyle beraber doğan ortalama bir kurttan çok daha büyüktü.

"O bir kurt," dedi Loki gereksiz yere kordonu bıçakla keserken. Daha sonra, ne yapacağını bilmez bir şekilde bahsi geçen kurdu bir battaniyeye sardı ve suratından birbiri ardına bir düzine farklı duygu geçti.

Angrboda ne olduğunu anlamaya çalışmadı – kollarını uzattı, gözleri oğlundan başka bir şey görmüyordu. Loki battaniyeyi yavaş ve kaskatı bir hareketle ona verdi. Adam şimdi sadece yorgun, sersemlemiş ve biraz da kararsız görünüyordu. Angrboda, yavruyu kurutup göğsüne koydu ve yavru, küçük bir ciyaklama sesi çıkarıp hemen emmeye başladı.

"Ee," dedi Loki ona bakarken, yanında oturmak için kenara kayarak. "Sence bu tuhaf mı? Bence tuhaf. Neden bir kurt?"

"Biz tuhafız. O da tuhaf. Bu senin canını mı sıktı?" diye sordu Angrboda sakince, kafasını kaldırmadan.

"Alakası bile yok. Sadece... kafam karıştı."

"Buraya bir kısrak suretinde gelip sekiz bacaklı bir at doğurduğunda benim kafam daha fazla karışmıştı."

Loki'nin buna verecek cevabı yoktu.

Bir şey söylemek zorunda kalmaktan kurtuldu çünkü mağaranın köşesinden küçük bir homurdanma duyuldu, Hel kendini yataktan indirdi, sonra da tıpış tıpış ateşin yanında oturdukları yere yürüdü.

"Hel, gel de yeni kardeşini gör," dedi Loki, Angrboda'nın belden aşağısını bir battaniyeyle örttü ve Hel'i kucağına aldı. "Sana yaptığım oyuncak gibi, gördün mü?"

Kurt heykelciğini emerken Hel meraklanmış gibiydi. Loki, kızın uykusunda dağılmış saçlarını yüzünden çekti.

"Adı ne?" diye sordu Hel, küçük kardeşine bakmak için yeterli zaman harcadığına karar verdikten sonra. Bebeğin bir kurt olduğu gerçeği onu zerre etkilemiş gibi görünmüyordu.

Gerçi düşününce kızın bacakları ölü etten oluşuyordu. Angrboda, Hel konuşmayı öğrenmeden önce bile onu şaşırtmanın çok zor olduğunu hatırladı.

"Fenrir," dedi Angrboda.

"'Bataklıkta yaşayan' mı?" dedi Loki suratını buruşturarak. "İyi de neden?"

"Kulağa hoş geliyor. Sence de öyle değil mi?"

"Yani, sanırım..."

"Tüylü kulaklar," dedi Hel, sıradan bir çocuğun göstermeyeceği bir yumuşaklıkla kardeşinin yüzüne kirli küçük eliyle dokunmak için uzanarak. "Ve ıslak burun. Neden böyle görünmeye karar verdi?"

Anne babası yalnızca birbirlerine baktı. Sonunda Loki, Hel'i tekrar uyuttu, o zamana kadar şafak sökmüştü ve Fenrir de uyuyordu, Angrboda'nın göğsüne sokulmuştu. Loki kirli battaniyeleri dışarı attı ve bacaklarını açarak kadının arkasına oturdu. Sonra başını omzuna yasladı, ellerini kadının kollarında gezdirdi ve hiçbir şey söylemedi.

"Hel haklıydı," dedi Angrboda sessizce. "Fenrir, buna karar vermemiş olsa bile – o bir kurt, evet ama dahası, o bizim gibi

bir dev, sadece kurt şeklinde. Acaba sureti üzerinde herhangi bir kontrolü var mıydı?"

"Rahimde kendiliğinden şekil değiştirme mi?" dedi Loki, kollarını onun etrafına sarıp sırıtırken. "Sanırım yeni bir tuhaflık seviyesine ulaştık. Ama bir keresinde daha önce kurt doğurmuş olabileceğini ve hatırlamadığını söylememiş miydin?"

"Gerçekten, merak ediyorum." Angrboda elinden geldiğince döndü ve ona baktı. "Buna *bozuldun* mu?"

"Hayır. Kurtlar ilginçtir ve herkes onlardan korkarlar. Kurt bir oğlumun olması heyecan verici olacak. Belki onu sevmediğimiz kimseleri yemesi için eğitebiliriz."

"*Loki.*"

"*Boda.*"

"Oğlumuzu kimseyi yemesi için eğitmeyeceksin."

"Dırdırcı tonunu duyuyorum ama ne söylediğin anlaşılmıyor."

"İnsanları yemek yok," diye tekrarladı Angrboda bitkin bir şekilde ona yaslanırken.

Loki omzunu öptü. "Oğlumuz adına söz veremem."

KIŞ ve ilkbaharın geri kalanında Fenrir'in gelişiminin gerçek bir kurt yavrusu ile tipik bir çocuk arasında bir yerde seyrettiği anlaşıldı. Birkaç gün geçmişti ki gözlerini açtı ve gözleri babalığına dair hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde Loki'ninkilerle aynı yeşil renkteydi. Sadece birkaç ay sonra sütten kesilmişti, bu da Angrboda için iyi bir haberdi çünkü Hel'in aksine, Fenrir süt içerken onu sık sık ısırıyordu.

Angrboda, çocuklar arasında kızının nadir bir vaka olduğunu anlamaya başladı. Gerçekten de Fenrir hiç empati kurmuyor gibiydi – bu da onun, her ne kadar kayıtsız bir ifadeye sahip olsa da her şeyi hisseden kız kardeşi ile sık sık anlaşmazlığa düşmesine neden oluyordu.

Henüz bir yaşındayken Fenrir'in başı Loki'nin diziyle aynı hizadaydı. Bu da Angrboda'nın, oğlunun büyümeye devam edeceği

sonucuna varmasına neden oldu. Şimdiden bir ağız dolusu keskin dişlere sahipti ve kemik kemirmekten zevk alıyordu. Yine de Angrboda, konuşup konuşamayacağını ve böyle bir şeyin *nasıl* mümkün olabileceğini merak ediyordu. Bir yandan da Loki'nin, oğlunun doğduğu gece "rahimde kendiliğinden şekil değiştirme" hakkında dediklerini düşünüyor ve babasının şekil değiştiren doğasını *gerçekten de* miras alıp almadığını merak ediyordu ancak Fenrir şimdiye kadar böyle bir yetenek sergilememişti. O sadece bir kurt olarak doğmuştu.

Fenrir iki yaşına geldiğinde, başı Angrboda'nın kalçalarıyla neredeyse aynı hizadaydı ancak yine de azman bir köpek yavrusu gibi görünüyordu. Bu aşamada, Fenrir avlanmaya gidip annesiyle ve kız kardeşiyle paylaşmadığı yemeğiyle geri dönüyordu – hazırladığı tuzaklarla anca av yakalayan Angrboda için de hava hoştu.

Güzel olansa Fenrir'in Hel kadar yüksek sesle olmasa da konuşmaya başlamasıydı. Daha çok, sesi zihinlerinde belirmişti; küçük bir ses, bir çocuğun sesiydi ve yiyecek, hava ve keçiler gibi basit şeyler hakkında konuşuyordu biraz biraz.

Fakat Angrboda'nın "anne" kelimesini duyduğu –zihnindeki çocuksu sesin özgüvenle konuştuğunu duyduğu– ve arkasını döndüğünde Fenrir'in ona bakarak kuyruğunu salladığını gördüğü andan itibaren içinde bir umut yeşerdi ve yüzünde bir gülümsemeyle kucakladı oğlunu. *Umutluydu*, sık sık onu ve Hel'i yok yere ısırmaya çalışsa da umutluydu.

Fenrir en azından hayvani dürtülerini kontrol etmeye çalışıyor gibiydi ve edemediğinde ise sinirleniyor, bu da onun daha fazla saldırmasına neden oluyordu. Angrboda ona yardım edebilmeyi çok istiyordu ama nasıl edeceğini bilmiyordu. Güneşi ve ayı kovalayan kurtlara annelik eden cadı *olmayı* –ya da en azından o olduğunu *hatırlayabilmeyi*– ya da bu yaşlı kadını bulup ondan tavsiye isteyebilmeyi diledi.

Bunun yerine, kocasından tavsiye istedi. Ama Loki hâlâ Asgard ve Demirkoru arasında mekik dokurken oğlunun vahşetini

sıkıntılıdan ziyade eğlenceli buluyordu. Her gün Fenrir'le uğraşmak zorunda olan o değildi.

"Saçma sapan büyülerini boş ver – burada bir *saldırı kurdu* ile yeterince güvende olursunuz. Bu harika olacak," demişti bir keresinde. "Hâlâ birilerini yemesi için onu eğitmemiz gerektiğini düşünüyorum."

"Hayır," dedi Angrboda.

"Ama birilerini yemek istiyor! Birilerini yemeyi *çok* isterdi. Öyle değil mi, Fenrir?"

Evet! Fenrir kuyruğunu sallarken dili heyecanla ağzından fırladı.

"Gördün mü? Mükemmel," dedi Loki. "Onu keçilerden uzak tutmamız gerekecek. Onlardan birini yerse Hel çok üzülür."

"Hepsine isim koymanın da yardımı dokunmuyor," diye mırıldandı Angrboda. "Artık isimleri de olduğundan onlara çok bağlandı."

Loki buna karşılık sırıttı. Adam, Angrboda'nın keçilerine çoğu zaman cinsiyetlerine karşılık gelmeyen Aesir isimleriyle seslenmeye başlamıştı. Bunu yapmasının tek sebebi ise onlar hakkında, Angrboda'ya göre yalnızca bazıları gerçekten komik olan, hikâyeler anlatmaktı.

Şaşırtıcı olmayan bir şekilde, Hel babasına onu ilk gördüğünde olduğu kadar hayrandı; bazen Angrboda, adam öyle bir şey olmadığına yemin etse de onun Demirkoru'ya dönmesinin tek nedeninin Hel olduğu hissine kapılıyordu. Öte yandan, Angrboda'nın sırf kızının gülümsemesini görmek ve onu gözünün önünde tutmak için *katlanmayacağı* şey yoktu: Hel, keçiler ve Loki ile açıklıkta gezinmeye başlamıştı ve bazen annesinin itirazlarına rağmen tek başına gittiği de oluyordu. İşte o zaman Angrboda hepsine evlerini saklayan büyünün sınırlarını gösterdi ve büyüsünün sınırlarını aşmamaları için onlara yalvardı. Fenrir ve Hel bunu anlamış gibiydi. Loki ise yalnızca çarpık bir gülümsemeyle karşılık verdi.

Hel artık üç buçuk yaşındaydı ve herhangi bir çocuğun olma-

sı gerektiği kadar aktifti ancak kolay yoruluyor gibiydi ve kendini aşırı zorladığında nefesi daralıyordu. Bir keresinde Loki onu o kadar güldürdü ki kız nefes alamadı, parmak uçları maviye dönmeye başladı ve anca annesinin sakinleştirici iksirlerinden birini içince kendine geldi.

"Onu bu kadar heyecanlandırmayı bırakmalısın," diye tersledi Angrboda bu olaydan sonra.

"Bu kadar komik olmayı bırakmam gerektiğini mi söylüyorsun?" diye cevap verdi Loki istifini bozmadan. "Pek olası değil. Ama kızımızın iyiliği için deneyeceğim."

Angrboda, Hel'e elbiselerinin altına giymesi için bir çift uzun, kalın çorap dikti – bacaklarını gizlemekten ziyade alttaki merhemin silinmediğinden emin olmak için. Şimdiye kadar, Angrboda tarifini mükemmelleştirmişti ve Hel'in bacaklarındaki et hâlâ mavimsi ve ölü olmasına rağmen onunla *birlikte* büyüyordu. Angrboda bundan ne çıkaracağını bilmiyordu ve bunu kendi usta büyücülüğüne bağladı.

Kızının durumu için ne kadar süredir kendini suçladığı düşünüldüğünde, bunu yapmak onda belli bir gurur duygusu uyandırıyordu.

Fenrir'in doğumundan sonra, Angrboda repertuarına yeni bir iksir ekleme zamanının geldiğine karar verdi: Bir gebelik önleyici. Bir kurt yetiştirmenin nasıl bir şey olacağını bilmiyordu ve Hel ile Fenrir'in yaşları bu derece yakınken, bu kadar kısa sürede karışıma üçüncü bir çocuk ekleme gibi bir arzusu yoktu. Loki bu fikre katılıyor gibiydi ancak yine de bunun kendisini zerre etkilemediğini gayet açık bir şekilde ifade etti – iki türlü de Demirkoru'da kaldığında hâlâ neredeyse her gece birlikte oluyorlardı. Angrboda, adamın tutumunun onu çok da rahatsız etmesine izin vermemeye çalışsa da başarısız oldu.

Skadi, böyle bir iksirin muhtemelen iyileştirici merhem ve genellikle takas ettiği açlık azaltıcıları kadar satmayacağı konusunda onu uyardı. Angrboda'nın zaten bildiği şeyi açıkladı: Dokuz Âlem'deki çoğu kadın mümkün olduğunca çok çocuk sahibi

olmaya hevesliydi. Ancak yine de Skadi, gebelik önleyici iksirleri, orada burada onları isteyen birkaç kişiyle takas etmeyi kabul etti.

"Hikâyelerdeki yaşlı cadı olmadığına emin misin?" diye dalga geçmişti Skadi, hâlâ sadece küçük bir kürk topuyken Fenrir'i ilk kez gördüğünde. "Kurt çocuklarının güneşi ve ayı kovalamadığından emin misin?"

"Değilim," diye cevaplamıştı Angrboda. "Orası kesin. Emin değilim."

İşin ilginç yanı, Skadi'nin kurtlara karşı bir ilgisi vardı ve bu, Fenrir büyüdükçe daha aşikâr bir hâl aldı. Kadının yaklaştığını her zaman ilk Fenrir duyuyor ve koşa koşa yanına gidiyordu; Angrboda, artık hem Skadi hem de Gerd'in haberdar olduğu tılsımın sınırları içinde kaldıkları sürece onun Skadi ile avlanmasına bile izin veriyordu. Geri döndüklerinde, Angrboda'nın kurt oğlu sık sık bir köpek yavrusuyla oynar gibi Avcı ile güreşmeye başlardı ve Skadi gülüp ona ayak uydururdu; görünüşe göre oldukça denk bir eşleşme olmuştu.

Böyle bir kargaşa meydana geldiğinde, Hel genellikle takındığı aynı duygusuz ifadeyle onları izler ve bazen Angrboda, Skadi'yi tanıdık birini görmüş gibi Hel'e bakarken yakalardı.

Hel her geçen gün babasına daha çok benziyor, diye sık sık düşünürdü Angrboda çünkü Skadi'nin de aynı şeyi gördüğünden emindi. Skadi'nin, Loki'yi Asgard'da ne sıklıkta gördüğünü merak etti, arkadaşının Loki ile kızı arasındaki, Loki ile kendisi arasındaki bağı ne zaman kuracağını merak etti. Doğal olarak, bir kez daha, kocasının Asgard'daki davranışının Demirkoru'daki davranışından ne kadar farklı olduğunu merak etti.

"*Bütün bu yüzlerini görmedim mi ben?*"

"*Korkarım hayır.*"

Gözünde o sırıtma canlandı, o gece adamın gözlerinin ardında gizlenen o karanlık – birlikte geçirdikleri birçok geceden biriydi yalnızca ama yine de daha dün gibi hatırlıyordu içine şüphe tohumlarını eken geceyi: Evliliklerini bir "anlaşma" olarak adlandırdıktan ve "bunu ne kadar sürdürebileceklerini" sorduktan

sonra ona attığı o bakışı. Hem de bunları ona, küçük kızları bir kaç metre ötede mutlu bir şekilde uyurken söylemişti.

Angrboda'nın bir parçası bu konuşmayı unutmuş, zihninin sadece en karanlık zamanlarda erişebildiği ücra bir köşesine kilitlemişti. Yine de başka bir parçası hâlâ onu affedemiyordu.

Bu aynı zamanda ona rüyalarından ilk kez bahsettiği geceydi – şimdi bile onu rahatsız etmeye devam eden rüyalarından, hâlâ büyücüye boyun eğip onu bedeninden çekip alınmasına izin vermemiş olsa da. Uyuyarak geçirdiği her gece büyücüyü daha da güçlendirdi, ta ki bir gün isteklerine boyun eğeceği ve götürülmesine izin vereceği korkusuyla uyumaktan korkana kadar.

Peki *götürülecek* olsaydı, o zaman ne olurdu? Bunun cevabını öğrenmek istemiyordu. Çünkü büyücü onu kendine çekmeye çalıştıkça, cadıya bir o kadar tanıdık geliyor ve o da bu kişinin kılık değiştirmiş Odin olduğundan daha fazla şüpheleniyordu.

Eğer bu adam ondan bir şey istiyorsa, cadı savaşmadan pes etmeyecekti. Özellikle de onun erişmesini istediği tehlikeli bilgiye sahip olmasından hiçbir hayır gelmeyeceğinden korktuğu için. Cadı, o bilgiye *erişebilecek* tek kişi miydi yoksa bu uğurda adamın zarar vermekten korkmadığı tek kişi miydi? *Seid* ile yaptığı seyahatlerde adam kendi başına hâlâ ona ulaşamamış mıydı? Freya ve Nornlar ona yardım etmeyi ret mi etmişti yoksa onları riske atmaktan mı kaçınıyordu?

Onun kirli işlerini yapmayı reddediyorum. Üç kez ateşe verilmiş kalbi kararlılıkla atıyordu. *Tanrıların bana yaptıklarından sonra olmaz.*

Hel dört, Fenrir ise iki buçuk yaşlarındayken, yazın başlarında uykusuz bir gece gebelik önleyici iksiri içmeyi unuttu ve birkaç gün içinde çoktan iş işten geçtiğine dair bir duyguya kapıldı. Bir gece, Loki üzerinde uykuya dalmış bir şekilde uyanık yatarken, Skadi'nin yıllar önce onu *kullanmasına* izin verdiği hakkındaki sözlerini hatırladı ve neredeyse ağlamak istedi.

Bunun yerine, Hel'in uyuduğu yatağa baktı. Fenrir yerde kıvrılmıştı – Hel, annesi yoksa erkek kardeşi ile yatakta uyumayı

reddetmişti. Angrboda'nın içinden, Loki'yi bir kenara itip, içlerinden biri yerde uyumak zorunda kalmasın diye çocuklarıyla birlikte yatmak geliyordu ama hiçbirini uyandırmak istemedi, bu yüzden olduğu yerde kaldı.

Elini Loki'nin saçlarında gezdirdi. Adam kıpırdansa da uyanmadı, alnını kadının yanağına dayamış, boynuna soluyor, omzuna salya akıtıyordu. Kadının eli karnına gitti ve orada, ilk iki çocuğunu taşımanın neticesi olan gevşek deride ve çatlaklarda durdu ve bu sefer dünyaya ne tür bir çocuk getireceğini merak etti.

Onu kahreden bir şekilde heyecanla değil, korkuyla dolu bir soruydu bu.

LOKİ çok geçmeden ayrıldı ve Angrboda onu aylarca görmedi. Hel doğduğundan beri Demirkoru'ya ayak basmadığı en uzun süreydi. Angrboda, her geçen gün Hel'in daha da bunalıma girdiğini ve Fenrir'in daha da ürkekleşip içeride kalmaya başladığını gördü.

Bunun için Angrboda, Loki'ye daha da kızdığını fark etti. Tek başına, oğlunun öfkesiyle savaşıyor, kızının umutsuzluğuyla cebelleşiyordu. Üstelik uyuyamıyordu bile çünkü rüyalarında da büyücüyle boğuşuyordu.

Aynı zamanda vücuduyla da savaşıyordu; dinlenme eksikliği onu bitkin düşürmüştü ve Fenrir'i taşırken olduğu gibi, içindeki bu yeni çocuk da normal bir çocuğun olması gerektiği gibi büyümek istemiyordu. Hamileliğinin dört ve beşinci ayında bile hâlâ yediği yiyeceklerin çoğunu kusuyordu. Fenrir bu konuda soru sormadı ama annesinin hastalığı Hel'i korkuttuğundan Angrboda bunu gizlemek için elinden geleni yaptı.

Ancak bir kez daha, durumunu Skadi'den gizleyemedi – elbette hâlâ ticaret yapmak için geliyordu ve zamanla sadece konuşmak için de gelmeye başlamıştı. Skadi, çocukları çok umursamadığını fakat Angrboda'nınkilerin istisna olduğunu itiraf etmişti. Ava çıktığında Fenrir'in peşine takılmasına izin vermenin yanı

sıra. Skadi, Hel'i birkaç kez ormana götürmüş ve ona nasıl tuzak kurulacağını göstermişti.

"Gitmeye hazır mısın, ufaklık?" diye sorardı Skadi her zaman ayrılmadan önce ve Hel yalnızca, Skadi'nin ona ilk gezilerinde getirdiği çocuk boy omuz çantasını takarken yüzünde belli belirsiz bir gülümsemeyle başını sallardı. Skadi, Loki'nin uzun süreli yokluğunda onun için ikinci bir anne gibi olmuştu ve ona "ufaklık" diye hitap ettiğinde yanına kâr kalacak tek kişiydi; küçük bir çocuk olmasına rağmen Hel bu gerçeğin hatırlatılmasından hoşlanmıyordu ve Angrboda ona herhangi bir küçültme sıfatıyla seslenmeye çalıştığında öfkesinden köpürüyordu.

Skadi ile "tuzak kurmak", Hel'in bir yetişkin gibi hissetmesini sağlıyordu ancak Angrboda kızın bundan zevk aldığından şüpheliydi.

"Tıpkı babamın bana öğrettiği gibi," dedi Skadi, Angrboda'ya, bir gece Hel'in dokunmayı bile reddettiği iki tavşan ve bir sincapla döndüklerinde. "Hayvanları öldürmemek konusunda diretebiliyor–"

"O henüz bir çocuk," dedi Angrboda. "Hayvanlar onun biricik arkadaşları. Et yemeye aldırmıyor ama nereden geldiğini de düşünmek istemiyor." Hel hâlâ, annesi ne zaman akşam yemeği için bir tavşanın derisini yüzmek zorunda kalsa tiksintiyle sırtını dönüyordu.

"Bu doğru ama onlar aynı zamanda yemek," dedi Skadi.

"Seçeneği olsaydı, Hel tamamen babasının getirdiği yulaflı keklerle yaşardı," diye mırıldandı Angrboda kendini durduramadan; Skadi'nin yanında ondan bahsetmemesi gerektiğini biliyordu. Fenrir ve Hel, Loki'yi "baba"dan başka bir şey olarak tanımıyor olabilirlerdi ancak bir gün Skadi'nin ziyaretlerinden biri sırasında içlerinden biri babalarının adını ağzından kaçıracağı için gergindi. Angrboda, onları bu konuda uyarmanın o günü daha erken getireceğini çünkü Loki'nin iki çocuğunun da ona kasten itaatsizlik etmesinin sürpriz olmayacağını düşünüyordu. Koruma tılsımının sınırları içinde kalmaları konusundaki ısrarı, ciddiye aldıkları tek

uvarı gibi görünüyordu – ve bunun nedeni sadece, onları ormana götürdüğünde Skadi'nin de bu konuda çok katı olması olabilirdi.

İsmen olmasa da Loki'den hiç bahsetmemiş olmayı dileyen Angrboda rahatsızca kıpırdandı. Neyse ki Skadi sadece gözlerini devirdi ve ilk defa Angrboda'nın kocası meselesinin üzerinde durmadı.

"Öyle olsun," dedi Avcı, "gerçek şu ki avlanmak istemiyorsa, tuzağa düşürme yararlı bir beceridir. Ayrıca, bu şekilde hayvanın hiçbir parçasının ziyan olmasına izin vermezsin. Hayvan sana hayatının armağanını vermiştir, sen de bunun kıymetini bilirsin. Hel bunu anlayamayacak kadar küçük ama bir gün anlayacak."

Angrboda bu fikre katılmak zorunda kaldı.

"Seni rahatsız eden başka bir şey var," dedi Skadi birkaç dakika sonra.

"O kadar belli oluyor mu?"

"Bu sefer ne kadar süredir ortalarda yok?"

"Yaz başından beri," dedi Angrboda iç çekerek. Görünüşe göre, en sonunda bugün bu konuşmayı yapacaklardı.

"O *ne* yapıyor?"

Angrboda önündeki bir fincan keçi sütüne baktı ve içindekileri daha ne kadar tutabileceğini merak etti. "Kafasına eseni."

"Hâlâ bu adamı öldürmek niyetindeyim," dedi Skadi hararetle fincanını daha sıkı kavrarken. "Bir gün öldüreceğim."

"Öyle bir şey yapmayacaksın."

"Buna söz veremem," dedi Skadi ve birasını bitirirken ona sertçe baktı; kısa bir süre sonra, daha başka şeyler konuşulmadan gitti.

SONRA, sonbaharın ortasında yağmurlu bir gece, çocuklar uyurken ve Angrboda uzun bir günün ardından saçlarını açıp taramak için ateşin önündeki sandalyesine otururken kapının açılıp kapandığını duydu. Çenesini kaldırdı, kürk mantosunu kendine yaklaştırdı ve ateşe başka bir kütük koymak için öne doğru eğildi, onu sıcak bir şekilde selamlamamaya kararlıydı.

O kadarını hak etmiyordu.

"Seni son gördüğümden bu yana koca bir mevsim geçti," dedi.

"Masada neden yeşil şeyler var?" diye sordu adam pelerinini banka atarken. Her ikisi de çocuklar uyuduğu için fısıldayarak konuşuyordu.

Angrboda'nın yüz ifadesi, ayağa kalkıp ona doğru yürürken kararadı. Adam her zamanki gibi görünüyordu. "Temizlemeyi unutmuş olmalıyım. Bu sabah yaptım. Fenrir keçilerin üzerine gidip onları korkutuyordu, Hel ona bağırdığında kolunu ısırdı ve bir türlü bırakmadı. Tüm öğleden sonrayı ağlamasını durdurmaya çalışmakla geçirdim."

"Ya," dedi Loki, yatağa doğru bakmak için dönerek. "O iyi mi?"

"Hayır. Değil. Isırık derin ve yara izi bırakacak, senin bıraktıklarından çok daha kötü izler. Bir saat boyunca bas bas bağırdı ve sonra kendinden geçti. Yüzü ve parmak uçları maviye dönmüştü. Gerçekten ölebileceğini düşündüm. Ne kadar kolay yorulduğunu biliyorsun..."

Loki banka oturdu ve dirseklerini masaya yasladı ve ayak bileğini diğer dizinin üzerine attı. "Cadı bir anneye sahip olmak işe yarıyor sanırım. Tabii bir eşe de."

Angrboda kaşlarını çattı ve pelerinini ateşin yanında kurumaya bırakırken mırıldandı, "Ne eş ama."

"Bu sefer ne oldu?" Loki, döndüğünde onu kucağına çekti, kadınsa ona yalnızca bezgin bezgin baktı. "*Yine* bana kızgın mısın?"

"Bu sefer çok uzun süredir yoktun."

"Sigyn bir çocuk daha doğurdu. O kadar çabuk kurtulamadım. Sana bir hediye getirdim." Görünmez bir cepten, bir dizi parlak kehribar boncuk çıkardı. "Varsa, bunları broşlarına geçirebileceğini düşündüm – bir dahaki sefere üzerine takmak için kendine bir elbise dikmek istersen birkaç tane de broş getirebilirim."

"Ev işi yapıp çocukların peşinden koştururken broşları ve el-

biseleri elverişsiz buluyorum," dedi Angrboda. *Bu tarz bir giyim daha yüksek statüdeki kadınlara daha uygun, Asgard'dakiler gibi.*

"O hâlde güzel bir kolye yapılabilir."

Angrboda boncukları masaya koymak için eğildi ve cevap verdi, "Teşekkür ederim. Ama bu yine de *fazlasıyla uzun* bir süredir gelmediğin gerçeğini telafi etmiyor."

"Özür dilerim," diye mırıldandı adam. Kadını öpmek için eğildi, o ise geri çekildi ve adam kaşlarını çatarak birkaç saniye ona baktı. "Hâlâ Sigyn meselesine mi kızgınsın? Bu yıllar önceydi. Eğer buna kızacaksan, Boda, epey bir geç kaldın."

"Bu, Sigyn ile ilgili değil," dedi Angrboda dişlerini sıkarak. *Loki'nin onun uğruna böyle bir girişimde bulunmamdan hoşlanacağından emin olsam da kocamın diğer karısına karşı hiç şüphesiz talihsiz bir intikam planı hazırlamaya çalışmanın dışında endişelenecek yeterince şeyim var.* "Bu, bir baba olarak sahip olduğun sorumluluklarla ilgili."

"Ve bir koca olarak?" diye devam ettirdi adam hemen ardından.

"Hel sensiz çok mutsuz."

"Ya Fenrir?"

"O kadar değil."

Loki sesini daha da alçalttı. "Vahşi, değil mi?"

"Hiç de bile," dedi Angrboda soğuk bir şekilde. "Onu umursamıyorsun, bu yüzden de onu vahşi olmakla mı suçluyorsun? Kendinden utan."

"O bir *kurt*. Ayrıca Hel'i ısırdığını söyledin. Kulağa vahşi geliyor."

"Onunla hiç konuştun mu?"

"Tabii ki, konuştum. O zeki ama–"

"Ama *çabalıyor*." Cadı ayağa kalkarak hiddetli bir fısıltıyla konuştu. "Bu da birinin senin hakkında söyleyebileceğinden daha fazlası. Ayrıca, daha geniş bir izleyici kitlesine muziplik yapma ve yalan söyleme fırsatı dışında Asgard'ın nesi bu kadar harika?"

"Sana ne zaman yalan söyledim?" Loki de öfkeyle ayaklandı, yaralı dudakları alayla büküldü. "Tek bir örnek ver."

"Her zaman hemen geri döneceğini söylüyorsun. Sonra bir bakmışım koca bir mevsim geçmiş."

"Zaman bizim için bir sorun değil, hatırlarsan."

"Babalarına ihtiyaç duyan iki küçük çocuğun olduğunda bir sorun ama."

"Asgard'da da iki küçük çocuğum ve bir karım var."

"Peki söyle bana, Sigyn'e nereye gittiğin hakkında yalan söylüyor musun?"

"Bir kez olsun," dedi adam dişlerinin arasından, "Sigyn'e nereye gittiğim hakkında yalan söylemedim. Bir keresinde bana senden daha çok değer verdiğini söylemiştim ve bu, hiç bu kadar doğru görünmemişti. Yine de o, yokluğuma her zaman daha çok içerlemişe benziyordu, sense aldırış etmiyor gibiydin ta ki şu âna kadar."

"Aldırış etmediğimden değil, sevgilim. Çocukların, benim de onlar gibi seni özlediğimi görmelerine izin veremem, aksi takdirde üçümüz de mütemadiyen sefil bir hâlde olurduk. Bunun da kimseye bir yararı olmaz."

Loki hoşnut görünüyordu. "*Yine de* beni özlüyor musun? Ama arkana yaslanıp canım ne isterse yapmamı izliyorsun, ne tür bir kadınsın sen?"

Angrboda içinde yükselen öfke dalgasını bastırmaya çalıştı. Suratına bir tane yapıştırmadan önce ondan uzaklaşması gerekiyordu. "Skadi de bana aynı soruyu birden fazla kez sordu. Dile getirmiyor ama iradesizin teki olduğumu düşünüyor. Bir kadının gizli, belirsiz bir şekilde kocası üzerinde kurduğu kontrolü senin üzerinde kuramamamın bir zayıflık işareti olduğunu düşünüyor."

"Peki sen ona ne diyorsun?"

"Senin de böyle biri olduğunu ve bunu kabul ettiğimi. Zayıf olmakla aynı şey değil." Angrboda kollarını bağlayarak yüzünü ateşe döndü. "Ya da en azından umarım değildir, kendi iyiliğim için."

"Sen zayıf değilsin," dedi Loki, arkasından yaklaşarak kollarını kadının beline koyup başını omzuna yaslarken.

Angrboda iç çekmemek için kendine zor engel oldu.

"Üç kez yakıldın ve yüreğin söküldü," diye mırıldandı boynuna doğru, "ve yine de yıkılmadın. Beni yıllardır evine ve yatağına aldın, hiçbir şikâyette bulunmadın ta ki şimdiye dek."

"Ta ki çocuklar gelene dek."

"Evet. Ta ki onlar gelene dek." Loki birden onu bırakarak tekrar oturdu ve kucağındaki titreyen ellerine baktı. Titremelerini durdurmak için dizlerini kavradı. "Yaptığım şeyleri neden yaptığımı bilmiyorum. Kendime engel olamıyorum."

"Bu tür şeyler yapmak senin doğanda var." Angrboda da onun ardından oturdu ve adamın ellerini avucuna aldı. "Acaba bunu benim anladığım gibi anlayan başka biri var mı?"

"Aesir anlamıyor. Sadece Sigyn deniyor gibi. Sanırım ondan af dilesem ne olursa olsun affeder ama istemiyorum. Ona yalan söylememem konusunda bana *güveniyor*." Adam yüzünü buruşturdu. "Bazen güveninin yersiz olup olmadığını merak ediyorum."

Angrboda bir anlığına kadına karşı sempatiye benzer bir duygu hissetti. "Bu hissi iyi bilirim."

O zaman adam ona baktı, ifadesi ateş ışığında daha yumuşak görünüyordu. "Ama ikiniz de hâlâ benim yanımdasınız. Neden?"

Angrboda bir an için düşündü. Söyleyebileceği birçok şey vardı: çocuklarının babası olması, kendine engel olamayarak onu sevmesi ve adamın da onu sevdiğini bilmesi. Eğer sadece *kalırsa*, istediği sürece kollarında olmaktan memnun olacağını söyleyebilirdi – ki bu ya ertesi sabaha kadar ya da sonsuza dek olurdu. Ne yapacağını kestirmek zordu.

Yine de bunca zaman sonra, bunun onu bu kadar çok sevmesinin sebepleri listesinde yer alan bir şey mi yoksa ondan nefret etmek için bir neden mi olduğundan emin değildi.

Ama en son o konuşmayı yaptıklarında, ikisinin de konuyu değiştirmek istemesiyle sona ermişti, bu yüzden onun yerine şöyle cevap verdi, "Bu, şu anda sana hâlâ kızgın olmadığım anlamına gelmiyor ama sonuçta bana kalbimi geri verdin."

"Hmm," dedi adam. "En azından senin için doğru bir şey yapabilmişim."

"Evet. Bazen bunu merak ediyorum."

"Geri vermemin doğru olup olmadığını mı merak ediyorsun?"

Kadının sessizliği ihtiyacı olan tek cevaptı.

"Gel," dedi Loki sonunda. "Hadi yatalım."

FIRTINA tekrar başlamıştı ancak gece olup bitene rağmen mağaraya bir tür sakinlik hâkimdi. Hel ve Fenrir konuşmalarına uyanmamıştı ve ebeveynleri bunun için minnettardı.

Belki de Angrboda'nın bu geceki rolünün bir yatak olmadığını fark etmesi tartışmalarının bir sonucuydu; aksine, yan tarafına yattı ve Loki de arkasına geçerek aynısını yapıp üzerlerine yün bir battaniye çekti.

Uykuya dalmadan önce, kolunu cadıya dolayarak elini karnının altındaki sert yumruya götürdü. "Yine küçük. Sence bir kurt daha mı geliyor?"

"Bilmem," diye mırıldandı Angrboda, elini onunkinin üzerine koyarak. Adam da karşılığında şakağını öptü ve başını onunkinin yanına geri koyarak yüzünü cadının saçlarına gömdü. Uzun süredir ilk kez, kendi kalp atışlarıyla birlikte adamınkileri de dinleyen Angrboda oracıkta uykuya daldı.

Lakin bu durum uzun sürmedi.

SES onu dışarı çekti.

Kelimeler onu aşağı, aşağı, en aşağı, şimdiye kadar olduğu en derin, en karanlık yere itti: Âlemlerin başlangıcı, zamanın başlangıcı kadar boş bir yere.

Bir bedeni yoktu artık. Yayılmıştı, ruhu bir deredeki dalgalanmalar gibi dağılıyordu tüm âlemlere, tıpkı Dünya Ağacı gibi. Bir an için her şeyi biliyordu. Her şeyin bir parçasıydı.

Her şeyi görebiliyordu bulunduğu yerden.

ANGRBODA soluk soluğa doğruldu, şiddetle titriyor, soğuk terler dökerek nefes almaya çalışıyordu. Ateş tamamen sönmemişti bile. Hâlâ kolları ona sarılı bir şekilde uyuyan Loki de uyandı.

Ona ne olduğunu sordu, cadının saçlarını yüzünden çekti ve ona sarılmaya çalıştı. Cadıysa onu itti. Hiçbir şey onu sakinleştirmiyordu.

"Ne oldu?" diye sordu cadıya tekrar tekrar ve cadı sonunda gözyaşlarını tutmaya çalışarak ona baktığında adamın endişeli ifadesinin yerini panik aldı.

"Kim olduğunu biliyorum," dedi cadı, kendi sesini zar zor duyarak. "Rüyalarımdaki adam. Ne istediğini biliyorum. Gördüm." Derin, titrek bir nefes verdi. "Odin. O olmalı."

Loki kaşlarını çatarak ona doğru yaklaştı. "Ne gördün?"

Angrboda başını iki yana salladı, titrek bir nefes alarak dizlerini göğsüne çekti ve gözünü onlara dikti.

"İyi de *ne* gördün?" diye ısrar etti Loki.

"Sonun nasıl başladığını gördüm." Boğuk bir fısıltıyla dökülüyordu kelimeler dudaklarından. "Dokuz Âlem'deki her şeyi gördüm. Aesir'i, devleri, gölgeleri, cüceleri ve insanları gördüm. Yggdrasil'i ve kökünü kemiren ejderhayı gördüm. Çenesi, orduları bütünüyle yutacak kadar büyük bir kurt ve sudan çıkan büyük bir yılan gördüm, güneş ve ayın onları kovalayan kurtlar sonunda avlarını yutarken karardığını gördüm ve mürettebatı ölü ruhlardan oluşan bir gemi gördüm. O kadar çok yüz gördüm ki her birini hatırlayamıyorum, o kadar çok isim var ki hangisinin önemli olduğunu bilmiyorum, o kadar çok olay yaşanıyor ki onları bir araya getirmeye bile başlayamıyorum–"

Aniden durdu ve dudaklarını birbirine bastırdı. Başka bir şey daha vardı. Ama bunu ona izah edemedi.

Loki omzuna dokunmak için uzandı ama cadı ellerini kaldırıp saçlarını kavrarken kendini çekti. Bunun üzerine, adam arkasına geçerek onu kucağına çekti ve cadı da titreyerek ona yaslandı. Cadının saçlarını bir omzuna topladı ve kollarını etrafına sararken diğerini öptü.

Fakat konuştuğunda sesi söylediklerinden pek eminmiş gibi gelmiyordu. "Bu sadece bir rüyaydı, Boda. Başka bir şey değil."

"Buna inanmayı çok istiyorum," diye mırıldandı kadın. "Ona hiçbir şey söylemedim. Geri dönecek. Geri dönecek..."

Loki omzunu tekrar öpmek dışında bir cevap vermedi; cadı, onun nefesini ve yaralı dudaklarını teninde hissedebiliyordu ve onu rahatlatmamışlardı.

Adam ayağa kalkıp ateşi körükleyene ve daha önce yaptıkları gibi onu yanında yatmaya ikna edene kadar bir süre bu şekilde oturdular. Ama adamın kolları ona sıkıca dolanmış olsa bile cadı bir daha asla uyumayacağından korkuyordu.

Beni dışarı çekti ve geleceğin korkunç görüsü için kâinatın en gizli yerine sürükledi ama istediği şeyi alamadı.

Ona hiçbir şey söylemedim.

Loki'den sakladığı şeyler vardı – ona söylemeye dilinin varmadığı şeyler. *Onun bilmek istemeyeceği şeyler.* Özellikle üç şey.

Birincisi, gördüğü kurdun –bıçak dişli çenesinden ateş püskürten muazzam canavarın– yeşil gözlü ve çarpıcı bir şekilde tanıdık olmasıydı ve bu, yatağının ucunda huzur içinde uyuyan azman bir köpek yavrusu olan kendi oğlunu dikkatle incelemesine neden oldu. *Bu olamazdı... değil mi?*

İkincisi ölümdü. Çok fazla ölüm – bu onun kendini çektiği kısımdı, her şeyin sonu, böylece olayların nasıl gerçekleşeceğini görmek zorunda kalmamıştı. Bilmek istemiyordu. *Yani, eğer bu bilgiye erişmemi sağlayan gerçekten de Odin ise* –ve artık o olduğundan emindi– *o zaman nasıl öleceğini bilmek* istiyor.

Ve üçüncüsü...

Angrboda dikkatlice yana döndü ve kıpırdayan ama uyanmayan Loki'ye baktı; elini yaralı ağzının üzerinde gezdirdi, burnunu onunkine sürttü ve gözlerini yumdu.

Tanrılara karşı savaşmak üzere ölü ruhlarla dolu bir gemiye öncülük ettiğini gördüm, demek istedi ona. *Ama bu nasıl olabilirdi? Ölüler kimseye itaat etmez ve sen de kendini Aesir tanrılarından sayıyorsun...*

Rüyada yüzünü ikinci kez gördüğünde daha da kötüydü ve hatırlamasıyla midesinin kasılması bir oldu.

Seni bağlanmış bir hâlde gördüm.

Ne yaptığını hatırlayamıyorum ya da en başta bunu bilip bilmediğimi de ama yaptığın şey için cezalandırılmıştın.

Acı çekiyordun. Çok acı çekiyordun.

Bunu hak etmek için ne yapacaksın ve bunu yapmanı nasıl engelleyebilirim?

Ama bir şekilde Angrboda, bu olaylara katılmanın onun üzerine vazife olmadığını biliyordu çünkü rüyada adam yalnız değildi: Bağlandığında yanında bir kadın vardı – bir şekilde Sigyn olduğunu açıkça bildiği bir kadın. Şimdi bile kadının yüzü giderek hafızasından siliniyordu, orada gördüğü duyguları hatırladı: Mutsuzluk, hatta kederdi bunlar. Kadının kolları uzanmış, Loki'nin üzerine sabitlenmiş yılanın zehrini yakalamak için adamın yanında bir kâseyle duruyor, kâseyi boşaltmak için her hareket ettirdiğinde gözlerinden yaşlar boşanıyordu.

Zehir yüzünü yakarken adamın attığı çığlıklar hâlâ Angrboda'nın kulağındaydı. Yine de onun yanında olan Sigyn'di, mükemmel sadakatin resmi.

Ama ben *bu şekilde acı çekmemeni sağlayacağım. Seni bu kaderden kurtarmama ne engel olacak?*

Benim de senin yanında durmamı engellemek için bana, bize *ne olacak?*

Angrboda battaniyeyi tekrar üzerlerine çekti ve ona daha da yaklaşarak teninin sıcaklığını hissetti. Dışarıda gök gürlüyordu ama Loki yine de uyanmadı. Uykusunda bu kadar huzurlu görünmesini kıskandı – *huzurlu* olduğu tek zamandı. Yine de şimdi onu bu kadar sıkı tutan, onu bırakmak istemeyen kadından bihaberdi.

Gerçekten de Loki, Angrboda'nın yanında ne kadar güvenli olduğunu bilmiyordu.

Kadının bir parçası, aralarındaki şeyin sonsuza dek sürmeyeceğini biliyordu çünkü *sonsuza dek* oldukça uzun bir zamandı

ve kocası kolay sıkılan bir tipti. Yine de şu soru içini kemirmeye devam etti:

Bu korkunç kader başına geldiğinde ben nerede olacağım?

LOKİ o geceden sonra, herhangi bir süre için tekrar gitmek konusunda tereddüt etti. Hel ve Fenrir, Angrboda'nın rüyasından sonraki sabah onu görünce mutluluktan havalara uçtular. Onlar da adamı gözlerinin önünden ayırmaya isteksiz görünüyorlardı.

Angrboda, tam olarak ifade edemediği nedenlerden dolayı sonraki günlerde huzursuz hissetti. İlk başta bunun görü yüzünden olduğundan şüpheleniyordu ancak rahatsızlığının bir kısmının hamileliğinden kaynaklandığını biliyordu; bir sonraki çocuğunun hangi formu alacağını merak etmekten kendini alamıyordu ve bu soru canını sıkıyordu.

Bir öğleden sonra, Skadi ve Gerd uğradığında, Hel'in –bir annesine bir babasına çevrilen– dikkatli bakışları altında iksirleri karıştırıyordu. O sırada Loki, Fenrir ile yerde halat çekme oynuyordu ve ip olarak da büyük bir kemik kullanıyordu. Bu, devasa kurt yavrusunun onu mağaranın etrafında ve en sonunda da kapıya kadar sürüklemesiyle sonuçlandı. *Baba, Skadi burada – yanında biri var!*

Angrboda kaskatı kesildi ve Loki ile göz göze geldiler. İki saniye sonra kapı çalındı ve hâlâ yerde oturan Loki, Fenrir'in kapması için kemiği bıraktı. Sonra mağaranın girişine doğru ilerledi ve kapı koluna uzandı.

"Loki, yapma–" diye lafa başladı Angrboda.

"Nedenmiş? Ondan korkmuyorum," dedi ve kapıyı açtığında Skadi'yi öfkeyle ona bakarken buldu. Hel büyük bir mutlulukla çığlık atarak ona doğru koşarken, Fenrir de ayaklarına atladı – ikisi de oturmakta olan babalarını itip geçmişti, adamsa bu duruma gücenmişe benziyordu.

Ama gözlerini Loki'den ayırmadan çocuğu kollarına alan ve kurt yavrusunun kafasını okşayan Skadi'den daha fazla gücenmiş olamazdı.

"Burada *ne* yapıyorsun?" dedi kadın hesap sorarcasına.

Loki omzunun üzerinden başparmağıyla işaret etti ve "Biz evliyiz." dedi. Sonra ayağa kalkmasıyla Skadi'nin botunun, testislerinin üzerine inip onları ezmesi bir oldu.

"Hey!" diye bağırdı Hel. "Babamı rahat bırak!"

"*Bu* mudur?" dedi Skadi, onu görmezden gelip çılgınca Loki'yi işaret ederek. Öfkeyle Angrboda'ya baktı. "*Bununla* mı evlisin yani? Bu aşağılık herif senin kocan, çocuklarının babası, hayatının aşkı ve dahası mı?"

"Ateşten üç kez yeniden doğduğunda 'hayat' biraz müphem bir ifade oluyor," dedi Angrboda, iksir yapmayı bırakarak. "'Varlığımın aşkı' muhtemelen daha doğru bir kullanım olurdu."

"Yaa, ben de bana değer *vermediğini* sanıyordum," dedi Loki. Cadıya doğru yürüdü ve kolunu cadının omuzlarına atıp alnına kocaman bir öpücük kondurarak bir gösteri yaptı.

Angrboda gözlerini devirdi ve şakacı bir havayla onu itti. Daha sonra öfkeden titreyen Skadi'ye döndü. "Artık içeri gelin de bizimle bir şeyler için. İsterseniz akşam yemeğine de kalın. Dışarısı biraz soğuk."

"Farkındayız," dedi Gerd, başlığını çıkardı ve Skadi'yi iterek geçti. "Ve buna çok minnettar oluruz. Sağol."

Angrboda'yı şaşırtan bir şekilde, Fenrir kıza doğru ilerledi ve kemiğini ayaklarına koyarak kuyruğunu utangaç bir şekilde salladı. *Merhaba.*

"Merhabalar." Gerd eğilip kurdun kafasını okşamakta tereddüt etmedi. Fenrir kızın yüzünü yaladı ve o da gülümseyerek kurdun kulaklarının arkasını kaşıdı.

"Sevgili arkadaşımın işe yaramaz kocasının *sen* olduğunu bilseydim seni Asgard'da şimdiye dokuz kez hadım etmiştim, Oyunbaz," dedi Skadi küçümseyerek, Loki masaya otururken. Adamın karşısındaki banka oturdu ve Hel'i de yanına aldı. Gerd her birine bir bardak bira koydu ve bu çatışmadan uzak durma niyetiyle doğrudan Angrboda'nın yanına yerleşti.

Loki de Avcı'nın küçümseyici bakışlarına aynı şekilde karşılık

verdi. "Belli ki bu yüzden bilgilendirilmemişsin çünkü hayalarım hâlâ olması gereken yerde. Kimsenin *seninkileri* kesmeye çalışmamasına şaşırdım."

"O senden daha iyisini hak ediyor," dedi Skadi içli bir şekilde. "Herkes hak ediyor."

"Gerd, akşam yemeğini hazırlamama yardım eder misin?" diye sordu Angrboda yorgunca.

Gerd başıyla onaylayarak göreve atladı ve mağaranın girişinde tavşanların derisini yüzmeye başladılar. Angrboda'nın kız hakkında söyleyebileceği bir şey varsa o da en azından yardımcı olduğuydu.

"Yara izlerin yakından daha iğrenç görünüyor. Neredeyse ağzından çıkan laflar kadar iğrenç," dedi Skadi bu arada Loki'ye.

"Yara izlerim son derece *havalı*. Ağzının tadını bilmemen benim suçum değil."

"*Hıh*. Eğer ben ağzımın tadını bilmiyorsam, o hâlde *senin* hiç ağzının tadı yok."

"Neden karıma böyle hakaret ediyorsun?"

"Ağzının tadını bilmediğini söylemek ona hakaret sayılmaz ki–"

"Ah, tabii sayılır. Anlayacağın, ben her zaman onun tadına bakıyorum. Bahse girerim sen de aynı şeyi söyleyebilmeyi isterdin."

Angrboda döndü ve kaşlarını Loki'ye kaldırdı, sonra yüzü oldukça parlak bir kırmızıya dönen Skadi'ye baktı.

"Edepsizleşme, Loki," dedi Angrboda, arkadaşının utancının nedenini buna bağlayarak.

Skadi gözlerini Loki'ye dikti ve biraz fazla yüksek sesle şöyle dedi, "Boğazına inen yumruğumun tadına bakmaya ne dersin?"

"Hayır, teşekkür ederim," dedi Loki, daha fazla içkiyi reddeden biri gibi gelişigüzel bir biçimde. "Beni çocukların önünde tehdit mi ediyorsun, Skadi? *Nasıl* bir tanrıçasın sen?"

"Ya da daha iyisi, av bıçağımın?" Skadi onu görmezden gelerek söz konusu –kolu kadar ve keskin– bıçağı kemerindeki kı-

ltından çıkardı ve imalı bir şekilde masaya sapladı. "Sence *tadı* nasıldır, Oyunbaz?"

"Kötü," dedi Loki, titreyen bıçağı ihtiyatla süzerek. "Tıpkı yumruğun gibi – hatta geri kalanın gibi diyebiliriz."

"İkiniz de kesin şunu," diye seslendi Angrboda ama ona kulak vermediler.

"Aklıma gelmişken," dedi Skadi, Angrboda doğranmış tavşanları bir kâseye toplarken, "Asgard'da sürdüğü diğer hayattan haberin yoktur, değil mi?" Yanında, tüm konuşmayı pürdikkat dinleyen Hel'e baktı, yeşil gözleri komik bir şekilde büyüktü.

"Evet, var," dedi Angrboda, arkadaşına manalı manalı bakarak. "Her şeyden haberim var."

Skadi gözlerini belerterek ona baktı. "Haberin... var mı?"

"Ben de az önce bunu söylemedim mi?" Angrboda, döndüğünde Gerd'i de ona bakarken buldu. Ancak Gerd hızla bakışlarını kaçırdı ve tüm tavşan kıkırdaklarını daha sonra dışarı atmak üzere bir tencereye taşımakla meşgul olmaya devam etti. Fenrir yüzünü tencereye soktu ve nefes bile almadan içindekileri yemeye başladı.

"Biliyorsan, o zaman buna nasıl katlanabiliyorsun?" diye öfkeyle sordu Skadi şaşkınlığını üstünden atarak. Sonra, birkaç saniye geçmişti ki yavaşça ayağa kalktı ve devam etti, "İyi misin? Solgun görünüyorsun."

"İyiyim," dedi Angrboda nefes nefese, bir eliyle karnındaki küçük yumruyu tutuyordu. "Merak etme."

Masanın diğer tarafından Loki kaşlarını çatarak ayaklandı. "Son zamanlarda iyi uyuyamıyor."

"Bana söylediğine göre hiçbir zaman iyi uyuyamıyor ya da genel olarak pek uyumuyor. Fark etmemiş olman hiç şaşırtmadı."

"Bilgin olsun diye söylüyorum, fark *ettim* ve bu durum beni endişelendiriyor."

"Ya, tabii. Çok iyi bir kocasın ya, ondandır."

"*Sessiz olun*, ikiniz de. Lütfen." Angrboda aniden başının döndüğünü hissetti ve sendeledi. Birkaç saniye sonra dizlerinin

bağı çözüldü ve Skadi öne fırlayarak yere düşmeden önce onu yakaladı. Skadi onu dik tutmaya çalışmasına rağmen ayakta duramıyordu.

Yine mi, diye düşündü Angrboda gözlerini yumarak, Skadi dizlerinin altından kavrayıp onu bir çocuk gibi kucaklarken.

"Bebek bu kadar küçükken doğum zamanının gelmesi nasıl mümkün olabilir?" diye sordu Skadi paniklemiş bir tonla.

Küçük ama canlı. Angrboda, çocuğun içinde hareket ettiğini hissederken gözlerini kapalı tuttu. Hel'in rahminde öldüğünü düşündüğü zaman olduğu gibi paniklememişti. Doğum sırasında Fenrir de tıpkı bu çocuk gibi son derece canlıydı.

"Fenrir'in de sağ çıkacağını düşünmemiştik, üstelik ona sadece altı aylık hamileydi," dedi Loki. Tüm kürkleri ve battaniyeleri yataktan kaptığı gibi onları ateşin önüne yığdı.

"Bu çocuğa daha kısa süredir hamileyim," dedi Angrboda.

"Onu oraya koy, Skadi. Onu rahat ettireceğim. Git dereden biraz su getir." Loki, mağaranın arka tarafının altını üstüne getirip iki kova ve bir kucak dolusu bez çıkarıp getirirken az önce oluşturduğu yığına işaret etti.

"Bana ne yapacağımı söyleme," dedi Skadi ama yine de Angrboda'yı yere indirdi.

Loki, kadın doğrulduğunda kovaları eline tutuşturdu ve ikisi de otuz saniye boyunca öylece birbirlerine baktı.

Angrboda, Skadi'nin tuniğini çekiştirdi. "Dediğini yap. Lütfen. Zaman yok." Skadi kararsız bir şekilde ona baksa da kovaları aldı ve Loki'ye gözlerini dikmeye devam etti. "Belki de düşündüğüm kadar işe yaramaz olmayışına göz yumabilirim."

Loki, Angrboda'nın daha önce hiç görmediği bir keskinlikle Skadi'ye baktı. Skadi bile geri çekilir gibi oldu.

"Ve ben de," dedi Loki büyük bir ciddiyetle, "bu imtiyazını alıp diğer umursamadığım şeylerle birlikte zihnimin bir köşesine koyabilirim, karımın doğum yapmak üzere olduğunu düşünürsek." Skadi cevap vermek için ağzını açtığında, soğuk bir şekilde devam etti, "Şu anda gerçekten benimle dalaşmak istemezsin."

Skadi ona sırtını döndü ve tek bir kelime daha etmeden ayaklarını yere vura vura dışarı çıktı. Loki, Gerd'e döndüğünde, kız hızlı bir şekilde, "Ben çocukları dışarı çıkarayım," dedi. Hel ağlamaya başlamış, Gerd'in bacağına yapışıyordu ve Fenrir ise Gerd'in arkasında dolaşarak tiz bir şekilde viyaklıyordu.

"Onları oyala ve buradan *uzak* tut," diye bağırdı Loki, kız onları kapıdan çıkarırken. Birkaç dakika sonra, Hel kollarını babasına dolamak için feryat figan koşarak geri geldi. Adam onu geldiği yöne çevirmeden önce bir an için ona sarıldı ve şöyle dedi, "Neden Gerd'e keçilerinden ve yaptıkları aptalca şeylerden bahsetmiyorsun? Annen iyi olacak."

"O iyi olacak," dedi Skadi ellerinde birer kova suyla Hel'in arkasından gelirken. Onları ateşin üzerindeki kazana boşaltıp kovaları bir kenara koydu ve çocuğa güven verici bir şekilde gülümsemek için yüzündeki endişeyi yumuşatarak Hel'in hizasına çömeldi. "Hem ben de o keçileri duymak istiyorum. Dışarı çıkıp annenle babanın biraz yalnız kalmasına müsaade edelim mi?"

DOĞUM gece çökmeden bitmişti ama o raddede Angrboda'nın oturacak hâli bile kalmamıştı. Bunun yerine, Loki'nin arkasına yığdığı battaniyelere yaslandı ve göğsü inip kalkarken güçlükle sordu, "Ee? Ne çıktı?"

"Emin değilim," dedi Loki, Angrboda'nın biraz önce vücudundan ittiği her şeye bakarken. Çok az kan vardı ve plasenta yoktu ama onu huzursuz eden şey bu değil gibiydi.

"Nasıl... emin değilsin?" diye sordu Angrboda, daha dik oturmak ve son çocuğunu daha iyi görebilmek için çabalayarak.

"Yani bir çeşit kese içinde... Bu da ne–" Derken, Loki bağırdı ve gözleri kocaman açılırken geri geri kaçtı.

"Ne var? Ne oldu?"

Sorusu, bacağına bir şeylerin süründüğünü hissettiğinde cevap buldu ve geri çekilecek kadar enerjisi olmadığından dizinin üzerinde küçük bir yılanın ona dikkatle baktığını fark etti – babasının, abisi ve ablasının gözleriyle aynı renkteki, pullarının

koyu yeşiline karşı ışıl ışıl parlayan yeşil gözlerle onu izliyordu. Angrboda şaşkınlıkla güldüğünde, yılan tiz bir ses çıkardı ve kucağına devrildi.

Yılan neredeyse Angrboda'nın kolunun uzunluğundaydı ama sadece iki parmağının genişliğindeydi. Tıpkı Fenrir gibi, şeklini aldığı yeni doğan hayvandan daha büyük ama Hel'in ilk doğduğundaki hâlinden daha küçüktü. Angrboda onu kucağından alıp sarıldı ve bebeğin çatal dili yanağını sıyırdı. Sadece bir dişi vardı, onu da doğduğu keseyi yırtarak çıkmak için kullanmıştı.

"Önce yarı ölü bir kız, sonra bir kurt, şimdiyse bir yılan," dedi Loki. "Çocuklarımız giderek daha az normal bir hâl alıyor gibi. Bu gidişle bir sonraki, gözleri olan ne olduğu belirsiz titrek bir cisim olacak."

"Yavru yılanlar ne yer?" diye sorguladı Angrboda yüksek sesle.

"Hiçbir fikrim yok." Loki karısının yanına oturmak için yürüdü ve ikisi de şimdi Loki'ye bakarak merakla dilini sallayan yılan bebeklerini izliyordu. Fenrir gibi, zeki bakışlara sahip gözleri vardı.

Sadece babasından aldığı için değil, aynı zamanda Angrboda onları *daha önce gördüğü* için de tanıdık gelen gözlerdi bunlar.

Âlemlerin sonu hakkındaki görüsünde. *Dalgalardan çıkan büyük yılan...* Kucağında onu masumiyetle izleyen minik yaratığa baktı. *Hayır. Bu olamaz. Olamaz...*

"Boda?" dedi Loki kadının sırtını okşayarak. "İyi misin?"

Angrboda daldığı düşüncelerden sıyrılıverdi. *Saçmalık. Neler düşünüyorum ben?*

"Evet, elbette," dedi kadın. Yüzüne bir gülümseme kondurdu. "Bu seferkine ne diyelim? İsim bulma sırası sende."

Loki bir an düşündü ve kolunu uzattı. Yılan, ilk adımlarını atan bir bebek kadar beceriksizce ona doğru süründü.

"Jormungundr," dedi Loki.

"Oğlumuzun adını 'müthiş güçlü büyülü sopa' *koymayacağız*."

"Evet, koyacağız. Harika bir isim. İşte, isim dediğin *böyle* konur, Boda. Bir şey ifade edene kadar birkaç kelimeyi bir araya

getirerek. Ayrıca, isminin seninki kadar moral bozucu olmasına gerek yok. Öyle değil mi, Jormungundr?" Yılan, Loki'nin çenesine sürtündü ve Loki muzaffer bir havayla sırıttı. "Gördün mü?"

"Tanıştığımız gün söylediklerimi geri alıyorum. *Bana* keder getiren *sensin*," dedi Angrboda. "Kelimelerle aranın iyi olduğunu söylediğimi de geri alıyorum."

"Yılan bebeklerime gerçekten harika isimler vermekle aram iyi, eğer artık benim hakkımda söylemeyi tercih ettiğin şey buysa."

"Senin hakkında *çok* şey söylemeyi tercih ederim," diye mırıldandı Angrboda.

"Belki et seviyordur." Loki yakındaki kâseye uzanıp bir parça tavşan çıkardı ve Jormungundr, Loki'nin elinden yemek için çenesini açmadan önce merakla ete baktı. Parça onun için çok büyüktü, bu yüzden Loki, Skadi'nin av bıçağını masadan aldı ve daha küçük parçalara ayırdı ve sonra tekrar oğluna uzattı.

Bu sefer Jormungundr eti yiyebilse de yutması biraz zaman aldı. Sonra annesinin kucağına geri döndü ve oracıkta kıvrıldı. Loki kirli battaniyeleri bir kenara ittikten ve Angrboda'nın yatağa geçmesine yardım ettikten sonra, Gerd ve Skadi'ye çocukları geri getirmelerini söyledi.

İki kadın, Angrboda'nın gece kalmalarını sağlama girişimlerine rağmen kısa bir süre sonra ayrıldılar. "Yeni bir çocuğun oldu," dedi Gerd elini kaldırıp sallayarak. "Yük olmak istemiyoruz." Yine de Skadi tereddütlü görünüyordu ve Loki arkasını döndüğünde Angrboda'ya manalı gözlerle baktı. Angrboda da ona baktı ve ona cevap verir nitelikteydi, *Sorun değil – gidebilirsin*. Böylece Skadi gitti.

Hel, ikinci kardeşinin bir hayvan olması konusunda sakin görünüyordu – belki de akşam yemeği olarak depodaki kurutulmuş eti yediği ve Skadi ona bununla birlikte keçi sütü içmesine izin verdiği için umursamayacak kadar tok ve yorgundu. Fenrir akşam yemeği için kendisine birkaç tavşan yakalamıştı ve kendi açısından, Jormungundr'un onunla oynayabilecek başka bir kurt olmamasından dolayı hayal kırıklığına uğramış gibiydi.

Daha sonra, o ve çocuklar yatağa yığıldığında Hel, Angrboda'ya sokuldu ve parmağını küçük bir bebekken yaptığı gibi kadının göğsündeki yara izinin üzerinde gezdirdi ancak gözlerini annesinin karnına kıvrılmış olan yılandan almadı. Diğer elinde, Loki'nin ona bebekken yaptığı kurt heykelciği vardı; onu kemirdiği için diş izleriyle aşınmış ve yivliydi ama Hel, heykelciği hâlâ aynı şekilde seviyordu ve korumak için mağaranın etrafında saklamaya başlamıştı. Angrboda, yatak çarşaflarını temizlerken sık sık onu bir kürk yığınının altına sıkıştırılmış hâlde bulurdu.

Küçük kız fısıldadı, "Annecim, neden bir yılan olmayı seçti?"

"Belki yakın bir zamanda bunu sana söyleyebilir," diye fısıldadı Angrboda, sonra da kızın alnını öptü. Görüsündeki büyük yılanın bir anlık görüntüsü zihninde şimşek hızıyla belirdi ve cadı onu aynı hızla bir kenara itti.

Yakında gördüklerini –yani hem yılanı hem de kurdu, çünkü artık görüsündeki yaratıkların biçiminde yalnız bir değil iki oğlu olması çok da büyük bir tesadüf değil miydi?– sindirmesi gereken bir zamanın geleceğini ve tüm bunların kendisi ve küçük ailesi için ne anlama geldiğiyle yüzleşmek zorunda kalacağını biliyordu.

Ama bu gece sadece mutlu olmak istiyordu.

Loki ateşi harlayıp sönmeyeceğinden emin olarak yatağa giren son kişi olmuştu. Bedenini Angrboda'ya bastırarak ona ve çocuklara dönük bir şekilde yatarken dirseğinin üzerinde doğrulup başını eline dayadı.

"Çok sevimli," dedi Loki, Jormungundr'u süzerek. "Kendince yani. Acaba Fenrir gibi konuşur mu? Kocaman dişler çıkarıp birilerini yer mi? Bu harika olurdu, değil mi?"

Angrboda bir kez daha görüsünü zihninin en derinlerine iteledi ve bunun yerine gözlerini devirdi. "Ne bu senin birilerini yemeye olan takıntın?"

"Çok fazla düşmanım var. Bu yüzden onları tamamen yutabilecek oğullara sahip olmanın elverişli olacağını düşünüyorum. Böylece *o* problem de problem olmaya son verir."

"Bazen," dedi Angrboda umursamaz bir alaycılıkla, "keşke tüm sorunlarımız gerçekte de kafanda olduğu kadar kolay çözülseydi diyorum."

"Al benden de o kadar," diyerek katıldı Loki, kürkleri üzerlerine çekti ve çok geçmeden hepsi uykuya dalmıştı.

LOKİ o kış pek yanlarından ayrılmadı ve Angrboda bunun için minnettardı; mevsim uzun ve sert geçiyordu. Çoğu günlerini yatakta çocuklarla kucaklaşarak geçirdiler, hareket etmek için çok fazla enerji harcamaya istekli değillerdi – gerçi çocuklar bunu anlamışa benzemiyorlardı. Hel, kolunu ısırdıktan sonra Fenrir'e karşı hâlâ temkinliydi ama bu onların mağarada koşuşturmalarına, neşeyle çığlık atmalarına engel olmadı ve elbette Loki ise onları kendilerini yormaya teşvik etmekten başka bir şey yapmıyordu. Daha sıcak günlerde, Jormungundr da onlarla birlikte sürünüyordu.

Sonra hepsi tekrar yatağa yığılıyor ve Angrboda uyuklarken Loki onlara hikâyeler anlatıyordu. Bu kış, son zamanlarda hatırladığından daha fazla uyumuştu ve bunun büyük ölçüde her an yalnızca birkaç adım ötesindeki kocasının ve çocuklarının varlığından kaynaklandığını biliyordu. Bu durum zihnini, hâlâ rüyalarının etrafında hissedebildiği büyücüye karşı güçlendirmesine yardımcı olmuştu – cadının neredeyse aklını yitirmesine neden olduğu zamandan beri mesafesini koruyor gibiydi.

Sonuç olarak, kendini çekip çıkarmadan önce kafasını görüye yalnızca daldırmıştı. Tamamen içine girmemiş, tüm detayları edinmemiş ve acı sonu görmemişti. Bu şekilde kalmasını tercih ediyordu.

Bazen, Loki ve Angrboda çocukların uyuduğundan emin olduklarında, ateşin yanında yatmak için sıvışıyordu. Çoğu zaman, birkaç saat boyunca birlikte kıvrılıp tek kelime etmeyerek dışarıda yağan karın ve rüzgârın uğultusunu, ateşin çatırtılarını dinlemek ve ellerinde, yüzlerinde sıcaklığını hissetmek dışında bir şey yapamayacak kadar hâlsizlerdi.

Bu tür etkileşimlerin özel bir yanı yoktu ama cadı hepsine aynı şekilde değer veriyordu. Zaman kavramı, çocuklar ve Loki'den önce Angrboda için çok az şey ifade ediyordu ama dördü, başkalarına sıradan görünebilecek ancak, cadı onları her fark ettiğinde ona daha çok şey ifade eden bu küçük gizli anları yeni bir gözle takdir etmeyi öğretmişti.

Jormungundr, kışın çoğunu annesinin boynuna dolanarak ya da göğsüne kıvrılarak geçirdi, sıcaklığından faydalanmaktan başka bir şey yapmadı; onunla ya da ateşin önünde olmadığı zamanlar uyku hâlindeydi. Çok fazla yemek yemiyordu ama bahar geldiğinde hareketlendi ve müthiş bir şekilde büyümeye başladı. Aynı zamanda, o bahar her zamankinden daha yeşil olan ormanda yemeğini kendi başına yakaladı.

Yaz başında, babası kadar uzun –yani, oldukça uzun– ve neredeyse Angrboda'nın boynu kadar kalındı. Cadı, oğlunun gerçekten denerse bir insanı bütünüyle *yutabileceğinden* şüpheleniyordu ancak neyse ki böyle bir şey yapmadı. Yine de gözünü üstünden ayırmadı – onun için en kolay hedef Hel olurdu. Artık beş yaşında olan Hel hâlâ çok küçüktü. Dalgalı siyah saçları beline dökülüyor ve yeşil gözleri küçük soluk yüzünde kocaman duruyordu. Angrboda ile bahçede çalışırken yeterince yardımcı oluyordu ama bunu yapmadığı zamanlarda, can sıkıntısını atmak için kurt oyuncağını elinde tekrar tekrar çevirerek bir aşağı bir yukarı yürüyordu.

Jormungundr henüz konuşmaya başlamamıştı ama sadece altı aylık olduğundan Angrboda bu konuda endişeli sayılmazdı. Bazen kadının zihninde sesler çıkarıyordu ama bunlar hecelerden ibaret oluyordu – "anne" bile dememişti daha ki Fenrir'in ilk kelimesi bu olmuştu. O ve Fenrir –ki büyük köpek yavrusu kafası şimdi Angrboda'nın dirseği ile aynı hizadaydı– sık sık birbirlerini ısırmaya çalışıyor, tıslıyor ve homurdanıyordu ama kardeşlerin yaptığı gibi şakalaşarak yapıyorlardı bunları.

Loki ise, elbette, sadece onları dolduruşa getiriyordu. Kış sonundan bu yana bir aydan fazla süreliğine gittiği olmamıştı. Angrboda bunun için minnettardı.

Büyücü hâlâ mesafesini koruyordu. Kadın o gece görüşünde tanık olduğu dehşeti unutmak için elinden gelenin en iyisini yapmıştı ancak bilgiyi istediği kadar derinlere gömemediğini fark etti - hem oğullarının gördüğü yaratıklara benzerliği hem de kocasının işkence edilirkenki görüntüsü daima aklının bir köşesindeydi. Ama adam mağaranın ağzında yeni bir hikâye ile sırıtarak belirdiğinde bu düşünceler bile dağılıvermişti. Çocuklar her zaman koşa koşa yanına gidiyorlardı ve Loki'nin yüzünü görmek, çocukları mutlu görmek cadıyı mutlu ediyordu.

Bir gün, Loki ve Hel açıklığın çimlerinde yüzüstü uzanırken, Angrboda akşam yemeğini hazırladığı sırada sohbetlerinin bir kısmına kulak misafiri oldu, Jormungundr da başını onun omzuna koyarak beline dolanmıştı. Taşımak için fazla ağır olmaya başlamıştı ama kadının buna aldırdığı yoktu.

"Bilmiyorum, Hel," dediğini duydu Loki'nin. "Sanırım en uzun sakal Frigg'in."

"*Hayır*, Baba. O bir *kız* keçi. En uzun sakal onun *olamaz*," diye yanıtladı Hel, beş yaşındaki bir çocuğun mutlak kesinliğiyle. "En uzun sakal Odin'in, gördün mü? Onun, keçilerin *en* bilgesi olduğunu söylemiştin. *Bu*, en uzun sakal da ona ait demek."

"Bence değil. Frigg'inki daha uzun. Kız keçilerin de sakalları ve boynuzları vardır, tıpkı erkek keçilerde olduğu gibi."

"Bu durumda, sanırım en uzun sakal Thor'un."

"Ben hâlâ Frigg'in diyorum."

"O zaman yanılıyorsun. Kız keçilerin neden sakalları ve boynuzları var?"

"Emin değilim ama zaten onlara ne olduklarına bakmadan isim vermemin nedeni de bu. Unuttun mu?"

"Annem bunun nedeninin aptalca şeyler yapman olduğunu söyledi."

"Ya, öyle mi dedi?"

"Evet. Salak olduğun için bilerek yaptığını söyledi."

"Neden kızımın aklını kötü yalanlarınla zehirliyorsun?" diye seslendi Loki mağaraya doğru.

"Geçen gün ona ağzındaki yara izlerinin Yggdrasil'e tırmanan sincapla kavga ederken olduğunu söylemedin mi?" diye geri seslendi Angrboda ve Jormungundr başının üstüyle kadının çenesine dokundu. Kadın, oğlanın bundan genel olarak eğlendiği anlamını çıkarıyordu.

"İlk başta bir ağız dalaşıydı," dedi Loki şimdi Angrboda'nın durduğu yerden görebildiği kadarıyla babasına şüpheyle bakan Hel'e. "Sonra konuşmayı bırakmamı istedi, bu yüzden küçük sincap pençeleriyle ağzıma saldırdı." Parmaklarını bir pençe misali kıvırarak kızı gıdıklamaya başladı ve kız da kıkırdayıp çığlıklar atarak ondan uzağa yuvarlandı.

Jormungundr, annesinden ayrıldı ve katılmak için onlara doğru süründü, bu da Fenrir'in babasının üzerine atılmak için mağaranın üstündeki tüneğinden aşağı atlamasına neden oldu – ve çok geçmeden dördü birleşerek kıvranan, çığlık atan bir kütleye dönüştü. Angrboda bunu ne kadar tatlı bulsa da onlara akşam yemeğinin hazır olduğunu söyledi ve onu görmezden geldiler. Aynı sonucu elde etmeden önce iki kez daha denedi. Böylece, eline bir kova su alıp mağaradan çıktı ve üzerlerine boca etti.

"Akşam yemeği hazır," dedi sakince ve kovayı bir kenara attı. "İyi misin, Hel?"

Kızı nefes nefese başını salladı. Bir an için Angrboda, Hel'in dudaklarının ve parmak uçlarının mavileştiğini görse de kız sakinleştiğinde renk kayboldu. Hel bu durum hakkında pek endişeli görünmüyordu fakat Angrboda kaygılanmadan edemedi. Annelik içgüdüsü olduğunu düşündü.

"Fenrir, içeri girmeden *önce* silkelen. Sen de Loki," dedi onlara. Fakat elbette, Loki ıslak saçlarını kadının suratına doğru silkelemek için tam önüne gelene kadar bekledi ve kadın da elindeki kaşıkla bir tane geçiriverdi. "Bazen üç yerine dört çocuk yetiştiriyormuşum gibi hissediyorum."

"Dört *yapabiliriz*." Loki kadının kalçalarını kavradı ve kendine yakınlaştırdı.

Masada oturan Hel kıkırdadı ve yahniyi kaşıkladı. Biri sağına,

diğeri soluna olmak üzere Fenrir ve Jormungundr da kız kardeşlerinin yanına oturmuştu ancak öncesinde kendi yakaladıklarını yedikleri için ikisi de yahniden yemiyordu – zaten annelerinin pişirdiği bir şeyi yemek gibi bir arzuları da yoktu, bu yüzden Angrboda, onlara atıştırmalık olarak çiğ et parçaları ile tepeleme doldurulmuş bir tabak koydu.

Oğullarının ikisi de sofra adabından yoksundu. Çoğu zaman onlarsız yemek yemek daha az mide bulandırıcıydı ama kendilerini dışlanmış hissetmelerini istemiyordu.

"Sadece bu sefer sen doğuracaksan," dedi Angrboda, Loki'ye sessizce. "Belki o zaman gözleri olan ne olduğu belirsiz titrek bir cisim olmaz."

"Ya da belki de olur ve onu göğsüme bağlayıp gezdirmek zorunda kalırım."

"Hel'i *hâlâ* göğsüne bağlayıp gezdiriyorsun."

"Çünkü beni daha çok seviyor. Ancak belki bu cisim o kadar büyür ki tüm Dokuz Âlem'i yer ve bu da bizim sonumuz olur.

"Gerçekten de âlemlerin çocuklarımızdan birinin her şeyi yalayıp yutmasıyla sona ereceğini mi ima ediyorsun?" Omurgasından aşağı bir ürperti indi ve bir kez daha görüyü zihninden uzaklaştırdı. O gece gördüklerini adama hatırlatmasa daha iyi olacağını biliyordu ve ona anlatmaya çalıştığında ise tekrar o hâle gelmeyi kaldırabileceğini düşünmüyordu, bu yüzden ağzını açmadı.

"Onları hâlâ birilerini mideye indirmeleri için eğitmemiz taraftarıyım. Bence Hel bu konuda özellikle iyi olurdu, küçük ağzıyla bile. Baksana yemeğini nasıl da silip süpürüyor."

Angrboda adamı banka doğru itti. "Neden o *koca* ağzını konuşmaktan başka bir şey için kullanıp yemeğini yemiyorsun?"

"Ağzımı başka birçok şey için kullanabilirim–"

"Peki, kaç kez senden çocukların önünde müstehcen şeyler söylememeni istedim?" diye ekledi çünkü adam hâlâ kalçalarını tutuyordu ve kadın, onun inceliksiz bir şey söyleyeceğini hissedebiliyordu.

"Sanırım beni çok iyi tanıyorsun," dedi adam onu bırakarak, sonra döndü ve Hel'e komik suratlar yapmaya başladı, küçük kız öyle çok kıkırdadı ki yemeği neredeyse boğazında kalacaktı.

Sinirlenmiş olsa da Angrboda sonsuza dek bugünkü gibi güzel günleri kalbinde saklayacak ve onların kıymetini bilecekti çünkü içinden bir ses ona bu günlerin sahiden de sayılı olacağını ve göz açıp kapayıncaya dek geçeceğini söylüyordu.

O GÜNDEN kısa bir süre sonra, Gerd bir sabah elinde gevşekçe eğrilmiş, boyanmamış bir yün sepetiyle ve Angrboda'nın daha önce hiç görmediği bir kararlılıkla kapısında bitiverdi.

"Hel ile biraz zaman geçirmeye gelmiştim," dedi Gerd sakince. "Bahçe işlerinden sıkıldığını söylüyorsun ve kendini aşırı yormamak için etrafta dolaşmak dışında pek bir şey yapabildiği de yok. Bu yüzden ona elini oyalaması için bir zanaat öğretmeye geldim. O kurt oyuncağını nasıl hırpaladığını gördüm – yakında ondan geriye hiçbir şey kalmayacak."

Angrboda bahçe işlerini bir kenara bırakıp ayağa kalktı ve Gerd'i daha net görebilmek için hasır şapkasını geriye doğru itti. Sonra, Hel'e baktı –kardeşleri avlanırken ağaç sınırının yakınında elinde bir sopayla oturmuş sefil bir hâlde çamura bir şeyler çiziyordu– ve Gerd'e geri döndü. Cadı kesinlikle nasıl dikileceğini ve örüleceğini biliyordu ama bu işleri çok umursamıyordu.

"Hay hay," dedi Angrboda sonunda. "Ona ne öğretmek istiyorsun?"

Gerd yalnızca sırıttı. "Dışarıya bir bank çeksem olur mu?"

Angrboda başıyla onayladı ve Gerd dediğini yaptı, sonra da gelip yanına oturması için Hel'i çağırdı. Kız ağır adımlarla açıklığı geçerek Gerd'in yanındaki bankın üzerine çöktü. Angrboda bahçesindeki otları ayıklamaya geri dönse de konuştuklarına kulak kesildi.

"Buna *düğümsüz örgü* denir," dedi Gerd, çantasından bir şey çıkarırken: bir çift çorap. Gerd'in sepetinde duran gevşek yün ipliğin aynısıyla yapılmış gibi görünüyorlardı ve bir çorabın ya-

rsi bitmişti. Ona bağlı olan iplik, Angrboda'nın şimdiye kadar gördüğü en büyük iğneye geçirilmişti, parmağının yarısı genişliğinde ve pürüzsüz ahşaptan oyulmuş bir iğneydi bu.

"Garip," dedi Hel çoraplara bakarak. "Neden bu kadar büyükler? Bir dev için mi yapıldılar?"

"Liflerin sıkılaşması için onları suya batırıp birbirine sürteceğim, böylece su almaları zorlaşacak ve sonra da normal boyutlarda olacaklar. Gördün mü?" Çantasına uzandı ve aynı şekilde yapılmış tek parmaklı bir eldiven çıkardı ancak bunun dikişleri daha yoğun görünüyordu – hatta sert. Angrboda etkilenmişti.

Hel, Gerd'den eldiveni aldı ve küçük parmaklarını meraklı bir şekilde üzerinde gezdirdi. "İlginç geliyor. Hoşuma gitti."

"Oldukça kolay," dedi Gerd gülümseyerek. "Bak, sadece bu iplik parçasını al ve parmağının etrafına dola ve..."

Gerd o öğleden sonra ayrılırken, Hel el işine kendini öyle kaptırmıştı ki Gerd iğneyle yünü verdiğinden beri elleri durmamıştı. Angrboda, Gerd'e bolca teşekkür etti, gerçi biraz erkenci davranmış olabilirdi – Hel yemek yemek için bile çalışmayı bırakmamıştı, yulaf kekiyle bal bile onu cezbedememişti.

"Oldukça güzel bir kare yapmışsın. Nedir bu tam olarak?" diye sordu Angrboda akşamın ilerleyen saatlerinde hepsini yatağa yatırmaya çalışırken. "Uyku vakti."

"Sadece *pratik* yapıyorum, annecim," dedi Hel. Gönülsüzce iğne ve ipliğinin o gece için bir kenara bırakılmasına izin verdi. Angrboda, Gerd'in Hel'e yapacak bir şeyler vermesine minnettar olsa da arkadaşının kızına yeni bir takıntı vermiş olmasından oldukça korkuyordu.

YAZ sonunda, Loki'nin yaklaşık bir haftadır ortalarda olmadığı bir gün, Hel'in işçiliğinin nasıl gittiğini kontrol etmek için Gerd çıkageldi. Angrboda o karanlıkta eve gitmek zorunda kalmasın diye ona yatıya kalmasını teklif etti. Gerd bunu memnuniyetle kabul etti çünkü gün batımından sonrası şöyle dursun, gün ışığında bile Demirkoru'da bir başına yürümekten sakınıyordu.

Angrboda, Demirkoru'nun yıllardır evi olmasına ve Dokuz Âlem'deki herhangi bir yerden daha güvenli olmasına rağmen anlayışla başını salladı. İçten içe, yabancılar burayı hâlâ korkutucu bulduğu için mutluydu – bu, onu huzur içinde bırakmaya devam edecekleri anlamına geliyordu. Tek isteği de buydu.

"Skadi'yi iki haftadır görmedim," dedi Angrboda ona. Akşamın erken saatleriydi ve Fenrir ile Jormungundr açıklıkta güreşirken kadınlar masada oturuyor, Hel de çimlerin üzerinde gün henüz batmamışken *düğümsüz örgüsü* üzerinde çalışıyordu. "Biram bitti sayılır."

"Jotunheim'da söylenenlere göre, Asgard'da bir şeyler oluyor, yani ailemin duyduğu bu. Belki de konseye çağrılmıştır – ne de olsa artık tanrılardan *biri* sayılıyor," dedi Gerd. "Döndüğünde bunu kocana sorabilirsin."

"Evet ama *gerçekte* neler olduğunu bilmek istiyorum. Bu da demektir ki onun yerine Skadi'ye sormak için bekleyeceğim." *Muhtemelen onu yakında görürüm zaten.*

"O niye?" diye sordu Gerd.

Çünkü bana ne zaman tüm gerçeği söylediğini asla bilemiyorum, diye düşündü Angrboda ama dedi ki, "Bir şey anlatırken bire bin katmayı sever. Skadi'nin anlatımı çok daha dolambaçsız."

"'Dolambaçsızdan' kastın 'sıkıcı' mı?"

"Hayır, basbayağı *dolambaçsız*. Skadi'nin hikâyeleri hiç de sıkıcı değil. Onları bütün bir kış dinledim ve bir kez olsun sıkılmadım."

"Onun tüm hikâyeleri bir şeyleri vurmak ve birilerini kesmek üzerine. Bunlar erkek hikâyeleri."

"Peki, kadın hikâyeleri ne oluyor madem?"

"Kocanın anlattığı türden hikâyeler olabilir. İnsanın ayağını yerden kesen olaylar falan." Gerd bir an düşündü ve Angrboda hikâyelere ille de cinsiyet atanması gerekmediğini iddia edemeden önce lafına devam etti. "Kadın hikâyeleri anlatması senin canını sıkıyor mu? Söylememin bir mahzuru yoksa, *oldukça* yakışıklı biri ama onunla tanıştığım zamanı ve Skadi'nin bana söylediklerini düşününce... biraz tuhaf görünüyor."

Angrboda güldü. "O ifade hafif kalır."

"Yakışıklılığı mı, tuhaflığı mı?"

"İkisi de."

"Neden öyle diyorsun?"

O anda Angrboda, Fenrir'in heyecanlı havlamasını ve Hel'in neşeli çığlığını duydu ve birkaç saniye sonra Loki, bir kolunda yün topuna sarılmış Hel, gövdesine sarılmış Jormungundr ve heyecanla topuklarını ısıran Fenrir ile kapıda belirdi.

Loki bir elbise giymişti ve peçe takıyordu, Angrboda'nın bu manzarayı görmesiyle önündeki kâseye eğilip kahkahayı basması bir oldu. Kadın Gerd'e baktığında, kızın ağzının bir karış açılmış olduğunu ve yahninin oradan masaya damladığını gördü.

"İşte *bu* yüzden öyle diyorum," dedi Angrboda ona.

"Ne diyorsun?" diye sordu Loki masumca; Hel'i indirdi ve sürünerek üzerinden çekilen Jormungundr'dan ayrıldı. Hel yatağa çıkıp tekrar *düğümsüz örgü* yapmaya başladı.

"Erkekliğini tartışıyorduk," dedi Angrboda, mimik oynatmayarak ve Gerd ağzında kalan yahniyi de püskürttü.

Loki elbisesine baktı ve sonra Angrboda'ya geri döndü. "Maskülenliğimi mi yoksa uzvumu mu?"

"İlkinden bahsediyorduk ama muhtemelen er ya da geç konu diğerine gelirdi," dedi Angrboda. Gerd kıpkırmızı kesildi ve gözlerini onlardan kaçırarak Fenrir'i okşamaya başladı.

"Neden her zaman pantolonumun içindeki hakkında konuşmaya bu kadar heveslisin?" diye sordu Loki. "Ya da şu anda elbisemin altındaki demeliyim."

Angrboda omuz silkti. "İlgi alanıma giriyor, hani çocuklarımın babasısın falan. Neden böyle giyindin?"

"Aslında ağzından çıkan ilk şey bu olmalıydı: Kocanın bir elbise giyiyor olmasından dolayı duyduğun endişeyi dile getirmek. Neden şaşırmadın?"

"Ne şaşırdım ne de endişeliyim. Bana kalırsa bu senin için sıradan bir gün, sevgilim. Ama dediğim gibi, arkasında yatan hikâyeyi merak ediyorum."

"Siz ikiniz her zaman birbirinizle böyle mi konuşursunuz?" diye dillendirdi Gerd merakını.

"Kesinlikle," dedi Angrboda.

Loki, Gerd'e elinden geldiğince tatlı tatlı baktı. "Ben karıma bir hikâye anlatırken bu üçüne göz kulak olur musun?"

"Hiç sorun değil," dedi Gerd, artık bu konuşmanın bir parçası olmaya istekli görünmüyordu.

"Uzun sürmez," dedi Angrboda, çocuklarına veda öpücüğü verirken. Hel, *düğümsüz örgü* yapmaya öyle odaklanmıştı ki ona zerre tepki vermedi ama Jormungundr sevgiyle ona dilini salladı.

Gerd, Fenrir'in karnını okşamakla meşguldü. "Hel'e el işinde yardım etmek istiyorum, bu yüzden acele etmeyin," dedi ve onlar da tam olarak bunu yapmak için oradan ayrıldılar.

LOKİ, Angrboda'yı karanlık çökmüş ormana götürdü ve sonunda yaz yağmurları yüzünden neredeyse sular altında kalan küçük dereye ulaştılar. O kadar ileri gittiler ki Angrboda'nın koruyucu tılsımlarının sınırlarını aştılar ama çocuklar olmadan sadece ikisi olduğu için kendine her şeyin yolunda olduğunu söyledi. Tek önemsediği, adamın avcundaki elinin ona hissettirdikleriydi.

Ona elbiseyi tekrar sormak üzereyken, adam onu çıkarıp bir kenara attı, onu yıllardır görmemiş gibi öptü ve kısa bir süre sonra kadını çimenli bir kıyıya götürdü. İşleri bittiğinde, terlemiş ve dolunayın altında nefes nefese kalmış bir hâldeydiler, Angrboda doğrulup sordu, "Peki, elbise meselesine gelirsek–"

"Ah!" Loki de doğruldu ve derenin üzerindeki büyük bir kayaya oturmak için kenara kaydı. Angrboda da yanına oturdu ve adam başladı anlatmaya. "Şöyle ki, Thor bir sabah uyandı ve çekicini bulamadı, Mjollnir'i."

"Böyle bir şeyi nasıl kaybedebilir?"

"Thor pek parlak zekâlı biri değildir. Her neyse, onu bulamadı ve nedense ilk bana geldi – muhtemelen onu aldığımı falan düşündü."

"Almış mıydın?"

"İlk defa, almadım! Her neyse, bana geldi ve devlerin yapmış olması gerektiğine karar verdik."

Angrboda'nın kaşları çatıldı. "Ulaştığın ilk mantıklı sonuç bu muydu? Halkımız mı?"

Loki elini havaya kaldırıp salladı. "Hayır, hayır, bak, Thor'un çekici neredeyse sadece dev öldürmek için kullanılır. Ve onun için ne tür bir dev olduğu da fark etmez."

Angrboda sessiz kaldı, aşağıdaki suya baktı ve ayaklarını içine sarkıtmaya karar verdi.

"Bu yüzden, muhtemelen kimin aldığını bulmam gerektiğini söyledim," diye devam etti Loki, o da ayaklarını suya soktu. "Bu yüzden Freya'ya gittik ve şahin tüylü pelerinini istedik–"

"İstediğinde bir şahine dönüşebiliyorken ne diye Freya'nın şahin tüylü pelerinine ihtiyaç duydun ki?"

Loki cevap vermek için ağzını açtı, sonra duraksadı ve omuz silkti.

"Onun için işleri zorlaştırmak istediğin için mi?" dedi Angrboda fikir yürüterek.

"Onun için işleri zorlaştırmak istediğim için," diye onayladı adam zevkle, "özellikle de onu ödünç vermekten ne kadar nefret ettiğini bildiğimden. Ama Thor istediği için bana pelerini verdi. Ben de Jotunheim'a uçtum ve Thrym adında bir dev buldum, Thor'un çekicini çaldığını –kimbilir nasıl becerdi?– ve Freya'yla evlenirse geri vereceğini söyledi. Geri döndüm ve Thor bana pelerini çıkarmakla uğraşmamamı çünkü o zamana dek her şeyi unutacağımı söyledi–"

"Çok doğru, sevgilim."

"*Hiç* de bile."

"Ya, gerçekten mi? Bu sabah kahvaltıda ne yediğini hatırlıyor musun?"

"Çok heyecan verici bir gün geçirdim."

"Ben de öyle düşünmüştüm."

Loki ona somurttu ve devam etti. "Ben de onlara çekicin Thrym'de olduğunu ve Freya karşılığında takas edeceğini söyle-

dim ve Freya kabul etmedi. Bu da tanrıların işine gelmedi. Böylece, ne yapılacağına karar vermek için bir konsey toplantısı düzenlediler. Ve sonra Heimdall – bekçi, baş düşmanım–"

Angrboda kaşlarını kaldırdı. "Bir baş düşmanın mı var?"

"O *her şeyi* görüyor, Boda. Odin sürekli olarak tahtında oturup mütemadiyen Dokuz Âlem'i gözetmeye karar verseydi işte onun gibi olurdu. Heimdall böyle biri. Asgard'da gizlice dolaşmayı gerçekten zorlaştırıyor – ki bunu yapıyorum, sık sık. Her neyse, *Thor'u* Freya olarak giydirmemizi ve onu Thrym ile evlenmeye göndermemizi önerdi." Loki kasvetli bir şekilde iç çekti. "Keşke ben de böyle parlak bir fikir bulsaydım."

"Thor da bu plandan memnun muydu yani?"

"Tabii ki değildi. Feci bir erkeklik fiyaskosu olacağını söyledi, gerçi bu kadar kelime kullanmadı. Ama ona çenesini kapatıp bunu yapmasını ve onun yanında hizmetçisi olarak gideceğimi söyledim."

Angrboda bir kahkaha attı. "Yani sen de bir elbise giydin. Ama sen bir şekil değiştirensin – daha önce dişi suretlere büründün, o hâlde neden kendini bir kadına dönüştürmedin?"

"Çünkü *o kadar* eğlenceli olmazdı," dedi Loki. "Neyse, Thor'u giydirdik ve Jotunheim'a gittik ve her zamanki hâli gibi davranmaya başladı, bu yüzden onu idare etmek zorunda kaldım. Sonra, nihayet, çekicini düğün hediyesi olarak getirdiler ve Thor onu eline aldı ve oradaki herkesi öldürdü."

Angrboda hiçbir şey söylemedi.

"İşte Odin'in oğlu çekicini bu şekilde geri aldı," dedi Loki ve hikâyesini noktaladı, "ve ben de bu yüzden bir elbise giyiyorum. Bu akşamın erken saatlerinde yaşandı – Asgard'a döner dönmez, buraya doğru yola çıktım. Harika bir hikâye değil miydi?"

"Ölü akrabalarımızla dolu bir ziyafet salonu ile sona erdi," dedi Angrboda tekdüze bir tonla.

Loki yüzünü buruşturdu. "'Akrabalar' mı? Bahse girerim ikimiz de oradakilerin *hiçbirini* tanımıyorduk. Onlar olabilecek en kötü devlerdi. Aptal, kaba, acımasızlardı. Onlar bizim akrabamız

değil. Onlar bizim ailemiz değil. Ayrıca onları neden önemsiyorsun ki?"

Angrboda ikisini işaret etti. "*Biz* ikimiz deviz. Ve bildiğim kadarıyla, bu insanlardan bazıları Skadi ya da Gerd ile ticaret yapmış olabilir ya da iksirlerim tarafından kurtarılmış olabilir ya da–"

"Ha, Skadi mi? Thor'un ziyafetteki herkesi öldürdüğünü öğrendiğinde *çok* sinirlendi. Odin'in salonundan bir hışım çıkmak üzereydi, ta ki Odin ona kimin tarafında olduğunu sorana kadar."

Angrboda bunu hayal etmekte zorlanmamıştı. "Peki o ne dedi?"

"Bir şey demedi. Ve inan bana, Aesir bunu gerçekten çok endişe verici buldu. Ama Njord onun adına konuştu, bu yüzden ona düşmanlık beslemiyorlar." Loki aya baktı. "Skadi'nin, bu topraklara ve halkına son derece bağlı olduğunu açıkladı, bazıları her ne kadar berbat olsa da. Njord bunu anlıyor çünkü o da aynı şekilde denize düşkün. Belki o kadar da uyumsuz değillerdir."

Angrboda kaşlarını çattı, düşüncelere daldı. Loki onun ciddi ifadesine baktı ve dil çıkardı. Kadınsa cevap olarak adamı suya itti ve onu suya sürükleyemesin diye bacaklarını göğsüne çekti.

Ama Loki bunun için hiçbir hamle yapmadı. Hatta bir süre yüzeye bile çıkmadı ve Angrboda'nın ciddi ciddi boğulmasından endişelenmeye başladığı sırada ortaya çıkıp suratına su püskürttü. Suyu engellemek için gülerek ellerini kaldırdı.

"Buraya gel," dedi adam. Su seviyesi yüksekti – kalça kemiğinin hemen altındaydı, genelde dizlerine zor gelirdi.

Angrboda gözlerini ondan ayırmadan yavaşça suya girdi. "Bir şey yapacaksın."

"Hayır, yapmayacağım," dedi masumca ve kadın ona bakarak başını iki yana salladı. Suya girdiği anda, Loki ona su sıçratmaya başladı ve kadın bağırıp geri çekildiğinde, adam güldü ve ileri fırlayarak onu suya batırdı. Kadın su yüzüne çıktığında, adamın ona yaptığı gibi suratına su püskürtmeye çalışınca adam eğildi ve kadın da bunun yerine bolca su sıçratmak için pozisyon aldı.

Sonra adam onu kendine çekti ve kadın elini adamın karnından aşağı inen ince tüylerin üzerinde gezdirdi. Loki'nin dudakları her zaman olduğu gibi Angrboda'nın alnıyla aynı hizadaydı ve onu alnından öptü.

"Uzun zamandır hayattayız," dedi adam aniden. "Yani bin yıl önce buralardaydık. Bugün olduğumuz hâlimizle değil ama buradaydık. Ve o zamanlar bile Midgard'da tanrıların en azından bir kısmının başka bir versiyonuna insanlar tarafından tapılıyordu. Sence de öyle değil mi?"

Angrboda omuz silkti, sonra başıyla onayladı. "Bu seni rahatsız mı ediyor?"

"Biraz," diye kabul etti Loki ve kadının uzun ıslak saçlarını yüzünden çekti. "Sadece... Seni çok uzun zamandır tanıyorum ama sanki daha dün karşılaşmışız gibi. Zamanımızın geri kalanı da bu kadar çabuk mu geçecek? Daha önce olduğu gibi tekrar tekrar değişecek miyiz, yoksa daha fazla insan bizi bu şekilde hatırlayacak diye sonsuza dek olduğumuz gibi mi kalacağız?"

Angrboda bir şey demedi. Ona bakmak için başını kaldırdı ve adamın burnu onunkine sürttü, adamın gözlerinde bunun onu itiraf etmek istediğinden daha fazla endişelendirdiğini görebiliyordu.

"Bin yıl sonra hikâyelerimiz anlatılırsa, bizim hakkımızda ne düşünecekler?" diye fısıldadı. "Tanrılar arasında en iyisi mi yoksa en kötüsü mü sayılacağım?"

Angrboda adamın yüzünü avuçlarına aldı, başparmağını yaralı dudaklarının üzerinde gezdirdi. "Buna bu kadar kafa yorma. Binlerce yıl sonra insanların senin hakkında ne düşüneceği senin kontrolün dışında. Hem bizim için bin yıl nedir ki? İnsanlar Odin'e, Thor'a ve hatta Skadi'ye bile dua edebilirler ama bu insanların hepsi sonunda savaştan, hastalıktan ya da yaşlılıktan ölecekler. Ayrıca hangi hikâyelerden bahsediyorsun?"

"İnsanlar ölür. Hikâyelerse şiirlerde ve şarkılarda yaşar. Yaptıklarının hikâyeleri. Tanrılarının." Adam o zaman öfkeyle kadının kollarından sıyrıldı. "Neden diğerleri gibi tapılmıyorum? Tapılma-

yan tanrı mı olur? Bu durumda ben neyim? Aralarında sayılıyorum ama *onlardan biri* değilim. *Asla* onlardan biri olmadım."

"Gerçekten tek önemsediğin bu mu?" dedi Angrboda öfkeyle. "Tapılmak ve iyi bilinmek mi? Bu yüzden mi muziplik yapıyorsun, sırf dikkat çekmek için mi? İnsanlar çok uzak bir gelecekte seni hatırlasın diye mi?"

"Âlemin bir ucundaki bir mağarada saklanıp her şeyden korkmaktan daha iyidir," diye bağırdı Loki şimdi kadının suratına, yaralı dudakları küçümsemeyle bükülmüştü. "Anlamıyorsun. *Asla* anlayamayacaksın çünkü senin hakkında hatırlayacakları tek şey kendin için seçtiğin isim, Angrboda. Zamanında Gullveig olduğun için değil, başka bir şey için değil. Seni sadece benim karım ve canavarların annesi olarak tanıyacaklar çünkü bundan *başka bir şey* olmamayı seçiyorsun."

Angrboda, adam sanki onu göğsünden tekmelemiş gibi hissetti. Yüzünün ne kadar buruştuğunu merak etti çünkü Loki'nin acımasız ifadesi yerini paniğe bırakmıştı.

"Bunu söylememeliydim," dedi adam kararsız bir şekilde koluna dokunmak için uzanarak. "Lütfen–"

Kadın kendini geri çekerken sesi inanılmaz derecede kısık çıkmıştı. "Canavarlar mı?"

"Boda, ben–"

"*Canavarlar* mı?" Angrboda adamın suratına okkalı bir tokat indirdi ve sonra sudan çıkıp elbisesini geri giydi. "Benim hakkımda istediğini söyleyebilirsin. Ama *çocuklarımızı* bu işe–"

Fakat sonra Angrboda, Fenrir'in uluyan sesini duydu ve kurt birkaç saniye sonra ağaçlardan sıçradı, Jormungundr da yanında kıvrılarak geliyordu. Gerd ve Hel'in çok da uzakta olmayan çalılığın içinden geçtiğini duyabiliyordu.

Anne, burada biri var. Ormanımızda biri var – onları duydum, kokularını alabiliyorum, dedi Fenrir, Angrboda'ya ve cadı, Jormungundr ayak bileklerine sürtünürken ona sıkıca sarıldı.

Gerd ile Hel de birkaç saniye sonra ortaya çıktı, Hel annesine fırladı ve ağlayarak sıkıca beline yapıştı.

"Hepiniz sınırın diğer tarafına geri dönmelisiniz," dedi Angrboda yağ gibi büyüyen bir kaygıyla. Sesinin çatlamaması için çok uğraştı. "Hemen *şimdi*."

"Özür dilerim. Çok *özür dilerim*," dedi Gerd nefes nefese. "Hepsi birbirinin peşi sıra fırladı. Geri dönmeleri için uğraştım ama–"

"Loki?" diye titrek bir ses geldi karşı kıyıdan ve hepsi o tarafa döndü.

Derenin diğer tarafındaki gölgelerden tüylü bir pelerin içinde bir kadın çıktı. Kıyafetleri şaşaalıydı, sanki bir şölenden yeni gelmiş gibiydi, kestane saçları ise yapılıydı ve altınla bezenmişti.

Yumuşak kahverengi gözleri ay ışığında kocaman görünüyordu ve doğrudan nehrin karşısına sabitlenmişlerdi: Angrboda'nın çocuklarına.

"Burada ne işin var?" diye sordu Loki ona, yüzünü hafif bir endişe ifadesi kaplarken.

"Kayboldum," dedi kadın, bakışlarını olabildiğince yavaş bir biçimde çocuklardan ona doğru çevirerek. "Sen Asgard'dan ayrılırken peşinden geldim – Freya'nın şahin tüylü pelerinini ödünç aldım. Sadece *bilmek* istedim. Sonunda kendi gözlerimle görmek istedim. Şimdi uygun bir zaman gibi geldi, herkes Thor'un çekicinin dönmesiyle zafer sarhoşuyken yani. Sen hariç herkes." İleriye doğru birkaç küçük adım attı. "Kim... *onlar*?"

Angrboda, Gerd'in gizlice arkasındaki gölgelere çekildiğini hissedebiliyordu ve içgüdüsel olarak titreyen çocuklarını daha sıkı kavradı.

Çünkü bu kadının kim olduğunu biliyordu. Onu daha önce rüyasında görmüştü ve kadının sureti, Angrboda'nın o görüde bastırmaya çalışırken en çok zorlandığı kısmı su yüzüne çıkardı: Loki'nin bağlanması. Onun azabı. Yanındaki o kadın.

Angrboda olmayan o kadın.

"Kim *onlar*?" diye sordu bu kadın tekrar.

Hâlâ nehirde olan Loki teslim olurcasına ellerini kaldırdı ve ona doğru bir adım attı. "Kim olduklarını biliyorsun. Sana onlardan bahsetmiştim. Bu hiç kimse için bir sürpriz değil."

Aksini ima eden bir sessizlik yaşandı.

"Sigyn," dedi Loki ona, "bu Angrboda. Ve bunlar da çocuklarımız."

"Benim de karın olduğumu bilmiyor mu?" dedi Angrboda yüksek sesle. "Bana öyle hitap ediyorsun ama beni bu şekilde tanımıyor musun?"

Loki yüzünü acıyla buruşturdu ve omzunun üzerinden ona baktı. "Biliyor. İkinize de yalan söylemedim. Gerçek bu."

"Bana çocuklarınızın *tabiatından* bahsetmemiştin," dedi Sigyn dişlerinin arasından. "Bana karşı dürüst olman için sana güvendim. Sana güvenmiştim–"

Korkmuş gibiydi ve Angrboda kendini sormaktan alıkoyamadı, sesi yüksek, net ve soğuk çıkmıştı, "Peki neymiş çocuklarının *tabiatı*?"

Sigyn ilk kez görüyormuş gibi ona döndü. İfadesi tamamen boştu ama Angrboda yargılandığını biliyordu.

Angrboda bu karşılaşmayı birçok kez hayal etmişti ve her zaman, kocasının diğer karısıyla –er geç olacağından emin olduğu gibi– yüz yüze gelirse, durumu elinden geldiği kadar haysiyet ve zarafetle idare edeceğini söylemişti kendine. Fakat şimdi, o anda, Angrboda, diğer kadının onu değerlendirdiği gibi, kendi yüzünü küçümsemeyle buruşturduğunu fark etti.

"Ee?" dedi Angrboda öfkeyle.

Onun ses tonunu duymasıyla, Sigyn'in ifadesi bir ayna misali Angrboda'nınkini yansıttı ve iki kadın birbirlerine düpedüz hor görerek baktılar. Angrboda'nın oğulları bunu hemen algıladı ve annelerinin savunmasına koştu: Fenrir, Gerd'i geçerek ileri atıldı ve hırlayarak dişlerini gösterdi, Jormungundr ise tıslayıp sanki saldıracakmış gibi pozisyon aldı.

Bu, Sigyn'in ne hissettiğine dair son kararını korkunun lehine çevirmiş gibiydi.

"Onlar vahşi," dedi kıyıdan uzaklaşarak. "Onlar... onlar *canavar*."

Angrboda'nın gözü döndü.

Bir anda Hel'in güçlü kavrayışından kurtuldu ve karşı kıyıdaki bu kadının boğazını sıkmak için suya fırladı, onu lime lime etmekten başka bir şey istemiyordu – ancak, Loki onu belinden yakalayıp bulundukları kıyıya çekmeye çalıştı.

"Bunu yapma," diye yalvardı adam. "Yemin ederim, normalde böyle değildir – sadece korkuyor. O bilmiyor–"

"Bırak beni!" diye hırladı Angrboda kollarında çırpınırken. "*Bırak* beni, *bırak!* Duymadın mı ne dedi?!"

Loki suratını buruşturdu çünkü kendisi de sadece birkaç dakika önce benzer bir şey söylemişti. "Anlamıyorsun–"

"*Yeter*," dedi Angrboda. *Canavarların annesi.* Sözleri affedilecek türden değildi. Fakat bir yabancı tarafından –bir *tanrıça* tarafından– yankılanan bu düşünceyi duymak içinde bir şeylerin çözülmesine neden olmuştu. Kadına bakarken parmakları seğirdi ve kalbindeki hiddetin her bir zerresini ona yöneltti.

Çocuklarıma canavar dedin...

Sana bu sözleri yutturacağım.

Gözlerini kapattı ve Loki'nin kollarında çırpınmayı keserek âlemlerin sonuna şahit olduğu görüsünden öğrendiği her şeyi mühürlediği yere ulaşmak için zihninin derinliklerine çekildi. Bulduğunda, onu serbest bıraktı ve bilginin içinden akıp geçmesine izin verdi.

Başı eğik, kaşlar çatılı, gözleri sımsıkı yumulmuş bir hâlde aradığını bulana kadar her şeyi didik didik etti. Gülümsedi.

"Boda?" dedi Loki ihtiyatla. Cadının etrafına sarılan kollar biraz gevşemişti ama Sigyn'e tekrar saldırmak istiyorsa serbest kalması için yeterli değildi. "Sen–?"

Angrboda'nın ıslak saçları yüzüne sarkıyordu, başı hâlâ eğikti ve nehrin karşısındaki kadına hitap ederken gözleri hâlâ kapalıydı.

"Beni yargılama, çocuklarımı yargılama, *halkımı* yargılama hakkına sahip olduğunuzu düşünüyorsun," diye tısladı Angrboda. "Sen ve senin tanrıların kendinizi her şeyin üstünde görüyorsunuz. Ama ben doğrusunu biliyorum – bu yüzden seninle paylaşmak istediğim bir şey var."

Angrboda başını geriye attı ve gözlerini açtığında, göz bebekleri ve irislerine bembeyaz bir perde inmişti, bu da Sigyn'in daha cadı konuşmadan nefesinin kesilmesine ve geri adım atmasına neden oldu.

Angrboda konuştuğunda, sadece kendi sesiyle konuşmadı; derin, kısık bir fısıltıyla yankılandı sözleri, onunla uyum içinde konuştu ölülerin kakofonisi.

"*Ümidini kes, Sigyn,*" dedi cadı kulak tırmalayıcı bir sesle, "*çünkü nihayetinde tanrıların seni terk edecek.*"

"Loki," diye fısıldadı Sigyn, "o neden bahsediyor?"

Loki cadıyı serbest bıraktı ve suratından kafa karışıklığı ve endişenin okunduğu bir ifadeyle Angrboda'dan bir adım uzaklaştı. Sonra bir anda neler olduğunu fark etti –sanki ona *seid* hakkında söylediklerini bir anda hatırlayıvermişti– ve onu kolundan tutup sarstı. "Kes şunu, Boda."

Kadın onu görmezden geldi.

"*Geleceği bilmek oldukça büyük bir yük olurdu.*" Angrboda'nın kimse için istemeyeceği bir şeydi – *ondan başka* kimse için yani.

Ama Sigyn bu gece böyle bir yükü hak ettiğini fazlasıyla kanıtlamıştı.

Cadı sonrasında olacakları bile bile, sadece ve sadece bu kehanet parçasını paylaşacaktı onunla:

"*Oğulların onların elinde büyük acılar çekecek,*" dedi Angrboda monoton bir sesle, dikkati hâlâ Sigyn'e sabitlenmişti. "*Daha fazlasını bilmek ister misin?*"

"Bu şekilde olmaz," dedi Loki, onu daha şiddetli bir şekilde sarsarak. "Kendine gel!"

"Neden bahsediyor, Loki?" dedi Sigyn. "Onun nesi var? Ve gözleri neden bu kadar–"

Angrboda bir elini kaldırıp parmağını ona doğrulttu ve Sigyn aniden çığlıklar içinde ellerini saçlarına geçirerek dizlerine çöktü.

"*Derhal* kes şunu. Ona ne yapıyorsun?" dedi Loki giderek artan bir endişeyle, Angrboda'yı omuzlarından tutup onunla diğer karısı arasına girerken. "Angrboda, lütfen–"

Sigyn hâlâ ağlıyordu, gözlerini kapalı tutuyordu ve sanki görünün kaybolmasını istiyormuş gibi başını sallıyordu. "Hayır, hayır, hayır! Görmek istemiyorum, bilmek istemiyorum!"

"*Kardeş, kardeşi öldürecek,*" dedi Angrboda tekdüze bir sesle, Loki'yi tamamen görmezden gelerek.

"Sana yalvarıyorum." Loki onu sallamayı bıraksa da eğilip fısıldarken, yalvarırken elleri hâlâ cadının omuzlarındaydı. "Kes şunu."

Ama Angrboda onu hâlâ yok sayıyordu.

Sigyn hıçkırarak yere yığıldı. "Durdur şunu... durdur şunu..."

"Angrboda, *dur!*" dedi yeni bir ses Sigyn'in arkasından.

Ses, Angrboda'nın transından aniden kopmasına ve sendelemesine neden oldu ve dengesini yeniden kazandığında Skadi'yi karşı kıyıdaki ağaçlardan çıkarken gördü.

Bir an için Skadi şaşkın görünüyordu, sanki görmeyi beklediği manzara bu değildi: Sigyn, sessizce ağlaması dışında zarar görmemiş gibiydi ve Angrboda da Loki de ona zarar veremeyecek kadar uzaktaydı.

En azından fiziksel olarak.

Skadi, Sigyn'in yanında diz çöktü, onu teselli etmek için bir şeyler fısıldadı ve ayağa kalkmasına yardım etti. Sigyn gözlerindeki yaşları sildi ve şiddetle titredi, yüzünde dehşetle utanç karışımı bir ifade vardı.

"İyi misin?" diye sordu Skadi. Bakışlarını nehrin karşısındaki Gerd ve çocuklara, sonra da nihayet Angrboda'ya çevirdi ve o an idrak etti. "Sigyn sen... sen çocuklarla ilk defa mı tanışıyorsun?" *Ve diğer karısıyla* demeye gerek yoktu, o kadarı herkes için aşikârdı.

Sigyn o zaman ona baktı, gözlerinde incinmiş bir ifadeyle. "*Sen* biliyor muydun? Sen bile? Ve bana söylemeyi düşünmedin mi? *Arkadaşım* olduğunu sanıyordum."

Angrboda aniden göğsünde derin bir boşluk hissetti ve tüm vücudu kaskatı kesildi.

Skadi nehrin karşısına baktı, ifadesi kaya kadar sertti.

"Buraya gel, seni ahmak," dedi soğuk bir tonda Loki'ye, Sigyn'i sıkıca kavradığı sırada, "ve karını eve götür."

"Bana ne yapacağımı söyleme," diye homurdandı Loki, Angrboda'yı serbest bırakarak ve o da çimenli kıyıya geri sendeledi.

"Şu anda *gerçekten* benimle dalaşmak istemezsin," dedi Skadi. Sesi alçak ve tehlikeliydi, öldürmeyi ima etmekten ziyade garantiler nitelikteydi. "Sonunda kendini parçalara ayrılmış bir şekilde bulursun."

Loki'nin bakışlarına nefret dolu demek hafif kaçardı, kendi sözleriyle vurulmak onu oldukça sinirlendirmişti. Ama döndü ve Angrboda'ya baktı, kadın sakinliğini yeniden kazanmış, pişmanlık duymadan ona bakıyordu. Adam onu azarlamak için bir şey söylemek üzereymiş gibi görünüyordu ama sonra bakışları cadının hemen ardında bir yere kaydı ve gözleri genişledi.

Angrboda, neye baktığını görmek için arkasını döndü ve fark ettiği gibi nefes nefese kaldı - çocukları oradaydı ve tüm bu olaylara şahit olmuşlardı. Korkunç bir an için, şimdi ondan korkabileceklerini, Gerd'in ona baktığı gibi bakacaklarını düşündü –korkarak, iğrenerek, dehşete kapılmış bir hâlde– ama hayır, gözleri babalarına kilitlenmişti. Hel salya sümük ağlıyordu ve hem Fenrir hem de Jormungundr ona gözlerinde dargınlığa benzer bir duyguyla bakıyorlardı.

Yaptıklarımdan rahatsız değiller. Neden yaptığımı biliyorlar.

Sigyn'in söylediklerini duydular.

Babalarının onunla gittiğini görüyorlar.

Onların kalplerini kırdı.

Angrboda yumruklarını sıkarak çocuklarının önünde durdu, elbisesinin önü uzun saçlarından dolayı nemliydi, alt tarafıysa dereye fırladığı için sırılsıklam olmuştu. Yüzünde meşum bir ifadeyle nehrin karşısındaki Loki ile göz göze geldi.

"Git," dedi cadı.

Loki çaresizce ona uzandı. "Boda–"

"*Git.*"

Böylece adam nehrin diğer tarafından çıktı ve Skadi dış tuniğini çıkarıp onun eline tutuşturdu. Adam kendini örtmek için kıyafeti üzerine geçirdi ve Sigyn'in kolunu omzuna aldı, kadın da burnunu çekerek ağlarken ona yaslandı.

"Senden sonra ayrıldığını gördüm ve yanına pelerini aldığı için en kötüsünden korkarak ben de şölenden ayrıldım," dedi Skadi ona sert bir tonda ama bunu o kadar hafifçe söylemişti ki Angrboda neredeyse onu duyamamıştı.

"Görünüşe göre korkmakta haklı çıktın," diye karşılık verdi adam aynı tonda.

"Eğer sorarlarsa, bu gece dönebileceğimi söyle. Ama dönemeyeceğim." Skadi nehrin karşısına baktı ve sonra onu yakasından yakaladı. Onunla aynı boyda lakin çok daha güçlüydü. "Angrboda ve çocuklarınızı birazcık önemsiyorsan, tanrılara nerede olduğumu söylemezsin. Ve onlara bu geceden bahsetmezsin."

Loki çenesini sıksa da başıyla onayladı. Omzunun üzerinden baktı ve Angrboda ile göz göze geldi.

Cadı, bakışlarını ilk kaçıran taraf oldu, sonra Loki ve Sigyn ağaçların arasında gözden kayboldular.

Skadi nehri arşınladı ve bir süre için her şey sessizliğe gömüldü. Angrboda, iki arkadaşının da sayısız soruyla yanıp tutuştuğunu biliyordu ve her ikisine de o anda bunları dile getirmedikleri için minnettardı.

Sonra Angrboda konuşmaya başladı, sesi çatlamıştı, "Skadi, Gerd, bu gece için teşekkür ederim. Ama şu anda çocuklarımla yalnız kalmak istiyorum. Geceyi evimizde geçirebilirsiniz – Gerd'e de söz verdiğim gibi– ama eğer geçirecekseniz, biz dördümüz dışarıda uyuyacağız."

"Angrboda," diye söze başladı Gerd zayıf bir sesle. Şimdi korkmuştan çok endişeli görünüyordu. Loki'nin geldiğinde üzerinde olan ama sonrasında bir kenara attığı elbiseyi tutuyordu ve kendini kurulaması için Angrboda'ya uzattı. "Biz–"

Ama Skadi elini kızın omzuna koydu ve lafını böldü, "Biz

açıklıkta uyuruz. Sen yatağında yat. Bizim sadece üzerine yatabileceğimiz kürklere ihtiyacımız var, hepsi bu."

Angrboda kızını almak için eğildi. Hel'in kolları Angrboda'nın boynuna sımsıkı kenetlendi ve bacakları da aynı şekilde beline sarıldı. Annesinin ıslak saçlarına kapanarak ağladı.

Sonra Angrboda bir elini Fenrir'in, diğerini de Jormungundr'un kafasına koydu ve "Hadi eve gidelim," dedi.

SKADİ ve Gerd, söyledikleri gibi açıklığa geçti, mağaranın içinde ise Angrboda ıslak giysilerini değiştirdi ve üç çocuğuyla birlikte yatağa kıvrıldı. Hel, yüzünü annesinin göğsüne gömerek ona yapışmış, Fenrir, Hel'i sarmış ve Jormungundr da başını Hel'in ve Fenrir'in yakınına koyarak neredeyse hepsini kuşatmıştı. Hâlâ konuşamıyordu lakin yeşil gözleri kederliydi.

"Kardeşlerimin canavar olduğunu söyledi," diye fısıldadı Hel kurt heykelciğini tutup küçük parmaklarını yıpranmış, çiğnenmiş kısımlarında endişeyle gezdirirken. "Ben de bir canavar mıyım, annecim?"

"Elbette değilsin. Hiçbiriniz değilsiniz," dedi Angrboda ve kızın alnını öperek siyah saçlarını düzeltti. "Buna bir an olsun inanmayın."

Babam da öyle dedi. O da bizim canavar olduğumuzu söyledi, dedi Fenrir kasvetli bir şekilde.

"Söylemedi," diye hırladı Hel. "Babam bunu *asla* söylemez."

Onu duydum – dediğini kendi kulaklarımla duydum! diye sızlandı Fenrir. *Anne, gerçekten de her şeyden korkuyor musun? Bu yüzden mi burada tek başımıza yaşıyoruz?*

Angrboda, oğlunun keskinleşen işitme duyusuna sessiz bir küfür savurdu. *Sigyn'in ağaçların arasında dolaştığını duyabildiğine göre, elbette konuşmamızın da bir kısmını duymuştu.*

Hem de en kötü kısmını.

Bir sonraki sözlerini dikkatlice seçti çünkü üçü de dünyalarını bir arada tutması için ona güveniyormuş gibi bakıyordu.

"Burada yaşıyoruz çünkü uzun zaman önce bazı kimseler bana kötü şeyler yaptı."

Yapabildiklerin yüzünden mi? diye sordu Fenrir, annelerinin bu tür bir büyü yaptığına ilk kez bu gece tanık oldukları için. *O kadına yaptığın gibi hani?*

"Ona *ne* yaptın, annecim?" diye sordu Hel sessizce.

Angrboda derin bir nefes aldı. "Ona bir şey gösterdim. Korkunç bir şey. Kimsenin görmemesi gereken bir şey. Onun ormanımıza gelip üçünüz hakkında o şekilde konuşmasına izin veremezdim. Bu yüzden, onu düşünebildiğim en kötü şekilde cezalandırmayı seçtim. Yaptığım şey... doğru değildi ama yaptım çünkü söylediği şey beni çok kızdırdı."

Hayır. Yanlış bir şey yapmadın. Onu bu kadar üzen her ne gördüyse, bunu hak etti, diye fısıldadı Fenrir. *Babam da o kadının bizim hakkımızda haklı olduğunu düşündüğü için onunla gitti, değil mi?*

"O kadın yanılıyor," dedi Angrboda hiddetle. "İkisi de yanılıyor. Siz onlara kulak asmayın."

"O kadın seni daha önce inciten kötü kimselerden biri mi?" Hel'in parmağı bir kez daha annesinin göğsündeki yara izine gitti. "Bu yara da o şekilde mi oldu, annecim?"

"Evet," diye doğruladı Angrboda. "Yüreğimi söktüler ve onu, beni yaktıkları ateşin üzerinde bıraktılar. Babanız onu orada bulduktan sonra bana geri verdi."

Öyle mi? diye sordu Fenrir. *Nasıl?*

"Onu öylece bana uzattı. Ben de onu göğsüme geri soktum ve şimdi atıyor, tıpkı sizinkiler gibi." Gülümsedi ve oğlunun yüzündeki kürkü düzeltti. "Ama en önemlisi de bana üçünüzü verdi."

Hel burnunu çekti ve ona daha sıkı sarıldı. "Ben babamı istiyorum."

Babamız bizden nefret ediyor, dedi Fenrir.

"Kapa çeneni!" diye haykırdı Hel, çoraplarının içindeki küçük ölü bacaklarıyla tekmeler savuşturup elbisesinin yukarı toplanmasına neden olurken. "Kapa çeneni, *kapa* çeneni!"

Bunun ardından onları sakinleştirmek en az bir saatini alsa da Angrboda sonunda gece geç saatlerde bunu yapmayı başardı. Hel, annesinin ağzından çıkan tek bir kelimeyi dahi dinlemeyi reddederek bunun yerine kulaklarını kapatmayı ve hıçkırmayı tercih etti. Fakat kardeşleri uyuduktan sonra biraz ağladı ve annesine sarılarak o da uykuya daldı.

Angrboda yavaşça kendini Hel'den ayırarak yataktan kalktı, dışarı çıkıp Gerd ve Skadi'nin uyanık bir şekilde uzandığı yere gitti ve aralarına oturdu. Skadi, Angrboda'nın deposundan bir testi bira almış, kemerinde taşıdığı küçük ahşap bardaktan yudumluyordu.

Skadi testiyi ona teklif ettiğinde Angrboda minnetle alıp içti, sonra Gerd'e uzattı ve o da büyük bir yudum aldı.

"Bu gece ne oldu böyle?" diye sordu Skadi ve Angrboda daha yetişkinlere yönelik kelimeler kullanarak çocuklara söylediği şeyin aynısını söyledi onlara. Çocuklarına anlatırken de olduğu gibi, Sigyn'in görmesine neden olduğu şeyin detaylarına inmedi.

Skadi ile Gerd kulak kesildi ve Angrboda kendini görü ve kabiliyetleri hakkında gelecek sorulara hazırladı – ama onu şaşırtan bir şekilde, konuşma farklı bir yönde ilerledi.

"Sigyn böyle şeyler mi söyledi?" dedi Skadi kaşlarını çatarak. "İnanması güç."

"Gerçekten onun hakkında bu kadar iyi mi düşünüyorsun?" diye sordu Angrboda gergince ve Skadi'nin nehirde Sigyn'e karşı gösterdiği hassasiyeti gördüğünde hissettiği aynı boşluğu hissetti göğsünde.

Skadi gözlerini kıstı ama bardağından kafasını kaldırmadı. "Loki'nin seninle evli olduğunu öğrendiğimde üzülmemin bir sebebi var – Sigyn'in onunla evli olması yeterince kötü ama bir de senin olman? Özetle, ikiniz de benim arkadaşımsınız ve ikiniz de daha iyisini hak ediyorsunuz."

Angrboda hiçbir şey söylemedi ve meselenin soğumasına izin vermeye karar verdi. Skadi zaten Loki'den nefret etmek için

fazlasıyla nedene sahipti – sonuçta babasının ölümünden bir bakıma o sorumluydu.

"Hem sen ona ne gösterdin?" diye sordu Skadi birasının dibini görürken. Gerd, bardağını doldurmak için testiyi ona geri uzattı.

"Oğullarının Loki ile olan kaderini gösterdim ona ve verdiği tepkiden anlayacağın üzere son derece nahoştu," dedi Angrboda. Arkadaşlarının bu görünün daha büyük, daha korkunç bir gerçeğin parçası olduğunu bilmelerine gerek yoktu.

Skadi alçak sesli bir ıslık çaldı, düşünceli görünüyordu. "Tanıştığımız gün sana *seid* yapmayı bilip bilmediğini sorduğumda bana *asla* direkt bir cevap vermemiştin."

"Kehanetler pek pazarlanabilir ürünler değil, arkadaşım," dedi Angrboda.

"Gerçekten fazla dışarı çıkmıyorsun, değil mi?" diye sordu Skadi. "Seninki değerli bir hüner. Bundan şüphen olmasın."

"Kullanmaktan nefret ettiğim bir hüner," dedi Angrboda kısa bir süre sonra. *Ne de olsa birden fazla kez ölümüme yol açtı.*

Arkadaşları sadece başlarıyla onayladı, bu da onu şaşırttı. Ama bu özel büyü biçimini kullanmak konusunda isteksiz olmasının onlara mantıklı gelmiş olması gerektiğini biliyordu. Onu daha fazla sorgulamadıkları için mutluydu – sonuçta, daha önce ikisiyle de geçmişi hakkında hiç konuşmamıştı ve bu gece başlamak için iyi bir gece değildi.

"Bence artık bundan daha büyük sorunların var," dedi Skadi. "Sadece Sigyn'e senden nefret etmesi için sebep vermekle kalmadın, aynı zamanda artık neler yapabileceğini biliyor. Öngörü yeteneğini biliyor. Ve eğer bu bilgiyle Aesir'e giderse, *bu* her şeyden çok Odin'in dikkatini çekecek."

Tanrının adının geçmesiyle Angrboda'nın midesine korkunç bir ağrı saplandı, bu da aniden büyücüye, görülerine ve her şeyin sonuna dair görüntüleri tekrar su yüzüne çıkardı.

Ama daha da önemlisi, bu gece yaptığı hatanın ciddiyetini fark etti.

Eğer görüleri bir tesadüf değilse ve oğulları *gerçekten* öngördüğü nihai savaş sırasında tanrılara karşı savaşan kehanet yaratıklarıysa, Odin kesinlikle kendi zaferini sağlama almak için ölmelerini isterdi.

Onları öldürmüş kadar oldum.

Bunu yapmamalıydım. Bunların hiçbirini yapmamalıydım. Hepsi bir hataydı. Sigyn'in çığlıklarının hatırası onu sadece bir anlığına tatmin etmişti – ve şimdi o gecenin erken saatlerinde yaptıklarının düşüncesi Angrboda'nın midesini bulandırdı.

"Sence ne kadar zamanımız var?" diye fısıldadı Angrboda.

"Yani," dedi Skadi, "bu tamamen kocanın ve diğer karısının ağızlarını ne kadar süre kapalı tutabileceğine bağlı."

Angrboda dudaklarını birbirine bastırdı. "Demek ki çok değil."

"Emin değilim," dedi Skadi. "Loki'nin, kendi postunu kurtarmak için elinden geleni yapacak kaypak, küçük bir gelincik olmasına rağmen bu çocukları sevdiğini biliyorum – sırf tabiatlarını Sigyn'den bile bu kadar uzun süre gizli tuttuğu için. Eğer tehlikede olabileceklerinden şüphelendiyse ve kimseye tek kelime etmemek için onları yeterince önemsediyse..."

"Belki de *bu* onun sevme biçimidir. Ne kadar sinir bozucu." diye iç çekti Gerd. "Ama diğer karısı. Şu Sigyn..."

Angrboda'dan boğuk bir feryat yükseldi. "Öfkeye kapılmamalıydım. En azından ona karşı kibar olmaya *çalışmalıydım*. Bunların hepsi benim hatam, *hepsi* benim hatam. Şimdi ise çocuklarımın sonu geldi."

"O *sana* karşı medeni davranmıyordu," dedi Gerd aniden hiddetle. "Öfkeye kapıldın çünkü gözlerinin içine bakıp çocuklarının birer canavar olduğunu söyledi. Senin gücün bende olsa, ben de senin yaptığını yapardım. Hatta *daha beterini*."

"İnan bana," dedi Angrboda belirsizce. "Bunu yapmayı istedim."

Skadi hayretler içinde başını iki yana salladı. "Sigyn iyi bir kadındır ve bu gece kendinde değildi. Bunun için Loki'yi suçluyorum – eğer onu buna hazırlamış olsaydı her şeyin çok daha

farklı olacağına inanıyorum. Bence çocuklarını merak ederdi ve eğer bir şans verseydin seni ve çocuklarını tanımaktan mutluluk duyacağını düşünüyorum. Söylediklerinde ciddi olduğunu sanmıyorum, Angrboda. Gerçekten."

"Ama söyledi ve daha da kötüsü, çocuklarım duydu," dedi Angrboda kasvetli bir şekilde, bizzat Loki'nin de onlara canavar dediği kısımdan bahsetmeyi ihmal ederek. "Onlara dünyanın onları oldukları gibi kabul etmeyebileceğini söylememekle hata mı ettim?"

İkisi de cevap vermedi.

"Her şey onlar için normaldi," dedi Angrboda gözyaşları gözlerini yakarken. "Ve bu şekilde kalmasını planlıyordum. Ben, Loki, siz ikiniz ve bu orman – tüm bildikleri bundan ibaret. Onlara en başından beri gerçekte ne kadar farklı olduklarını söylemeli miydim? Yoksa hiçbir sorun olmadığını düşünmelerine izin vermekte haklı mıydım?"

Gerd omzuna elini koydu ve sıktı, ne diyeceğini bilemiyordu. Skadi de kolunu sırtına attı, Angrboda ona yaslandı ve o kadar bitkindi ki rüyasız bir uykuya dalana kadar titremeyi bırakamadı, bilinci yerindeyken son düşünceleri Hel, Fenrir, Jormungundr ve birlikte ne kadar zamanları kaldığı olmuştu.

Bunu durduracağım, diye düşündü uykuya teslim olmadan önce. *Ne gerekiyorsa yapacağım.*

SONBAHARIN sonunda, Angrboda büyülü taş torbalarını topladı ve evini saklayan büyüyü yeniden düzenledi. Onu güçlendirdi ve varlığının her zerresiyle işe yaramasını isteyerek her bir parçasını içine akıttı.

Uzun uzun düşündükten sonra, özelliklerini biraz değiştirdi. Büyüyü ilk yarattığında, mağarasını sadece daha önce orada bulunmuş olanlar bulabiliyordu ve bu yüzden onu ziyaret edebilecek sadece üç kişi vardı: Loki, Skadi ve Gerd. Fakat şimdi bunu değiştirmişti, böylece kendisi ve çocukları dışında sadece Skadi ve Gerd geri dönebilecekti.

Çocuklara bundan bahsetmedi çünkü hâlâ babaları konusunda canları sıkkındı ve onları daha fazla üzmeye gerek duymuyordu. Yine de Loki'nin yokluğu sadece babalarının onlar hakkındaki düşüncelerini pekiştiriyor gibiydi: Onlar birer *canavardı*. Angrboda, babalarını onlardan uzak tuttuğunu söyleyerek ya da onlarla kalmasına ve bu davranışı sürdürmesine izin vererek kazanamayacağını biliyordu. Bu iş yeterince uzamıştı.

Loki söylediği şeyi gerçekten kastetmiş olsun ya da olmasın, gerçek şuydu ki bunu söylemişti – ve Angrboda için, böyle bir düşüncenin sadece zihninin derinliklerinde bir yerde var olduğunu bilmek bile yeterliydi. Bu onun için kabul edilemezdi.

Kabul edilemez ve yıkıcıydı.

Çocuklar her geçen hafta kadından daha da uzaklaştı. Hel, günlerini sadece keçilerle dışarıda oturarak, öfkeyle *düğümsüz örgüsü* üzerinde çalışarak ve Angrboda yaklaştığında yaptığı her şeyi saklayarak geçiriyordu. Şimdi neredeyse dört yaşında olan Fenrir, gün doğumundan gün batımına kadar gizlice ormana gidiyor ve Angrboda da bu kadar uzun süre gidip onu korkuttuğu için çocuğu azarlıyor ama oğlan ona yalnızca boş bir şekilde bakıyordu.

Artık bir yaşını biraz geçmiş olan Jormungundr, günler soğudukça zamanının çoğunu ateşin önünde kıvrılarak geçiriyordu. Şimdi annesinin iki katı kadar uzundu ve beliyle aynı kalınlıktaydı. Hâlâ konuşmuyordu, daha önceki birkaç iç içe geçmiş hecelerle bile; vazgeçmiş gibiydi. Ve Angrboda ne kadar tatlı dilli yaklaşsa da bu, ondan ara sıra tıslaması dışında herhangi bir tepki alamıyordu.

Fenrir, kardeşinin muazzam büyüklüğü tarafından tehdit edilmiş hissediyordu ve sık sık birbirlerini ısırmaya çalışıyorlardı ama bir zamanlar olduğu kadar şakacı bir şekilde değildi. Bir keresinde, Angrboda, Jormungundr'un Fenrir'in etrafına sarıldığı ve Fenrir'in dişlerini kardeşinin kuyruğuna geçirdiği bir durumda, onları birbirinden ayırmak için büyüsünü kullanmak zorunda kalmıştı. Hel, her zamanki gibi kayıtsız bir şekilde ve büyük

yeşil gözlerinde gaddarca bir hazla karşısındaki manzarayı, kanı seyrediyordu.

İşte o anda Angrboda mutlak bir dehşetle farkına vardı ki çocuklar babalarının sözlerine tüm kalpleriyle inanmışlardı. Kalbinin asırlık yarasının tekrar açılarak onu karanlığa boğduğunu hissetti ve ona ne kadar iyi gelecek olursa olsun kalbini göğsünden koparıp ateşe atmamak için kendini zor tuttu.

Ama bunu yapmak pes etmek olurdu ve çocuklarının ona şimdi her zamankinden daha fazla ihtiyacı vardı.

"Görüyorum ki hâlâ saçlarını örtüyorsun. Bu hâlâ kendini *onunla* evli saydığın anlamına mı geliyor?" dedi Skadi ona, soğuk bir sabah ren geyiği ile geldiğinde. Hayvan, açlık iksirleri karşılığında Angrboda'yla takas ettiği kış stoklarıyla yüklenmişti: soğuk aylarda daima paha biçilmez bir üründü.

"Daha çok alışkanlıktan," dedi Angrboda ancak bunun doğruluğundan emin değildi. "Ayrıca, yüzüme düşen saçları topluyor."

"Tabii," dedi Skadi. "Alışkanlıktandır. Lütfen bana onu uykusunda öldürmeme izin vermeyi *alışkanlık* edineceğini söyle?"

"Şaşırtıcı bir şekilde uykusu *oldukça* ağır."

"Yani bu onu öldürebileceğim anlamına mı–"

"Hayır, olmaz."

Skadi bu cevaptan hoşnutsuz görünüyordu. Bir özür dileme biçimi olarak Angrboda ona öğle yemeği teklif etti. Skadi de kabul etti.

"Yakında ele avuca sığmayacaklar," dedi Skadi, çocuklarının konusu açıldığında. "Daha küçüklerken elbette daha kolaydı ama oğulların onları her gördüğümde daha da büyümüş oluyor."

"Mesele boyutları değil," diye cevap verdi Angrboda olabildiğince sessizce. "Mesele o gece nehir kenarında olanlar. O zamandan beri eskisi gibi değiller."

Skadi ellerini Angrboda'nın omuzlarına koydu ve sesini alçalttı. "Bildiğim kadarıyla, ne o alçak kocan ne de Sigyn o gece hakkında kimseye bir kelime etti. Ama yine de dikkatli ol. Tanrılar oyunu kurallarına göre oynamazlar. Tecrübe konuşuyor."

"Anlıyorum. Teşekkür ederim, arkadaşım. Önlemlerimi aldım," dedi Angrboda ve ona gelişmiş koruyucu tılsımından bahsetti.

Skadi başıyla onayladı, sonra huzursuzca kıpırdandı, aniden biraz rahatsız görünüyordu – sanki söylemek istediği daha çok şey varmış da üstüne vazife değilmiş gibi. Ama sonra tekrar başını sallamakla yetindi ve devam etti, "Bu dediklerini Gerd'e de iletirim, onun da hâlâ seni bulabileceğini yani. Ve eğer yardıma ihtiyacın varsa... oğulların çığırından çıkarsa–"

"Onu da zamanı gelince düşünürüz," diye karşılık verdi Angrboda. Skadi bu cevaptan memnun görünmüyordu ancak konuyla ilgili daha fazla bir şey söylemedi.

Bir gün, Angrboda, Hel için yeni bir çift çorap dikerken, kızı mağaraya koştu, dur durak bilmeden ağlıyordu. Angrboda nihayet konuşmasını sağlayabildiğinde hıçkırıklarının arasından, "Keçilerimi yiyorlar, annecim! *Keçilerimi yiyorlar!*" dedi.

"*Kim* keçilerini yiyor, Hel?"

Hel, Angrboda'ya sanki kafası düşüp yuvarlanmış gibi baktı. "*Kardeşlerim!*"

Angrboda ile Hel mağaradan çıktıklarında keçilerden üçü yenilmiş, geri kalanı ise dağların eteklerine ve Demirkoru'nun budaklanmış ağaçlarına doğru kaçışmıştı. Angrboda geri döneceklerinden şüpheliydi.

Fenrir ve Jormungundr'a baktı. İlki bir bacak kemiğindeki eti kemiriyordu, diğeri ise son büyük keçi parçasını yutuyordu.

Hel burnunu çekerek annesinin elbisesini kavradı. Angrboda diz çöküp kolunu kızına sardı, sonra tekrar oğullarına döndü. "Neden böyle bir şey yaptınız?"

Çünkü neredeyse kış geldi, yeterli yiyecek yok ve açız, dedi Fenrir, bir çocuğun masumiyetiyle. Ama tonunda alaycı bir hava vardı. *Geri kalanları daha sonra sen yiyesin diye avlarız, anne.*

"O keçiler yiyecek değildi," dedi Angrboda soğuk bir sesle. "Onlar kız kardeşinin çok sevdiği evcil hayvanlarıydı ve sütlerini sağıyorduk."

Sen onları daha önce öldürdün, dedi Fenrir. *Biz neden yapamıyoruz?*

Angrboda yumruklarını sıktı ve kendini sakinleştirmeye çalıştı. Hel'den gelen bu tür küstahça karşılıklara alışmıştı ama ortanca çocuğu bunu giderek huy edinmeye başlamıştı. "Onları ölçülü bir şekilde kesiyoruz. Hızlı bir şekilde büyüdüğünü ve dolayısıyla daha çok acıktığını anlıyorum ama her zaman olduğu gibi ormanda avlanamaz mısın?"

Fenrir kemiği kadının ayaklarının dibine tükürdü ve ayağa kalktı. Gözleri, kadın ayaktayken çenesiyle aynı hizadaydı ama o hâlâ Hel'in yanında diz çöktüğü için kurt kısa burnunun üzerinden tehlikeli bir şekilde ona baktı. Hâlâ azman bir yavruya benziyordu.

Başından beri bu ormanda neredeyse hiç yiyecek yoktu, dedi ve Jormungundr da katılırcasına tıslayarak çenesini oynattı. *Burada bizden ve birkaç tavşandan başka bir şey yok, ayrıca büyünün sınırları –*

"Genişletildi, bunu *biliyorsun*. Bu bir mazeret değil," dedi, ayağa kalkarak. Hel yüzünü annesinin elbisesine gömdü ve Angrboda gözlerini oğullarından ayırmadan kızın saçlarını okşadı. "Ayrıca Skadi, ormandakilere ek olarak daha büyük avlar getirmeyi birden fazla kez teklif etti. Sizin için *her zaman* daha fazla yiyecek olacak. İstemeniz yeterli."

Fenrir hiçbir şey söylemedi. Yalnızca Angrboda ve Hel'in yanından geçti ve mağaraya geri döndü, Jormungundr da onun arkasından gitti. Hel, annesine boş, kırılmış bir ifadeyle baktı ve Angrboda kıza sarılıp onu içeri götürdü.

Kadın o zaman, nihayet iki oğlu arasında keçilerin katledilmesi üzerine kardeşçe bir dostluğun kıvılcımlarını fark etti: Jormungundr ve Fenrir o gece ateşin yanında uyudular. Yatak hepsi için çok küçük olmasına rağmen Angrboda yine de oğullarının yerde uyuduğunu görmekten nefret ediyordu. Hel kardeşlerinin yokluğundan memnun görünüyordu ve uyurken annesi ile kurt heykelciğine sarıldı.

Angrboda nihayet uykuya daldığında, hayatının kâbusunu gördü.

TANRILAR konseyi tam bir kaostu ve ilk kez olsun Loki bunun bir parçası olmak istemedi.

Karısı odak noktasıydı, Aesir'in huzurunda kararlı bir tavırla o gece nehirde olanlardan bahsediyordu.

Adam ise kollarını kavuşturarak duvara yaslanmış, yüzü gölgede kalacak şekilde kenara çekilmişti.

Loki, karısının en sonunda tanrılara gitmesinin kendi suçu olduğunu biliyordu. Çenesini kapalı tutması için yalvarmıştı. Angrboda ile karşılaşmalarının ardından Loki, Sigyn'in sorumluluk sahibi kocası rolünü oynamış, onu yumuşatmak için elinden geleni yapmıştı. Asgard'dan ayrılmamıştı. Onunla beraber olmuş, üzerine titremiş, oğulları ile oynamıştı. Onu susturmanın yeterince kolay olacağını düşünmüştü. Kadının onu her zaman her şeyini affedecek kadar çok sevdiğini düşünmüştü.

Yanılmıştı.

Kadın sonunda onun ne mal olduğunu anlamıştı. Angrboda ile yüz yüze tanışmalarından önce adam, yalnız ona aitmiş gibi yapmanın yeterince kolay olduğunu düşünmüştü. Ama artık geri dönüşü yoktu.

Onu hafife almıştı. İkisini de hafife almıştı.

Aesir, Sigyn konuştukça daha da öfkeleniyordu ancak kadın onlara Angrboda'nın ona ne gösterdiğini söylemedi. Loki'ye de söylemedi – bunu kendine sakladı, kalbini kıran bu korkunç sırrı. Kadın onlara, cadının gelecekle ilgili istenmeyen görülerinin neden olduğu acıyı anlatırken ağladı, bu yüzden kimse onu daha fazla üzmek istemeyerek ayrıntılara girmesini rica etmedi.

Loki en azından bunun için minnettardı. Çünkü hâlâ olacakları bilmek istemiyordu.

Bütün tanrılar Gladsheim'da, konsey salonunda toplanmıştı – tanrıçalar bile ayrı bir toplanma yerleri olmasına rağmen Sigyn'e destek olmak için gelmişlerdi. Etrafındaki bağrışmalar yükseldikçe,

Loki'nin bir yanı Skadi'nin tanrı Ullr ile bir av gezisine çıkmamış olmasını diledi – gerçi tüm bunlara vereceği tepkinin tanrıların onu Asgard'dan atmasına neden olacağından emindi. Angrboda'ya olan sevgisi sessiz kalmasına olanak sağlamazdı.

Kendi adına Loki tek bir kelime etmedi – tabii bu, Aesir'in geri kalanının ona saldırmasını engellemedi çünkü Angrboda'dan doğan çocuklarının olağandışı tabiatı, Sigyn'in anlattıklarının en korkutucu kısmıydı.

"Şekil değiştiren. Fitneci. Kurtbabası."

"Yaptığı maskaralıklar bu sefer çizgiyi aştı. Bir mağara dolusu canavar yetiştirmiş."

"Muhtemelen onları kendisi doğurmuştur."

"Doğaya aykırı. Erkekliğe sığmaz."

"Ondan bir hayır gelmez."

Sigyn lafını bitirdiğinde ve kargaşa dindiğinde, Odin sonunda konuştu. O ve karısı Frigg, diğer tanrıların gürültüsü arasında sessizce oturmuşlardı, Frigg huzursuz ve düşünceli görünüyordu, Odin ise tahtının her iki tarafına tünemiş iki kuzgununki kadar boş bir surat ifadesine sahipti. Zaman zaman uzun gri sakalını düşünceli bir şekilde sıvazlamak dışında hareket etmemişti ve gözünü Sigyn'den bir kez olsun ayırmamıştı.

"Bu bilgiyi bize iletmekle iyi bir şey yaptın," dedi Odin sonunda derin, dingin sesiyle: Salonun etrafında süzülen son fısıltıları bile aniden durduran bir sesti bu. Herkesin Babası konuşmaya tenezzül ettiğinde, herkes kulak kesildi.

Sigyn başını yukarı aşağı sallarken tanrılar da ona katılırcasına mırıldandı. Gölgelere bürünen kocasını görmek için –üzgün ama kararlı bir şekilde– yana kaçamak bir bakış attı.

"Bunu yapamazsın," diye yalvarmıştı ona öncesinde. "Çocukların kimseye bir zararı yok–"

"Mesele çocuklar değil. Mesele o kadın. *Bana yaptığı şeyi onlara söylemeliyim," diye cevap vermişti kadın yüzünde mimik oynamadan. "Daha fazla saklayamam. Her zaman senin sadık eşin olacağım ama başka bağlılıklarım da var." Yüz ifadesi yumuşamış-*

ti. "Bana ne gösterdiğini bilmiyorsun. Bana gösterdiği şeyin olacağına inanmasam bile o kadar... gerçekçiydi ki. Tanrılar onun bu güce sahip olduğunu bilmeli. Odin bunu bilmeli–"

"O zaman söyle ona. Sadece ona. Ve Aesir'in geri kalanını bu işe karıştırma. Odin ile oturup konuşulabilir ama geri kalanının nasıl olabileceğini biliyorsun."

Kadın başını iki yana sallamıştı. "Freya'nın tavsiye ettiği şey bu değil. Tüm tanrı ve tanrıçaların huzuruna çıkmam konusunda ısrar etti. Asgard'ın ve tüm âlemlerin güvenliği için hepsinin bilmesi gerektiğini söyledi."

"Sen de Freya'nın görüşüne benimkinden daha çok güveniyorsun, öyle mi?"

"Şu anda mı?" Gözlerindeki sert ifade geri dönmüştü. "Korkarım, evet." Nihayetinde, onu durduramadı.

"Peki, Loki'nin cadı karısı ve bu canavar çocukları hakkında ne yapacağız?" diye sordu Thor yüksek sesle. Etrafındaki tanrılar salonu bir kez daha bağrışmalarıyla doldurdu ve Loki'nin zihni bulunduğu âna geri döndü.

"Şüphesiz, zavallı Sigyn'e bu kadar acı çektirmelerine izin veremeyiz," dedi Tyr. "Ayrıca çocuklar tehlikeli olabilir–"

"Ve şüphesiz," dedi Freya, daha çok Odin'e hitap ederek, gözleri salonun fener ışığında hırsla parlıyordu, "cadının kendisini soruşturmalıyız. Sigyn'e ne tür bir görü gösterdiyse, belki daha fazlasını biliyordur. Belki de–"

Fakat Odin'in onları susturmak için yalnızca elini kaldırması yetti. Yüksekteki tahtından ayağa kalktı ve Loki'ye kaçamak bir bakış attı.

Loki ellerini havaya kaldırarak gölgelerden sıyrıldı. "Kardeşim–"

"Benimle gel," dedi Odin ve salonu terk etti. Loki sessizce onu takip etti, hiçbirine bakmıyordu – attığı her adımda gözlerini üzerinde hissedebildiği Sigyn'e bile. Eşiği geçerek soğuk gece havasına adım atar atmaz, Loki kapıyı arkalarından kapattı ve salonun içinden bağırışlar yükseldi.

Odin onu Asgard'ın karşısındaki Valaskjalf salonuna götürdü, gümüş sazlardan yapılma çatısı ay ışığında parlıyordu. Loki gık demeden peşinden gitmeye devam etti ve tanrıların en yücesi tüm âlemleri görebildiği tahtına otururken Odin'in yanında durdu. İki kurdu tahtın dibinde uzanıyordu ve gözlerini onları görmezden gelen Loki'ye dikmeden önce efendilerinin dönüşüne tepki vermek için başlarını kaldırdılar.

"Kardeşim," dedi Loki tekrar, artık sessiz kalamayarak. "Dinle. Çocuklar–"

"Onu daha önce hiç görememiştim," dedi Odin. "O yakılmaktan kaçtıktan sonra, Vanaheim'da seid *zanaatında gerçekten ustalaşan tek kadının bize katılmasını sağladım. Ve Freya gerçekten çok kıymetli olsa da ne onun ne de cadı Gullveig'in ardından gelen Nornların görebildiği şeyler var."*

Loki buna ne diyeceğini bilmiyordu.

Odin tahtına yaslandı. "Gullveig bir kez değil iki kez ateşten yeniden doğduğunda, fark ettiğimden daha güçlü olduğunu biliyordum. Ancak Vanir'in savaş ilanından sonra Asgard'da çıkan kargaşa, o üçüncü kez küllerinden hayat bulduğunda onu takip etmeme engel oldu." Loki'ye tek gözünün ucuyla baktı, soluk mavi ve buz gibi soğuktu. "Ama sen onu buldun. Biliyordun. Ne aradığımı biliyordun ve onu benden sakladın."

Loki yalvararak ellerini kaldırdı. "Ben... ben onun kim olduğunu biliyordum, evet ama neler yapabileceğinin farkında değildim. Seid *hakkında hiçbir şey bilmiyorum, kardeşim. Gücünün büyüklüğünü benden sakladı. Ta ki o geceye kadar – görüler uykusunda ona geliyor, yani dediğine göre. Ben onların sadece rüya olduğunu sanıyordum." Tüm gerçek bu değildi ama Odin'i konuyu kapatmaya ikna etmek için yeterli olacağını umuyordu.*

Olmamıştı.

Sözlerinin ardından çöken sessizlik gerçekten de uğursuzdu.

"Korktuğum gibi," dedi Odin bıkkın bir ifadeyle ayaklanırken. "Gullveig iken kaçtığında kararlılığının zayıflayacağını düşünmüştüm ama yanılmışım. Eğer üç kez yakmak yetmediyse, onu

rüyalarında nasıl yönetebilirim? Hayır, bana öyle geliyor ki sert önlemler almak şart..."

"Ne?" diye sordu Loki ve sonra korkunç bir şekilde kafasına dank etti. Angrboda'nın rüyalarındaki büyücü, Odin olduğunu düşündüğü kişi – meğer başından beri haklıymış.

"Kardeşim, beni dinlemelisin," dedi Loki hemen. "Angrboda, o–"

"Artık kendine böyle mi diyor? 'Keder getiren' mi? Yerinde bir isim olmuş," dedi Odin, doğruca karşıya bakarak.

"Onun kimseye bir zararı yok."

"Sigyn tam tersini düşünüyor gibi."

"O çocuklarını korumak için her şeyi yapar. İki karım da yapar." Zaten bu yüzden Sigyn, Angrboda'nın o gece ona söylediklerine rağmen Aesir'e gitmişti. "Nihayetinde tanrılar seni terk edecek... kardeş kardeşi öldürecek... oğulların onların ellerinde büyük acılar çekecek..."

"Cadıdan olan anormal çocukların apayrı bir mesele. Bazıları ölmelerini istiyor," dedi Odin, Gladsheim'a doğru işaret ederek – konsey salonundan gelen bağırışlar Asgard'ın dört bir yanından duyuluyordu.

Loki titrememek için kendini tuttu ve göğsünü kabarttı. "Angrboda'dan olan çocuklarım da kan yeminimiz dolayısıyla akraban sayılır. Onları öldürmek seni bir akraba katili yapar ve herkes de bunu böyle bilir."

Odin iç çekti ve gitmek için hamle yaptı. "Evet, kardeşim, bazı yönlerden ellerim bağlı. Senin iyiliğin için, keşke Sigyn bu konuyu benimle özel olarak görüşseydi. Şimdi Mimir'den ve Nornlardan tavsiye almalıyım."

"Kardeşim, lütfen–"

Ama Odin çoktan gitmiş, Loki'yi ardında soğuk, içini kemiren korkuyla baş başa bırakmıştı.

ODİN ilk olarak Dünya Ağacı Yggdrasil'in üç kökünden birindeki Urd'un kuyusuna gitti. Orada Nornları buldu –Urd, Verdandi ve Skuld, kaderin üç kız kardeşi– ve onlara Sigyn'in anlattıklarını ak-

tardı; onlara Loki'nin cadı Angrboda'dan olan üç çocuğu hakkında ne bildiklerini sordu.

Nornlar ona çok bir şey söylemese de söyledikleri yetti.

"Anneleri kötü bir tabiata sahip ve babaları ise daha da kötü," dedi Urd.

"Tanrılar arasında çok fazla muzipliğe ve felakete neden olacaklar," dedi Verdandi.

"Bu üçünden büyük kötülük beklenecek," diye noktaladı Skuld.

"Nasıl?" diye sordu Odin onlara. "Nasıl olacak bu?"

Ama Nornlar daha fazla konuşmadı.

Böylece Odin onlara teşekkür etti ve Yggdrasil'in ikinci kökündeki Mimir'in kuyusuna gitti. Mimir'in, rehin alındığı savaşta kellesini vurmuşlardı ama Odin kesilen başı şifalı otlara sarmış ve büyülü sözlerle Mimir'in bilgisini ve içindeki bilgeliği koruyup çürümesini engellemişti. Mimir, Odin'in en değerli danışmanıydı; öğütleri daima eşsiz olmuştu, o kadar ki Odin, Mimir'in bilgelik kuyusundan içmek için bir gözünü feda etmişti.

Ancak bu uzun, çok uzun zaman önceydi.

Odin bu kuyuya geldiğinde ve Mimir'e olan biten her şeyden bahsettiğinde, Mimir'in tavsiyesi tam da Odin'in beklediği gibi oldu.

"Kan kardeşinin soyunu öldüremezsin," dedi Mimir, "ama onları alıp çevrelerine en az zararı verecekleri bir yere yerleştirebilirsin."

ODİN'İN gözü şapkasının geniş siperliğinin altında parladı. "Peki ya anneleri?"

ÂLEMLER kadar uzakta, söz konusu anne üç kez yanmış yüreğinin her köşesine buz gibi yayılan bir korkuyla soğuk terler dökerek uyandı.

Geliyorlar.

ERTESİ akşam Angrboda, Hel'le birlikte açıklıkta oturmuş, yıldızları izliyordu, Fenrir ve Jormungundr ise ateşin önünde otu-

uyuyordu. Angrboda dışarı çıkmalarını önerdiğinde ya da bir soğuk battaniye alıp mağaradan ayrıldığında Hel ona tek kelime etmedi. Hel arkasından geldi, oturdu ve kendini kürklere sardı. O gece çok soğuktu.

Uyanık olduğu her an, Angrboda boğazında safra gibi yükselen panikle cebelleşti. *Geliyorlar. Geliyorlar. Geliyorlar.*

Ama aklına gelen her şeyi yapmıştı. Yapabileceği her şeyi. Koruma büyüsü her zamankinden daha güçlüydü ve Dokuz Alemde güvendiği yalnız iki kişiden başka kimse onu nerede bulacağını bilmiyordu.

Şimdi yapabileceği tek şey beklemek ve çabalarının boşuna olmadığını ummaktı.

Hiçbir sorun yokmuş gibi davranmak için sınırlarını zorluyordu – ve çocuklarının iyiliği için bunu yapmak zorundaydı.

Angrboda ve Hel orada bir süre sessizce oturdular ve zaman zaman cadı onları sıcak tutmak için kızın ellerini ovuşturdu, ta ki Hel aniden hareketlenip battaniyelerin altında sakladığı küçük bir paketi çıkarana kadar.

"Elindeki ne?" diye sordu Angrboda.

"Bunları senin için yaptım, annecim," dedi Hel. Doğumundan bu yana ilk kez, aniden utangaç birine dönüştü ve *düğümsüz örgü* tekniğiyle yapılmış boruya benzeyen iki şey uzattı. "Eldiven giyiler ama onları senin için biraz değiştirdim. Onları parmakların serbest olsun diye yaptım, böylece çalışırken giyebilirsin. Başparmağının da serbest olması için bir alan var. Gördün mü?"

Angrboda tereddüt etmeden onları taktı. İkinci parmak eklemini örtecek kadar uzunlardı, kolunun yarısına kadar uzanıyorlardı ve o kadar kalıp gibi oturmuşlardı ki onlarla istediği gibi hareket edebiliyordu. Kollarını sıvadı ve ellerine baktı.

"Onları mükemmel yapmak istedim," dedi Hel, annesinin tepkisizliği konusunda endişeli görünerek.

"Harikalar," diye fısıldadı Angrboda duygulanmış bir şekilde ve kızını ani, boğucu bir kucaklamayla sarmaladı.

"Onları giysen iyi olur," dedi Hel yüksek sesle, kıvranarak.

"Onlara gözüm gibi bakacağım," dedi Angrboda. "Teşekkür ederim."

Hel rahatsız olmuş gibi bir ses çıkardı ama Angrboda, kızın içten içe oldukça memnun olduğunu anlayabiliyordu.

"Şu iki yıldızı görüyor musun?" diye sordu Angrboda, tekrar battaniyeye yerleştiklerinde. "En parlak olanları, tam şuradakileri?"

"Yıldızların *hepsi* parlak, annecim. Âlemlerin bir ucundayız. Babam burada her şeyin daha parlak olduğunu söylüyor." Hel'in sesi son derece ilgisiz geliyordu ama annesinin gördüğünü görmek için Angrboda'nın kucağına tırmandı. "Ne olmuş onlara?"

"Onlar Skadi'nin babasının gözleri," diye açıkladı Angrboda, ona sıkıca sarılırken. "Öldüğünde, Odin onun gözlerini Skadi için yıldızlara dönüştürdü."

"Tanrılar onu öldürdü," dedi Hel, somurtkanlığını bozmadan. "Onu öldürdüler ve sonra da ölümü için Skadi'ye adaletsiz bir bedel ödediler. Babam onlar hakkındaki tüm hikâyeleri anlattı. Onlardan nefret ediyorum."

Sonra Angrboda, Fenrir'in kulakları dikilmiş bir şekilde kafasını mağaradan çıkardığını gördü. Kadın ona ne duyduğunu soramadan, Hel dönüp kadına baktı ve o anda Angrboda kızının bir milyon yaşında ya da daha yaşlı biri gibi baktığına yemin edebilirdi.

"Korkunç ve berbatlar, yeminlerini bozuyorlar ve insanları öldürüyorlar," dedi Hel. "İnsanlar neden onlara saygı duyuyor hiç bilmem."

"Ben de kendime sürekli bunu soruyorum," dedi ağaçlardan bir ses ve Loki açıklığa adım attı. Gerd de yanındaydı.

Onu görünce rüyasını hatırlayan Angrboda'nın kalbi tekledi – Loki'nin nasıl hissettiğini hatırladı, sanki o anlarda zihninin içindeymiş gibi. Onun için savaşmış, onun adına Odin'le konuşmuştu – peki, kazanmış mıydı? *Bizi uyarmak için mi geldi yoksa tanrıları direkt kapımıza mı getirdi?*

Hel bağırdı, "Baba!" ve ona doğru koştu ama Fenrir ve Jor-

mungundr mağaranın ağzından kımıldamayarak dik dik ona baktı.

Loki gülerek Hel'i kollarına aldı. Angrboda, Gerd'i kenara çekip son derece sessiz, son derece öfkeli bir sesle, "*Neden* onu buraya getirdin?" dedi.

"Üzgünüm," dedi Gerd, titreyen ellerinde bir yumak yün tutuyordu. Angrboda'nın gazabıyla yüzleşmekten utanıyor gibiydi. "Sadece Hel için daha fazla iplik getirmiştim–"

"Seni *haftalardır* arıyorum, Boda," dedi Loki. "Ne oldu böyle?"

"Seni koruma büyümden çıkardım," dedi Angrboda çenesini kaldırarak.

Loki mahzun görünüyordu ve Hel kollarının arasına dönerek dehşete düşmüş gibi ona baktı. "*Annecim!* Bunu neden yaptın?"

Çünkü onu burada istemiyoruz. Bizim canavar olduğumuzu düşünüyor, dedi Fenrir kapıdan ve Angrboda çocuklarından en azından biri onunla aynı fikirde olduğu için içten içe minnettardı. Oğluna bakmak için döndüğünde, gözlerindeki ifade onun da aynı şekilde hissettiğini söylüyordu – babalarını uzak tuttuğu için ona minnettardı. Jormungundr da katılıyormuş gibi başını eğdi.

"Bu doğru değil," dedi Loki oğluna öfkeyle.

"Biliyordum!" dedi Hel ve boynuna sarıldı.

Seni söylerken duydum, diye karşılık verdi Fenrir ve sonra mağaraya çekildi. Jormungundr da hepsine kindarca baktı ve kardeşini takip etti.

Gerd'in bakışları, Loki ve Angrboda arasında gidip geldi ve "O hâlde ben yünü içeri koyup ikinizi konuşmaya bırakayım. Belki ben de oğlanları rahatlatmayı deneyebilirim," dedi.

"Çok sevinirim," dedi Angrboda ve sonra Loki'ye döndü. "Ancak, senin gitmen gerekiyor."

"*Hayır*, anne, o *kalıyor*," dedi Hel, Loki'ye yapışarak.

"Gerd, Hel'e de göz kulak olur musun?" diye sordu Loki. "Karımla baş başa konuşmak istiyorum."

"Gidiyorsun," dedi Angrboda. *Tanrıları bize getirmemiş olsa bile – ne kadar uzun süre kalırsa, o kadar az güvende oluruz.* "Senin söyleyip benim duymak isteyeceğim hiçbir şey yok."

Hel feryat edip yaygara kopardı ama sonunda Loki, kollarını üzerinden ayırdı ve onu Gerd'e uzattı, o da kızı içeri taşıdı.

Loki sonra Angrboda'ya döndü, "Dereye gidelim mi?"

"Ah, evet çünkü derenin orada ettiğimiz sohbetlere dair çok *hoş* anılarım var," dedi Angrboda. Mağaradan, çocuklarından uzağa gitmek istemiyordu – bir gece önce rüyasında gördüklerinden sonra olmazdı. Tanrıların onu arayarak bu ormanları sinsice izleyip izlemediklerini bilmeden olmazdı. "Burada konuşamaz mıyız?"

"Çocuklarının bana kusmak istediğin her hakarete kulak misafiri olmasını gerçekten istiyor musun? Fenrir çimlerin büyümesini duyabiliyor."

Angrboda bunu kabul etmek zorundaydı. Mağaraya bakarak iç çekti. "Pekâlâ. Önden buyur. Ama kısa kes."

Böylece adam genellikle dereye giderken kullandıkları yolun başını çekti. Su almak için oraya gittikleri onca zamandan sonra eğri büğrü ağaçların arasından geçen bir yol oluşmuştu artık. Şimdi, sonbaharın bitiminde, yolun üzerine eğilen ağaçlar seyrek ve turuncu renkte, ay ise gökyüzünde kocaman ve sarıydı.

Angrboda, kendisiyle çocukları arasındaki mesafeyi daha da artırmak istemeyerek onu yarı yolda durdurduğu için önceki gece yürümüş oldukları kadar aşağısına yürümediler derenin.

"Kayaların üzerinde oturmak istemiyor musun?" diye sordu adam.

Angrboda ellerini kaldırdı. "Ne hakkında konuşmak istiyorsun? Senin saçmalıklarına ayıracak vaktim yok. Sözlerinin çocuklarımızda açtığı yaraları kapatmaya çalışmakla meşgulüm. Kolay olmuyor."

"Hangi sözlerimin?" diye sordu Loki şaşkınlıkla. "Buraya gelmekte geç kalmam *senin* hatandı–"

"Fenrir'in biraz önce dedikleri doğruydu. O gece dediklerini duydu, benim 'canavarların annesi' olduğum hakkında söylediklerini. Bu durumda canavarlar kim oluyor sence?"

Loki'nin yüzü düştü. "Ah, *olamaz*."

"Umarım kendinle gurur duyuyorsundur," dedi Angrboda kollarını bağlayarak.

"Kendimi berbat hissediyorum," dedi adam ve ellerini kadının omuzlarına koydu.

Angrboda ikna olmamıştı. "Bunu söylediğin için mi, seni duyduğu için mi yoksa en başında düşündüğün için mi?"

Loki bunu bir düşündü. "Aslında üçü için de."

Angrboda geri adım attı ve adam onu bıraktı. Kadın gözlerini kısarak onu süzdü. "Peki, bana çocukların duyabileceği bir yerde söyleyemediğin şey neydi?"

Adam ona doğru bir adım atarak verdi cevabını ve kadın ona şüpheyle baktı. Sonra adam seri bir hareketle, ellerini kadının beline yerleştirerek onu kendine çekti ve öpüverdi. Kadın, işlerin şimdiki kadar zarar görmüş olmadığı bir zamanı anımsayarak yumuşadı; öpücüğüne karşılık verdi ve kollarını adamın boynuna doladı.

Öpücük sona erdiğinde, adamın gözlerine bakıp keyifli, dalgın ya da belki de beklediği kadar pişmanlık dolu olduğunu görmeyi umuyordu. Asgard'dan ayrılmayı ve çocuklarla birlikte onunla kalmayı teklif etmesini umuyordu. Belki de bir şeylerin değişeceğini umuyordu. Öyle bir öpücüktü dudaklarındaki.

Angrboda biraz uzaklaştı ve adamın dudaklarına karşı mırıldandı, öfkesi bir anlığına dinmişti, "Odin'e söylediklerini duydum. Bu gece seninle gelmemin tek sebebi bu. Sigyn'in tanrılara gittiğini ve senin bizi savunduğunu gördüm. Sonra Odin'in Nornları ziyaret ettiğini gördüm... ve ona söylediklerini duydum..." Gözlerini kapattı ve alnını adamın yanağına yasladı. "Çabaladığını biliyorum. Asgard'da. Bizim için. Seni affetmeyi ve sana güvenmeyi çok istiyorum ama seni koruma büyüsüne geri alamayacağımı biliyorsun, hele de tanrılar–"

Ancak Loki kaskatı kesildi ve tuhaf, boğuk bir sesle lafını böldü. "Sadece bunları mı gördün? Sonrasında hiçbir şey görmedin mi?"

"Evet, hepsi bu kadar. Ne oldu?" Angrboda geri çekildiğinde, adamın gözlerinde daha önce hiç görmediği bir şey gördü – sanki ayaklarının altındaki yer yarılıyormuş gibiydi ifadesi. Kadın daha da uzaklaşmaya çalıştı ama adam onu kollarıyla hapsetmişti.

"Üzgünüm, Boda," diye fısıldadı, burnunu her zaman olduğu gibi kadınınkine sürterek.

Angrboda yüzünü buruşturarak başını çevirdi. "Loki–"

"Çok, çok üzgünüm," dedi adam tekrar.

İşte o zaman kadın Hel'in çığlığını duydu.

Ânında adamın kollarından sıyrıldı, ona öyle büyük bir tiksinti ve nefretle baktı ki adam gözle görülür bir şekilde irkildi.

Kadın o anda ona saldırmayı çok istedi. Ama bunun yerine koşmaya başladı ve yavaşlamadan, başındaki örtüyü çekip çıkararak çalılara attı, saçlarının rüzgârda süzülmesine izin verdi, uzun ve serbest bir şekilde dalgalanıyorlardı ardında.

Güzel bir hediye olsa da başörtüsünün nereye düştüğü umurunda değildi.

Artık evli değildi.

Bir daha ihtiyacı olmayacaktı.

Ayakları onu gayri ihtiyari, adım adım patikadan aşağı geri götürdü. Gürültülü bir tıslama, bir kurdun tiz viyaklaması, korkmuş küçük kızının devam eden çığlıklarını duydu – yumrukları sıkıldı; ayakları daha hızlı hareket etti...

"Annecim, dikkat et!" diye haykırdığını duydu Hel'in ama çok geçti.

Tam açıklığa girdiği sırada, yüzüne altın bir yıldırım çarparak onu geriye fırlattı ve başını bir ağaca vurmasına neden oldu. Yanağından süzülen kanı hissedebiliyor, hiçbir şey göremiyordu çünkü ışık onu bir an için kör edecek kadar parlaktı ve başının arkası zonklarken kafa derisinden kan damladığını hissedebiliyordu...

Tekrar ayağa kalkmak için çabalarken aniden belinde ve kollarında bir ip hissetti, onu ağaca yapıştırmıştı, ama hâlâ boğuştuklarını duyabildiği çocukları için en kötüsünden korkarak kollarını kurtardı...

Sonra arkasından biri, ipi daha sıkı çekip sabitledi ve bileklerinden önce birini yakaladı, sonra diğerini ve onları ağacın arkasında birleştirdi.

Hayır. Hayır. Hayır. Cadı elinden geldiğince mücadele etti, var gücüyle çabaladı ama nafileydi. O da gözlerini kapattı ve aceleyle gizli gizli birkaç büyü fısıldadı, sahip olduğu tüm enerjiyi kelimelere döktü ama taşa konuşmaktan farksızdı – sanki biri bir duvar örmüş de büyüsünün, cadının etrafında olan bitenler üzerinde herhangi bir etki yaratmasını engelliyor gibiydi.

Başka bir cadı bu bağları lanetlemişti, büyüyü hissedebiliyordu, bir şekilde ona çok tanıdık geliyordu, neredeyse büyüyü yapan kişiyi tanıyormuş gibi. Güç, bileklerinin etrafındaki iplerden geçerek onu belinden ağaca sabitleyen ipi güçlendirdi.

Bu ipleri yapan kişi, özellikle onu dizginlemek için efsunlamıştı onları. *Onun* büyüsünü etkisizleştirmek için. Bununla savaşmak için yapabileceği hiçbir şey yoktu.

Karanlık terk etmişti Angrboda'nın gözlerini ve artık ay ışığının yardımıyla karşısındaki manzarayı görebiliyordu.

Hep korktuğu o malum manzarayı.

Kızıl sakallı ve çelik mavisi gözlere sahip iri yarı bir adam, Angrboda'nın, içinde en küçük çocuğunun olduğunu bildiği büyük, kıvranan, tıslayan bir çuvalın ucunu tutuyordu ve Angrboda adamın kemerindeki çekiçten onun Thor olduğunu anlamıştı. Koyu saçlı, koyu sakallı ve kalçasında bir kılıç olan ikinci bir adam vardı; Fenrir'e ağızlık takmış, kurdun boynuna kocaman, kalın bir tasma geçirmişti ve tasmasından tutuyordu. Fenrir sızlanmayı bırakmıştı ve annesine yürek dağlayan gözlerle baktı. Angrboda, oğullarını zapt edebilmek için bunların gerçekten de büyülü nesneler olması gerektiğini görür görmez fark etti.

Üçüncü adam –kahverengi saçlı, altın gözlü, ilk ikisinden

biraz daha küçük ve daha ince sakallıydı– üstüne düşen görev konusunda oldukça rahatsız görünüyordu: Kıvranıp ağlayan beş yaşındaki bir kızı tutmak.

"Onun nesi var, Frey?" diye sordu Thor yüksek sesle, başıyla Hel'e işaret ederek. "O bir canavara benzemiyor."

Angrboda o zaman kızını tutan adamı tanıdı, Loki çok uzun zaman önce bir kez ondan bahsetmişti: Freya'nın küçük kardeşi. Frey her geçen saniye daha huzursuz görünüyordu.

"Onun *hiçbir* şeyi yok," diye tısladı Angrboda. "Hiçbirinin bir şeyi yok. Onları derhal serbest bırakın. Bana istediğinizi yapın ama onları serbest bırakın."

"Korkarım olmaz," dedi Fenrir'i zapt eden adam ona ifadesizce bakarak.

"Kurdun daha çok karşı koymamasına şaşırdım, Tyr," dedi Thor.

Tyr'in yüzünde mimik oynamadı. Angrboda onu tanıyordu, bazılarının dediğine göre bir devin oğluydu, diğerleri ise Odin'in oğlu olduğunu söylüyordu. Cadı bu gece ikinci seçeneğe inanmaya meyilliydi.

"Çocuklarımın bir günahı yok," dedi Angrboda hararetle ama tonundan çaresizlik akıyordu ve sesi çatlamıştı. "Size ya da bir başkasına zarar vermediler. Ve eğer onları burada benimle bırakırsanız, hiçbir zaman da vermeyecekler. Size söz veriyorum."

Thor, eldivenli elleriyle çuvalı sıkıca tutarak alayla güldü. Jormungundr hâlâ çılgınca çırpınsa da tanrı gözünü bile kırpmadı. "Onları *seninle* bırakmak mı? Hem de burada, onlara kimbilir neler öğretebileceğin bu yerde? Hiç sanmıyorum, cadı. Yaratıklar bizimle geliyor."

"İş birliği yaparsan, gitmeden önce seni öldürme nezaketini bile gösterebiliriz," dedi Tyr.

Bunu duyduktan sonra Hel daha yüksek sesle hıçkırmaya başladı ve Angrboda kızına her şeyin yoluna gireceğini söylemek istese de yapamadı.

Bu beni yalancı yapar ve yalan söylemek babasının işi.

"Belki de dediğini yapmalıyız," dedi Frey. "En azından kızı bırakabiliriz. Thor haklı – onda bir sorun yok gibi görünüyor."

"Sorun bacakları, çoraplarının altında. Ölüler," dedi bir kadın sesi ve Angrboda'nın bağlı olduğu ağacın arkasından Freya öne çıktı. "En azından karın bize öyle demişti, kardeşim."

Angrboda, tanrıçayı görmesiyle şaşkınlık içinde kaşlarını kaldırdı –eski öğrencisi, bunca zamandan sonra bile pek değişmemişti– fakat şaşkınlığı hızla küçümsemeye dönüştü.

Tabii, bu iplerdeki enerji bu yüzden bu kadar tanıdık.

Tabii, beni nasıl bağlayacağını biliyordu.

Büyüme aşina, bu yüzden de karşı koyamayacağımdan emin olmak zorundaydı.

"Güzel hamle, *kardeşim*," dedi Angrboda buz gibi bir tonda. Eskiden Vanaheim'da birbirlerine öyle derlerdi. Kardeş cadılar. Fakat çok geçmeden bu kardeşlik bozulmuştu. "Bu ustaca dokunmuş bir büyü. Senden beklemezdim."

Freya kan kırmızı saçlarını arkaya attı ve gülümsedi. "Herkesin Babası bana savaşacağım kişinin sen olduğunu söylediğinde, hazırlıklı geldim, *Gullveig*." Kolyesi gözleriyle aynı altın renginde idi ve her ikisi de ay ışığında uğursuzca parlıyordu. "Korkarım ki, bu gece burada bir zamanlar kız kardeşinden ayırmadığın tek kişi ben değilim."

"Bana yardım edemez misin? Onu sakinleştiremez misin? Onu *tanıyorsun*," dedi Frey gölgelerin içindeki birine.

"Belki de yeni karın sonunda bir işe yarar," dedi Thor alaycı bir şekilde, "ne dersin, Frey?"

Angrboda o tarafa döndü. Frey, mağaradan yeni çıkan ve ortadan yok olmaya çalışıyormuş gibi görünen bir kadına yalvarıyordu. Ama Angrboda onu da tanıdı ve bu tanıma boğucu bir ihanet dalgasıyla birlikte geldi.

Gölgelerdeki kadın Gerd'di.

Saçlarını örtmüş, diye fark etti Angrboda dehşet içinde, Gerd, Frey'in yanındaki yerini almaya giderken. *Loki'yi son gördüğümden beri onu görmedim, demek bu yüzdenmiş. O zaman-*

dan bu yana onlardan biriyle evlenmiş. Bilmeliydim, kokusunu almalıydım.

"Üzgünüm, üzgünüm, *üzgünüm*," dedi Gerd, Angrboda'nın ona baktığını fark ettiğinde. Cadıya doğru koştu ama Freya onu yakaladı, yine de kelimeler dökülüverdi dudaklarından. "Çok anı oldu – bir gün Jotunheim'daydım ve sonra bir bakmışım Frey ile evliyim ve başka seçeneğim yoktu; hepsi–"

"Bu gerçek olamaz," diye fısıldadı Angrboda kendi kendine.

"Ve Sigyn de en sonunda gidip Odin'e senden ve çocuklarından bahsetti," diye devam etti Gerd şimdi ağlayarak, "ve o gece beni de gördüğünü söyledi, bu yüzden Odin bana ne bildiğimi sordu ve ona yalan *söyleyemedim*–"

"Bu cadı, Sigyn'in tarif ettiği kadar vahşi görünüyor," dedi Tyr.

"Acaba ne tür bir dişi dev," dedi Thor, gözlerini kısıp Angrboda'yı incelerken. "Bazıları kadar çirkin ya da diğerleri kadar güzel değil. Bunun *ne* olduğunu kestirmek zor. Loki'nin dişisinin kafamızı karıştıracağı şüphesiz."

Dişi, diye düşündü Angrboda öfkeyle. *Sanki Loki'nin bir karısı ya da sevgilisi olamazmış çünkü o bir hayvanmış ve* ben *bir hayvanmışım gibi.*

"Doğru. Ona baksanıza, tıpkı yılan çocuğu gibi tıslayıp tükürüyor," dedi Tyr fakat o, Angrboda'nın *ne tür* bir dişi dev olduğu konusunda çok da kafası karışmış görünmüyordu.

"Sence deli mi?"

"Loki'yle kendi rızasıyla birlikte olduğuna göre öyle olmalı."

"Bir Sigyn değil, orası kesin," dedi Thor.

"Beni hemen serbest bırak da sana Sigyn'den *ne kadar* farklı olabileceğimi göstereyim," dedi Angrboda tükürürcesine. "Buna hakkınız yok–"

"Sessiz ol, cadı yoksa çekicim seni susturmasını bilir," diye gürledi Thor.

Angrboda, tehdidin gerçekliğine inandığı için karşılığında yalnızca düşmanca bakmakla yetindi. Gerçi bundan korkup korkmadığını bilmiyordu.

Hâlâ nefes aldığı sürece onları bundan vazgeçirmek için bir şansı vardı. Bir şeyler *yapma* şansı vardı. Ama bağlar sıkıydı – ve de sıcak, bileklerinin çıplak derisini yakıyordu.

"Lokiden bahsetmişken," dedi Tyr, "nereye *sıvıştı* o?"

"Buradayım," dedi Loki, patikadan çıkarken ruhsuzca.

Adam bir anlığına ona–kadının acısını, açılmış saçlarını fark etmesine ve kendi kederini boş bir ifadeyle çabucak maskelemesine yetecek kadar kısa bir an için– baktı ve gözlerini başka yöne çevirdi.

O zaman Angrboda, karşısındaki tanrılarla karşılaştırıldığında onun ne kadar farklı olduğunu gördü: Thor, Tyr ve Frey üçü de büyük, kaslı ve sakallıydı. Uzun boylu olmasına rağmen –üç tanrıdan en kısası olan Frey ile neredeyse aynı boydaydı– Loki ince, esnek, temiz tıraşlıydı ve onlara kıyasla oldukça cılız görünüyordu. Suratındaki mutsuzluk ifadesi de tanrıların ve Freya'nın yüzlerindeki belirgin memnuniyetle ters düşüyordu – bu durumdan hâlâ oldukça rahatsız göründüğü için Frey bir kez daha istisnaydı.

"*Baba!*" diye haykırdı Hel, Loki'yi gördüğünde, kendini Frey'den kurtarmaya çalışırken daha şiddetli bir şekilde kıvranarak. "Baba, bize yardım et! Bizi alıp götürecekler!"

Kapa çeneni, ahmak. Bize yardım falan etmeyecek, dedi Fenrir. *O da onlardan biri. O da en az onlar kadar kötü.*

Tanrıların dördü de gözlerini kocaman açarak kurda baktı.

"Konuşabiliyor," dedi Thor.

"Kafamızın içinde," dedi Tyr.

"Çok ilginç," dedi Freya ama Frey daha da sıkıntılı görünüyordu.

"Artık gidebilir miyiz?" dedi Loki. "İstediğinizi aldınız. Gidelim buradan."

Bu sözler karşısında Hel'in nutku tutuldu ve kocaman gözleri daha da genişleyerek bir kez daha gözyaşlarıyla doldu. Loki ona bakamıyordu.

"Neden bunun için ona ihtiyacımız vardı ki?" diye sordu

Thor, Tyr'e. "Gerd bizi buraya kendisi getiremez miydi? Eğer burada durup sızlanacaksa–"

"Annenin dikkatini dağıtması için ona ihtiyacımız vardı, unuttun mu?" dedi Tyr. "Ve başarısız oldu."

"Oysa direkt cadının kafatasını parçalayabilirdim," diye mırıldandı Thor, bunu yapma şansı bulamadığı için neredeyse hayal kırıklığına uğramış görünüyordu.

"Öyle mi? Sen dikkatimi mi dağıtıyordun?" dedi Angrboda, Loki'ye. "Thor haklı – bir çırpıda icabıma bakabilirdi ama bir de seni bunun bir parçası olmaya mı zorladılar? Yaraya tuz basmak için?" Başını iki yana salladı. "Siz tanrılar gerçekten zalimsiniz."

"Başka seçeneğim yoktu," dedi Loki fısıldayarak. "Eğer Aesir'le yaşamaya devam etmek istiyorsam–"

"Anlıyorum. Yani bu *senin* seçimindi," dedi Angrboda adamın ayaklarının dibine tükürerek. "Keşke seni tarif edecek kadar aşağılık sözler sarf edebilseydim."

Loki yaralı dudaklarını birbirine bastırarak gözlerini kaçırdı.

"Yakın zamanda hiçbir şey sarf edemeyeceksin, cadı," dedi Tyr. "Sırf Loki, Herkesin Babası'nın kardeşi olduğu için–"

"Sen onun kardeşi falan *değilsin*," dedi Angrboda hâlâ bakışlarına karşılık vermeyen Loki'ye. "Ve ben de senin karın değilim. Çocuklarımı alıp onların yaslarını tutmam için beni hayatta bırakarak bana kötülük ediyorsun."

"Sessiz olman yararına olur," dedi Loki sessizce. Yalvararak.

"Kaşınıyor," dedi Thor. "Hadi madem, Loki. Tyr'in hançerini al ve yap şunu. O *senin* karın. Ona bir iyilik yap. Acısına son ver."

"*Yeter*," dedi Freya, suratını buruşturarak. "Herkesin Babası'nın ne dediğini unutmayın. Onu rahat bırakın da gidelim. Bir akrabanın karısını öldürmek uğursuzluktur, trolkadın olsun ya da olmasın."

"Dediğin gibi olsun. Zaten sıkıldım," dedi Thor, çantayı omzuna atarak. "Hadi Asgard'a dönelim. Bu canavar çocuk saçmalığı yüzünden mükemmel bir ziyafeti kaçırıyorum. Ayrıca Frey, o kızı *sessiz* tutsan iyi edersin."

Hel yüksek sesle ağladı ve bağırdı, "*Hayır!*"

Angrboda, kızının çığlıklarıyla öfkelenerek bir kez daha bağlarına karşı çırpındı. "Söyle onlara, Loki. Onlara çocuklarının canavar olmadığını söyle. Onlara bu çılgınlığı durdurmalarını ve bebeklerimi bana geri vermelerini söyle."

Loki ona tekrar baktı ama yüzündeki ifade boştu. Tyr ve Thor birbirlerine bundan keyif alır gibi bakarken Freya da kollarını bağlayıp gözlerini devirdi. Frey daha da endişeli görünüyordu, bir yandan Gerd hâlâ hıçkıra hıçkıra ağlıyor, diğer yandan Hel şimdi çığlık atıyordu ve ikisinden de o sorumluydu.

"Kimseye bir zararımız yok," dedi Angrboda, hâlâ Loki'ye hitap ederek. Gözyaşları şimdi amansızca yüzüne süzülmeye başlamıştı ve o kadar güçlü bir şekilde titriyordu ki tanrılar hâlâ cadının kendini kurtarmak için mücadele ettiğini düşünmüş olabilirdi. "Kimseye *asla* zarar vermedik, bunu sen de biliyorsun. Başkalarının işine karışmıyoruz. Söyle onlara. *Lütfen.*"

"Sana söyledim," dedi Loki, "üzgünüm."

"Eğer beni birazcık sevdiysen, yaparsın," diye fısıldadı Angrboda. "Onlara söylersin."

Ama Loki hiçbir şey söylemedi ve bir kez daha ona sırtını döndü.

Thor kıvranan çuvalı sürükleyerek yola koyuldu; ardından annesine son bir kez bakıp gürültüyle viyaklayan Fenrir'i çekiştiren Tyr takip etti onu. Angrboda yeniden mücadele etmeye başladı, "*Hayır, hayır, hayır,*" diye bağırdı ve Gerd artık meydana gelmesine yardım ettiği sahneye bakmaya dayanamayarak Tyr ile Thor'un ardından koştu.

Frey, Hel'i kucağına almakta zorluk çekiyordu – kız, agresif bir şekilde kıvranarak annesine geri dönmeye çalışıyordu.

"Annecim, uslu olacağım, uslu olacağım!" dedi hıçkırıklarının arasından, Angrboda'ya uzanarak. "Bunu yapmalarına izin verme, annecim! Söz veriyorum, bir daha asla yaramaz olmayacağım! Kardeşlerime iyi davranacağım ve *her zaman* akşam yemeğimin hepsini yiyeceğim ve daha fazla konuşacağım, yemin

ederim! Senin söylediğin saatte bile uyuyacağım! Daha uslu olacağım! Söz veriyorum!"

"Bunu yapamayacağım," dedi Frey kasvetli bir ifadeyle ama Hel'i bırakmadı.

"*Gel*, kardeşim," dedi Freya ona seslenerek. "O sadece bir çocuk. Onu omzuna at da olsun bitsin."

Loki onu bir kenara iterek boğuk bir sesle, "*Onu bana ver*," dedi ve kızını kollarına aldı, o da var gücüyle babasına sarıldı. Sonra geri kalan tanrıların arkasından yürüdü ve ardına bakmadı.

Angrboda'nın, babasının omzunun üzerinden çığlık atan kızına son bakışında gördüğü şey o ağlamaklı yeşil gözler oldu.

Angrboda hıçkırıklara boğulmamak için kendini zor tutarken nefesi kesilerek göğsü inip kalkmaya başladı, bir yanı az önce olanlara inanmıyor, bir yanıysa kızı için güçlü olmaya çalışıyordu – ama kızı gitmişti, oğulları da ve aklını oynatmak üzereydi, bu *gerçek olamazdı*.

Fakat debelenirken, Freya'nın bağlarının gevşemeye başladığını hissetti. İçindeki büyünün her bir zerresini toplayarak daha çok mücadele ettikçe kalbi umutla doldu. O çekiştirdikçe ipler bileklerinde acı verici kırmızı kesikler bıraktı –başı o kadar şiddetli zonklamaya başladı ki kafatası patlayacakmış gibi hissetti– burnundan damlayarak üst dudağından aşağı, ağzına süzülen sıcak kanı hissedebiliyordu, dilindeki keskin bakır tadını...

Hel hâlâ çığlık atıyordu. Angrboda da hâlâ çığlık atıyordu – "*Hayır, hayır, hayır*."

Aniden Thor açıklıkta yeniden belirdi. Diğerlerinin yola devam ettiğinden emin olmak için omzunun üzerinden kısaca baktı ve sonra Tyr ile Loki'nin biraz önce gösterdiği aynı rahatsız edici duygu eksikliği ile Angrboda'yı dikkatle inceledi.

Kadın mücadele ettikçe bağlar kaymaya başlamıştı. Thor bunu gördü ve ifadesi sertleşti.

Angrboda, adamın nasıl baktığını fark etmedi, sanki merhamet namına öldürülmesi gereken yaralı bir hayvanmış gibi bakıyordu ona. Kaçmasına *çok az kalmıştı*, neredeyse olmuştu ama sonra Thor ona doğru yürüdü.

"Sen *farklısın*," dedi adam, kadından çok kendiyle konuşurcasına. "Öldürdüğüm diğer dev eşlerinden farklısın, bu yüzden seni öldürmenin yapılacak doğru şey olduğundan emin değilim. Ama babam başka yolu olmadığını söylüyor. Yaşamak için fazla tehlikelisin."

Kadın ona baktı, kocaman gözlerle, yalvararak, haykırarak. "Lütfen, sen–"

Fakat Thor çekicini havaya kaldırdı ve sonra aşağı indirdi, kafasına geçirdiği hızlı bir darbe ile onu susturdu.

Darbeyi yemeden ve Mjollnir şakağıyla ölümcül teması kurmadan hemen önce kadının gördüğü son şey, bir an için tanrının yüzünden geçen kararsızlık duygusu olmuştu.

Çatırt.

Angrboda'nın sesi aniden kesildiğinde, Hel ağlamayı bıraktı ve dehşete kapılmış bir şekilde nefesini tuttu – yüzünde donmuş bir şaşkınlık ifadesiyle Loki bile tereddüt etti. Fenrir, Tyr'in mengene gibi tutuşuna karşı savaşmayı bıraktı ve tiz, acıklı bir şekilde inledi. Jormungundr çuvalda o kadar şiddetli bir şekilde kıvranmaya başladı ki neredeyse kaçıyordu ama Thor son anda atılarak yokluğunda onu zar zor zapt eden Frey'den çuvalı aldı.

"A-Annecim?" diye fısıldadı Hel, annesinin aniden dinen çığlıklarını takip eden uzun sessizliği kırarak. Güçlükle nefes alıyordu, sarf ettiği çaba parmak uçlarını maviye döndürmüştü.

"Sakinleş," diye fısıldadı Loki. "Sakin olmalısın, Hel yoksa hasta olacaksın. Annene hiçbir şey–"

Ama çocuk yerinde durmuyordu.

"Ona ne yaptılar? Ne yaptılar? Annecim!" diye feryat etti Hel tekrar tekrar. Onlar yürürken kızın çığlıkları boş, ölü ormanda yankılandı ve artık Loki bile onu susturamıyordu.

ANGRBODA dizlerinin üzerine çöktü ve yüzüstü düştü.

Artık öldüğü için bağlarının kopmuş olabileceği geldi aklına ama hayır – durum hiç de öyle değildi. Üşüyordu. Çok üşüyordu.

Nefes almıyordu ve hareket edip edemeyeceğini bile bilmiyordu ama altındaki zemini hissedebiliyordu. Yüzüstü yattığı

açıklıktaki toprağı. Başının yan tarafında bir ıslaklık hissetti ama acı yoktu.

Neler oluyor? Ben nasıl–

Sonra anladı. Midesi bulanarak, *anladı.*

"Kalk, Kâhin," diye emredildi, "ve bana ne bildiğini söyle."

Başını kaldırmak için mücadele ederken, parmakları toprağı kavradığı sırada tepesinde dikilen adamı görebilmesine yetecek kadar aralandı dağılmış saçları.

Adamın etrafındaki dünya renksiz, cansızdı –sanki bir sisin içinden görüyordu onu– ve adamın sesi dışında tamamen ve rahatsız edici bir şekilde sessizdi. Kadın hâlâ evinin hemen dışındaydı ama gerçekten orada olamayacağını biliyordu. Demirkoru'nun ağaçları şimdi daha da gri görünüyordu, sanki tüm renkler silinip gitmişti. Yapraklar belli belirsiz kıpırdıyordu. Omzunun üzerinden baktığında, fiziksel bedeni hâlâ oradaydı, ağaca bağlıydı, hareket etmiyordu.

Adam net bir şekilde gördüğü tek şeydi; gün kadar açıktı. Başka bir âlemde, iki omzuna da bir kuzgun tünemişti ve hemen yanında bir çift kurt bulunuyordu. Ama yaratıklar ağaçlar, çimenler ve mağara ile aynı dünyaya aittiler ve adamın kendisi onunla orada olan tek kişiydi. Pek çok ismi vardı ama bir tanesi bile aklına gelmedi.

Burada yalnızca ikisi vardı.

Angrboda dizlerinin üzerinde doğruldu ve bir şekilde ölü beyaz gözleriyle görerek ona boş bir ifadeyle baktı. Adam vücudunun tüm hatlarını gizleyen bir seyahat pelerini takıyordu; boyu olağanüstü olmasa da heybetliydi. Uzun sakalı, uçları kızıla çalan bir gri renkteydi ve uzun sivri şapkasının geniş siperliğinin altından buz mavisi bir göz ona sabitlenmişti.

O anda hatırladı ismi: Odin.

Adam tekrar konuştu. Angrboda onu anlamadı – en azından dediklerini. Fakat içindeki bir şey anladı: Adam sonunda kazanmıştı. Şimdi boşluğun kıyısında, ebedi karanlığa bakıyordu.

Adamın sözleri onu o kıyıdan aşağı itti ve çığlıklar içinde boş-

hâlâ sürükledi. Etrafı kararda –karşısındaki adam bile ortadan kayboldu– ve yerini başka görüntüler aldı. Batıyordu. Düşüyordu.

"Ne görüyorsun?" diye sordu adamın sesi çok uzaklardan ve kadın kendi iradesi dışında konuşmaya başladı – eski kelimeler, kutsal kelimelerdi bunlar.

Ona her şeyi anlattı.

SONRASINDA tekrar Demirkoru'daydı, gevşemiş bağlarının altında hareketsizdi. Burnunun altında ve başının yanında kurumuş kan vardı, saçlarını keçeleştirmişti. Diğer şakağında ilk defasında gafil avlandığı yerde bir kesik bulunuyordu. Bileklerinin etrafında ise iplerden dolayı oluşmuş yanıklar. Fakat acı yoktu. Sadece soğuk vardı.

Hayatta. Hâlâ hayattaydı. Ya da her zaman ne kadar olmuşsa o kadar hayattaydı: Bir bakıma.

Dokuz gün dokuz gece boyunca ağaca bağlı kaldı.

Karanlıkta, şuur ve hiçlik arasında bir yerde dolandı: Boşluğun rahatlatıcı olduğu ve hiçbir şeyin ona zarar veremeyeceği bir yerde dolandı çünkü hiçbir şey düşünmek ya da hissetmek zorunda değildi. Bazen ona seslenen sesleri duyabiliyormuş gibi geliyordu ama çok uzakta ve neredeyse ayırt edilemezlerdi, o da *umursamıyordu* çünkü sadece adını söylüyorlardı ve adı onu ilgilendirmiyordu.

Angrboda tekrar batmadan hemen önce yeterince su yüzüne çıktığında görüler gözlerinin önünden geçiverdi: *Asgard'daki küçük Hel, bacaklarını ve annesinin onun için diktiği kalın çorapları örtecek kadar uzun, kaliteli, yeşil bir elbise giymişti. Bir salonun hemen dışında omuzları düşmüş bir şekilde duruyordu. Gözleri fır dönüyor ve ona bakmadan elinde bir çakıl taşı evirip çevirerek kısa tırnaklarıyla yüzeyini çiziyordu.*

Ellerini meşgul etmek için ne düğümsüz örgü *ne de kurt oyuncağı vardı ve zihni durulmak bilmiyordu.*

Birden binanın köşesinden bir top yuvarlanıverdi, Hel'in nefesi kesildi ve gölgelere kaçtı. Sakalsız genç bir adam topu almak için

koşarak geldi. Hel, çocuğun arkadaşlarının biraz öteden bağırdığını duyabiliyordu. Elinde bir sopa vardı, sarışın ve neşeliydi. Topu almak için eğilip kızı gördüğünde gülümsedi. "Hey! Merhaba."

Hel sadece yutkundu ve küçük omuzları titredi.

Genç adam endişeli bir şekilde kafasını yana eğerek baktı ona. "İyi misin?" Hel sessizdi.

"Burada yeni misin?" diye sordu. "Adın ne? Tanıştığımızı sanmıyorum."

"Hey, hadisene!" diye seslendi diğer gençlerden biri. "Nerede kaldın? Kurdun ağzına mı düştün?" Diğerleri güldü.

Erkek kardeşinden bahsedilmesiyle Hel'in tüyleri diken diken oldu – hele de böyle alaycı bir tonda. Ailesi hakkında kimse *böyle konuşamazdı. Tanrıların bu garip dünyasındaki her şeyden o kadar korkuyor olmasaydı, oraya gidip o aptal çocukların suratına birer yumruk indirirdi. Ama en azından sözleri, ne kadar küçümseyici olursa olsun, Fenrir'in hâlâ burada olduğu anlamına geliyordu.*

Bu, diğer küçük kardeşi için söyleyebileceğinden daha fazlaydı. Jormungundr'a ne yaptıkları hakkında hiçbir fikri yoktu.

"Geliyorum!" diye seslendi genç adam omzunun üzerinden. Topu bir kez havaya fırlattı ve yakaladı, sonra gitmek için döndü.

"Hel," dedi Hel. Çocuk ne demek istediğini sormak için döndüğünde, kız kekeledi, "A-adım. Hel."

"Tanıştığımıza memnun oldum, küçük Hel," dedi göz kamaştırıcı bir gülümsemeyle.

"Hadi, Balder!" dedi arkadaşlarından biri daha ve sonra birkaç kişi adını bağırdı. "Bu turu gece çökmeden önce bitirmek istiyoruz! Senin yüzünden kaybedeceğiz!"

Balder cebinden bir şey çıkardı –altın bir elma– ve Hel'e attı. Kız taşı düşürdü ve şaşkınlıkla elmayı yakaladı, genç ona sırıttı ve "Asgard'a hoşgeldin," dedi.

Tam o sırada kızın babası salonun yan tarafına geldi, "Hel? "İşte buradasın." Gözleri, kızla Balder arasında gidip geldi ve gence çevrilerek kısıldı. "Hadi git. Seninle oynayacak vakti yok."

Buna karşılık Balder'in gözleri de kısıldı ama sadece biraz; babasının kan kardeşi ile tartışmayacak kadar akıllıydı. Bir kez başını salladı, Hel'e ufak bir gülücük daha attı ve arkadaşlarına katılmak için köşeyi döndü.

Hel, önünde diz çöken Loki'ye döndü ve elindeki elmayı öfkeyle sallarken küçük, tiz sesi titriyordu. "Baba! Sohbet ediyorduk."

"Öyle mi? Bana biraz tek taraflı gibi geldi," dedi Loki. Elmayı kızdan alıp bir kenara attı ve kız öfkeli bir ses çıkardığında, "Zaten sana bir yararı dokunmayacak," dedi.

Hel alt dudağını büktü.

Loki hafifçe gülümsedi. "En azından on kış daha seninle erkekler hakkında konuşmak zorunda kalmayı beklemiyordum. Gerçi iki yaşına gelmeden epey gelişmiş bir kelime dağarcığın vardı..." Ancak esprili tonuna rağmen sarsılmış görünüyordu. Neredeyse kızı kadar.

Aesir saatlerdir müzakere ediyordu ve nihayet son kararlarını özel olarak vermek için onu salondan çıkarmıştı. Sadece tanrıların işine geldiğinde onların arasında sayılıyordu – ve bu durumda, işlerine gelmemişti.

Hel, babasının sıkıntısını hissederek ağlamaklı bir şekilde burnunu çekti. Babasını daha önce hiç böyle görmemişti: Çok gergin, kendini kaybetmeye çok yakındı. Elbette, tanrıların önünde kayıtsızlık maskesini indirmemekte başarılıydı. Ama biricik kızının önünde, sonunda o maske parçalanmaya başlamıştı.

"Baba," dedi Hel, "bana ne olacak? Neden kardeşlerimi görmeme izin vermiyorlar? Annem nerde?" Yutkundu ve ağlamaya hazırlanarak, kızarmaya başlayan suratını buruşturdu. "Annemi istiyorum! Ona ne yaptılar?"

"Beni dinle," dedi adam, onu omuzlarından tutup gözlerinin içine bakarak. Bu şekilde yalan söylemek çok daha zordu ama zorundaydı. "Annen iyi. Kardeşlerin iyi. Her şey yoluna girecek."

"Söz mü?"

"Söz. Sadece cesur olmanı istiyorum. Cesur ol ve başını dik tut. Bunu yaptığın sürece, kim olduğunu her zaman hatırlayacaksın. Diğer herkes de öyle."

Hel burnunu çekti. "Kim olduğumu mu?"

"Evet. Kim olduğunu. Bazen sahip olduğun tek şey budur, bu yüzden kimsenin seni olduğun kişiden utanç duymana sebep olmasına asla izin vermemelisin." Loki, kızın çenesının altına iki parmağıyla dokundu ve kaldırdı. "İşte. Tıpkı annene benziyorsun." Sesi son iki kelimeyi söylerken titredi.

Tanrıların önünde, ifadesiz suratı yalnızca ondan beklendiği kadar ele veriyordu duygularını ve yalnızca uygun zamanda başkaları, soyunun kaderine karar verdiğinde birinin haklı olarak duyduğu öfke miktarı. Ama bu onun için farklıydı çünkü hiçbir şey yapamayacağını biliyordu. Öfkesi, asla ama asla görmelerine izin vermeyeceği bir şeyi gizleyen bir gösteriden ibaretti.

Kadın bu görüyü daha fazla kaldıramadı. Fiziksel bedeninde yüzünde ıslak bir şey hissetti ve umutsuzluğa kapıldı çünkü gözyaşları gerçekten hayatta olduğu anlamına geliyordu. Bu, çocuklarının çalınmasından bile öte, ona en büyük adaletsizlik gibi geliyordu: Onu yok etmeyi ve acısına son vermeyi başaramamışlardı.

Öyle çok istedi ki tüm üzüntülerinin bitmesini, tüm gözyaşlarının tükenmesini. Ama cadı o kadar şanslı değildi.

Hel şimdi karanlık bir yerdeydi, yeşil elbisesi yırtılmış ve kirlenmişti, küçük ölü bacakları titriyordu – normalden biraz daha garip hissettiğinden çoraplarını çıkarıp altındaki deriye bakmaktan korkuyordu.

Sekiz bacaklı atın üzerindeki adam onu orada bırakmış ve silueti sisin içinde silinip gitmişti. Kız hiç onun yokluğunu çekmedi. Burada bir başına olsa bile, onunla olmaktansa yalnız olmayı yeğlerdi. Ondan nefret ediyordu. Adamın halkı onu ve kardeşlerini annesinden ayırmış, kendisi de onu babasından ayırmıştı.

Yer ayağının altından kaydı ve kız bağırıp atlayarak panik içinde etrafına bakındı. Uzakta daha fazla sis dışında görünürde hiçbir şey yoktu -geçtikleri köprüler çok uzaktaydı ama belki de ileriye doğru devam ederse uzak, pürüzlü kayalıklara ulaşabilir, belki de geceyi geçirmek için bir mağara bulabilirdi- ama gece miydi ki?

Niflheimda her zaman gece değil miydi? Onu götürdüklerini

söyledikleri yerdi orası, ölmemiş olsa bile. Sadece çok korkmuş küçük bir kız olsa bile. Her ne kadar babası, onun adını haykırmış ve tek gözlü adam onu ellerinden koparıp bağırarak bir şeyler söyleyene kadar elinden geldiğince uzun bir süre kıza tutunmuş, karşılığında o da adama bağırmış ama kız o sırada çığlık attığı için ne söylediklerini anlamamış olsa bile.

Bir şey ayağını kavradığında kız ciyakladı. Bütün bir iskelet kendini yerden çekip çıkarıyordu ve biraz ötesinde daha fazlası vardı. Sis, gölgeli şekillere dönüşmeye başlayarak yaklaştı, kızın etrafında daireler çiziyordu.

Hiçbir çıkış yolu yoktu.

Hel ayağına yapışan şeyi savuşturdu ve ayağa kalktı, tiz bir feryat kopardı. İskelet, gölgeler tarafından hayat bulan topraktan yapılmaydı çünkü Niflheim'da ceset yoktu: Sadece ruhlar vardı. Gölgeli figürlerin geri kalanı yaklaşıyor, karanlık elleri kıza uzanıyordu – zemin fırtınaya tutulmuş bir deniz gibi kıvrılırken ölü şeyler toprağın altında çalkalanıyordu. Diriliyordu.

Ona ulaşmak için diriliyordu. Bitmeyen gecenin canavarları.

Sonra aniden katı iki figür katıldı münakaşaya: Biri yerde kıza doğru ilerliyordu, diğeriyse havada dönüyordu. Kurt Garm'ın ona yaklaşırken salyalar akıtan ağzını gördü, ejderha Nidhogg yere konarken kanatlarından gelen güçlü esintiyi hissetti.

Onu kuşattılar, canavarlar ve ölüler. Ejderhanın burun delikleri genişledi. Kurt hırladı. Gölgeler ona uzandı ve kız gözlerini kapattı, onları kovalamak için ellerini uzatsa da parmakları dumandan figürlerin içinden kayıp geçti, onlarsa sadece gelmeye devam ettiler. Onlarla savaşamıyordu ama hayalet dokunuşlarını hissedebiliyor ve bu da tüylerini ürpertiyordu. Neden o onları hissedebilirken diğerleri onu hissedemiyordu? Hiç adil değildi. Dizleri çözülmeye başladı.

"Benden uzak durun!" diye bağırdı, ellerini hâlâ uzatmış bir şekilde çılgınca dönerek. "Çekilin, çekilin, ÇEKİLİN!"

Onu çevreleyen bir daire şeklinde bir hava patlaması yaşandı ve ölü şeyleri geri püskürttü.

Hel olduğu yerde dikildi, titriyordu. Sonunda gözlerini açtığında, ölülerin hepsi yeniden ayağa kalkmış ancak yakınında küçük bir halkaya çekilmişlerdi. Nidhogg ve Garm bile durmuştu. Şaşkın ve belki de biraz korkmuş görünüyorlardı.

Garm burnunu pençesiyle silip başını indirdi ve Nidhogg'un turuncu gözleri alev alırken burun delikleri tekrar genişledi. İhtiyatlıydı.

Şimdi hepsi *ona karşı ihtiyatlıydı.*

Belki de büyü yapmıştı. Belki bunu yapabilecek kişiler sadece annesi ve altın kolyeli o korkunç kadın değildi – belki Hel de yapabilirdi. Avuçlarına baktı, sonra bakışlarını Niflheim'ın sakinlerine geri çevirdi.

Başını kaldırdı.

ANGRBODA'NIN hatırladığı son şey Odin'e söyledikleriydi. Kehanet. Son.

Tekrar tekrar gördü ve gözlerini kaçıramadı.

Asgard'ın parlayan tanrısı, Odin'in oğlu, Balder, ölümcül bir sivriliğe bilenmiş bir ökseotu dalı tarafından öldürülüyor, kendi kardeşi tarafından kalbinden vuruluyor ve böylece son başlıyor.

Loki, işkenceye mahkûm ediliyor – niçin peki? Kadın göremiyor sebebini.

Yaz görmeden üç kış geçiyor. Midgard'da akrabalık ve sosyal düzen bağları kopmaya başlıyor. Azalan kaynaklar uğruna savaşlar patlak veriyor. Bu vahşi kılıç çağında birçok insan katlediliyor.

Yüksek bir ses yankılanıyor tüm âlemlerde ve kaos güçlerini zapt eden bağlar kopuyor. Loki özgür, oğulları da öyle.

Güneşi ve ayı kovalayan kurtlar sonunda avlarını yakalıyor ve âlemler karanlığa bürünüyor, tüm yıldızlar sönüyor.

Garm, Hel'in kapısında yüksek sesle havlıyor. Zangır zangır titriyor Yggdrasil.

Tanrılar devlere karşı savaşmaya gidiyorlar. Loki ölülerden oluşan bir gemi mürettebatı topluyor. Tanrılar ve devler birbirle-

riyle savaşıyor ve öldürüyor biri diğerini. Midgard Yılanı saldırırken Thor'a, Büyük Kurt atılıyor Odin'in üzerine. Dördü de ölüyor.

Surtr kızgın kılıcıyla güneyden yaklaşıyor ve her şeyi ateşe veriyor.

Yeşil yeni bir dünya doğuyor küllerinden ve ejderha Nidhogg tur atıyor gökyüzünde.

Cadı yüzeyin altına batarken daha fazlasını görmedi.

BÖLÜM II

YAŞAM ve ölüm arasında gidip gelirken zaman akıp geçiyordu. Bir sonsuzluk geçmiş olabilirdi ve farkına bile varmazdı; âlemlerin sonu gelebilirdi ve onun için hiçbir şey ifade etmezdi çünkü artık ne olacağını biliyordu. Hepsini. Bu sefer gözlerini kaçıramamıştı.

Oğullarımın öldüğünü gördüm.

Odin'e her şeyi söylemişti ve artık belki de Angrboda olarak zamanının sona erdiğini – Gullveig iken yaptığı gibi bu rolden de sıyrılacağını düşünüyordu. Peki ya sonra? Gerçek bir ölüm olmasını umuyordu. Zaten fazlasıyla ölüm öngörmüştü. Neden her şeyin çözülmesini izlemek için hayatta kalmalıydı ki?

Ebediyen burada kalacağım.

Artık hiçbir şeyin önemi yoktu. Çocukları olmadan yoktu.

Bu onlara haksızlık. Bunu hak edecek hiçbir şey yapmadılar. Bu şekilde olmamalı.

Zihninin en gerisinde bir yerde bir şey karıncalandı: Küçük ama sivriydi, bir iğne gibi.

Ama belki de olmalı, dedi bir ses, o kadar yumuşaktı ki aklının en derin girintilerinden yankılanıyor gibiydi. Uzun zaman önce unuttuğu bir rüyadan çıkmış gibi acı verici bir şekilde tanıdık geldi. *Asıl soru, sen bu konuda ne yapacaksın?*

Hiçbir şey. Elimden bir şey gelmez. Ben hiç kimseyim. Bir hiçim. Her şeyi elinden alınmış yaşlı, üzgün bir cadıyım sadece. Kocası tarafından ihanete uğramış. Çocuklarından koparılmış. Herkes tarafından terk edilmiş.

Herkes değil, diye cevap verdi ses. *Bunu biliyorsun. Şimdi bile seni geri çağırıyor. Onu duyuyor musun?*

"Angrboda," diye bağırdı farklı bir ses ama sanki onu suyun altından işitiyormuş gibi boğuk geliyordu. "Angrboda, burada mısın? Yoksa sen – hayır. *Hayır!*"

Zihninin arkasındaki iğneleyici his bir çekiştirilme hissine dönüştü – zorla değildi, Odin'in onu bedeninden dışarı sürükleyip zorladığı zamanki çekiştirişi gibi değildi, onu genel anlamda bilince yönlendiren yumuşak bir dokunuştu bu.

"Hayır, hayır, hayır... Lütfen... uyanm..."

Gel hadi, dedi ses ve Angrboda, sonsuz bir denizin karanlığından yüzeydeki bir ışık noktasına sürüklendiğini hissetti. O yükseldikçe ışık daha parlak bir hâl aldı ama onu kimin ya da neyin çektiğini göremiyordu.

Direndi. Burada güvendeydi. Ne olduysa yukarıda olmuştu zaten. Burada, aşağıda, istediği kadar hiçbir şey ve hiç kimse olarak kalabilirdi. *Hiçbir zaman* geri dönmek zorunda değildi.

"Uyan," diye yalvardı bir kadının sesi. Angrboda şimdi daha net duyabiliyordu, kelimelerdeki acıyı duyabiliyordu. "Lütfen, *lütfen* uyan..."

Uyanma zamanı, dedi ses yavaşça, hâlâ onu yukarı doğru yönlendirirken ve ışık daha da güçlü parladı. *Seni bekliyor.*

Çok geçmeden, uzuvlarının canlanışının getirdiği karıncalanmayı hissetti, o korkunç kalp atışını hissetti yeniden, yüzüne düşen saçlarını, burun deliklerinin ve ağzının etrafındaki kurumuş kanı hissetti. Yüzeye çıktığında sessiz ve acı dolu bir şekilde hüngür hüngür ağlamaya başladı ama gözlerini açmadı.

"Yaşıyorsun," dedi kadının sesi, rahatlamış gibi biraz daha fazla çıkarak. Angrboda, nasırlı bir elin çenesini hafifçe kaldırdığını hissetti ve dokunuşla neredeyse teselli buldu. Sesi kişiyle bağdaştırmayı denedi.

Diğer kadının parmakları, saçları Thor'un çekicinin indiği cadının şakağındaki kanlı kraterden yavaşça çekmek için yüzü boyunca gezinerek başının yanına gitti. Yarayı görmesiyle kadının soluğu kesildi ve ardı ardına küfürler dizmeye başladı ve Angrboda'nın beyni aniden sese bir isim verdi: *Skadi.*

Angrboda'nın kolları ve bacakları hareket etmiyordu. Gözlerini sımsıkı yummuştu. Başı ağrıyordu, *zonkluyordu* ve o kadar acıyordu ki bunu hissetmek zorunda kalmamak için hâlâ uykuda olmayı diledi. Bir şeyler mırıldanmaya çalıştı ama Skadi onu susturdu, "Şşş. Konuşma. İplerini kesmem gerekiyor. Freya'nın bu bağları özellikle *sen* onlardan kurtulamayasın diye yaptığını duydum ama bunu deneyen başka biri için geçerli olup olmadığını merak ediyorum."

"Beni burada ölüme terk et," diyebildi sonunda Angrboda. Sesi zar zor bir fısıltı gibi çıkmıştı ve kendi kulaklarına yabancı geliyordu.

Av bıçağını çıkarırken Skadi'nin alaycı bir ses çıkardığını duydu. "Kapa çeneni."

Deri ayakkabıların altında çatırdayan karların sesi, iplerin kopması duyuldu; Skadi'nin bıçağı bu işi gerçekten başarmıştı. Angrboda bağların gevşediğini hissetti ve öne düştü ama Skadi onu yakaladı ve bir çocuk gibi kollarına aldı. Angrboda'nın göz kapakları, Skadi onu eşikten geçirip mağarasına taşırken titreşti ve bir an için açıklığını ve ötesindeki çorak ağaçları gördü: Onun gibi, hepsi bir kar tabakasıyla kaplıydı.

Kendi yatağına yatırıldığını hissetti, ortadaki ocağı yakan Skadi'nin seslerini duydu, sonra giysilerinin kesildiğini hissetti. Angrboda ürkmemişti bile çünkü elbisesi donmuştu ve eridiğinde hâlâ üzerinde duruyor olsa nemin daha da üşümesine sebep olacağını biliyordu. Skadi işini bitirdiğinde ve elbisenin kalıntılarını bir kenara bıraktığında, arkadaşını kürklerle kundaklamaya başladı.

Angrboda'nın elleri ve ayakları hislerini geri kazanmaya, karıncalanmaya devam etti. Ocağın üzerindeki kazana su dökülduğünü duydu ve kısa bir süre sonra şakağının yakınına şefkatle bastırılan sıcak, ıslak bir bez hissetti ama gözlerini açmadı.

"Kafatasını görebiliyorum. Kırılmış olmalı. Nasıl hâlâ hayattasın?" diye mırıldandı Skadi. Kanı istediği gibi temizledikten sonra, elleri titreyerek kafasına bir çeşit lapa sürdü – titreme-

si öfkeden mi yoksa sıkıntıdan mıydı, Angrboda bilmiyordu. Lapa şüphesiz Angrboda'nın kendi stoklarındandı; Skadi, bu kadar uzun süre ticaret yaptığından cadının iksirlerini iyi biliyordu.

Angrboda bir elin, önce saçındaki, ardından kirpiklerindeki buzu hafifçe aldığını hissetti ve sert parmak uçlarının yanağında gezindiğini. Gözlerini hafifçe araladı ve Skadi'yi gördü, yüzünün al al ve rüzgâr yemiş bir hâli vardı, üzerine eğilmişti.

Avcı elini geri çekti ve rahatlama dolu bir gülümseme yerleşti dudaklarının bir köşesine.

"Dokuz Âlem'e tekrar hoşgeldin," dedi. Yatakta Angrboda'nın yanında oturuyordu ama cadının başucundaki tabureye geçti. Angrboda ânında onun sıcaklığını aradı ama hiçbir şey söylemedi; aklında tek bir şey vardı.

Gözlerini tekrar kapattı ve sordu, "Çocuklarıma ne oldu?"

"Bu sorunun cevabını duymadan önce dinlenmelisin," dedi Skadi. "Gücünü biraz toparla. Hayattalar – için rahat olsun. Biraz uyu, ben de akşam yemeği için avlanmaya gideyim. Deponda kurutulmuş et olduğunu biliyorum ama et suyunun bu durumda daha iyi olacağını düşünüyorum."

Angrboda'nın yapmak istediği son şey yemek yemekti. "Zaten bir süredir uyuyorum. Yorgun değilim."

"Ama uyumuyordun, değil mi?" diye sordu Skadi, onu inceleyerek. "Sen... başka bir yerdeydin."

"Değildim. Uyuyordum," diye ısrar etti Angrboda. Fakat yalanı kendi kulaklarına bile zayıf geliyordu ve Skadi'nin ona inanmadığını biliyordu.

"Kimse dokuz gün dokuz gece sadece *uyuyacak* kadar yorulmaz. Senin – senin yaşadıklarını yaşayan biri bile, arkadaşım."

Dokuz gün. O karanlık yerde bu kadar uzun süre kalmasına nasıl izin verebilmişti? Keşke daha erken gelseydi. Keşke bir şeyler *yapabilseydi.*

Angrboda cevap vermediğinde, Skadi elleriyle dizlerinden destek alarak ayağa kalktı.

"Ben avlanmaya gidiyorum o hâlde," dedi nihayetinde, sonra Angrboda'ya sertçe baktı. "Bir yere gideyim deme."

Angrboda sadece ona gözlerini kırpıştırmakla yetindi. Başındaki yara ile yarı donmuş vücudu düşünülünce pek hareket edebilecek gibi değildi, o kadarı kesindi. Mağaradan tek başına çıkmak şöyle dursun, başını bile zar zor kaldırabiliyordu.

"Demek istediğim bu değil, bunu biliyorsun," dedi Skadi belirsizce ve kaftanını giyip kemeriyle önünü örttü. "Uzun sürmez."

Angrboda, Skadi'nin gittiğini duyduğunda gözlerini tavana çevirdi. Aklı, yüzeyin altındayken şahit olduğu bazı görülere gitti tekrar: Asgard'daki Hel'e. Sonra Niflheim'daki Hel'e. Kızının kafa karışıklığına, korkusuna, *gücüne*.

Gözlerini kapattı.

Olayların gerçekliğini mi görüyordum yoksa yas tutan zihnim bana oyun mu oynuyordu?

Skadi, en kötü korkularını çok yakında doğrulayabilecekti.

ANGRBODA gözlerini yeniden açtığında, Skadi dikkatlice başını kucağına kaldırıyor ve dudaklarına bir kâse et suyu tutarak onu içmeye zorluyordu. Angrboda hâlâ aç değildi ama et suyu sıcaktı ve sıcaklık iyi gelmişti.

"Çocuklarıma ne oldu?" diye tekrar sordu içmeyi bitirdiğinde.

Skadi, Angrboda'nın kafasını kucağından kaldırmadan kâseyi yatağın yanındaki tabureye koydu. "O sırada Ullr ile ava çıkmıştım – Thor'un üvey oğlu olur. Dünden önceki güne kadar Midgard'daydık. Ama duyar duymaz, neler olup bittiğini detaylı bir şekilde öğrenmek için Frey'i sıkıştırdım ve bana söylediğinde hemen buraya geldim."

Angrboda başıyla onayladı. Frey, Skadi'nin üvey oğluydu ve tanrılar arasında o gece yaptıklarından rahatsızlık duyan tek kişiydi.

Skadi duraksamıştı. Angrboda ona beklenti içinde baktı ama diğer kadın sadece uzağa baktı ve yumruklarını sıkıp devam etti, "Orada olmalıydım. Seni de çocukları da *kurtarabilirdim*."

"Bundan şüpheliyim," dedi Angrboda uysalca. "Bana sorarsan hiçbir şey onları durduramazdı. Bu tür düşüncelerle kendine eziyet etme."

"Yani beni affediyor musun?" Skadi aniden ona döndü. "Burada olmadığım için?"

"Arkadaşım, ortada affedilecek bir şey yok. Bundan emin olabilirsin. Şimdi, lütfen, lafına devam et."

Skadi gözlerini sildi, soğukkanlılığını yeniden toplamışa benziyordu.

"Çocuklar Odin'in huzuruna getirildi," dedi. "Jormungundr ilk iş olarak denize atıldı ve Frey, oğlunun anbean daha da büyüdüğünü gördüğüne yemin etti. Yani hâlâ yaşıyor."

Angrboda tekrar başını salladı, ifadesizdi. *Biliyorum. Onun zamanı gelmedi... henüz.*

Skadi devam etmeden önce burnundan keskin bir nefes aldı. "Fenrir ile ne yapacaklarından tam olarak emin değiller çünkü o da son dokuz günde büyüdü. Tanrılar onu Asgard'a yakın tutmaya karar verdiler, orada onunla başa çıkamayacak hâle gelene kadar ona göz kulak olabilecekler. Onu besleyen cesur Tyr dışında kimse yanına yaklaşmıyor ve kocan, Fenrir'in onu öldüreceği korkusuyla ona gözükmeye bile cesaret edemiyor. Oğlun babasına karşı zerre sevgi beslemiyor." Başını öne eğdi. "Ona kendim yaklaşmaya çalıştım ama *onlardan* biri olduğumu düşündüğü aşikâr. Gerçekle uzaktan yakından alakası olmasa da Gerd'in yaptığı gibi sana ihanet ettiğimi düşünüyor."

"Peki daha sonra onunla ne yapacaklar, artık orada olmasına dayanamadıkları zaman?" diye sordu Angrboda, bunu da zaten bilmesine rağmen; görüsünde Fenrir'in *bir şeyden* kurtulduğunu görmüştü.

"Kocandan mı bahsediyorsun, oğlundan mı?"

"Oğlumdan," dedi Angrboda. "Kocam falan yok benim."

Skadi irkildi ama sonra yüzünde bir onay ifadesi belirdi, ardından yerini sohbetlerine daha uygun olan ciddi bir ifade aldı. "O zaman ne olacağını kimse bilmiyor."

"Jormungundr denize atıldı ve Fenrir süresiz olarak hapsedildi," diye fısıldadı Angrboda. Bir şey onu rahatsız ediyordu. Ama sonra midesi düğümlendi ve cevabını çoktan bildiği bir soru sordu: "Peki ya Hel?"

Skadi derin bir nefes aldı. "Frey, onu Loki taşıdığı için Asgard'a giderken sessiz olduğunu söyledi. Onu bir saniye bile bırakmamış ve onu rahatlatmaya çalışmak dışında onunla konuşmamış ve onlar çocukları ayırana kadar işe yaramış gibi görünüyormuş. Jormungundr'dan kurtulduktan ve Fenrir'e güvenli bir şekilde ağızlık takıldığından emin olduktan sonra, Hel ile ne yapacaklarına karar vermek zorunda kalmışlar."

Söyleyecekleri için kendini hazırlıyor gibiydi ve Angrboda bekledi.

"Ve sonra bizzat Odin onu Loki'nin kollarından koparmış." Skadi sonunda ona baktı. "Onu Niflheim'a atmışlar, hem de bedeniyle. Anladığım kadarıyla Odin, kendisinin de yarı ölü olmasından yola çıkarak ona ölüler üzerinde yargı yetkisi vermiş."

"Tabii ya," dedi Angrboda, gözleri kapalı bir şekilde. Son parçalar da yerine oturmuştu. Bu onun ahir zaman görüsüydü: Dalgalardan yükselen devasa yılan ve tüm âlemler kaosa sürüklenirken zincirlerini kıran koca kurt. Kızının kulları olan ölülerin gemisi, tanrılara karşı savaşa yelken açıyor...

Ancak şimdi geri kalanını görmüştü. Tamamını, başından sonuna kadar.

Odin ve Thor'un ölümlerini görmüştü. Thor'un Jormungundr ile savaştığını ve Fenrir'in Odin'i bir lokmada yuttuğunu ve her iki oğlunun da öldüğünü görmüştü. Görüntüleri bastırmaya, kafasından çıkarmaya çalışsa da onları unutamadı. Onları *unutmayacaktı.*

Görünüşe göre ne kadar çok cevap alırsam o kadar çok sorum olacak.

"Tabii ya?" diye tekrarladı Skadi, kafası karışmıştı.

Angrboda yalnızca başını salladı ve ayrıntı vermedi. "Bana doğruları söylediğin için teşekkür ederim ve... teşekkür ederim.

Benimle ilgilendiğin için. Ama sakıncası yoksa bir süre yalnız kalmak istiyorum." Zorlukla yutkundu. "Sadece... Zamana ihtiyacım var."

"Anlıyorum. Ama fazla uzaklaşmayacağım. Sen de seni uyandıramayacağım bir yere gitmesen iyi olur," diye uyardı Skadi onu ve Angrboda bandajlı kafasını bir yastığa koyabilsin diye isteksiz bir şekilde ayağa kalktı.

"Gitmem," diye yanıtladı Angrboda.

Skadi bir kez başını sallayıp mağaradan çıkmadan önce bir an tereddüt etti. Angrboda kapının kapandığını duyar duymaz gözlerini kapattı, derin bir nefes aldı ve görüsünü düşündü.

O gece Odin'e bilmek istediği şeyi söylemişti. Ondan önce, Aesir'e çocuklarını rahat bırakması için yalvarmış, onlardan *merhamet dilemişti*; Nornlar, Odin'e ne söylediyse Hel, Fenrir ve Jormungundr onunla kaldığı sürece gerçekleşmeyecekti. Bundan emindi. Sonra, Odin ondan zorla bilgi aldığında –onunla savaşamayacak kadar savunmasız, kederli, *zayıf* olduğu sırada– adam da bunu öğrenmişti.

Öyleyse neden ne olacağını öğrendiği anda çocuklarını ona geri getirmemişti? Odin, cadının öldüğünü düşünse bile neden çocukları Loki'ye, hatta kendi başlarının çaresine bakmaları için vahşi doğaya bırakmamıştı? Korkunç kaderi hakkında bu kadar endişeliyse, nihai savaşta onu ve oğlunu öldürecek olan yaratıkları neden düşman etmişti kendine?

Bunu daha fazla düşünmeden önce, yatakta rahatsızca kıpırdandı ve kürklerin altında sert bir şey hissetti. Nesneyi almak için katmanların arasına uzandı: Hel'in çok sevdiği kurt heykelciğiydi bu, hatları zar zor ayırt ediliyordu, onu evirip çevirerek bir an bırakmayan küçük eller ısırık izlerini aşındırmıştı.

Angrboda oyuncağı bir elinde sımsıkı tutarak göğsüne bastırdı, tüm vücudu sessiz hıçkırıklarla titrerken sonunda dank etti.

Çocukları gitmişti.

Gitmediler, dedi zihninin arkasındaki tanıdık ses, birkaç saat önce şuurunu yerine getirenle aynı sesti. "Onları kaybettim."

dedi Angrboda yüksek bir fısıltıyla. "Oğullarımı serbest bırakırsam, son başlayacak. Görülerim bu konuda çok açıktı ve henüz bana yalan söylemediler."

Peki ya kızın?

"Hel..." Kurt heykelciğini daha sıkı tuttu. *Ölmüş olmalıydım. Ölseydim de onun yanında olabilseydim. Ne büyük haksızlık, onca kez öldüm ve yine de...*

Sonra bir düşünce belirdi aklında. *Belki ona ulaşmak için ölmeme gerek yoktur. Belki de ona ve de oğullarıma kendi yolumla ulaşabilirim.*

Gözlerini kapattı ve derin, sakinleştirici bir nefes aldı. Zihnini boşalttı, kalp atışlarının düzenli gümbürtüsünü dinledi. Bedeninden ayrıldığını hissetmek, batmak, istediği gibi seyahat etmek için bekledi. Tıpkı her zaman yapmış olduğu gibi.

Ama hiçbir şey olmadı.

Gözlerini açtı ve kaşını çattı, kendini sakinleşip tekrar denemeye zorladı. Ama bu sefer, hiçbir şey yerine, daha kötü bir şey oldu: Gullveig iken onu yakan alevler gibi, vücudunun her noktasında hissettiği yakıcı bir acı, titremesine ve kafasının karışmasına neden oldu.

Son bir kez denedi ve vücudunu terk etmeye başlar başlamaz, o geceye dair her şeyi tekrar hatırladı, Odin'in, ruhuna mengene gibi yapışarak onu fiziksel formundan çekip çıkarışını ve onu suyun altında tutuyormuş gibi karanlık yere bastırışını, istediğini alıp onunla dilediğini yapmasını hatırladı.

Midesi kalktı, gözü karardı ve bedenine geri döndü. Sonra olan bitenin farkına varmasıyla midesi bulandı.

Kadın –bir şekilde, kendi eksikliklerinden ya da o gece adamın ona yaptığı bir büyüden dolayı– *seid* yapma yeteneğini kaybetmişti.

Öngörü yeteneğim yoksa yine de kâhin sayılır mıyım?

Çocuklarım gittiyse yine de bir anne miyim?

Benden her şeyi aldı.

Hem o hem de Loki.

Düşünceleri tekrar Loki'ye kaydı ve öfkeyle dolup taştı. *Keşke daha en başında yüreğimi bana hiç geri vermeseydi. Görülerimde acı çektiğini gördüğüm gibi acı çekmeyi hak ediyor. Bana yaptıklarından sonra her zerresini hak ediyor.*

Ama Angrboda uykuya daldığında, bu görüntüyü bıraktı, zihninin girintilerinde kaybolup gitmesine izin verdi: bağlanma, yılan, kâse, *acı*. Artık buna ihtiyacı yoktu. Geceleri bunu merak ederek kendini uykudan mahrum bırakmasına daha fazla gerek yoktu çünkü şimdi neden artık onu ilgilendirmediğini, neden onu başından beri hiç ilgilendirmemiş olduğunu anlıyordu.

İşkencen sırasında yanında olmamamın bir nedeni var.

Ve bu neden de sensin.

RÜYA görmek ile uyanmak arasında bir yerde, ses onunla tekrar konuştu.

Odin'in rünler hakkındaki bilgisini nasıl kazandığını hatırlıyor musun? diye sordu. *Dokuz gün dokuz gece Yggdrasil'de asılı kaldı. Kendisini kendisine kurban etti.*

Angrboda anlamadı.

Sen de bir kurbandın. Ağacına *bağlıyken ne öğrendin, Yaşlı Cadı? Daha önce sahip olmadığın neyi getirdin beraberinde?*

Ne getirdim sahi, diye düşündü Angrboda somurtkanca. *Umutsuzluk mu? Çaresizlik mi?*

Hayır, dedi ses. *Beni.*

İyi de sen kimsin? Ve bana "Yaşlı Cadı" dediğinde neden bu kadar tanıdık geldi?

Ses yanıt vermedi.

Sonra uyandı, hâlsizdi ve aklı karışmıştı. Bir süre orada yatıp düşünceleriyle boğuşmaya çalıştı. Ama parçalar sisli zihninde bir araya gelmeye başlamıştı ve aldığı her nefeste resim daha da netleşiyordu.

Odin, gerçekleşmesini önlemek için kehaneti öğrenmeye çalışmıyor – başta böyle düşünmüştüm ama yanılmışım. Bunu önleyemez. *Kaçınılmaz olduğunu biliyor. Ama o zaman neden kendi*

ölümünün, soyunun ölümünün tüm detaylarını bilmek istesin ki? Herkes bilmemekten daha mutlu olmaz mıydı? Biri gerçekten bu kadar gaddar olabilir mi?

Hayır. Bilginin peşinde çünkü her şeyi bir şekilde altüst etmeyi veya kendi amaçlarına ulaşmak için bir tür açık bulmayı planlıyorsa, mümkün olduğunca çok şey bilmesi gerekiyor.

Demek ki ben de aynısını yapabilirim.

Ama asıl soru *nasıl* idi.

Angrboda'nın bir cevabı yoktu ama olabilecek birini tanıyordu; sadece onu bulmak zorundaydı, rüyalarında onunla konuşan bu kişiyi – elbette ilk önce kim olduğunu öğrendikten sonra.

Yaşlı Cadı. İsim, zihninde dönüp duruyordu. Angrboda olarak Demirkoru'ya ilk geldiği zamanı ve taştan temelleri mağarasından birkaç patika uzakta bulmasını getirdi aklına. *Belki de orası başlamak için iyi bir yer olur.* Oradan hiçbir şey çıkmasa bile belki de en azından onu doğru yöne yönlendirecek bir ipucu bulabilirdi.

Eğer bu da hiçbir şey ifade etmezse, o zaman daha arayacak Dokuz Âlem vardı.

Sanırım başlasam iyi olacak.

Hâlâ Hel'in kurt heykelciğini elinde tutan Angrboda, Skadi tarafından çok dikkatli bir şekilde sarıldığı battaniye ve kürk katmanlarından sıyrıldı –ocağın ateşinden gelen sıcaklığa rağmen soğuk hava çıplak cildine çarptığı gibi titredi– ve büyük bir çaba sarf ederek doğruldu. Bacaklarını döşeğin yan tarafına sürükledi ve ayağa kalktı, sonra elbise sandığına doğru ilerlemek için masaya yaslandı.

Yedek keten elbisesini bulduktan sonra, olabildiğince dikkatli bir şekilde giydi, sonra üstüne yünlü bir elbise geçirdi. Giydiği elbisenin yanı sıra altındaki keten içlik, Skadi tarafından başındaki yarayı sarmak için kesilmişti; yanına bir iğne ve iplik almayı hatırladığı sürece yolculuğunda onarabileceğinden emin bir şekilde yavaşça yere eğilerek onları aldı.

Angrboda sırt sepetine erzak yığarken, Skadi iki ölü tavşanı

bacaklarından tutarak mağaraya girdi ve kadın bir an durup kapıyı arkasından kapattıktan sonra gözlerini ona dikti.

"Sen," dedi Skadi, "*ne* yapıyorsun?"

"Gidiyorum," dedi Angrboda.

"*Nereye*?"

Angrboda başını salladı, etrafına taze bir bandaj sarılıydı. "Söylesem inanmazsın."

Skadi ölü tavşanları masaya bıraktı ve kollarını bağladı, duruşunu dikleştirdi –hiç de kısa bir kadın olmayan Angrboda, onun omuzlarına geliyordu– ve etkili bir şekilde kapının önünü kesti.

"Dene bakalım," dedi kadın.

Angrboda iç çekerek yorgun bir şekilde sandalyesine oturana kadar orada durup birbirlerine baktılar. Nasıl açıklayacağını düşünürken, çok uzun zaman önce sandalyenin kollarına oyduğu sarmallardan birinde parmağını gezdirdi ve gözlerini Skadi'ninkilerden kaçırdı. Avcı ise gözleriyle cadının parmağını takip ederek, masadaki banklardan birine oturup arkasına yaslandı.

"Bunun... gittiğin yerle bir ilgisi var mı? O dokuz gün boyunca bulunduğun yerle?" Skadi, Angrboda bir şey söylemediğinde bundan cesaret aldı. Dirseklerini dizlerinin üzerine yaslamak için öne eğildi, ellerini birbirine kenetledi. "*Seid* ile mi bir ilgisi var? Bu tür bir büyüyü nasıl bildiğini hiç açıklamadın ve ben de konusu açıldığında seni sıkıştırmak istemedim."

"Nasıl bildiğimi bilmiyorum," dedi Angrboda, sonunda kadının gözlerine bakarak. "Buraya Demirkoru'ya gelmeden öncesine dair pek bir şey hatırlamıyorum. Asgard'dan kaçmadan önce bana yaptıkları dışında neredeyse hiçbir şey hatırlamıyorum ve ondan öncesi ise hiç yok."

Skadi doğruldu. "Asgard'da mıydın? Ne zaman?"

"Çok uzun zaman önce." Angrboda o zamanları tekrar düşünmesiyle ürperdi. "Oraya –bir yerden– gittim ve yolda da Vanaheim'a uğradım. Onlara *seid*'i öğrettim. Freya, Vanir'in arasında gerçekten anlayan tek kişiydi ve Aesir'den de sadece Odin çözmüştü. Ama sanırım bu bir savaş başlatmak için yeterliydi–"

"*Malum* savaşı mı?" Skadi gözlerini cadıya dikti. "Sen... *sen* Gullveig mısın? Daha önce bahsedildiğini duymuştum ve o kadar uzun zaman önceydi ki hakkında pek bir şey bilinmiyor – çoğu kişi onun Freya olduğunu ya da *eskiden* Freya olduğunu düşünüyor. İsim yüzünden, anlarsın ya? *Seid*'i bilen ve altına aç bir tanrıça açıklamaya tam uyuyor."

"Güzel – bırak öyle düşünsünler. Tanrılarla hiçbir alakam olsun istemiyorum," dedi Angrboda kararlı bir şekilde. "Kalbimi bıçakladılar ve ardından beni üç kez daha öldürmeye çalıştılar."

"O zaman nasıl hayatta kaldın?"

Angrboda bunu hep merak etmişti ve şimdi birisi ona bu soruyu doğrudan sorduğunda en ufak bir fikri dahi olmadığını itiraf etmek zorundaydı. "Ben – ben bilmiyorum."

"Ve bu seni rahatsız etmiyor mu? Yalnızca kalbinden bıçaklandıktan sonra değil, aynı zamanda üç kez yakıldıktan sonra hayata döndüğün gerçeği?"

Cadı, sandalyesinde huzursuzca kıpırdandı. "S-sanırım hayır."

Skadi incinmiş görünüyordu. "Neden bana bunları daha önce söylemedin?"

"Çünkü bir daha asla konusunun açılmayacağını umuyordum," dedi Angrboda. "Odin ve Freya'yla olan ilişkim ve Gullveig iken yargılanmam hatırladığım tek şey. Bundan öncesini hatırlamıyorum ya da neden en başta tanrıların âlemlerine seyahat ettiğimi. Bir de şu kehanet meselesi var–"

Skadi kaşlarını çattı. "Ne kehaneti? Sigyn'e nehir kenarında gösterdiğin mi yoksa başka bir tane mi?"

Angrboda sandalyesinde çöktü. "O gece Sigyn'e gösterdiğim şey çok daha büyük bir bulmacanın bir parçasıydı. Her şey bir gece ben Hel'e hamileyken başladı, o ölüyordu – ruhunu âlemlerin ötesinden geri çağırdım ve işte o da beni böyle buldu. Bunu hissetti."

Skadi'nin kaşları şaşkınlıkla yukarı kalktı fakat tek söylediği, "Kim?" oldu.

"Odin. Uykumda bana musallat olmaya başladı. Âlemlerin nasıl sona ereceği hakkında bir rüya gördüm ama tamamını görmedim. Loki pek aldırış etmedi ama–"

"Bana söylemeliydin," dedi Skadi öfkeyle. "*Ben* yabana atmazdım."

"Üzgünüm," dedi Angrboda ve bunda samimiydi. Odin'in onu, diğer tüm kehanetleri sonlandıracak o kehanete erişmeye nasıl zorladığını anlatmaya devam etti. Başta nasıl direndiğini açıkladı –oğullarının bir şekilde dahil olduğunu bilecek kadar nasıl gördüğünü ancak her şeyin nasıl biteceğini görmediğini– ta ki Thor'un onu öldürdüğü ve Odin'in onu görmeye *zorladığı* geceye kadar. Onu *anlatmaya* zorladığı geceye.

Yine de Loki'nin işkence meselesini kendine sakladı. Artık onun için önemli değildi ve onun adını geçirmek arkadaşının ruh hâlini iyileştirmeyecekti.

Skadi, cadının sözlerinin ciddiyetini düşündü. "Yani nasıl öleceklerini biliyor musun? Sigyn'in oğullarının, Fenrir ve Jormungundr'un? Ve – ve tanrıların?"

Angrboda başıyla onayladı.

"Ya benim?" diye sordu Skadi uzun bir süre sonra usulca. "Nasıl olduğunu gördün mü?"

Angrboda, *görmüş* olsa bile asla söylemeyeceğini söylemek için ağzını açtı – ama sonra *görmediğini* fark etti. Görüsünde arkadaşına dair herhangi bir iz için zihnini taradı ve hiçbir şey bulamadı.

"Ben... bilmiyorum," dedi sonunda.

Skadi besbelli ona inanmadı ama bu konuda umursamaz olmaya çalıştı. "Pekâlâ. Zaten gerçekten bilmek istemiyordum."

"Hayır, gerçekten bilmiyorum," dedi Angrboda, sandalyesinde o kadar çabuk doğruldu ki kafasının *zonk zonk* attığını hissetti. Arkasına yaslanarak yüzünü buruşturdu, sonra soluklanmak için biraz bekledi. "Öldüğünü görmedim. Ve eğer görmediysem, bunun olacağından emin olamam, değil mi?"

"Yani, belli olmaz," diye başladı Skadi, "ama–"

"Belki de *her şeyi* görmedim," dedi Angrboda. "Belki de gördüğüm yalnızca değiştirilemez olanlardı. Odin bu yüzden neyi değiştiremeyeceğini bilmek istemişti – böylece neyi *değiştirebileceğini* bulacaktı. Bir açık bulmanın kilit noktası da bu, değil mi?"

Skadi ağzını açtı. Geri kapadı. Omuz silkti.

"Yani, odaklanmam gereken şey, bildiklerimden ziyade bilmediklerim," diye tamamladı cümlesini Angrboda hızlı bir şekilde konuşup daha da hızlı düşünerek. *Cevaptan çok soruydu bunlar.* "Nasıl öldüğünü bilmiyorum; Hel'in de nasıl–"

Duraksadı. *Hel. Onu hiç görmedim. Loki'nin bir gemiye ölü ruhlardan oluşan bir mürettebat topladığını gördüm ama gemide yeni hükümdarlarını görmedim. Demek ki o nihai savaşta bile olmayabilir. Demek ki...*

Demek ki onun için hâlâ umut var. Onu kurtarabilirim... bir şekilde.

"Angrboda?" diye sordu Skadi çünkü cadının gözleri bu düşünceyle faltaşı gibi açılmıştı. "Düşüncelerini yüksek sesle bitirmek ister misin, böylece Ymir aşkına neler olup bitiyorsa bir parçası olabilirim?"

Angrboda, ayağa kalkmaya çalışırken dengesini bulabilmek için sandalyesinin koluna yaslandı. "Cevaplara ihtiyacım var. Ve onları bulmak için, tekrar *seid* yapabilmem, Hel –ve oğullarımla– iletişim kurabilmem gerekiyor ve sonrasında belki tüm bunları birlikte çözebiliriz."

"Artık *seid* yapamıyor musun?" diye sordu Skadi kaşlarını çatarak.

"Ben..." Angrboda dilini ısırdı. "Dün gece denedim ama yapamadım. Bir şey beni durduruyor – ya da belki de bilinçaltında ben kendimi durduruyorum, korkudan. Bilmiyorum. *Seid* benim bir parçam ama şu anda kendimi savunmasız hissettiriyor. Sanki aklım olanları bloke etmeye çalışıyor ve bunu yaparken de bedenimi terk ederek seyahat etme yeteneğimi bloke ediyor gibi."

Skadi düşünceli görünüyordu. "Peki nereden başlıyoruz? Bü-

yünü yeniden uyandırmak, oğullarınla temas kurmak, bu kehaneti altüst ederek Hel'i kurtarmaktan falan?

"*Biz* hiçbir yerden başlamıyoruz," dedi Angrboda. Sonunda ayağa kalktı ama tereddüt etti ve Skadi öne doğru fırlayıp onu dengelemek için uzandığında, cadı onu durdurmak için elini kaldırdı. "Yalnız gitmeliyim."

Skadi kolunu indirdi. "Neden?"

"Bu kendi başıma yapmam gereken bir şey," dedi Angrboda. O sesi, karanlık yerinden çıkmasına ve hayata geri dönmesine rehberlik eden o varlığı düşündü: "*Daha önce sahip olmadığın neyi getirdin beraberinde? Beni.*"

Yanıklarımdan nasıl *kurtuldum? Thor da beni öldürdükten sonra neden hâlâ hayattayım?*

Sahiden, kimim ben?

Skadi hiçbir şey söylemedi ama yüzü öfkeyle kızarmıştı ve tartışmak istiyormuş da konuşamayacak kadar öfkeliymiş gibi duruyordu.

Angrboda kendini hazırladı. Skadi şimdiye kadar her şeyi normal karşılamış olsa da bir şey Angrboda'nın yabancının varlığını kendine saklamak istemesine neden oldu. Bu, başka bir kişiye açıklayabileceğinden çok daha özeldi ve tüm bu arayışın aptalca olduğunu hissederek kendini geri çektiği takdirde ilerlemeyi başaramayacağını biliyordu. Bir hayaletin peşinde olduğunu hissederek – ya da daha kötüsü, bir halüsinasyonun.

Bu kişi her kimse, belki de neden ölemediğimi biliyordur çünkü Gullveig olmadan önce kim olduğumu biliyor. Ve belki de bu, seid*'imi nasıl geri alabileceğimi, oğullarıma nasıl ulaşabileceğimi ve kızımı nasıl kurtarabileceğimi bulmanın anahtarıdır.*

"Ayrıca," dedi Angrboda, "bir süredir yalnız kalmadım. Ve senin hâlâ gitmen gereken bir Asgard ve bir tanrıça olarak görevlerin var, değil mi?"

Skadi'nin bakışları kararadı. "Seni o ağaca bağlı bulduğum anda tanrılar benim için öldü."

"Ama onlar bunu bilmiyor ve onların arasında sayılıyorsun.

Hatta Midgard'dakiler tarafından tapılıyorsun. Yalvarırım, bunu benim için bir kenara atma."

"Bir daha asla Asgard'a geri dönmeyeceğim," dedi Skadi hiddetle, öne eğilerek cadının omuzlarını sıkıca kavrarken. "Tanrılar Muspell'in alevlerinde çığlık atarak can verse, gözümü bile kırpmam, yeter ki senin yanında kalabileyim. Bu görevden vazgeçmeyeceksin biliyorum – ben de senden böyle bir şey istemeyeceğim. Ama öncesinde benimle dağlara gelebilirsin. Salonumda bir süre iyileşip plan yapmaya zaman ayırabilirsin. Seninle ilgilenirim, sonra yola koyulup ne yapmak istiyorsan onu yapabiliriz. Âlemler yarın sona ermeyecek, değil mi?"

"Hayır – güven bana, birçok işaret olacak," dedi cadı karanlık bir ifadeyle görüsünü hatırlayarak. *Odin'in oğlu Balder'in kendi kardeşi tarafından öldürüldüğünü gördüm, Loki'nin bağlandığını gördüm, aralıksız geçen üç kış gördüm ve sonra sonsuz bir gece gördüm... mesela.*

"O zaman kaybedecek ne var?" diye sordu Skadi.

Angrboda bir an için kararsız kaldı. O geleceğin önüne serildiğini gördü: Skadi'nin tanrılığını terk ettiğini, ikisinin dağlarda ya da mağarasında birlikte yaşadığını, birbirlerine huzur verdiklerini, soğuk ve karanlık kış günlerinde birbirlerini ısıttıklarını.

Fena bir hayat olmazdı. Sonuçta, Skadi ona gerçek anlamda huzur veren tek kişiydi. İkisinin yol arkadaşlığı düşüncesi parlak bir geleceğe benziyordu.

Ve belki de daha fazlası, diye düşündü Angrboda yutkunarak çünkü bu düşünce midesinin derinliklerine heyecan dolu bir sızı göndermişti. Cezbediciydi. Hem de çok cezbediciydi. Yaşadığı bunca şeyden sonra, böyle bir mutluluk fırsatını hak etmiyor muydu – sadece kısa bir süre için, arayışı başlamadan önce?

"Yapamam," dedi Angrboda usulca.

"Üzgünüm." Skadi ellerini cadının omuzlarından çekti ve incinmiş bir şekilde geri adım attı. Bakışlarını botlarına indirdi. "Haddimi aştım."

"Hayır. Beni yanlış anladın," dedi Angrboda. "İstemediğim-

den değil. Sadece – seninle salonuna gidersem bir daha oradan ayrılmayacağımdan korkuyorum."

Ve yapmam gereken çok şey var.

Skadi birden kafasını kaldırdı ve sorgularcasına cadının gözlerinin içine baktı. Angrboda'nın ifadesi hiçbir şeyi ele vermedi; ne de olsa ne kadar süre gideceğini bilmiyordu ve istediği son şey onun Loki'yi hep beklemiş olduğu gibi Skadi'nin de onun yollarını gözlemesiydi.

Skadi doğruldu ve bakışlarını çevirdi. "Görünüşe bakılırsa, seni durduramayacağım. Ne zaman yola çıkacaksın?"

"Mümkün olan en kısa sürede," dedi Angrboda, yarı hazırlanmış sepetine işaret ederek.

"Yürüyerek mi seyahat etmeyi düşünüyorsun?"

Cadı başıyla onayladı.

"Ne yiyeceksin?"

"Arayıp bulacağım. Belki bir yerleşkeye rastlarsam biraz yiyecek karşılığında hizmetlerimi takas ederim." Çalışma masasına baktı –Skadi çok uzun zaman önce onun için yapmıştı– toprak kaplar ve her büyüklükte şişeler, sepetler, testiler ve ketene sarılı eşyalarla doluydu ve daha sonra mağaranın tavanına asılı ahşap raftan sarkan kuru otlara baktı. "Sepetime elimden geldiğince çok şey koyacağım, kalanları da arayıp bulurum herhalde."

"Bu işe yaramaz." Skadi başını iki yana salladı ve ağzında tıpa olan daha küçük kaplardan birine uzandı. "İnsanlar bu seramiği tanıyacak – çok kez kullandık. Ürünlerine güvenilirlik kazandıracaktır."

"Yine de taşımam için fazla ağır. Bence–"

"Gelmeme izin vermiyorsan, en azından senin için bir şey yapmama izin ver," dedi Skadi sinirle. Sonra bir nefes aldı ve daha sakin bir tonla ekledi, "Yatağa geri dön ve dinlen. Yarına kadar bir yere ayrılma, o zamana kadar tüm bunları taşımanı kolaylaştıracak bir yol bulmuş olacağım. Lütfen. Hatırım için bu kadarını yap bari."

Angrboda kabul etti.

***

ANGRBODA, ertesi sabah kapıyı açıp da rahatça çekebilmesi için yeni yapılmış bir yük arabası bulduğunda sırt sepetini yeniden düzenliyordu. Çıplak kış bahçesinin yanına bırakılmıştı ve yeni monte edilmiş ahşabı mühürlemek için kullanılan keten tohumu yağı kokuyordu.

"Skadi?" diye seslendi açıklığa doğru ancak yanıt gelmedi.

Sepeti dikkatlice yanına indirdi ve etrafa bakınmak için dışarı çıktı. Ama tek gördüğü Skadi'nin belli belirsiz ayak izleri ve vagonun tekerlek izleriydi.

Ondan başka bir iz yoktu. Angrboda kalbinin derinliklerinde arkadaşının gittiğini biliyordu ve bu onu hem üzdü hem de rahatlattı – bu vedayı dört gözle beklediği söylenemezdi ve bir parçası, vagonun Skadi'nin veda etme şekli olduğunu biliyordu.

Angrboda içeri geri döndü ve yolculukta kırılmalarını önlemek için seramiklerin etrafına ham yün tıkıştırarak sepetine iki kutu koydu.

Salladığında, toprak kaplardan biri şıngırdadı. İçinde Loki'nin ona verdiği parlak kehribar boncukları buldu ve kaşlarını çattı; onlara ne olduğunu hiç düşünmemişti çünkü onları geleceği öngören rüyalarının başladığı gece hediye etmişti – belki de o ya da Hel daha sonra onu şaşırtmak için boncukları oraya saklamıştı. Loki'nin düşüncesi, boncukları ateşe atmak istemesine neden oldu ama çoktan söndürmüştü, bunun yerine onları boynuna bağladı ve başlığının altına sıkıştırdı. Gerekirse takas etmek için değerli bir eşya olacaklardı.

Vagon dolduğunda, Angrboda mağarasının içine son bir kez baktı. İlk bulduğu zamanki kadar ıssız bir yer değildi ama artık bir yuva da değildi. Ayrıldıktan sonra koruma büyüsünün ne kadar dayanacağını merak etti ve buradaki şeylerin ne kadar süre dokunulmadan kalacağını, sonra bunun önemli olmadığını fark etti. Arkasında değerli bir şey bırakmıyordu.

Angrboda derin bir nefes aldı ve kapıyı kapattı.

Sonra düştü yollara.

***

İLK olarak, taştan temellere doğru yol aldı. Onlara rastlamasının üzerinden çok uzun zaman geçmiş gibiydi ama bir şekilde geri dönüş yolunu biliyordu, bu da bu noktanın önceki yaşamında önemli bir yere sahip olduğundan daha da emin olmasını sağladı.

Fakat başı zonklamaya başladığında mağarasını daha yeni terk etmişti ve başı öyle bir dönüyordu ki yalpalayamadan yürüyemedi, o da vagonu ardından çekerken kendini dengede tutmak adına bir baston olarak kullanmak için düşmüş bir dal arandı.

Hedefine yaklaştıkça sanki Demirkoru daha da sessizliğe gömülüyordu, tıpkı en son orada olduğu zamanki gibi. Açıklığa ulaştığında, hava bile bölgeyi muhafaza etmeye çalışıyormuşçasına durgunlaşmıştı.

Angrboda vagonunun kolunu bıraktı ve en yakın ağaca yaslandı. *Şimdi ne olacaktı?* Buraya ilk yaklaştığı zamanı hatırladı. Rüzgârda sesler duyduğunu, onu takip eden bir varlık hissettiğini, arkasından geldiğini ve "Yaşlı Cadı" kelimelerini fısıldadığını sandığını hatırladı.

Gözlerini kapattı ve hatırlamaya çalıştı fakat bir yere kadar gidebildi anılarında – onun tüm sorunu da buydu. Ama belki de *hatırlayabildiğinin* bir faydası dokunabilirdi.

"*Burada güneşi ve ayı kovalayan kurtları doğuran ve hâlâ birçoğunu yetiştiren bir cadı yaşarmış,*" demişti Loki'ye nehirde tanıştıkları gün. Başka bir şey hatırlamadığı hâlde bunu nasıl bilebilmişti?

"*Evet,*" diye cevaplamıştı adam çünkü hikâyeleri o da dinlemişti, bu yüzden kadın neyi hatırlayıp hatırlamadığı üzerine çok fazla düşünmemişti. "*Kadim Kişi ve kurt çocukları.*"

Sonra Skadi'nin sözleri geldi aklına, Angrboda'nın hayatına tek bir başıboş okla girdiği gün şöyle demişti Avcı ona: "*Kurt ırkını doğuran cadının hâlâ buralarda bir yerde olduğunu söylüyorlar. Kendisi ormanın kadim dişi devlerinden biri – sözde hepsi uzun zaman önce Demirkoru'da yaşarmış.*"

Angrboda sırtını ağaca vererek oturma pozisyonuna geçti ve ellerine baktı.

"Ben onlardan biri miyim?" diye dillendirdi merakını. "Yoksa onların... anneleri miydim?"

Açıklıktan yanıt gelmedi.

Ellerini kucağına indirdi ve bir iç çekti. Ağrıyan başını ağaca yasladı ve yukarıdaki bükülmüş gri dalların çorak, kadim taçlarına baktı, sonra gözlerini kapattı. "Ne bekliyordum ki – cevabın öylece gökten düşmesini mi?"

Bir gözünü açtı ve tam da bunu bekliyormuş gibi yukarı baktı. Elbette düşmeyeceğini biliyordu ama hiçbir şey olmadığında yine de hayal kırıklığına uğramıştı.

Bir kez daha iç çekerek, öyle pek aç olmasa bile sırt sepetinden bir parça kurutulmuş et çıkardı. Gece çökmeye başlamıştı. Küçük bir ateş yaktı ve daha büyük âlemlere yol almadan önce mağarasına geri dönüp bu gece orada mı kalmalı diye düşündü.

Peki ya nereye gidecekti? Kasvetli bir şekilde kurutulmuş etini çiğnedi. Burada bir ipucu olacağından çok emindi oysa – onu doğru yöne yönlendirecek bir şeyin olacağından.

Her şeyi –sesleri, "Yaşlı Cadı'yı", varlığın kendisini– gerçekten de kafasında kurduğuna inanmaya başladığı sırada bir rüzgâr esti. Ağaç dalları kaybolmakta olan ışıkta kadının üzerinde sallanmaya başladı. Kurutulmuş etini bitirmişti ve tam ateşini söndürüp mağarasına geri dönecekti ki küçük kızı gördü.

İlk başta, kızın Hel olduğunu düşündü ve kalbi göğsünden fırlayacak gibi oldu. Ama hayır – kız biraz daha büyüktü, bakır kırmızısı saçları ve gri gözleri vardı ve Angrboda'nın orada oturmuş onu izlediğini fark etmişe benzemiyordu. Ağaç sınırını çevreleyen bitkilere dikkatle bakarak açıklığın etrafında dönüyordu.

Angrboda dikkat kesildi. "Merhaba?"

Kız onu görmezden geldi. Kabaca dikilmiş yünden bir kıyafet giyiyordu ve omuzlarında, yuvarlağımsı bir broşla tutturulmuş, kürke benzeyen bir pelerin vardı. Tüyler ve küçük hayvan kemikleri kondurulmuştu saçlarının arasına ve bakışları karar-

lıydı. Cadı hiç onun gibi giyinmiş birini gördüğünü hatırlamıyordu.

Angrboda aniden ayaklanmaya çalıştı ve sendeledi, başı zonkluyordu, o da bunun yerine kıza dört ayak üzerinde yaklaştı; avuç içleri ve dizleri, karla kaplı çalılığa karşı yüksek sesle çatırdıyordu. Çocuk kafasını kaldırıp bakmadı.

"Söğüt bulmak için bundan daha ileri gitmelisin, tatlım," diye seslendi bir kadının sesi, eğleniyor gibiydi. Angrboda, kadının nerede olduğunu anlamaya çalışırken çılgınca etrafına baktı – sesi gaipten geliyor gibiydi.

"Sen de kimsin?" diye fısıldadı Angrboda ama ilerledikçe rahatsız edici bir şey fark etti: Ateş ışığında, küçük kız artık net görünmüyordu, bir hayalet gördüğünü fark etmesiyle cadı aniden arkasına yaslandı ve öylece bakakaldı. Kız bu yüzden ona aldırmıyordu. Angrboda, uzun zaman önce yaşanıp gitmiş bir şeye tanık oluyordu.

"Nehre daha yakın olacak," diye devam etti kadının bedensiz sesi. "Ve elini çabuk tut – Yaşlı Cadı sana şifa merhemini nasıl yapacağını gösterecek. Onu bekletme."

"Evet, evet." Küçük kız iç çekti ve Angrboda'dan uzaklaşmaya başladı. Küçük deri ayakkabıları karda ayak izi bırakmadı.

"Bekle," dedi Angrboda arkasından zayıf bir şekilde, cevap alamayacağından emin olarak.

Fakat şaşkınlıktan küçük dilini yutmasına sebep olacak bir şekilde, çocuk durup omzunun üzerinden baktı, taş grisi gözleri Angrboda'nın mavi-yeşil gözlerini delip geçti.

"Hâlâ anlamadın mı?" diye sordu kız ona.

"Anlamaya başlıyorum," diye cevapladı Angrboda, bu tam olarak doğru olmasa da. "Ama buradan nereye gideceğim?"

Kız ona haylaz haylaz gülümsedi. "Sen beni nerede bulacağını her zaman bilirsin, Yaşlı Cadı."

Angrboda o zaman gördüğü şeyin zihnindeki o varlığın bir tezahürü olduğunu anladı ve kalbi tekrar göğsünden çıkacak gibi oldu. "Ama sorun da bu ya. *Bilmiyorum–*"

Ama gözlerini kırptığında kız gitmişti.

***

ANGRBODA çok az uyudu ve güneşle uyandı. Daha fazla kurutulmuş et yedi ve bir gece önce gördüklerini düşündü. Bir kez daha *seid* yapmaya çalıştı ama nafileydi. Bastonundan güç alarak açıklıkta bir ileri bir geri yürüdü ve kendi kendine mırıldandı. Kendini daha fazla hatırlamaya zorladı. Onunla tekrar şahsen konuşabilsin diye dün geceki küçük hayalet kızı geri getirmek için zihnindeki varlığı zorladı. Bir şeyin, *herhangi bir şeyin*, bir sonraki adımının ne olacağına dair bir ipucu vermesi için zorladı.

"Daha önce sahip olmadığın neyi getirdin beraberinde?"

"Sen beni nerede bulacağını her zaman bilirsin..."

"Bu kişi her kimse, ihtiyacım olan tüm cevaplara sahip olduğumdan emin görünüyor," diye homurdandı Angrboda kendi kendine. Açıklığın merkezinde, ateş çukurunun kalıntılarının yanında durdu ve gözlerini kapattı. *Belki ben de kendimden daha emin olmalıyım.*

"Seni nerede bulacağımı biliyorum," diye ilan etti boş açıklığa, aptal gibi hissederek. Ama sonra sesi daha da güçlendi. "Seni nerede bulacağımı biliyorum. Seni nerede–"

Bir dürtme hissetti. Güçlü bir şey değildi bu, yüzeyin altındayken onu yüzeye yönlendiren nazik varlığı hissettiğinde dürtüldüğü zamankine benzer bir dürtmeydi. Ancak şimdi, gözlerini açtığında onu batıya yönlendiriyordu. Bir ipucu. Doğru yönde bir çekim.

Gel bul beni, diyordu.

Vagonunu aldı ve yürümeye başladı.

DEMİRKORU'DAN çıkması neredeyse bir gününü aldı ve kendini Asgard'dan kaçtıktan sonra dinlendiği ilk yer olan nehrin kıyısında buldu.

Neredeyse nehrin diğer tarafında bir ağacın gölgesinde otururken görebiliyordu kendini. Kalpsiz cadının derisi, ateşe verildikten sonra hâlâ iyileşme sürecindeydi, kalın bir yün tabakası gizliyordu onu güneşten. Hayatının değişmek üzere olduğunu

bilmezken, bir adam apansız ona doğru yaklaşacak ve yarı yanmış kalbini geri verecekti.

Sonra da her noktasından kıracaktı onu.

Angrboda, adamın düşüncesini zihninden uzaklaştırdı. Kendisinin ve vagonun geçebileceği sığ bir nokta bulana kadar bir yol boyunca yukarı doğru yürüdü; daha sonra varlığın zayıf çekimini takip ederek Jotunheim'a devam etti.

Günler geçip gitti. Bu varlık, seyahat ederken gelip gitme eğiliminde gibiydi. Bazı günlerde nereye gittiğine dair net bir fikre sahip oluyor ve tam olarak ne aradığını bulmaya her zamankinden daha yakın olduğunu hissediyordu; diğer günlerde ise yolculuğu amaçsız ve umutsuzdu, tekrar tekrar mağarasına geri dönüp âlemlerin sonunu mu beklese diye düşündüğü oluyordu.

Ama yola devam etti. Sonunda, Jotunheim'dan Midgard'a gitmiş ve tekrar geriye yönlendirilmişti –çünkü bu iki âlem çok yakındı– ve her iki âlemde de burada ve orada evlere kabul edildi, iksirleri ve tılsımları ile hastaları iyileştirdi, yaraları kapattı, doğum yaptırdı, ölmekte olanın acısını hafifletti. Tüm bunlar, ihtiyacı olanlara yardım etmek, ona doğal geliyordu. Sanki önceden yaptığı bir şeymiş gibi, daha eski bir zamanda.

Çoğunlukla ormanlarda veya dağlarda pelerininin altında bir başına uyuyordu. İksirlerini takas etti ve yolda daha fazlasını yaparak küçük vagonunu arkasından çekti. Artık başının etrafına sarılmış bir bandaja ihtiyacı yoktu; yine de yara izini gizlemek için başını aşağıda, başlığını ise yukarıda tutuyordu.

Gittiği her yerde insanlar fısıldaşıyordu ve Midgard'daki fısıltılar her zaman nazik değildi. Kulak misafiri olduğu sırada, Midgard'daki varlığının olumlu olduğundan emin olmasa da, ona "parlak" anlamına gelen "Heid" ismini verdiklerini öğrendi. Jotunheim'a geri dönme sebebi, bu, pazarları ziyaret edip iksirlerinin Skadi'nin genellikle ticaret yaptığı ve kaç kıştır onun ürünlerine sırtını yaslayan insanlara ulaştığından emin olmak istemesiydi.

En azından Skadi toprak kaplar konusunda haklı çıkmıştı.

Her iki âlemde de insanlar ve devler onları tanımıştı. Hatta bazıları, yeni bir şey getirdiğinde onları yeniden kullanabilmesi için eski boş kaplarını geri verecek kadar ileri gitti. Eğer bir pazardan ya da yerleşkeden iki kez geçtiyse, insanlar ikinci defasında ona karşı daha nazikti.

Ayrıca, hizmetleri karşılığında değerli eşyalarını takas etmeye çalıştılar – ama soğuk bir gecede başının üstünde bir çatı ya da yola çıkmadan önce bir lokma yemek dışında hiçbir şeyi kabul etmiyordu. Sahip olduğu değerli eşyaları, Loki'nin ona verdiği kehribar boncuklar, Gerd'in verdiği dokuma şeridinden kemer ve Gerd'in dokuma kemerinin altında hâlâ taktığı sağlam deri kemerde asılı duran Skadi'den aldığı boynuz saplı bıçaktan ibaretti. Bu kemerin üzerine, en değerli varlığını sakladığı bir de kese takıyordu: Hel'in kurt heykelciği.

Bazı günler başı o kadar ağrıyordu ki yürüyemiyordu bile ve dinlenmek için ormana kıvrılıyordu. Bazı günler ise, yığılıp kalmadan bir sonraki köye zar zor yalpalıyordu. Yine de diğer günlerde iyiydi, âlemler güzeldi ve hiçbir şey canını yakmıyordu.

O günlerde ormanda oturur, zihnini boşaltırdı ve varlıkla tekrar bağlantı kurmaya çalışır ya da bir kez daha *seid* yapmayı denerdi. Tekrar tekrar vücuduna geri itilmeye devam ettiğinden ikincisi asla onun lehine sonuçlanmıyor, bu da onu son derece hayal kırıklığına uğratıyordu.

Yine böyle seyahat ettiği bir gün takip edildiği izlenimine kapıldı. Aynı zamanda, varlığın çekimi o gün daha güçlüydü ve onu her zamankinden daha ısrarlı bir şekilde bir yere yönlendiriyordu. Çok geçmeden kendini seyrek bir ormanın ortasında, dört bir yanını da, yosun kaplı öbeklere benzeyen yığılmış kayalarla kaplı hâlde buldu.

Küçük, şırıldayan bir dereye ulaştığında çekim aniden kesildi. Angrboda kaşlarını çattı ve etrafına baktı. Neredeyse alacakaranlıktı ve burası kamp için uygun bir yer gibi görünmüyordu.

"Beni nereye götürüyordun?" diye sorguladı dışından.

Sonra bir kurt arkasındaki taş yığınından aşağı atladı ve cadı

şaşkınlıkla onunla yüzleşmek için döndü. Yaratık neredeyse bir at kadar büyüktü. Angrboda yalnızca ona bakarak yaşlı olduğunu anlamıştı; kılıç ve mızrakların eseriymiş gibi duran savaş yaraları, kesik bir kulağı ve kırlaşmış bir çenesi vardı.

Kurt ona dişlerini göstererek hırladı ve Angrboda'nın zihninde yankılanan kaba, dişi bir sesle konuştu, *Ormandaki diğer tüm hayvanları o külüstür el arabanla korkutup kaçırıyorsun. Sanırım akşam yemeği için bir geyiği öldüremezsem, onun yerine sen de iş görürsün.*

Belki kurt olan bir oğlu olduğundan ya da belki de var olduğu sürece kötü muamele görmeye karşı gittikçe azalan tahammülündendir ama Angrboda sadece başlığını çıkardı ve hayvana dondurucu bir bakış attı.

"Bu bir vagon. Ve *külüstür* falan değil. Yepyeni," dedi cadı, söz konusu nesneye uzun uzun bakarak, aşınmıştan biraz daha beter görünüyordu. Bu, sık sık Demirkoru'dan ayrıldığından beri ne kadar zaman geçtiğini merak etmesine neden oluyordu.

Beni duyabiliyor musun? Dişi kurt, cadının yüzünü görünce hırlamayı bırakmıştı. Şimdi yaratık oturup gözlerini ona dikti ve hayretler içinde devam etti, *Bu sensin.*

"Elbette, seni duyabiliyorum." Angrboda'nın kalbi tekledi. "Beni tanıyor musun?"

Tabii ki, seni tanıyorum, dedi dişi kurt başını yana doğru eğerek. *Sen* beni *tanımıyor musun?*

"Sen... sen... beni buraya getiren sen misin? O" –belli belirsiz şakağını işaret etti– "kişi mi? Kafamın içindeki?"

Hayır... Dişi kurt bir kez yavaşça gözlerini kapayıp açtı, hayal kırıklığına uğramış görünüyordu. *Neden bahsettiğin hakkında hiçbir fikrim yok. Belki de sen o değilsindir.*

Angrboda hayal kırıklığını bastırıp devam etti. "Kim değilimdir?"

Yaşlı Cadı, diye yanıtladı yaratık. *Eski yol arkadaşım ve sevgili dostum.*

"Ama – ama sanırım *benim*," dedi Angrboda bir adım daha

yaklaşıp aniden gelen gözyaşlarını tutarken. "Ben sadece – bilmiyorum. Beklediğin gibi olmadığım için üzgünüm ama cevaplara ihtiyacım var."

Beni hiç mi hatırlamıyorsun? Dişi kurdun kulakları düştü. Angrboda üzgün bir biçimde başını iki yana salladı.

Eh, dedi dişi kurt, *hatırladığın son şey ne? Ne oldu sana?*

"Belki de sana bu hikâyeyi anlatmadan önce kamp kurmalıyım," dedi Angrboda. Ayakta durmaktan yorgun hissediyor ve yatağını sırt sepetinden çıkarıp oturmak için can atıyordu.

Dişi kurt onu önce bir süzdü, sonra onaylarcasına başını salladı. *Artık o arabanla hareket etmeyi bıraktığına göre, akşam yemeği yakalamak için bir şansım var. Geri döneceğim.*

Yaratık uzaklaştığında, Angrboda, doğa şartlarından uzak durmak için altında kamp yapabileceği, tepeden sarkan bir çıkıntıya sahip bir kaya uzantısı buldu. Elinden geldiğince sessiz bir şekilde vagonunu kenara çekti, bir ateş yaktı ve üzerine oturmak için battaniyelerini çıkardı. Sonra son kurutulmuş et parçasını da çıkarıp kurdu beklerken yedi.

Dişi kurt birkaç saat sonra karanlık çöktüğünde geri döndü. Angrboda, yeni arkadaşının geri döneceğine dair umudunu yitirmeye başlamıştı ki dişi kurt eskisinden daha iyi bir ruh hâli içinde zıplayıp ateşin diğer tarafındaki yerini aldığında kelimelerin kifayetsiz kalacağı derecede rahatladı.

Peki, ne hatırlıyorsun?

"Asgard'a ve Vanaheim'a gittim," dedi Angrboda. "Onlara büyümü öğrettim–"

Dişi kurdun gözleri kısıldı ve keskin bir şekilde sordu, *Onlara seyahat etmeyi mi öğrettin?*

"Evet ve nedenini bilmiyorum." Daha sonra Gullveig olarak yargılandığı zamanları, sonunda Aesir'den kaçışını ve sonrasında yaşanan her şeyi açıkladı ona. Ara sıra boğazını ıslatmak için dereden bir bardak su almak zorunda kalıyordu çünkü en son ne zaman bu kadar çok konuştuğunu hatırlamıyordu, tabii hiç konuşmuşsa.

Angrboda'nın hikâyesi bittiğinde gecenin geç saatleriydi. Cadı konuşmayı bitirdikten sonra dişi kurt uzun süre sessiz kaldı.

Yani Asgard'dan sonra eve gittin, dedi dişi kurt bir zaman sonra. *Demirkoru'ya, eve. Sadece seni oraya neyin götürdüğünü bilmiyordun. Ve sonra işler senin için sarpa sardı.*

"Sanırım," dedi Angrboda. "Yani, Demirkoru... *evim* mi?"

*Elbette ki öyle. Biz Jarnvidjur'uz.**

"Jarnvidjur," diye fısıldadı Angrboda. Ormanın kadim dişi devleri. Tekrar taş temellere gitti aklı ki bu da hayalet kızın anısını tetiklemişti elbette. "Diğer herkese ne oldu?"

Sen geri dönmeyince gittiler. Ya da öldüler. Çok uzun zaman önceydi. Dişi kurt başını iki yana salladı, sonra ön pençelerinin üzerine koydu. *En başta neden ayrıldığını bile hatırlamıyorum ama ben diğer Jarnvidjur'u korumak için orada kaldım. Sonra dağıldılar ya da hayatlarını kaybettiker, ben de ayrıldım.*

Angrboda, tam olarak tarif edemediği nedenlerden dolayı göğsünde ani bir sızı hissetti.

Her şey çok bulanık – çok yaşlıyım, diye devam etti dişi kurt. *Artık yalnızca ölmek istiyorum.*

"Anlıyorum," dedi Angrboda içli bir şekilde. "Adının ne olduğunu sorabilir miyim?"

Hayatım boyunca bir adım olduğunu sanmıyorum ve umursamayacak kadar yaşlıyım, dedi dişi kurt. *Peki, ben sana nasıl seslenmeliyim?*

"Gezdiğim yerlerde bana Heid adını verdiler."

Ama senin adın bu değil. O hâlde adın ne?

Cadı cevaplamadan önce bir süre düşündü, "Angrboda."

"Keder getiren," dedi dişi kurt eğlenmişe benzeyerek. *O ismi seçtiğinde* seid*'i kullanmadığına emin misin? Bana oldukça kehanet gibi geliyor.*

"Sanırım eminim," dedi Angrboda bir gülümsemeyle. Sonra ciddileşti. "Keşke şimdi *seid* yapabilseydim. İşlerin özüne inmeme yardımcı olurdu."

---

* Demirkoru Kadınları. –*çn*

Eh, ben yardımcı olabilirim. Sen hikâyeni anlatırken kafamda netleşen birkaç nokta oldu, dedi dişi kurt. Başını kaldırdı ve Angrboda'nın gözlerinin içine baktı. *Bunlardan ilki, kafandaki bu varlık –sen çok derinlere dalmışken seni geri getiren–* sensin.

"Benim," diye tekrarladı Angrboda inanamayarak.

Sensin, olduğun gibi. Olman gerektiği gibi. Yaşlı Cadı olarak. Bana öyle geliyor ki, o senin tekrar gün yüzüne çıkardığın parçan. Gullveig olarak kaybettiğin parçan, hatırlayamadığın bir parçan. Bizi yeniden bir araya getirmek için seni bana yönlendiren oydu – sendin. *Seni buraya getiren kendi içgüdülerindi.*

"Ama – bu olamaz. Bu olamaz... *o*... ben olamaz. Olabilir mi?"

Kesinlikle, dedi dişi kurt. *Söylesene, oradayken nasıl hissettin?*

"Rahat," diye fısıldadı Angrboda. "Güvende. Ve güçlü. Hiç ayrılmak istemedim." Ürperdi. "Yine de altımdaki boşluğu hissedebiliyordum. Odin'in kontrolü altında değil de kendi isteğimle oraya gidersem ne olacağını merak ediyorum – onu kucaklarsam ne olacağını. Ama gerçek şu ki, oraya tekrar gitmekten korkuyorum. Bu sefer kendimi kaybedeceğimden korkuyorum."

Neden? Bu güce erişmek, gerçek potansiyeline ulaşman anlamına geliyor. Tekrar kendin olman. Yaşlı Cadı'nın seni çağıracağı bir sonraki yerin orası olacağından şüphem yok, yani gücün yattığı yerin derinlikleri. Bana söylediklerinden sonra, ona erişmemek aptallık olur.

"Şansına küssün –yani, *küseyim*– hâlâ *seid* yapamadığım için yakın zamanda bu tür bir seyahate çıkamayacağım."

Bu cidden *can sıkıcı,* dedi dişi kurt dalgın dalgın. *Gerçek gücüne erişmek için buna ihtiyacın var ve kızını kurtarmak için de gerçek gücüne ihtiyacın var.*

"Ama neden onu kurtarmak için bu güce *ihtiyacım* var? Nasıl yapacağım şöyle dursun, *ne* yapacağımı bile bilmiyorum."

Dişi kurt başını tekrar pençelerine yasladı ve hafifçe burnundan soludu. *Âlemler nasıl sona erecekti, bir daha anlatsana?*

"Üç yıl kış olacak," dedi Angrboda, görüsünü hatırlayarak,

"bu sürede tüm âlemlerde savaşlar ve katliamlar yaşanacak. Sonra, güneşi ve ayı kovalayan kurtlar avlarını yakalayacak ve her şeyi karanlığa sürükleyecekler. Yggdrasil zangır zangır titreyecek ve kâinattaki tüm bağlar kopacak." *Oğullarımı zapt edenler de dahil olmak üzere*, diye düşündü cadı ancak henüz Fenrir'in zincirlendiği çalınmamıştı kulağına, Jormungundr ise denizin dibinde bir yerde mahsur kalmıştı. "Sonra tanrılar ve devler savaşacak ve ateş devi Surtr, küllerinden yeni bir dünyanın doğacağı tüm âlemleri ateşe verecek."

Ya, dedi dişi kurt. *Kurtulan var mı?*

Angrboda gözlerini devirmemek için kendini zor tuttu. "Genç tanrılardan bazıları, evet. Ama onların nasıl–" Duraksadı. "*Onların* nasıl hayatta kaldıklarını bilmiyorum."

Peki, kızın savaşa gitmiyor, değil mi?

"Gördüğüm kadarıyla hayır," dedi Angrboda dikkatlice, "ama – dinle bak. Başka bir şey daha var. Odin'in oğlu Balder'in öldüğünü gördüm – tüm bunları başlatan şey de bu. Ökseotundan bir okla öldürülüyordu, kardeşinin elinden çıkan bir okla. Ve eğer ben gördüysem, Odin de bunu biliyor demektir. Ve eğer bunu engellemeye çalışmıyorsa, o zaman kendi oğlunun ölmesine izin verecek – ama tanrıların geri kalanı öldürülürken, Balder yeni dünya doğduğunda geri geliyor. Odin her hâlükârda kazanıyor, değil mi? Çünkü oğlu hayatta kalıyor. Ama *nasıl*? *Herhangi biri* Surtr'un ateşinden nasıl kurtulabilir? *Her* âlemi, hatta ölülerinkini bile yakar o ateş."

Öyleyse, kızının bir kez değil üç kez yakılmaktan kurtulan bir annesi olması iyi bir şey, değil mi?

Angrboda ateşin karşısında oturan dişi kurda baktı. Dişi kurt da ona.

"İşte bu," diye fısıldadı Angrboda. "İşte cevap bu. Sadece – ateşe karşı bir çeşit korumaya ihtiyacım var. Bir çeşit kalkan gibi ya da..." Fakat sonra umutları yeşerdiği gibi soldu. "Gullveig olarak alevlerden nasıl kurtulmuştum ki? Gerçekten üç kez öldüm mü yoksa bir şekilde kendimi mi korudum?"

Kendine sorman gereken güzel bir soru, dedi dişi kurt kayıtsızca, ateş ışığında kocaman ve solgun gözlerle ona bakarak. *Belki bir sonraki adımın seid'ine nasıl kavuşacağını bulmaktır, sonrası gelir.*

"Haklısın, dostum," dedi Angrboda. Tüm gün konuşmaktan ve düşünmekten bir anda kendini çok bitkin düşmüş hissetti ama zihni olasılıklarla dolup taşıyordu. "Bana öyle geliyor ki mağarama geri dönmek bana bu konuda hiçbir fayda sağlamayacak ve bir şey bana bu yolda devam etmemi söylüyor."

Bunu söyleyen yine senin içgüdün, Yaşlı Cadı. Güven ona.

Angrboda başıyla onayladı. "Belki de orada yeteneklerimi yeniden uyandırmama yardım edebilecek biri olduğu anlamına geliyordur – tek yapmam gereken onları bulmak." Duraksadı. "Benimle gelir misin?"

Sanırım ölmekten iyidir, dedi dişi kurt yorgun bir şekilde gözlerini kapatarak, *pek fark etmese de.*

ANGRBODA'NIN yolculuğu devam etti ancak kurtla tanıştıktan sonra Yaşlı Cadı'nın varlığı artık zihninin ön saflarında değildi; belki de onu eski arkadaşına götürerek amacının yerine getirildiğini hissetmişti – Angrboda'nın aradığı cevaplara sahip olmamasına rağmen en azından onu doğru yöne sevk etmişti. *Ya da belki de*, diye düşündü birçok kez, *artık onu hissedemiyorum çünkü zaten* ta kendisiyim *ve şimdi tekrar tamamen benim.* Ama bu doğru olsaydı, her şeyi tekrar hatırlamaz mıydı? Merak eder olmuştu.

Böylece o ve kurt, âlemler boyunca seyahat ettiler, cadının daha önce gittiği şekilde devam ettiler ama şimdi ne aradığını daha iyi biliyorlardı – ona rehberlik edecek varlık olmasa bile.

Onun için hiçbir problem yoktu. Eğer o gerçekten Yaşlı Cadı ise, o zaman kurdun dediği gibiydi: Rehber olarak yalnızca içgüdüsüne ihtiyacı vardı. Ayrıca, dişi kurt, kendi geçmiş yaşamının bulutsu hayaletinden çok daha tatmin edici bir seyahat arkadaşıydı.

Böylece, yola devam ettiler. Ne zaman nüfuslu bölgelerden geçse, dişi kurt sakinleri huzursuz etmemek için yeterince uzak-

ta kalıyor, Angrboda ise artık iksirlerini takas etmenin yanı sıra sorular da soruyordu. Son zamanlarda başka birinin buralardan geçip geçmediğini sordu, büyü yapabileceğini *söyleyen* ya da olağandışı beceriler sergileyen herhangi birinin. Çoğu, sadece başlarını iki yana sallayarak fark ettikleri tek kişinin cadının kendisi olduğunu söyledi – yani, ara sıra büyü bildiklerini veya hastalıkları tedavi etmek için rünleri kullanabileceklerini söyleyen ancak genellikle işleri daha da kötüleştiren dolandırıcıları saymazsak. Angrboda'nın, hasta bir kişinin yastığının altına uzanıp da yanlış rünlerle oyulmuş ve onları daha da hasta eden bir boynuzu çıkardığı zamanlar saymakla bitmezdi.

Bazen Angrboda, özellikle güvende hissetmediği bölgelerde kendini gizlemek için bir büyü yapar, yaşlı bir kadın suretine bürünürdü, bu durumda yaratık onun yanında kalabilsin diye dişi kurdu da bir elkhound'a* çevirirdi. Ne kadar zararsız görünürlerse, insanların onlar tarafından tehdit edilmiş hissetme olasılığı o kadar azdı. Fakat bizzat kendi tehdit altında hissettiği zamanlar çok nadirdi. Angrboda artık bir amaçla geçiyordu âlemlerden.

Fark etmişti ki hiçbir şey ona dokunamazmış gibi davranırsa, hiçbir şey gerçekten de ona dokunmuyordu.

Hâlâ şu karışımlarını yaptığını görmek güzel, dedi dişi kurt bir gün yürürlerken. *Yaşlı Cadı her şeyden önce bir şifacıydı. Bu büyüyü nasıl yapacağını hatırladığını görmek beni mutlu ediyor.*

"Yalnızca bunu ve *seid*'i asla unutamadım," diye itiraf etti Angrboda. "Her ikisi de ruhumun dokusunun bir parçası gibiydi – yani şimdiye kadar."

Ümitsizliğe kapılma. Dokuz Âlem'de sana yardım edebilecek başkaları olmalı.

Angrboda bir an durdu ve yüzünü buruşturarak başının yanını tuttu. Bu günlerde ansızın başına ağrılar giriyordu, saatlerce hareket edemiyor, baş dönmesi ve mide bulantısı yaşıyordu. Henüz acıyı dindirecek bir iksir icat etmemişti.

---

* Norwegian Elkhound. Sık ve uzun kürklü; dik ve sivri kulaklı; kuyruğu geriye doğru kıvrılan kuzeyli ırkların toplandığı köpek cinslerinden biri. –ç

İstediğin zaman sırtıma binebilirsin, diye önerdi dişi kurt. *Senin dandik arabanı da çekerim.*

"O bir vagon," diye mırıldandı Angrboda. "Ve sorun yok. Ben iyiyim."

Eskiden bana binerdin. Eski günlerde.

"Öyle mi?"

Bastonunu ağzıma sok.

Başı bunu sorgulamak için çok ağrıyordu, bu yüzden arkadaşının sözünü dinledi ve dişi kurt dişlerini çubuğa geçirdi. Angrboda bastonun yaratığın güçlü çenelerinin arasında kırılmasını bekliyordu ama bunun yerine kurdun ağzının iki yanından çıkan bir çift kalın dizgine dönüştüğünde cadının şaşkınlıktan nefesi kesildi.

Dizginler yılanlara benziyordu: Yeşil ve sarı pulları, kehribar gözleri vardı.

Angrboda'nın gözleri kocaman açıldı. "Ne-?"

Dişi kurdun siyah dudakları Angrboda'nın görebilmesi için aralandı: Köpek dişlerinden birine oyulmuş küçük bir semboldü bu. *Aramızda eski bir büyü. Sonuçta, Jarnvidjur'un arasında büyü yapabilen tek kişi sen değildin. Bu dizginleri kendi ellerinle dokudun. Hatırlıyor musun?*

Başındaki ağrıya rağmen, Angrboda'nın dudakları bir gülümsemeyle kıvrıldı.

"Nereye gidersem gideyim kurtlar ve yılanlar ortaya çıkıyor gibi," diye düşündü.

Ee, gideceğin yere bırakayım mı?

"Sanırım idare edebilirim. Sadece biraz dinlenmeye ihtiyacım var." Angrboda, dişi kurdun ağzından dizginleri almak için uzandı ve kurt çenelerini açar açmaz tekrar bir bastona dönüştüler.

Gece çöktüğünde, baş ağrısı hafiflemişti. Angrboda kamp kurdu ve düşünceli bir sessizlikte ateşin yanında oturdu. Dişi kurt hemen arkasında uyuyordu.

"Belki de kendimi bir büyü ile *ben* korumuştum," diye fısıldadı Angrboda. Eğer durum buysa, içgüdüsel bir şekilde olmuştu - hatta kaçınılmaz. Nihayetinde, alevlerden zarar görmeden zar zor kaçmıştı.

Bir kalkandı belki de. Derin bir nefes alarak gözlerini yumdu. Tanrıların onu yaktığı o eski ateş yığınından duyduğu korkuyu bastırdı ve enerjisinin her zerresini elinin etrafındaki bir bariyere odakladı.

Sonra yavaşça, gözleri hâlâ kapalıyken, elini ateşe uzattı.

Bir an için mutlu olmasına neden olarak büyüsü işe yaramaya devam etti. Isıyı hissediyordu ama ona uzaktı; alevler elini yalasa da yakmıyordu. Gözleri birden açıldı ve –muhtemelen tüm varoluşu boyunca ilk defa– zaferle sırıttı.

"*Güya,*" Loki'nin sözleri aniden aklına geldi, "*bir zamanlar ilginç şeyler yapan güçlü bir cadıydın.*"

Onun düşüncesi konsantrasyonunu bozdu ve Angrboda acıyla bağırdı, hemen elini ateşten çıkarıp göğsüne çekti. Sonunda hasarı incelemek için baktığında, kabarcıklı parmak uçlarına kaşlarını çatarken sıktığı dişlerinin arasında alçak sesli bir tıslama kaçtı.

Bu iyi bir başlangıç, dedi cadının eline bakan dişi kurt.

Angrboda arkadaşının sesini duymasıyla irkildi. "Uyanık olduğunu bilmiyordum."

Onun için iyileştirici bir merhemin var mı?

"Elbette."

Güzel, dedi dişi kurt memnuniyetle. *O zaman tekrar deneyebilirsin.*

HER gece, büyüsü üzerinde çalıştı Angrboda. Pratik yaptıkça, uzun bir süre boyunca –bir başkası şöyle dursun– kendini koruyabilmek için şu anda sahip olduğundan daha fazla güce ihtiyaç duyacağı daha da netleşti.

Seid yapabilmenin, bu güç kuyusuna ulaşmanın, kızına ulaşmanın bir yolunu bulması artık her zamankinden daha önemliydi. Peki mesele, kendi bilinçaltı korkusunu ya da başka bir şeyi aşmak mıydı? Onu tutan başka bir şey var mıydı?

Angrboda'nın böyle düşünmesi için bir nedeni vardı. Kısa süre sonra Midgard'da bir sahil pazar kasabasından geçtiler, bu-

rada kıyıda toplanmış, geri dönen akıncılardan oluşan bir müret-tebatı selamlayan bir kalabalığa rastladılar ve cadı da ürünlerinden bazılarını takas etme fırsatını gördü; Vikingler nadiren eve yara bere almadan gelirdi. Ama sonra bir an için kasabalıların oluşturduğu kalabalığın önüne doğru ilerleyen bakır rengi saçları gördü ve onu fark etmesiyle sarsıldı. *Onu tanımıyor muyum?*

Bakır saçlı kadın kollarını en iri denizcilerden birinin etrafına attı, adam onu alıp döndürdüğünde Angrboda yüzünü görebildi ve midesi hayal kırıklığıyla kasıldı. Bir an için Jarnvidjur'dan birini gördüğünü sanmıştı: Demirkoru'da konuştuğu küçük kızın hayaletinin yetişkin bir versiyonunu. Ama bu saçmalıktı – hayal gücünün bir oyunuydu yalnızca.

Ne oldu? diye sordu dişi kurt cadının yüzündeki ifade karşısında.

"Hiçbir şey," dedi Angrboda ama şimdi tüm kalabalığı, kasaba halkını ve geri dönen akıncılarını inceliyordu –konuşmalarını, gülüşlerini, bağırışlarını, ağlamalarını, sarılmalarını, birbirlerini alkışlamalarını– ve bir an için korkunç bir şekilde, büsbütün yalnız hissetti. "Ben... sadece tanıdığım birini gördüğümü sandım, hepsi bu."

Birbirlerine sahiden *benziyorlar*, dedi dişi kurt, bakır saçlı kadını süzerek. *O ve Jarnvidjur'umuzdan biri. Torunudur belki. Demirkoru'dan sonra nereye gittiler kimbilir?*

Angrboda titrek bir nefes aldı ve tanıştıkları gece dişi kurdun Jarnvidjur hakkındaki açıklamalarından bu yana yaşadığı o duyguyu yüksek sesle dile getirdi, o zamandan beri adını koyduğu o duyguyu: Utanç. "Onları hayal kırıklığına uğrattım. Hepinizi hayal kırıklığına uğrattım. Evde beni bekleyen kimsem olmaması benim suçum. Onları unutmam benim suçum. Gitmem benim suçum..."

Kalsaydım, belki bir yere ait olurdum.

Dişi kurt onu son derece zeki gözlerle inceledi. *Suçluluk ağır bir yüktür, Yaşlı Cadı*, dedi. *Hayatına devam etmek istiyorsan arkanda bırakmak en iyisi.*

"Ama kalsaydım..."

Sonunda çok bir fark yaratmazdı. Dişi kurt, tüylü kafasını Angrboda'nın omzuna yasladı. *Neticede, senin yokluğunda Jarnvidjur dağıldı – bu işler böyledir. Yüz yıl önce ya da bin yıl önce olmuş olsa bile, elbet bir gün olacaktı. Evden ayrıldılar, yeni arkadaşlar buldular, yeni aileler kurdular. Tabii sen de öyle.*

"Evet. Ve şimdi o da kayboldu," dedi Angrboda acı bir şekilde.

Kayıp ama yitik değil, diye hatırlattı dişi kurt ona. *O zamanların geçmişte kalması önemli olmadığı anlamına gelmez. Jarnvidjur'la, Loki ve çocuklarınla, Skadi'yle geçirdiğin zaman...*

"Ve şimdi de seninle," dedi Angrboda, dişi kurdun burnunu okşayarak. Gözleri bakır saçlı kadına bir kez daha kaydı ve tüm âlemlerdeki, kendi hayatlarını kurmuş Jarnvidjur'u düşündüğü gibi göğsünde hem acı hem tatlı bir duygu filizlendi – o ise hâlâ kurduyla gezen yaşlı bir cadıydı, aynı o zamanlar olduğu gibi ama çok daha fazlası.

"Teşekkür ederim," dedi sonunda. "Bu beni daha iyi hissettiriyor."

Dişi kurt uzaklaştı ve ters bir şekilde karşılık verdi, *Güzel, çünkü bugün benden alacağın tüm onay bu kadar. Gel hadi. Devam edelim.*

"Evet," diye fısıldadı Angrboda, sahilde toplananlara son bir bakışla ve bir şekilde hafiflemiş hissetti. "Hadi."

CADI ve dişi kurt, bir yerleşkeden geçip durmaya karar verdiklerinde Kuzey Jotunheim'ın sarp arazilerinden geçiyorlardı. Angrboda daha önce bu salonu ziyaret etmemişti, bu yüzden ne olur ne olmaz diyerek büyüyle kendini yaşlı bir kadına dönüştürürken, dişi kurdu da bir tazıya çevirdi ve vagonla birlikte yanaştılar.

Angrboda ilk önce büyük bir uzunevin* arkasındaki mutfağa gitti çünkü ön kapıdan girip erkeklere kendini tanıtmaktansa kadınlarla konuşmak konusunda şansı her zaman daha yaver

* Uzunev veya uzun ev. Asya, Avrupa ve Kuzey Amerika dahil olmak üzere dünyanın çeşitli yerlerindeki halklar tarafından inşa edilen uzun, nispeten dar, tek odalı bir bina türü. –*çn*

gitmişti. Salonun sahibinin adı Hymir'di ve o gün bir ziyafete ev sahipliği yapıyordu. Angrboda duvarların ardından gelen gürültülü kahkahaları duyabiliyordu.

Hymir'in karısı Hrod, servis tabaklarını ve bira testilerini doldurmak için salona girip çıkan hizmetçileri organize ediyordu. Hepsi oldukça bitkin görünüyordu ve Hrod, başı meşgul olduğundan cadının sorularını kısaca yanıtladı, böylece Angrboda kadından yerleşkede yardımına ihtiyaç duyabilecek hasta veya yaralı olmadığını öğrendikten sonra, son zamanlarda büyü bilen bir kimsenin buradan geçip geçmediğini sormamaya karar verdi.

"Ama bu gece bitmeden bir şifacıya ihtiyacımız olabilir, bu adamların ne kadar içtiği düşünülürse," diye ekledi Hrod yorgunca. "Yani, kalıp servise yardım etmek istersen, seve seve bu gece sana akşam yemeği ve başını sokacak bir yer veririm."

Angrboda kabul etti. "Yaşlı ve hâlsiz görünebilirim ama kesinlikle dökmeden bira koyabilirim."

"Mükemmel," dedi Hrod. "Adın nedir?"

"Heid" çok dikkat çekici bir isim olmaya başlamıştı. Kısa bir an için Angrboda bocalar gibi oldu, sonra bir şeyler uydurmaya karar verdi. "Hyndla."

"Peki, Hyndla, yardımın çok teşekkürler," dedi Hrod, eline bir testi tutuşturup onu içeri yollarken.

Ziyafet salonunun içi daha da gürültülüydü ve Angrboda'nın uzun süredir görmediği çeşitli devlerle doluydu: tepe trolleri, karanlık elfler, buz devleri, kaya devleri ve bir iki cüceyle birlikte kabaca kendisiyle aynı şekil ve boyutlarda, bir insandan ya da tanrıdan ayırt edilemeyen birkaç dev daha. Ev sahibi Hymir – büyük bir adamdı– yüksek bir koltukta oturmuş, gümbürdeyen bir sesle o ve Thor'un nasıl da Midgard Yılanı'nı tutmaya gittiklerini anlatıyordu.

Jormungundr. Salonda gezinip bardakları doldururken duygularını açığa vurmamak için kendini zor tuttu ve hikâyeyi dinledi. Thor sahte bir isimle gelmiş ve kendisine konukseverlik gösterilmişti ancak iki bütün öküzü mideye indirerek bunu ça-

bucak istismar etmişti, bu yüzden Hymir de bir sonraki öğünleri için balığa çıkmalarını önermişti. Thor daha sonra Hymir'in bir öküzünü daha öldürmüş ve kellesini Midgard Yılanı'nı denizden çıkarmak için kullanmıştı, ardından Yılan'ı dizginlemek için mücadele ederken Hymir'in teknesini kırmıştı. Hymir sonunda ipi kesmişti ama bu Thor'un çekiciyle Yılan'ın kafatasına bir darbe indirmesini engellememiş ve bu noktada Hymir kiminle balığa çıktığını anlamıştı.

Angrboda öfkeden kuduruyordu.

Yaraya tuz basar gibi, Thor daha sonra tanrılara yetecek kadar bira mayalamak için Hymir'in bir buçuk kilometre genişliğindeki kazanını çalmıştı. Hikâyenin sonunda, tüm salon Angrboda kadar öfkeliydi.

"Aesir, hırsızlar ve aldatıcılardan başka bir şey değil," diye kükredi bir dev ve salonun geri kalanı katılırcasına bağırdı.

"Onlar hakkında bir şeyler yapılmalı," diye bağırdı köşedeki korkunç görünümlü bir dişi dev tiz sesle, Angrboda'nın iki katıydı ve çıbanlarla kaplıydı.

Sonra, salonun ön taraflarından, çok tanıdık bir ses yükseldi: "Tanrıların ihanetine dair daha fazla kanıta ihtiyacınız varsa, anlatacak bir hikâyem var."

Arkasına döndüğünde Skadi'yi cemaate hitap etmek için bir bankın üzerine çıkmış bir hâlde bulmasıyla Angrboda'nın kalbi tekledi. Kadının yüzü içkiden al al olmuştu ve büyük bir bardak birayı bir silah gibi salladı.

Sakin ol, dedi Angrboda kendi kendine ancak kalbi şimdi pırpır ediyordu. *Burada olması yalnızca bir tesadüf. Sen kendini belli etme.*

"Otur, Skadi Thiazadottir," dedi Hymir küçümseyerek. "Hepimiz babanı nasıl öldürdüklerinin hikâyesini biliyoruz." Adam sandalyesinde öne eğildi ve ona pis pis baktı. "Yine de sen hâlâ onlardan birisin. Neden?"

Kalabalık, "Yuh!" diye bağırmaya başladığında Skadi onları eliyle savuşturarak karşılık verdi, "*Hıh*. Büyük Kurt'un zincire

vurulmasından bahsedecektim. Bu benim için özel ve değerli bir hikâye, her ne kadar yalnızca başka birinden duymuş olsam da."

"Onu da biliyoruz. Oldukça uzun zaman önce oldu," diye homurdandı bir tepe trolü. Salondaki birkaç kişi ona katıldı ancak Skadi'nin devam etmesini isteyenler de vardı.

"Bildiğiniz gibi, onu, erkek kardeşini ve Hel'i annelerinden çaldılar," diye devam etti Skadi, salondaki herkesin duyabilmesi için sesini yükselterek ancak oldukça geveleyerek konuşuyordu. "Onu bağlayıp çocukları çalıverdiler bir gece. Fakat plan ellerinde patladı çünkü Fenrir o kadar büyüdü ki onu Asgard'da uzun süre tutamayacaklarını biliyorlardı. Onu dizginleyebilmelerinin tek yolu ona bir oyun oynamaktı. Fenrir, tanrıların onu zincirlemeye çalışmalarına izin verdi çünkü sahip oldukları herhangi bir prangayı kolayca kırabileceğini biliyordu. Böylece tanrılar, bir kadının sakalından ve bir kedinin ayak izlerinden ve diğer büyülü saçmalıklardan yapılmış özel bir zincir yapmak için cücelere gittiler. İşin püf noktası güçlü *görünmemesiydi*, dolayısıyla onu bağlamak için kandırabileceklerini düşündüler, denemekten zarar çıkmayacağını söylediler ona çünkü demirden yapılmış bağları kırmıştı.

"Ama Fenrir buna düşmeyecek kadar akıllıydı. Prangayı takmayı kabul etmeden önce, dedi ki, 'Eğer kırılması gerçekten o kadar kolaysa, o zaman birisinin beni aldatmadığına dair iyi niyetinizin bir işareti olarak elini ağzıma koymasına izin verin.' İşte bu da Tyr'in elini kaybetmesinin ve Büyük Kurt'un nasıl tuzağa düştüğünün hikâyesidir." Skadi kupasını kaldırdı. "Demek istediğim, arkadaşlar ve akrabalar, biz devler daha önce Aesir'i zekâmızla yendik. Elbet tekrar yapabiliriz."

Toplanan devler daha fazla tezahürat etmeye ve alayla gülmeye başladı ancak Angrboda olduğu yerde dikilip kaldı. Daha önce Fenrir'in zincire vurulma hikâyesini duymamıştı. *Demek bu şekilde bağlanmıştı – görümde kırdığı aynı prangalarla.*

Cadı, Skadi'nin masadan inip tekrar sıraya oturmasını, bir hizmetçi kadının arkadaşının bardağını yeniden doldurmasını

izledi. Angrboda az önce duyduklarını sindirirken güç bela nefes alabiliyordu.

Hakikaten de oğulları, kehanetinin gerçekleşmesi için tam olarak olmaları gereken yerdeydi.

"Kendi salonumda oğlum Tyr'in nasıl sakatlandığına dair bir hikâye anlatman büyük cesaret," dedi Hymir salondakiler sessizleştikten sonra. "Ama gerçek şu ki, o da Aesir'in geri kalanı kadar kötü ve Thor'un kazanımı çalmasına yardım etti."

Hymir, Tyr'in babası mı? Angrboda, geçmişte Tyr'in ebeveynleri hakkında çelişkili hikâyeler duymuştu ama onun bir dev olduğundan emin olmak onu kızdırdı. *Soylarımız gerçekte o kadar farklı değil ve yine de Aesir kendilerini bizden çok daha üstün görüyor.*

Skadi gece boyunca daha da sarhoş oldu ama Angrboda hâlâ yaşlı bir kadın kılığında olduğu için Skadi onun neredeyse farkına bile varmadı. Çok geçmeden uzunev sessizleşmeye başladı ve birçok dev, yatıp uyumak için banklarını salonun bir köşesine taşıdı. Skadi masanın üzerinde yüzüstü sızdı, bu yüzden onun bankı yerinde kaldı.

Demek bu senin Skadi, bana bahsettiğin kadın. Acısını içki ile gizliyor gibi, dedi elkhound kılığındaki dişi kurt Angrboda'nın eteğinde dolanırken. *Bu canını sıkıyor mu?*

"Tahmin bile edemezsin." Angrboda kendini Avcı'ya ifşa etmek istedi fakat ardından olacakları yalnızca tahmin edebilirdi. Skadi'nin ağzından çıkan ilk sözlerin başka bir davet olacağını biliyordu ve yollarda geçen onca yıldan sonra bile Angrboda, içten içe onu ikinci kez reddedemeyeceğini biliyordu.

Ayrıca, bu bir saygı meselesiydi. Skadi veda etmek istememişti ve Angrboda'nın görevi de henüz tamamlanmamıştı. Tekrar görüşebilecekleri zamana kadar yapması gereken çok işi vardı. Zamanının tükenip tükenmediğini merak etmekten kendini alıkoyamadı.

O gece hizmetçilerle mutfakta uyudu, elkhound formundaki dişi kurtla birlikte ocak ateşinin yanına kıvrıldı ve şafak sökmeden önce ayrıldılar.

***

ERTESİ gün, Angrboda'nın başı her zamankinden daha kötü ağrıyordu –muhtemelen bir gece önce ziyafetteki gürültüye katlanmanın bir sonucuydu– ve cadı, dişi kurt vagonu arkasından çekebilsin diye yedek ipten bir koşum takımı yaptıktan sonra sırtına binme teklifini kabul etti. Angrboda, Hymir'in salonunda bir şey takas etme şansı bulamadığından, birkaç kurutulmuş balık karşılığında ürünlerini takas edebilmesi için küçük bir yerleşkede durdular.

Kadının yaklaştığını gören köylülerin gözü faltaşı gibi açıldı. Angrboda kendini ve yol arkadaşını gizlemek için bir büyü yapamayacak kadar zayıf hissediyordu ancak görünüşe göre oradaki devler yine de onunla ticaret yapmaya istekliydi ve cadı ayrılırken ona teşekkür ettiler. Cadı, onu giderken görmekten mutlu olduklarına dair bariz bir izlenim edindi.

O ve dişi kurt erzakın tamamını tedarik ettiklerinde ve Hymir'in salonunun oldukça batısına gittiklerinde, bir nehrin yanındaki sığ bir mağaraya sığındılar. Angrboda, koruma büyüsünü birkaç kez daha farklı seviyelerde başarıyla uyguladı ve elini tedavi edip sardıktan sonra dişi kurdun tüylü kürküne yaslandı ve uykuya daldı.

Sığ mağaranın ağzından bir ses geldiğinde gecenin bir yarısıydı: "Uyan, kardeşim. Bilgeliğine ihtiyacım var."

Angrboda ânında döndü ve kaşlarını çatarak doğruldu. Arkasında, dişi kurt kıpırdandı ama uyanmadı, tüm gün yürümekten yorgun düşmüştü. Uyudukları alan şimdi, son derece uzun yaşamı boyunca bir daha asla görmemeyi umduğu bir kişiye ait olan bir elin tuttuğu tek bir meşaleyle aydınlanıyordu.

Freya'ydı bu. Angrboda'nın yüzünü görünce irkilerek geri çekildi.

"*Sen*," diye tısladı. "Hayatta mısın?"

"Burada ne işin var?" Angrboda bir anda ayağa kalktı, dinlenmeye dair tüm düşünceleri uçup gitmişti aklından. Başı, bazen çok hızlı bir şekilde ayaklandığında olduğu gibi döndü ve şaka-

ğındaki yara izi, sanki yara tazeymişçesine bir an için zonkladı. "Beni nasıl buldun?"

Freya dilini yutmuş gibi görünüyordu ama çabucak toparlandı. "Etrafa sordum," dedi omuz silkip, kan rengi bir saç tutamını parmağına dolayarak. "Yılandan dizginlerle bir kurda binen bir cadı arıyorum ama onun sen olduğunu bilmiyordum. Görünüşe göre artık bir sürü ismin var."

"Evet." Jotunheim'da kesinlikle haber tez yayılıyordu. "Neden buradasın?"

"Sana söyledim, bir büyücünün bilgisine ihtiyacım var. Sanırım o büyücü de sensin, Demircadı Angrboda."

İsmi duymasıyla Angrboda gözlerini kıstı.

Freya ona hainçe gülümsedi. "Loki'nin sana taktığı isim yokluğunda yayıldı. Kederden öldüğünü ve kızının krallığına gömüldüğünü söylüyorlar. Ayrıldığından beri efsaneye dönüştün, kardeşim."

Angrboda bunu görmezden geldi. Freya'nın ondan ne tür bir bilgi isteyebileceğini bilmiyordu ama içinden bir ses kadının bunu elde etmek için ondan ne yapmasını istediğini bildiğini söylüyordu. *Bunu kendi yapamamış mıydı?*

Ama sonra Freya'nın *seid* yapamadığı hakkında hiçbir fikri olmadığını fark etti. Bu ziyaretin asıl amacını tahmin etmek için blöf de yapabileceğine karar verdi.

"Benimle Asgard'a gel," dedi Freya bir an düşündükten sonra. "Belki bir şeyler yapabiliriz. Bir anlaşma mesela."

"Böyle bir şey yapmayacağım," dedi Angrboda. Bakışları Freya'nın arkadaşına saptı: Tanrıçanın yanında duran küçük bir yaban domuzu. Domuzda bir gariplik olduğuna karar verdi cadı. Sanki hayvan olması gereken biçimde değildi. Olayı çözmesi uzun sürmedi. "Bunu da oraya mı götürüyorsun, kılık değiştirmiş sevgilini?"

"Şaşırmışsın sen," dedi Freya ama normale dönmeden önce bir an için yüzü öfkeyle parladı. Kıpırdandı ve ünlü altın kolyesi meşale ışığında parladı. "Bu sadece cücelerin benim için yaptığı

bir yaban domuzu, Savaşdomuzu. Koruyucum Ottar'ın soyunu öğrenecektim ki Midgard'da krallığını talep edebilsin. Bilmek istediklerimi söyleyecek misin, söylemeyecek misin?"

"Neden Frigg'e sormuyorsun? Odin'in karısının herkesin kaderini bildiği söylenir." Angrboda sırıtmamak için çabaladı ama şüpheciydi. *Soy mu? Tek bilmek istediği bu mu?* Freya cevap vermediğinde, Angrboda iç çekti ve dedi ki, "Seni hayal kırıklığına uğrattığım için üzgünüm ama bunca yolu boşuna geldin. Thor'un beni öldürdüğü ve Odin'in, ahir zaman hakkında bilgi edinmek için beni zorladığı geceden beri *seid* yapamıyorum, işte sana gerçek. Yani, sanırım bilmek istediğin şeyi öğrenmek için başka bir yere gitmen gerekecek."

Angrboda, Freya'nın o gece hakkında ne kadar şey bildiğini bilmiyordu –kadın tanrıların geri kalanıyla yola devam etmiş ve ona ne olduğunu görmemişti– ve bu nedenle tepkisini ölçmeye çalışıyordu.

"Korkunç bir olay," dedi Freya, derdini paylaşıyormuş gibi yaparak, "çok dirençliydin ve Herkesin Babası, sonunda ihtiyaç duyduğu bilgiyi elde etmek için seni tekrar öldürmek zorunda kaldı."

Demek biliyor. Angrboda daha dik oturdu. *Belki o zaman neden* seid *yapamadığımı da biliyordur.* İşte bu, tüm bu zaman boyunca aradığı şeydi: Sonunda, başka bir büyücü tam karşısında duruyordu.

Bedelini ödersem belki bana yardım edebilir. Freya'dan yardım isteme düşüncesi kusmak istemesine neden oldu ama düşününce, sahip olduğu tek seçenek buydu.

"Loki'nin hayatın için pazarlık yapmaya çalıştığını biliyor muydun?" diye devam etti Freya, Angrboda sessiz kaldığında ve ateşi körüklemeye tenezzül etti, belli ki diğer cadının düşünceli hâlini çaresizlikle karıştırmıştı.

"Bana Loki deme," dedi Angrboda dişlerinin arasından.

Freya onu görmezden geldi. "Çok üzücüydü. Küçük canavarlarını toplarken seni bağlayabilmem için dikkatinizi dağıtmayı

kabul etti ve Thor, Odin'in emri üzerine çekicini kafatasına geçirdiğinde çok üzüldü. Oyunbaz'ın o zamandan beri eskisi gibi olmadığını söyleyebilirim."

"O zaman tanrıların bozduğu yeminlere ekle bunu da," diye çıkıştı Angrboda. "Peki neden *seid* yapamadığımı biliyor musun? Odin o gece bana bir şey mi yaptı? Beni – bir şekilde bedenime hapsetti de bu yüzden mi seyahat edemiyorum?"

Freya şimdi ona acımaya benzer bir ifadeyle bakıyordu.

"Biz kadınlar böyle şeylere katlanmak zorunda kaldık," dedi Freya sessizce ve öyle bir hissiyatla söyledi ki bunu Angrboda neredeyse onunla dişil bir bağ kurduğunu hissetti. "Hayır, sana aşikâr olandan başka bir şey yapmadı. Bana öyle geliyor ki, seni engelleyen şey korku. Zorlanma ve yüzeyin altında tutulma korkusu. Senin kadar derine inmeyi denedim ama yapamıyorum. Kimse yapamıyor. Bana bilmem gereken şeyi söylersen, edebileceğim yere kadar sana rehberlik ederim. Anlaştık mı?"

"Kabul," dedi Angrboda.

"Mükemmel." Freya'nın ağzı alaycı bir şekilde bir yana kıvrıldı. "Eminim zamanın başlangıcında Aesir ve Vanir'e *seid*'ini öğrettiğine pişman olsan da görünüşe göre uzun vadede bunun karşılığını alıyorsun, öyle değil mi, şimdi sana yardım edebilecek tek kişinin eski çıraklarından biri olduğunu düşünürsek..."

"Yap gitsin işte," diye mırıldandı Angrboda.

Freya, meşalesini tekrar yakmak için Angrboda'nın ateşinin kalıntılarına koydu ve sonra karşısında diz çöktü, altın gözleri parıldıyordu. Gizemli yaban domuzu da onun yanına oturdu. Kadın kemerinden küçük bir davul aldı ve yavaş bir ritimde – kalp atışının ritminde– vurmaya başladı ve Angrboda'nın ona uzun zaman önce öğrettiği eski büyülü kelimeleri söyledi.

Angrboda'nın *seid* yapmak için davula ya da kelimelere ihtiyacı yoktu ama gözlerini kapattığında, büyülü sözlerin gücünü hissedebiliyordu. Battığını ve vücudundan çıktığını hissettiğinde bir parçası korkuyla doldu. Kendini kapamaya, direnmeye başladı.

Freya'nın büyülü sözleri daha da güçlendi ve Angrboda kadının onu daha sıkı tuttuğunu hissetti. Freya onu aşağı sürüklerken, fiziksel bedeni paniklemeye başladı. Maddi dünyadaki diğer cadının bedeni hâlâ büyülü sözleri söylerken, Angrboda kadının varlığını aşağıda, onunla birlikte hissedebiliyordu.

Fakat sonra Angrboda daha da battı. Freya'nın, yüzeydeki o minik ışık tutamının yakınında gezinerek onu yukarıdan izlediğini hissedebiliyordu.

Gördün mü? dedi Freya, kendi büyü sözlerinin sesini bastırarak. *Bedenini terk etmek için sadece biraz zorlamaya ihtiyacın vardı. Sargıyı yaradan çekip çıkarmak gibi.*

Biliyorum. Angrboda o zaman başarılı olduklarını fark etti. Geri dönmüştü, dokuz gün ve dokuz gece boyunca olduğu yerde, asla ayrılmak istemediği yerdeydi. Kendi zihinsel tutukluğunu kırmak için tek ihtiyacı olan şey Freya'nın zorlamasıydı ve şimdi buradaydı. Yaşlı Cadı ile tekrar bağlantı kurabilirdi. Hel'le iletişime geçebilirdi. En alttaki o derin güç kuyusuna erişebilir, Odin'in onu zorladığı uçurumdan bir kez daha düşebilir ama bu sefer onu kontrol edebilirdi. Hepsini.

Ama önce Freya'yı yollamak zorundaydı.

Seni aşağı inmeye zorladım ama daha ileri gidemem, dedi Freya sesi azalarak. Büyülü sözleri tekrarlamayı bırakmıştı. *Gerisi sana kalmış. Anlaşmamızı unutma.* Angrboda unutmadı. Diğer cadının bilmek istediği şeyi öğrenmek için uzandı ve karanlık yer de ona söyledi. Gözleri açıldı, beyaz ve ölü bakıyorlardı ve Ottar'ın soyu hakkındaki hakikati konuşmaya başladı – sonra bir şey değişti. Kelimeler değişti, görüntüler değişti. Karanlık yer ona bir kez daha âlemlerin sonunu anlatıyordu.

İstediğinden daha ileri gitmişti ve şimdi daha derine, boşluğa geri çağrılıyordu.

Karanlık yer onu içeri çekmeden önce yüzeye çıktı ve gözleri normale döndü. Freya dik dik ona bakıyordu. Angrboda bakışlarına karşılık verdi ve gönülsüzce, "Teşekkür ederim," dedi.

Freya ayağa kalktığında başıyla onayladı ve kemerinden bir

boynuz aldı, üzerine bazı kelimeler mırıldandı ve domuza yedirdi. "Konuştuğun isimleri ve soyunu hatırlaması için," dedi kadın. "Ama geri kalanı değil. O kısım yalnızca benim duymam için."

"Sen de gitmelisin," dedi Angrboda. Freya'nın yaban domuzunun sadece bir yaban domuzu değil, kılık değiştirmiş Ottar olduğunu öğrenmek onu şaşırtmadı. Aniden yorgun, tükenmiş hissediyordu. "Uzaklaş buradan. İstediğin şeyi öğrendin."

"Ve daha fazlasını," dedi Freya. "Bana Ragnarök'ten bahsettin. O gece Odin'e bahsettiğin kadar değil ama bir kısmından."

Ragnarök. Tanrıların kıyameti anlamına geliyordu kelime.

"Suratına bakılacak olursa," dedi Freya, "sanırım böyle bir şeyi ilk kez duyuyorsun? Bu nasıl olabilir, hele ki kelimeleri konuşan ve olayları gören kişi sensen?"

Angrboda titredi. "Sadece görümden ilk kez böyle bir isimle bahsedildiğini duydum." Titreyen ellerini durdurmak için kollarını bağladı. "Teşekkür ederim. Tekrardan. *Seid*'imi yeniden kazanmama yardım ettiğin için."

"Rica ederim. Umarım bundan pişman olmam, gerçi olacağımdan eminim. Seni kolayca zorlayabilirdim, tıpkı Odin'in yaptığı gibi–"

Angrboda gözlerini devirdi. "Of, git başımdan. Sevgililerine geri dön, malum, saymakla bitmezler."

"Bana hakaret etmeye devam edersen," dedi Freya, "bu mağarayı yakıp kül edeceğim."

"Bütün âlemler yanacak. Sana ve tanrılara lanet olsun. Ve Ottar'ına da lanet olsun."

"En azından, ölümlü erkekler hâlâ yanarken Ottar için işler iyi gidecek," dedi Freya ve arkasını dönüp mağaradan çıktı, söz konusu yaban domuzu da hemen ardından.

O gittiğinde, Angrboda daha dik oturdu ve az önce yaşananları sindirmeye çalıştı.

Tekrar seid *yapabiliyorum. Ben hâlâ benim.*

Artık bir kez daha bu yeteneğe sahip olduğuna göre yapacak çok işi vardı. Bunlardan ilki kızını ziyaret etmekti.

Bedeninden sıyrıldı –bu sefer o kadar kolay oldu ki neredeyse baş döndürücü bir rahatlama hissetti– ve Yggdrasil'e dokunana kadar bu şekilde uzandı ve ağaç onu aşağı, çok aşağı götürdü.

KARANLIK ve buz vardı, kar yağıyordu ve buzlu, ufalanan bir taş yolda yürüyordu cadı. Yürümeye devam ederken, yolun bir köprü olduğunu fark etti ve yan tarafa baktığında aşağıda akan nehirleri ve boş vadileri gördü.

Saçları su altındaymış gibi etrafında süzülüyordu. Çevresi siyah, gri ve göz alabildiğine ıssız olmasına rağmen hiçbir rengin eksik olmadığı hissine kapıldı.

Kendini görmeden, trans hâlindeyken her zaman olduğu gibi gözlerinin beyazlaştığını biliyordu. Sadece ölülerin olması gereken bir yerdeydi.

Sonunda, altınla sazlardan yapılma son köprüye ulaştı ve onun ötesinde ölülerin ruhları amaçsızca dolaşıyordu: kötüler, talihsizler, yaşlılar, gençler ve hastalar. Şanlı bir savaşta ölmemiş olanlar, valküreler tarafından Asgard'da öldürülenlerin salonlarına seçilmemiş ve oraya kadar oraya götürülmemiş olanlar.

Ama siyahlara bürünmüş soluk benizli bir kız gölgelerin arasından yükselip onu köprünün sonunda durdurdu ve cadı daha ileri gidemedi.

"Ben Modgud, köprünün koruyucusuyum. Buraya sadece ölüler girebilir," dedi cadıyı inceleyerek. "Ama sen – sen ne ölüsün ne de hayattasın. Hel'in âleminde ne işin var?"

"Kızıma geldim," dedi Angrboda. "Geçmeme izin ver."

Modgud uzun bir süre ona baktı ve sonra kenara çekildi.

Böylece Angrboda, büyük duvarlarla ve büyük bir kapıyla karşılaşana kadar yol boyunca ilerlemeye devam etti ve içeri süzüldü.

Çok geçmeden kendini kızının karanlık ve ürkütücü salonunda buldu, bir uçurumun kenarına oyulmuş, hiçlikten gelen varla yok arası bir ışıkla aydınlanıyordu. Görünüşe göre Hel, babasının dramatikliğini almıştı.

Ancak, salonun içi şaşırtıcı derecede davetkârdı. Ölüler dışarıda olduğu gibi etrafta dolanıyordu – havada tatlı bal şarabı kokusu ve uzun bir masanın üzerinde mükemmel altın süslemeler vardı: kadehler, tabaklar ve her türden şıklık mevcuttu. Angrboda bu hazırlığı görünce kaşlarını çattı. *Elbette bu benim için değil... değil mi?*

Angrboda salonun arka tarafına, yüksek koltukta uzun siyah elbiseli genç bir kadının oturduğu yere doğru yöneldi. Teni beyaz ve saçları uzundu, otururken neredeyse yere kadar uzanıyordu, zift kadar siyah ve dalgalıydı. Elbisenin altında bacak bacak üstüne atmıştı ve Angrboda ayaklarının neye benzediğini göremiyordu.

Ama bu kadının Hel olduğunu biliyordu. Gözleri bariz bir şekilde onu ele veriyordu: Yeşil ve parlaktılar, tıpkı babasınınkiler gibi, her ne kadar çökmüş olsalar da. Gözlerinin altında tıpkı annesinde olduğu gibi koyu halkalar vardı fakat Angrboda'nınkiler griyken onunkiler siyahtı.

Ama Hel çocukken Loki'ye benzemesine rağmen şimdi annesinin tam bir kopyasıydı – ağırbaşlılığı dahil.

Mutlak bir küçümsemeyle Angrboda'ya bakıyordu. Arkasındaki gölgelerde, karanlık figürler hareket etti: Şekilsiz şeyler, bazıları insan bile değildi. Hel'in hizmetkârları. Bir çocuğun yarattıkları.

Bu derin ve karanlık yerdeki tek arkadaşları.

Angrboda, Hel'in gaddar bakışları altında söyleyecek bir şey bulamayıp güçlükle yutkundu. Tek yapabildiği, başıyla kalabalık iskeletlere işaret ederek titrek bir sesle, "Birini mi bekliyordun?" demek oldu.

"Bu seni ilgilendirmez," dedi Hel ve Angrboda kızının çatlayan, tiz sesiyle irkildi. Gerçi Hel'in konuştuğunu en son duyduğunda kız beş yaşındaydı. "Sonunda öldün demek?"

Cadı o anda sevinç gözyaşları ve duygu dolu bir kucaklaşma olmayacağını fark etti. Anne-kız salonun iki ucundan birbirlerine baktılar.

Soluk yüzünde küçümseyen bir sırıtış belirmeden önce Hel onu bir daha süzdü. "Hayır, elbette ölmedin. Bunca zaman tanrıların seni gerçekten öldürdüğünü düşündüm..."

"Bu geceye kadar sana ulaşmamın bir yolu yoktu," dedi Angrboda. "Ölmek bile beni buraya getirmedi."

"Uzun zamandır *öldüğünü* sanıyordum. Yasını tuttum," diye devam etti Hel sanki onu duymamış gibi. "Doğu kapılarında sana bir anıt bile yaptım. Ancak hiçbir zaman seni kendi âlemimde bulamadım, ben de düşündüm..." Öne doğru eğildi, beyaz elleri sandalyesinin kenarlarını sımsıkı kavramıştı. "Bana bir açıklama borçlusun, anne."

Angrboda canının yandığını belli etmemek için derin bir nefes aldı. Hel onunla en son konuştuğunda, "annecim" diyordu ona.

Şimdi bu "anne" olmuştu ve Hel kelimeyi söylediğinde, buz kadar soğuktu.

"Daha önce olduğu gibi bedenimi terk edemedim" dedi Angrboda. "Seni görmenin ya da kardeşlerinle iletişim kurmamın bir yolu yoktu–"

"Tabii tabii, öyledir," dedi Hel. İfadesi mesafeliydi, sanki geçmiş çağlardan bir şey hatırlıyormuş gibi. "Seni burada görmeyi bekledim. Bir ömür bekledim. Ölmüştün. Sadece kaybolduğunu sandım ama hiç gelmedin. Babamın benim için gelmeyeceğini biliyordum ama senin farklı olduğunu düşünmüştüm." Sesi bir fısıltıya dönüştü. "Bize *canavar* dedi. Ama ben bir canavar değilim. Kardeşlerim canavardı ama ben değildim. Ben sadece küçük bir kızdım."

"Hel–"

"Benim için gelmeliydin, anne," dedi Hel yüksek sesle, ayağa kalktı ve bulunduğu yükseklikten Angrboda'ya baktı.

"Hel, lütfen–"

"Geleceğini ummuştum. Ama gelmedin."

"Bana yapılanları bilseydin, benimle bu şekilde konuşmazdın," dedi Angrboda sesi çatlayarak. Bu görüşme hiç de planladığı gibi gitmiyordu.

"*Bana* yapılanlardan *senin* haberin var mı peki?" diye karşılık verdi Hel. "Hiç doğmamalıydım ama sen – sen illa burnunu sokmak zorundaydın. Evet, artık ne yaptığını biliyorum; bizzat gördüm. Ölüler her şeyi bilir. Ölüyordum ve sen beni *büyünle* geri çağırdın. Şimdiyse buradayım, yaşam ve ölüm üzerinde bir güce sahibim ama elimdeki tek şey kederli, yarım bir hayat, tüm âlemlerden uzakta, sonsuza dek yalnızım. Bunca zamandır neredeydin, anne? Ben *çürüyüp* giderken sen neredeydin?"

Hel bacaklarını göstermek için elbisesinin eteğini kenara çekti: Artık yalnızca kemik ve hâlâ bazı yerlerde sadece birkaç tendon ve *bolca* büyüyle bir arada tutulan mavi-gri deriden ibaretlerdi.

Angrboda öylece bakakaldı. Yapabildiği tek şey buydu.

"Onları hâlâ hissedebiliyorum. Ve merhemlerin epey işe yaradı," dedi Hel alaycı bir biçimde, eteğini savurup bacaklarını tekrar örterek. "Ne yazık ki artık onlara erişimim yoktu."

"Hel, ben... Çok üzgünüm. Ama beni dinlemen gerek. Sonunda tekrar seyahat etmeyi başardım ve bu – görmek istediğim ilk kişi sensin." Angrboda, kızının acımasız bakışları altında dengesini bulmaya çalıştı ve devam etti. "O gece beni öldürdüler. Seni... senin ve kardeşlerinin benden alındığı gece... ama ben ölmedim. Lakin aynı zamanda karşı da koyamadım ve Odin her şeyin nasıl biteceğini görmeye zorladı beni. Tanrılar, devler ve tüm âlemler. Ragnarök–"

"Evet, Ragnarök'ü biliyorum. Burada düşündüğünden fazlasını görüyorum. Kaderi tanıyorum, Frigg, Freya ve Nornlar gibi. Bu tehlikeli bilgiye erişebiliyorsun diye tanrılar için özel falan değilsin – sadece Odin için en harcanabilir kişi sensin. Bunu anlayana kadar Aesir'in seni öldürmesine daha kaç kez izin vereceksin, anne?"

Angrboda dişlerini sıktı. "Neden benimle böyle alay ediyorsun?"

"Çünkü senin içini biliyorum," diye homurdandı Hel, yüksek seltiden inerken. "Sen, ormandaki bilge yaşlı cadı, sana zarar gelmesin diye kimseye zarar vermezsin. İlk önce düşmanlarını

saklındığını unutursun, onlar da daha sert vururlar ve onlara gösterdiğin saygıyı sana göstermezler."

"Hel–"

Hel bir yırtıcı gibi cadının etrafında dönmeye başladı, kemikten ayakları taş zeminde anormal bir şekilde *takır tukur* ediyordu. "Yakında başlayacak. Peki sen ne yapacaksın? Tüm âlemler Surtr'un alevlerinde boğulurken bitmesini beklemek için mağarana geri mi döneceksin? Bir korkaktan başka bir şey değilsin."

"Beni *dinlemiyorsun*," dedi Angrboda. "Bütün bu zaman boyunca boş durmadım. Seni kurtarmanın bir yolunu bulmaya çalışıyordum. Seni *kurtarabilirim*."

"İşte, yine burnunu sokuyorsun, anne. Beni en son 'kurtarmaya' çalıştığında olanları unuttun mu?" Hel örtülü bacaklarına işaret etti. "İstemez, kalsın. Ben–"

Aniden nefesi kesildi ve göğsünü tutarak sendeledi.

"Hel?" dedi Angrboda endişeyle ona doğru ilerlerken.

"Beni rahat bırak," diye hırladı Hel. Hışımla sandalyesine geri döndü ve çöküverdi, kamburlaştı, gözlerinde acı ve öfke vardı. Dişlerinin arasından konuşurken eli hâlâ göğsündeydi, "Anlamıyor musun? *Yardımını istemiyorum. Seni* istemiyorum."

Angrboda kurt heykelciğini çıkardı –bir şekilde somut, bir şekilde Hel'in kendisi kadar gerçekti– ve ona uzattı. Hel heykelciğe baktı ve ifadesi değişti, ufacık da olsa yumuşar gibi oldu.

"Son başladığında *bana* gel," diye fısıldadı Angrboda. "Baban sana geldiğinde, *bana* gel. Seni koruyacağım, yemin ederim. Anneliğimi reddetmiş olabilirsin ama sen hâlâ benim kızımsın."

Hel'in nefret maskesi ânında geri döndü. "Ne senin bir kızın var, cadı, ne de benim bir babam. Defol. Ve o değersiz tahta parçasını da yanında götür."

Artık kızının nefretle buruşmuş yüzüne bakmaya dayanamayan Angrboda, gözlerini yumdu ve Yggdrasil'in en derin kısmına tutunup –Ağaç'ın kökünü çiğneyen ve cadı yanından geçerken onu ısırmaya kalkan ejderha Nidhogg'dan kıl payı kurtulup– süzülerek uzaklaştı ve yukarıya, daha da yukarıya çıktı.

Sonra tekrar aşağı indi. Bir şey –ya da *birisi*– varlığını Ağaç'tan hissetmiş, onu geri sürüklüyordu. Angrboda'nın kalbi, kızının belki de ani bir fikir değişikliği yaşadığı düşüncesiyle bir anlığına tekledi ama sonra artık Hel'in krallığının karşı tarafında olduğunu fark etti.

Neden buradayım? Omzunun üzerinden döndüğünde kapı çerçevesine oyulmuş rünleri gördü: BURASI DOĞU KAPISIDIR VE ANNEME ADANMIŞTIR.

Ah, Hel... Angrboda'nın cisimsiz midesi kasıldı etrafına bakarken, umutlandı.

Ancak Hel'den eser yoktu.

Beni kendi mezarıma kim çağırır?

Aniden uzaktaki hareketlenmeyi fark etti. Ayak sürüyen ölülerin arasından sağlam bir figür, gördüğü en tuhaf atın üzerinde paldır küldür doğruca ona doğru geliyordu.

Angrboda olduğu yerden kımıldamadı ve at ile binicinin yaklaşmasını bekledi. Ondan sadece birkaç metre uzaktayken durdular ve Angrboda, kocasının yıllar önce doğurduğu sekiz bacaklı at Sleipnir'i tanıdı.

İleriye doğru bir adım attı ve yaratığa yaklaşmak için elini uzattı ancak Sleipnir büyümüş, vahşileşmişti ve kadını tanımadı. Sırtındaki adam başını kaldırdı ve buz mavisi bir göz, geniş siperlikli şapkasının altından ona baktı.

İşte yine başlıyoruz, diye düşündü Angrboda zihinsel bir iç çekişle.

Bu duygu karşılıklı görünüyordu. "Bilge bir kadının buraya gömüldüğünü söylediler." Adam kapı çerçevesindeki yazıya baktı ve devam etti, "Birçok kişi o gece öldüğünü düşünüyor. Kızın dahil. Belki de tahmin etmeliydim."

Kızım artık işin doğrusunu biliyor, diye düşündü Angrboda ama hiçbir şey söylemedi ve en duygusuz ifadesini takındı. Ayrıca Freya'nın, Angrboda'nın hayatta olduğunu ona bu kadar çabuk yetiştirmiş olamayacağını da düşündü – sonuçta kadın az önce mağaradan çıkmıştı. *Peki beni nasıl buldu?*

Fark etti ki cevap basitti: Cadı, seyahat etmek için Yggdrasil'i kullanmıştı ve Yggdrasil de adama aitti. *Seid*'i tekrar kullanmaya başladığında onu hemen fark etmesine şaşmamalıydı.

Adama baktı, kafası karışmış gibi davrandı ve dedi ki, "Beni buraya çağıran da kimdir?" *Yine*, diye eklemek istedi. "Bu yere gelmek için zorlu bir yol kat ettim ve uzun zamandır ölüyüm."

"Ölmüş olabilirsin, hem de birçok kez ve yine de seni tekrar dirilttim çünkü bildiklerine ihtiyacım var. Ben Gezgin Vegtam'ım."

Angrboda bu sahte adı duymasıyla neredeyse gözlerini deviriyordu ancak ifadesini bozmadı.

"Vegtam" Sleipnir'in dizginlerini çekti ve emretti, "Söyle bana – Hel'in salonu kimin için hazırlandı böyle? Kimi karşılayacak?"

Hel, Angrboda aynı şeyi sorduğunda da cevap vermemişti ama aniden Angrboda kızının söylediklerini hatırladı: "*Burada düşündüğünden daha fazlasını görüyorum. Kaderi tanıyorum.*"

Birden Hel'in kimi beklediğini anladı.

"Ümidini kes, Vegtam," dedi, başıyla ona doğru işaret ederek, yüzü bir kez daha ifadesizdi, "çünkü Hel, bir ökseotu sapı tarafından öldürülecek olan Odin'in oğlu Balder için bal şarabını hazırladı bile. Şimdi ise sana çok şey söyledim ve susacağım."

"Susma. Kim olacak katili? Odin'in oğlunu kim öldürecek?"

Ona zaten söylemişken neden bana tekrar soruyor? Cevabın değişeceğini mi düşünüyor, yoksa Balder'in ölümünün sadece bir ökseotu sapıyla yaralanmaktan daha fazlası olduğunu mu düşünüyor?

"Balder'in kör kardeşi Hod," dedi cadı görüsünü hatırlayarak, "ki o da, Balder'in intikamını alacak kişi tarafından öldürülecek. Bunu sana daha önce de söylemiştim, hatta daha fazlasını."

"Bana onun ölümünün ayrıntılarını anlatacaksın. Bana her şeyi anlatacaksın, böylece ona adaletli davranabilirim."

"Adalet," dedi cadı, çatlamış dudakları acımasız bir gülümsemeye kıvrıldı, "oğlun kızımın salonuna girdiğinde yerini bulacak, Herkesin Babası Odin."

"Sen ne bilge bir kadın ne de kâhinsin, canavarların annesi

Demirçadı Angrboda," dedi Odin soğuk bir tonda ve Sleipnir'i döndürmek için dizginleri çekti.

"Sahte bir mezarı ziyaret eden sahte bir adam olabilirsin," diye karşılık verdi Angrboda, "ama buradaki tek gerçek benim sözlerimdir."

Adamın kavrayışının gevşediğini hissetti ve kendini yukarı, ondan uzağa sürüklemeye başladı. Adam cevap olarak bir şey söyleyemeden önce, acımasızca sırıttı ve dedi ki, "Ve dikkat et – kendi kıyametin hızla yaklaşıyor."

O anda bedeninde uyandı, kurt heykelciği hâlâ elindeydi, duygular zihnine akın ediyordu: Sonunda Odin ile yüzleştiğinde son sözü söylemesinin verdiği gaddarca bir memnuniyet ve Hel'in ona söylediği her cümleyi hatırlamasıyla gelen korkunç bir suçluluk.

Dişi kurda yaslanarak çöktü ve heykelciği göğsüne götürdü.

Bunu telafi edeceğim. Yemin ederim.

Bunu, Ragnarök'te hayatta kalmanı sağlayarak yapacağım.

ANGRBODA'NIN bunun ardından kendini toparlaması biraz zaman aldı. Denemek istediği bir sonraki şey oğullarına ulaşmaktı ama işlerin kızıyla gittiği şekilde sonuçlanması düşüncesi dayanabileceğinden daha ağırdı.

Buna rağmen yine de denedi. Yüzeyin altına daldı ve Yggdrasil'e uzandı, âlemlerin gizli yerlerini tek tek incelemek için Büyük Ağaç'ı kullandı, Odin'in varlığını ne zaman hisseder gibi olsa bedenine geri döndü – ama neyse ki tanrı tekrar peşine düşmedi. Zihninde çocuklarına seslendi ama hiçbir şey duymadı, hiçbir şey görmedi. Her nerede iseler –Jormungundr engin okyanusun en derin kısmındaydı, Fenrir ise bilinmeyen bir yerde zincire vurulmuştu– onun ulaşamayacağı bir yerdeydiler.

Ölmeden önce onları bir kez daha görmek için yanıp tutuşuyordu. Ne olacağını biliyorlar mıydı? Kaderlerini kabul mü etmişlerdi yoksa onlar için daha fazlasını mı yapmalıydı? Bu sorulara bir cevabı yoktu – ve savaştan sağ çıksalar bile, kaderleri *değiştirilebilse* bile, kalkanının hem başı bulutlara değen uzun bir

kurdu hem de bir âlemi kuşatacak derecede muazzam bir yılanı koruyacak kadar büyük ya da güçlü olacağından şüpheliydi.

Günler geçtikçe, kalkanını mükemmelleştirmek için daha fazla çalıştı -şimdi tüm kolunu birkaç dakika boyunca koruyabiliyordu- ama boyundan büyük bir işe kalkıştığını fark etti. Başta çok kolay görünmüştü kendini bırakmak, gücün aktığını hissedebileceği ve içine girebileceği o boşluğa geri dönmek. O gücü kalkanı için kullanmak.

Ancak işin gerçeği, ne zaman daha önce olduğu gibi kıyıya yaklaşsa, kendini tereddüt ederken buldu. Güç titreşip uğuldadı, onu çağırdı ve cadı kendini bu sefer geri dönüp dönmeyeceğini merak ederken buldu.

Ağaca bağlı geçen dokuz gün dokuz gece boyunca yaşam ve ölüm arasındaki güvenli boşlukta gezinerek neredeyse kaybolmuştu. Freya onu sadece yüzeye şöyle bir göz atacak kadar uzağa itmişti; Angrboda kendi başına geri gelebilmişti. Gittiği en uzak yer, Odin'in *seid* hakkındaki bilgisini bir olta gibi kullanarak bilmesi gerekenleri öğrendikten sonra onu geri çekmeye hazır bir şekilde cadıyı ittiği zamandı.

Kadının aradığı güç, o boşlukta hiç olmadığı kadar derinlerde yatıyordu. Ya kendini geri çekemezse? Bu düşünce onu her şeyden çok korkutuyordu. Bu yüzden oraya sadece son çare olarak gitmeye karar verdi.

Ben Demircadı Angrboda'yım, diye düşündü. *Güneşi ve ayı kovalayan kurtları doğuran Kadim Kişi, Yaşlı Cadı'yım ben. Loki'nin eski karısı ve hem ölülerin hükümdarının hem de hayatlarımızı mahveden varlıkların sonunu getirecek olan, kaostan doğan iki yaratığın annesiyim.*

Bunu tek başıma yapabilirim.

YALNIZCA birkaç gün sonra, tanrılar tekrar karşısına çıktı - bu sefer iki büyük siyah kuzgun suretinde. Kuşlar, dramatik bir şekilde kanatlarını çırparak Angrboda ve dişi kurdun hemen önündeki bir dala tünedi ve geçişlerini engelledi.

"Sen," dedi içlerinden bir tanesi. "Cadı."

"Aesir'in yardımına ihtiyacı var," dedi diğeri.

Dişi kurt onlara hırladı ama Angrboda, yakılan, bıçaklanan, öldürülen, ihanete uğrayan, bilgi için huzursuz edilen, uyandırılan ve bunların dışında bir gece çocuklarını ondan çalan aynı grup kişiler tarafından sürekli rahatsız edilen biri nasıl cefakâr bir şekilde iç çekerse öyle iç çekti. *Beni hiç rahat bırakmayacaklar mı? Eğer tanrılar bu kadar büyükse, bana ne için ihtiyaçları var?*

"Odin'in kuzgunlarını haber uçurmak için gönderdiğini bilmiyordum," dedi Angrboda, Huginn ile Muninn yani Düşünce ile Hafıza olarak adlandırılan kuşlara. Efendilerine gördükleri her şeyi anlatmak için geri dönmeden önce her gün Dokuz Âlem'i dolaşırlardı. "İşinizin bunun tam tersi olduğunu sanıyordum."

"Bir iyilik," dedi Huginn, "ölümünü bizzat senin tahmin ettiğin kişi için."

Angrboda tereddüt etti. "Balder mi?"

Muninn başını salladı ve şüphesini doğruladı.

Huginn devam etti, "Ve Balder'in ölümü kocanın elindendi."

"Benim bir kocam yok," dedi Angrboda, daha önce Skadi'ye söylediği gibi ama duraksadı. "Bekle – Balder'i *Loki* mi öldürdü?" *Öngördüğüm şey bu değildi – kardeşi Hod onu öldürüyordu. Loki değil.*

Kaşları çatıldı. *Gördüğüm şey... Gördüğüm şey Hod'un ökseotunu Balder'in kalbine sapladığıydı.*

Ama Hod kördür.

Bu da birisi elini yönlendirdi demek.

"Nasıl oldu bu?" diye sordu Angrboda.

"Odin'in oğlu kendi ölümünü rüyalarında görüp duruyordu ve annesi Frigg, tüm âlemlerdeki her şeye ona zarar vermemeleri için ant içirdi," dedi Muninn.

"Oyunbaz Loki'nin Hod'un kardeşini öldürmek üzere kullanması için bir oka yonttuğu genç bir ökseotu dalı hariç her şeye," dedi Huginn.

Odin'in ökseotundan haberi vardı, diye düşündü Angrboda.

Eğer Balder'in ölümünü gerçekten önlemek isteseydi, Frigg'i daha dikkatli olması konusunda uyarırdı.

Ama hâlâ tam oturmayan bir şeyler vardı. Kendisi bile Loki'nin Balder'i öldüren kişi olacağını bilmezken Odin bunu nasıl bilebilirdi? Loki'ye tuzak mı kuruluyordu? İşlemediği bir suç için mi cezalandırılacaktı?

Angrboda'nın gözleri kısıldı. "Yalan söylüyorsun. Loki birçok şey olabilir, doğru – ama bir katil olabilir mi?"

"Bir masum için iyilik yapmalısın," diye ekledi Huginn, onu duymamış gibi.

Angrboda tekrar iç çekti. *Kuşlarla tartışmaya çalışırsan olacağı bu işte.* "Tam olarak ne konuda yardımıma ihtiyaçları var?"

"Naaşını suya itmede," dedi Huginn. "Gemi yerinden oynamıyor. Thor bile hareket ettiremiyor. Aesir büyü yapılmış olmasından korkuyor."

"Güvenliğin garanti altında," dedi Muninn.

"Gel bizimle, Hyrrokkin," dedi kuzgunlar bir ağızdan, bir sonraki duraklarına doğru kanat çırptılar ve dönüp sanki onları takip etmesini teklif ediyormuş gibi ona baktılar.

Angrboda kaşlarını kaldırdı ve dişi kurda döndü. "Hyrrokkin. Duydun mu? 'Ateşle yanmış.' İşte bu yeni."

Buna karşılık, yol arkadaşı rahatsız edici bir şekilde alaya yakın bir ses çıkardı. *Bunu gerçekten yapmayacağız, değil mi?*

"Asgard'a bir daha ayak basmak ya da tanrılara iyilik yapmak gibi bir arzum yok. Ama bu çağrıya kulak vermek için cezbedildiğimi inkâr edemem."

Dişi kurt şüpheci görünüyordu. *Neden? Onların son çaresi olduğuna dair bir his var içimde...*

"Kendi bencil sebeplerimden dolayı," dedi Angrboda, vagonu bir grup ağacın arkasına sakladı. Yeterince gizlendiğinde, bastonunu ânında dizgin hâlini aldıkları kurdun ağzına soktu. "Odin'in en değerli oğlu ondan alındığında nasıl hissettiğini görmek için. Bana yaptıklarından sonra kendi gözlerimle yasını tutmasını izlemek için."

Ama o bunun olacağını biliyordu ve bunu engellemedi, diye belirtti dişi kurt.

"Bu onun yas tutmadığı anlamına gelmez." Angrboda dişi kurdun sırtına tırmandı. "Ayrıca, ne sıklıkla bir tanrının cenazesine katılma şansın olur ki?"

ORMANDAN çıkan kuzgunları takip ettiler ve Angrboda'nın Dokuz Âlem'de gördüğü en çeşitli grubun toplandığı kayalık, kalabalık bir kumsala gittiler: Aesir, Vanir, aydınlık elfler ve karanlık elfler, cüceler, troller, Odin'in valküreleri ve *einherjarları* – öldürülmüş savaşçıları– ve hatta daha önce gördüğü bazı devler. Angrboda başlığını yüzüne indirdi, böylece kimse onu tanımayacaktı. Eğer Balder'in cenaze ateşinin hareket etmesini engelleyen gerçekten de bir büyü ise, onu bozmak için toplayabileceği tüm güce ihtiyaç duyacaktı ve bir başlık gayet işini görebilirken kendini yaşlı bir kadına dönüştürmek için enerjisini boşa harcamaya gerek duymadı.

Grup, cadı ve dişi kurt için sanki cüzzam taşıyorlarmış gibi ikiye ayrıldı. İkisi, yarısı kumda ve yarısı suda duran büyük bir geminin oturduğu kumsal doğru ilerledi. Birkaç Aesir tanrısı ve trollerden biri geminin arkasından geliyorlardı, iki büklüm olmuş ve nefes nefeselerdi. Aralarında Thor da vardı, öfkeli görünüyordu.

Cadı kurttan indi ve dizginleri hayvanın ağzından aldı; ânında, Angrboda'nın ayaklarının altında kayan karanlık kumda adımlarını sağlamlaştırmak için kullandığı bir bastona dönüştüler.

Yol arkadaşının arkasından hırladığını duyduğunda gemiye doğru ilerliyordu – ve arkasına döndüğünde Odin'in berserklerinden* ikisinin onunla dişi kurt arasında mızrak çektiğini gördü ve iki berserk daha mızraklarını doğrudan yaratığın boğazına doğrultmuştu.

* Berserk ya da berserker. İskandinav ve Cermen efsanelerinde "vahşi, çılgına dönmüş" olarak tasvir edilen, ayı veya kurt postu giyen, cesaret ve kuvvetiyle meşhur savaşçıya verilen isim. –*çn*

"Buna lüzum yok," dedi Angrboda onlara soğuk bir şekilde, başlığı hâlâ yüzünü saklıyorken.

Berserkler bir gıdım bile kıpırdamadı.

Ben iyiyim, dedi dişi kurt. *Sadece acele et ve ne istiyorlarsa yap da gidelim.*

Böylece Angrboda gemiye doğru yürüdü ve Thor kaşlarını çatarak geri adım attı. Babasına baktı, sonra Angrboda da bakışlarını takip etti ve Odin'i gördü: Genellikle üzerinde gördüğü ağır seyahat pelerinini ve şapkasını değil, şimdi tanrıların en yücesine yakışan şıklıkta bir kıyafet giyiyordu. Tanrı ona tek gözüyle bakıyordu ve cadı oradaki üzüntüyü görebiliyor ancak hiçbir şekilde onun için üzülemiyordu.

Adamın yanında, Angrboda'nın Asgard'da geçirdiği zamandan zar zor tanıdığı bir kadın vardı – karısı Frigg, cadının şimdiye kadar gördüğü en iyi kıyafetleri giymiş, koyu saçları özenle örülmüş, gözyaşları yüzünde iz bırakmıştı, taze kederi tüm çıplaklığıyla ortadaydı.

Frey, Freya ve Tyr'i de gördü, hepsi hüzünlü görünüyordu. Angrboda onlar için de üzülmedi.

Ellerinden biri gemiden birkaç santim uzakta gezinirken, Angrboda başını öyle bir açıyla kaldırdı ki yüz hatlarını sadece Odin ayırt edebilirdi. Sorarcasına kaldırdı kaşlarını. Adam başıyla onayladı.

Cadı gemiye doğru uzandı ve hemen parmak uçlarının altındaki büyüyü hissetti, pruvaya oyulmuş rünleri gördü ve büyüyü yapanın o olduğunu anladı.

Odin'le yüzleşmek için hızla kaldırdı başını. "Nasıl bir numara bu böyle?" diye tısladı cadı.

"Numara falan yok," dedi Herkesin Babası. "Bir amaca götüren bir araç yalnızca. Uzun ömrümde yaptığım her şey gibi. Belki bu duyguya aşinasındır."

Angrboda tartışmak için ağzını açtı ama sonra acı bir havlama duydu ve hızla döndüğünde tüm kafaların, berserklerin dişi kurdu dizginlemeye çalıştıkları yere çevrildiğini gördü, iki

berserk onu yere devirip mızraklarını boğazında tutmaya devam ederken dişi kurt tekrar havladı. Kurt dişlerini gösterse de hareket etmedi.

Acele et, dedi dişi kurt.

Angrboda, ona akıl sır ermez gözlerle bakan Odin'e geri döndü.

"Neden?" diye sordu kadın. "Gerçekten neden beni buraya çağırdın?"

"Çünkü başka türlü gelmezdin ve görmeni istedim. Her şey tıpkı söylediğin şekilde gerçekleşiyor. Burada eşitiz: ben, tanrıların babası ve sen, devlerin annesi. Bundan sonra olacaklar için hazır mısın?"

"Evet," diye yalan söyledi Angrboda çenesini kaldırarak. Gizlice boynuz saplı bıçağını çıkardı ve pelerinini kullanarak Odin'den gizli hareketlerle pruvadaki rünlerin üzerini çizdi. "Ya sen?"

Adam sessizdi ama cadı gemiyi hafifçe iterken tek gözü onu takip ediyordu ve gemi, silindirlerinin üzerinden denize doğru kaydı. Arkalarında, Thor'un öfke ve şaşkınlıkla haykırdığını işitti.

Demircadı ve Herkesin Babası teknenin ardından sığlıklara doğru ilerledi. Angrboda, "Sanırım hazırlanmaktan *başka* bir şey yapmadın," dedi.

"Sadece yapmam gerekeni yaptım. Bunu bilmeni istedim," diye cevapladı adam, teknedeki ölü oğluna bakarken. "Bitkiler ölür, hayvanlar ölür. İnsanlar ölür, akrabaları da. Ve bu yüzden tanrılar da buluşmalıdır ölümleriyle çünkü biz bile engelleyemeyiz bunu."

"Ama denemedin bile," dedi Angrboda. Adama nedenini sormadı, zaten biliyordu.

Odin buna cevap vermedi. Angrboda dönüp sahile geri yürüdüğünde, adam ünlü altın bileziğini geminin içine yerleştirdi ve Balder'in kulağına bir şeyler fısıldamak için eğildi.

"Onu öldürmeliyiz," dedi Thor, Angrboda geçerken yüksek sesle. Cadı ona aldırış etmedi ama kafasındaki çoktan iyileşmiş yara acı bir şekilde zonklamaya başladı.

"Bize bir iyilik yaptı," dedi altın domuzu Gullinbursti'ye yaslanan Frey. Balder'in cenaze ateşi yakıldı ve Odin'in *einherjarları* tarafından denize doğru itildi. Tanrı bunu bizzat izledi, hâlâ dizlerine kadar suyun içinde, suskundu.

Başka bir ses kargaşaya katıldığında Angrboda'nın kalbi tekledi.

"Rahat bırakın onu," dedi Skadi, Angrboda'nın Njord olduğunu varsaydığı yaşlı görünümlü bir adamın yanında dururken.

Kısacık bir duraksamanın ardından, Angrboda geçerken bakışları kadının bakışlarıyla ucu ucuna buluşacak kadar dönerek yürümeye devam etti.

Skadi'nin gözleri genişledi.

Cadı sanki bir şey söylüyormuşçasına başını hafifçe eğdi, *Şimdi. Şimdi işim bitti.*

Ama anlaşılıp anlaşılmadığına karar veremeden, Angrboda hızlı bir şekilde önüne döndü ve Avcı'nın mesajı aldığını umdu. Çünkü Angrboda'nın güvenemeyeceği iki kadın daha duruyordu onun yanında: İlki Gerd'di, sefil görünüyordu ve *onun* yanında da yüzünde acı ve dehşet karışımı bir ifade olan Sigyn vardı. Sanki kocasının yaptığı şey için tanrıların ona sırt çevireceğinden korkuyordu.

Korkmakta haklı, diye düşündü Angrboda, Sigyn'in oğullarının ortalıkta görünmediğini fark ederek.

Angrboda başını eğdi ve yürümeye devam etti. Dişi kurda ulaştığında, berserkler mızraklarını indirip çekilerek hem kadının hem de kurdun geçmesine izin verdi.

Sonrasında, Balder'in karısı Nanna kalp kırıklığından öldü ve Balder'in atı ile onunla birlikte yanması için gemiye yerleştirildi ve Thor da önünden geçen bir cüceyi öfkeyle ateşe attı. Ama bu noktada Angrboda dişi kurda tırmanmış ve ormanın derinliklerine doğru gözden kaybolmuştu.

Dişi kurt, vagona dönüş yolunu kolayca buldu. Angrboda sırtından kaydı ve bastonunu aldı. "Bugün yeterince şey yaşadın, dostum. Vagonu ben çekerim."

Nereye gidiyoruz?

"Eve," dedi Angrboda. Freya ile karşılaştığından beri son birkaç gündür bunu düşünüyordu. Daha fazla seyahat etmesine gerek yoktu – bilmesi gereken her şeyi öğrenmişti. Mağarasının güvenliği ve rahatlığında büyüsünün üzerinde çalışmaya devam etmenin ona iyi geleceğini düşünüyordu.

Bir parçası, Skadi'nin hemen peşinden gelip gelmeyeceğini görmek için beklemek isterken bir parçası da Asgard'dan olabildiğince uzaklaşmak istiyordu. Ayrıca, Skadi, Aesir'e karşı olan vazifesi yüzünden gecikebilirdi – ne de olsa Loki hâlâ serbestti ve Angrboda, Skadi'nin onu yakalamaya yardım etmeyi isteyeceğinden şüphe duymuyordu.

Angrboda aniden adamın suçlu olsa da olmasa da acı çekeceğini anladı –kendi gözleriyle görmüştü– ve şimdi nedenini biliyordu.

Midesini bulandırdı – bu düşüncenin kendisi ve de saklanacağı ilk yeri bilmenin getirdiği korku: Kendini güvende hissettiği tek yerde, âlemlerin bir ucundaki o mağarada.

Ama bu onu kendi evinden korkutup kaçıramazdı. Eğer gerçekten oraya sığınacak cüreti göstermişse, o hâlde yapması gereken birtakım açıklamalar vardı.

SONUNDA, nehri aşıp Demirkoru'ya ulaştılar ve Angrboda ile dişi kurt, sık ağaçlar tarafından yutuldukları sırada gözle görülür bir şekilde rahatladılar. Orman –*onun* ormanı– artık mağarasında yaşadığı, çocuklarını yetiştirdiği yıllar boyunca olduğu gibi yeşil değildi ama burası hâlâ tanıdık geliyor, *ev* gibi hissettiriyordu.

Bıraktığım gibi görünüyor, dedi dişi kurt. *Gri ve ölü.* Durdu ve havayı kokladı, sonra sağa döndü. Angrboda kaşlarını çattı ve onun peşine düştüğünde güneye, taş temellere doğru ilerlediklerini fark etti. Dişi kurt, çalılıkların arasından geçip yorgun bir şekilde oturduğu ve büyük, tüylü başını neredeyse saygıyla eğdiği açıklığa gelene kadar ilerledi.

Angrboda kurdun arkasına geldi ve başlığını çıkardı. Arkadaşının yanında durdu ve bastonuna yaslandı.

"Burası yaşadıkları yer," dedi sessizce. "Uzun zaman önce."

Öyleydi, dedi dişi kurt, Angrboda'nın gözlerine bakmak için başını eğerek. *Hatırlıyor musun?*

"Eskisinden daha fazla ama keşke hepsini hatırlayabilseydim." Cadı gözlerini yumdu. Jarnvidjur konusunda hissettiği suçluluk duygusunu aşmıştı ama bu onun tüm pişmanlıklarını geride bırakacağı anlamına gelmiyordu. Şimdi burada durmuş, harabeleri incelerken ve kalbinde kimden geldiklerini ve daha önce kim olduğunu *bilirken*, hiç gitmemiş olsaydı ya da döndüğünde Jarnvidjur hâlâ orada olsaydı her şeyin ne kadar farklı olabileceğini bir kez daha düşünmekten kendini alamadı.

"Nasıl bir his olduğunu merak ediyorum," diye fısıldadı, "evde seni bekleyen birinin olmasının."

Hâlâ var, diye hatırlattı dişi kurt ona.

"Loki'yi mi kastediyorsun?" dedi Angrboda tükürürcesine ve döndü. "Evim artık onun değil. Eğer döndüğümüzde oradaysa–"

Sakin ol. Ondan *bahsetmiyorum*, dedi dişi kurt gözlerini devirerek. *Avcı'ndan bahsediyorum. Muhtemelen Balder'in cenazesi sona erdiği saniye buraya dönmek için çağrına kulak vermiş ve tanrıları terk etmişken, evde seni bekleyen kimsen yokmuş gibi davranma. Ve eğer Loki gerçekten mağaranıza sığındıysa ve yanlışlıkla yolu onunla kesiştiyse, o hâlde tam şu anda adamın suratını dağın yamacına çarparak dağıtıyor olabilir. Ne hoş bir düşünce değil mi?*

Angrboda sıcaklığın yüzüne yükseldiğini hissetti ve cevap vermek üzereydi ama sonra arkasından gelen bir hava dalgası hissetti. İkisi de döndüklerinde, tüylü bir pelerini çıkarırken bir şahin suretinden insan formuna dönüşen birini gördüler.

İlk düşüncesi bunun Freya olduğuydu ve ona gitmesini söylemek için ağzını açtı ama kişinin sureti netleştiğinde, gelenin Frigg olduğunu gördü.

Güzel kıyafetleriyle, karmaşık bir şekilde şekillendirilmiş

koyu saçlarıyla, başının etrafına altın bir kurdele bağlanmış Frigg'di bu. Yüzü çizgili ve güzeldi, Angrboda'dan daha kısa ve daha inceydi. Ama ciddi bir havası vardı – belki de sadece oğlunu kaybetmiş bir kadının görünüşüydü.

Angrboda bu duyguyu iyi biliyordu.

Bizi burada bulduğuna göre sanırım koruma büyümün miadı dolmuş.

"Kızın Hel, tüm âlemlerdeki her şey Balder için ağlarsa, onun âleminden geri dönebileceğinde karar kıldı," dedi Frigg. "Biz tanrılar ve tanrıçalar, bunun böyle olacağını görmek için Dokuz Âlem'e dağıldık. Oğlumun bana geri dönebilmesi adına onun için gözyaşı döker misin?"

Angrboda ve dişi kurt suskundu.

"Mağaranın birinde ağlamayan yaşlı bir kadın vardı," diye devam etti Frigg, kan çanağı olmuş gri gözleri yarık şeklini alırken onlara birkaç adım daha yaklaştı. "Dedi ki, 'Bırakın Hel geri vermesin aldığını.' Freya onun sen olduğundan şüphelendi, Demircadı Angrboda, ben de seninle konuşmaya geldim. Anne anneye."

"Ben değildim," dedi Angrboda, "ama kendi çocuklarımın kaybı için yeterince ağladım. Seninki için gözyaşım kalmadı. Yani artık Balder için ağlamayacak iki kişi var."

Üç, dedi dişi kurt, Frigg onu duyamasa da.

Frigg bir darbe almış gibi gözlerini yumdu, sonra tekrar açtı. "Mevzubahis senin çocukların olsaydı, sen de birilerinin aynı şeyi yapmasını istemez miydin?"

"Çocuklarımı kaderlerinden kurtarabilecek kadar gözyaşı olsaydı, tüm âlemleri ağlatırdım," dedi Angrboda. Bir gözyaşı süzüldü yanağından ve aceleyle sildi, dişi kurt da aynısını yaptı. "İşte. Oldu. Ama bu sadece Balder için değildi."

"Kâfi," dedi Frigg. "Teşekkür ederim." Şahin pelerinini tekrar takmadan ve uçup gitmeden önce bir an için gözleri cadı ve yol arkadaşına dikildi.

Öyle görünüyor ki, Loki yaptığı işin arkasında duruyor, diye

belirtti dişi kurt, *Balder'in ölü kalmasında bu kadar kararlıysa demek.*

"Bırakın Hel geri vermesin aldığını," diye mırıldandı Angrboda ve aniden Loki'nin yüzünün bir dağın yamacına çarpılması düşüncesi o kadar hoş görünmedi. Kendine geldi, bunun sonuçları üzerinde durmak istemedi ve dedi ki, "Gel. Evim uzakta değil."

Biliyorum, dedi dişi kurt. *Önden buyur.*

MAĞARAYA varana dek tek kelime etmeden geçtiler ormanı. Açıklığın boşluğunu, bahçesinin çoraklığını görünce kalbine bir ağrı girdi – ve sonra mağarasının kapısının aralık olduğunu gördüğünde tekleyiverdi. Baca deliğinden duman çıkmıyor, içeride bir ışık görünmüyordu ama boş olmadığını biliyordu.

"Burada kal," dedi Angrboda dişi kurda, mağaraya doğru ilerlerken.

İçeri girdiğinde Loki'yi sandalyesine yığılmış bir hâlde buldu.

Çoktan ölmüş bir adamın bakışlarıyla boş ocağa bakıyordu: yeşil gözleri dolu, yara izli ağzı bir çizgi şeklinde dümdüz, dirsekleri sandalyenin kollarına dayalı ve uzun, ince parmakları düşünüyormuş gibi birbirine kenetlenmiş. Koyu yeşil Asgard tarzı tuniği çamurlu ve yırtılmıştı, çizgisiz yüzü ise bitkindi.

Ne kadar zamandır oturuyordu burada, ateş yakmadan, yemek olmadan? Angrboda umursamadı.

Adam onu görünce başını kaldırdı ve sandalyeden fırlarken gözleri genişledi.

"Öldüğünü söylemişlerdi," dedi Loki, sesi zar zor bir fısıltı şeklide çıkarak. Ona uzandı. "Boda, seni aradım ama... dediler ki sen... sen... ben de aptal gibi onlara inandım."

"İnandın," diye doğruladı Angrboda duygusuz bir tonla – adil olmak gerekirse, Skadi'nin muhtemelen Loki'ye eski karısının hâlâ yaşadığını ve Freya ile Odin'in daha yeni öğrendiğini söylemektense kendini ateşe vermeyi tercih edeceğini tahmin ediyordu.

Odin'e gelirsek, onun muhtemelen bu bilgilerle doğrudan kan kardeşine koşmamak için kendi gizli nedenleri vardı. *Loki hayatta olduğumu bilseydi, ne farklı olurdu?*

Ancak bunun, Angrboda'nın ona karşı olan hisleriyle hiçbir ilgisi yoktu ve Angrboda, adam bakışları altında eğilip bükülünceye kadar ona sadece ateş püskürterek dik dik baktı. "Balder'i öldürdüm," dedi Loki zayıf bir şekilde. Sandalyeye geri çöktü, elleri titriyordu.

"Balder'i öldürdüm ve sonra onun için ağlamadım, bu yüzden Hel'le kalıyor. Aesir de kellemin peşinde."

"Haklı olarak. Burada olmak akıllıca değil," dedi ona, seyahat pelerinini ve başlığını çıkarıp onları çantasıyla birlikte masaya atarken. "Bizzat Frigg ormanıma geldi – koruma büyümün etkisi geçti. Hiç şüphen olmasın, tanrılar senin için geliyor. Tıpkı onca zaman önce benim için geldikleri gibi. Tıpkı çocuklarımız için geldikleri gibi. *Senin* sayende."

Loki ayağa kalktı ve tekrar ona uzandı. "Boda–"

Ama Angrboda bir adım geri attı ve ellerini kaldırdı. Kalbi boğazında atıyormuş gibi hissetti, konuştuğunda sesi öfkeyle kalın çıkmıştı.

"Sen," dedi, "*buraya* gelme cüretini nasıl gösterirsin?"

"Gidecek başka yerim yoktu," dedi Loki umutsuzca. "Burası benim evimdi."

"Ama artık değil. Defol."

"Durum dediğin gibiyse, yakında burada olurlar. Bana yardım etmek zorundasın."

"Öyle bir şey yapmayacağım. Hem ben sana nasıl yardımcı olabilirim ki? Kendi aileni yok ettin – kendi çocuklarına ihanet ettin. Şimdi de Odin'in oğlunu öldürdün. Kan kardeşinin soyundan birini öldürdün – *kendi* soyundan birini. Sana yardım edemem. Hiçbir şey yapamam."

"Özür dilememe izin verecek misin peki? Çünkü bunu *istedim* ama artık çok geçti çünkü sen – öldüğünü sanıyordum. Böyle bir şansım olacağını hiç düşünmemiştim."

"Özür dilemen gereken kişi ben değilim," diye çıkıştı Angrboda. "Oğlanlar ulaşamayacağım bir yerde ama Hel'i ziyaret ettim. Beni gördüğüne sevinmedi."

Loki sanki cadı ona vurmuş gibi yüzünü buruşturdu. "Öyle mi? O nasıl?"

"Zalim, güçlü ve yalnız. Ve her şey için beni suçluyor – oysa *seni* suçlaması gerekir."

"Onlar için elimden geleni yaptım. Hepsi için. *Senin* için."

"Ve hiçbiri hiçbir şey ifade etmedi." Angrboda, Freya'nın ona söylediklerini hatırladı –Loki'nin hayatı için pazarlık yapmaya çalıştığını– ve bunun öfkesini azaltmadığını fark etti.

"Biliyorum. Ama *denedim*." Loki yumruklarını sıktı. "Tanrılar istediklerini yaparlar ve başkalarını düşünmezler."

"Ve bu sana tanıdık gelmiyor mu?"

"Bu da ne demek şimdi?"

Angrboda çenesini kaldırdı. "Bu, bunu yapmak için illa bir tanrı olmak zorunda değilsin demek. Ve sen benim için hiçbir zaman bir tanrı olmadın, Loki."

Adam küçümsemeyi görmezden geldi, ona kulak veremeyecek kadar kendine odaklanmıştı. "Bu benim bir tanrı *olduğum* gerçeğini değiştirmiyor. Ve bu konuda aralarında en kötüsü olduğum gerçeğini de. Aesir arasında en çok kötülük yapmış olan benim ve hiç değilse en azından adımı hatırlayacaklar. Ama aynı şeyi senin için söyleyemeyeceğim." Kadın cevap vermediğinde, taktik değiştirdi. "Şimdi bana sırtını dönersen, beni ölüme mahkûm edersin."

Angrboda başını iki yana sallayarak ona yaklaştı. "Ölüme değil. Gerçi bu, kızımızın salonunda diz çöküp ondan af dileyeceğin anlamına gelseydi seni buna seve seve mahkûm ederdim."

Loki bunu da görmezden geldi. "Gücün var, değil mi? Beni korumaya?"

"Belki koruyabilirdim ama yapmayacağım." Gözlerini adamdan ayırmadı. "Haklıydın. Seninle evlendim ve çocuklarına annelik yaptım. Başka şey yok hayatımda. Herkesin hakkımda

bileceği tek şey bu. Hayat devam ediyor ve olacaklarda bir rol oynayacaksın."

"Bir rol," diye tekrarladı Loki, ona ilk kez görüyormuş gibi bakarak. "Boda, ilk tanıştığımızda sana iç karartıcı kehanetlerinle işim olmadığını söyledim. Ben kendi yolumu çiziyorum – kendi kaderimi seçiyorum. Bunu benden alamazsın." Sesi yalvarır bir tonda çıkmaya başladı. "*Almamalısın.*"

"Neden yaptın o zaman?" diye fısıldadı Angrboda. "Kardeşinin oğlunu neden öldürdün?"

"Tanrılar bizden her şeyi aldı, Boda," diye fısıldadı adam da. "Onlardan bir şey almanın zamanının geldiğini düşündüm."

Bunun üzerine, gözyaşları Angrboda'nın gözlerini yaktı. *Neler olacağını bilmeden, bunu yapmanın kaderinde yazılı olduğunu bilmeden... Loki bunu yine de yapmıştı.*

Bütün bunların kendi kontrolünde, bizim *kontrolümüzde olduğunu düşünüyor ve bu cehaleti için onu kıskanıyorum.*

Sonra başka bir düşünce dank etti cadıya.

Bırakın Hel geri vermesin aldığını.

"Onlardan bir şeyi –*birini*– aldın," dedi yavaşça kadın, "ve kızımıza verdin."

Loki çarpık bir gülümsemeyle karşılık verdi. "Gördün mü? Herkes kazanıyor."

Bununla ilgili bir şey onu rahatsız ediyordu, Angrboda'nın tam olarak açıklayamadığı bir şey. Hel her zaman Loki'nin favorisi olmuştu. Odin'in en sevdiği oğlunu gerçekten de kızı için bir hediye olarak mı öldürmüştü? O oku Balder'in kalbine yönlendirdiğinde tek düşündüğü sadece Hel miydi? Onu kandırdığına dair herhangi bir işaret görmek için adamın yüzünü inceledi ama karar veremedi.

Daha ağzını açamadan, adam onun yumuşadığını görerek bu fırsatı kaçırmadı. Kadına yaklaştı ve sessizce şöyle dedi, "Eğer beni birazcık sevdiysen, şimdi bana yardım edersin."

Bu sözler, çocuklarının alındığı gece kendisinin sarf ettiği sözler, bir bıçak gibi saplandı cadıya. Ancak böyle bir tehdide

hazırdı, zira onun da verecek bir karşılığı vardı.

"Ve eğer *sen* birazcık sevdiysen *beni*," dedi soğuk bir tonla, "sana neden yardım edemeyeceğimi ve etmeyeceğimi anlarsın. Ve de burayı terk edersin."

Yaptıklarının sonuçlarıyla yüzleşmeye mahkûmsun, Loki Laufeyjarson. Ve hiç kimsenin bu konuda yapabileceği bir şey yok.

Loki bir süre gözlerini onunkilerden ayırmadı ve kadın, adamın o gece yaptığı gibi, sözlerini umursamamak yerine gerçekten ciddiye almasına şaşırdığını fark etti. Adam elini bir an için onun yanağına koydu, sonra indirerek parmak ucunu elbisesinin boyun kısmından zar zor görülen yara izinin üstünde gezdirdi.

"Hâlâ zaman zaman yüreğini sana geri vermekle hata edip etmediğimi merak ediyor musun?" diye sordu kadına.

Angrboda adamın bileğini tuttu ve itti. "Bana dokunmana izin yok. Artık yok."

"Sanırım cevabımı aldım." Loki elini indirdi ve geri adım attı, yüzündeki tüm duyguları sildi. Sonra da kadının yanından geçerek kapıya ilerledi.

"Nereye gideceksin?" diye sordu kadın.

Adam omuz silkti, sonra omuzlarını dikleştirdi, arkasını dönmedi. "Tanrılar Aegir'in yerinde, deniz kenarında bir şölen düzenliyorlar. Sanırım uğrayıp onlara bir parça akıl vereceğim. Ya da belki de bolca."

"Çeneni kapalı tutmayı *hiç* öğrenemeyecek misin sen, Kurnaz Kişi?" diye sordu Angrboda ona, sonunda yüzünü ona döndüğünde, engel olamadığı hüzünlü bir gülümseme konmuştu dudaklarına.

Loki omzunun üzerinden ona baktı, solgun ışık kapıdaki görüntüsünü çerçeveliyordu ve yaralı dudakları muzip bir sırıtmayla kıvrıldı.

"Pek sanmıyorum," dedi adam.

Sonra gitti.

•••

ANGRBODA daha sonra saatlerce sandalyesine oturdu, doğru şeyi yapıp yapmadığını merak ederek Hel'in kurt heykelciğini evirip çevirdi. Dişi kurt, mağaranın içine rahatça sığamayacak kadar büyüktü -dişi kurdun onunla birlikte Demirkoru'da yaşadığı zamanlarda Angrboda'nın çok daha az eşyası vardı- ve bu yüzden açıklıkta nöbet tutarak sadece geceleri girdi içeriye.

Sonunda Angrboda ayağa kalkıp ortadaki ocakta bir ateş yaktı ve büyüsünün üzerinde tekrar çalışmaya başladı. Sonra yatağını yeniden yaptı ve vagonu ile sırt sepetini boşalttı. Dışarı çıktı ve birkaç tavşan kapanı kurdu ve dişi kurt, Fenrir'in çok uzun zaman önce yaptığı gibi, kendini beslemek için daha büyük bir avın peşine düşmeden önce yaratıkları kovalayarak ölümlerine doğru güttü.

Böylece Angrboda, bu garip durumun içinde kalakaldı, her şey çok tanıdıktı -evi, yatağı ve bir zamanlar şimdi boş olan bahçesinde yetişenler yerine oradan buradan topladığı kök sebzelerle yapılmış tavşan yahnisi- ve bir o kadar da farklı.

Skadi birkaç gün sonra kapısında bitti.

Angrboda, ateşin yanındaki taburesinde oturmuş, Avcı'nın girdiği sırada kalkanını bu sefer her iki kolunu da alevlere sokacak kadar güçlendirmek için enerjiyi çağırıyordu. Angrboda yavaş yavaş ayağa kalkarken iki kadın birbirlerine baktı, ikisi de söyleyecek söz bulamıyor gibiydi.

Tüm bu uzun yaşamı boyunca birini gördüğü için hiç bu kadar rahatlamamıştı, Skadi şimdi buradaydı ve ona ne söyleyeceği hakkında hiçbir fikri yoktu.

"Kurdun neredeyse geçmeme izin vermiyordu," dedi Skadi, kapının ağzında garip bir şekilde dikilirken. Bir elinde bir testi bira ve diğerinde bacaklarından tuttuğu, derisi yüzülmüş, başsız iki tavşan vardı; huzursuzca kıpırdandı. "Benim... buraya gelmemi istemiştin, değil mi? Yoksa Balder'in cenazesinde bana attığın bakışı yanlış mı anladım?"

"Evet," dedi Angrboda hemen. Sonra boğazını temizledi. "Yani, hayır, yanlış anlamadın. Seni burada istiyorum."

"Anlıyorum." Skadi içeri girdi ve testiyi masaya koydu. "Ee, uğruna yola koyulduğun şeyi yaptın mı?"

"Elimden geldiğince yaptım ve geri dönme zamanı geldi." Sandığına gitti ve iki boş bardak çıkardı, testinin ağzını açıp onları birayla doldurdu ve birini masadaki banklardan birinde ateşe dönük bir şekilde geriye yaslanmış hâlde oturan Skadi'ye uzattı. Angrboda akşam yemeği için tavşanları kazanına koydu, bir kovadan biraz su ekledi ve ateşe bir kütük daha attı. Skadi bütün bunlar olurken suskundu ama Angrboda bakışlarının ağırlığını hissedebiliyordu.

"Buraya geldi, değil mi?" diye sordu Skadi, Angrboda oturur oturmaz.

"Geldi," dedi Angrboda.

"Ve onu geri mi çevirdin?"

"Evet."

"Ne yaptığını bildiğin için mi?"

Bir cevap olarak, Angrboda ateşe geri döndü ve çok sessiz bir şekilde, cevabını zaten bildiği bir soru sordu – çünkü işkence yapılmak üzere bağlanacağını biliyordu ama Balder'in ölümünü Loki'nin cezasıyla ilişkilendiren olayları görmemişti. "Ona ne oldu?"

Skadi masaya yaslandı. "Aesir'in Aegir'in orada düzenlediği bir şölene gitti – muhtemelen buradan ayrıldıktan hemen sonra. Ben de oradaydım. Akrabalıklarını gerekçe göstererek Odin'i onun için masada yer açmaya zorladı ve sonra oradaki herkese hakaret etmeye devam etti." Skadi dudaklarını büzdü, belli ki söz konusu sataşmanın bir kısmını hatırlamıştı. "Ona cevaben edilen hakaretler, yaprağın üzerinden kayıp giden su gibi onu sıyırıp geçti sadece. Sonra Thor geldi ve onu şiddet kullanmakla tehdit ederek gitmesini sağladı."

"Elbette. Tam da Thor'un yapacağı bir hareket." Angrboda karanlık bir gülümsemeyi bastırmak için çok uğraşsa da başarısız oldu. *Yine de, Loki'yle sözlü bir kavgaya girerse kaybedeceğini iyi biliyordu. Thor'un güçlü yönüne sadık kalması akıllıca bir hareket: Kaba kuvvet.*

"Aynen," dedi Skadi. "Her neyse, o gitti ve sonra peşine düşüldü. Sonra yakalandı ve bağlandı, iki gün ya oldu ya olmadı. Gerisini sana anlatmalı mıyım bilmiyorum."

"Bilmek istiyorum."

Skadi iç çekti. "Midgard'da bir yerde uzak bir yere götürüldü. Sigyn ile olan oğullarından biri bir kurda dönüştürüldü ve o kurt daha sonra diğer oğlunun karnını deşti. Loki, ikinci oğlunun bağırsaklarıyla bağlandı ve bu bağ demire dönüştü. Kurt da daha sonra kaçtı." Huzursuzca kıpırdandı. "Sigyn'in o gece nehirde verdiği tepkiye şaşmamalı, eğer görmesini sağladığın şey buysa..."

Angrboda kasvetli bir şekilde başıyla onayladı. "Sonra ne oldu?"

"Sonra Loki'nin başının üstüne yüzüne zehir damlatan bir yılan asıldı," dedi Skadi. "O kadar güçlü bir şekilde kıvrandı ki sanki Midgard'ın tamamı sallanıyormuş gibi hissettim. Ama Aesir, Sigyn'in zehri yakalaması için bir kâse ile birlikte onunla kalmasına izin verdi – o kadarını hak etmediğini düşündükleri için bunu yaparken gönülsüzlerdi. Ben de aynı düşüncedeyim. Ama en azından bu şekilde, postunu nasıl kurtaracağını düşünemeyecek kadar dikkati dağılmış olacak. Yapılması gerekliydi."

Angrboda duyduklarını sindirmeye çalıştı. *Demek böyle oldu. Görüm böyle gerçekleşti.*

Skadi öne uzandı ve elini cadının koluna koydu. "İyi misin?"

"İyiyim." Angrboda başıyla onayladı. "Teşekkür ederim."

"Ne için?"

"Bana tüm bunları anlattığın için. Ve geri döndüğün için."

"Ne demek," dedi Skadi. Daha fazlasını söylemek üzereymiş gibi görünüyordu ama bunun yerine, "O hâlde arayışının başarılı olduğunu varsayıyorum?" dedi.

Angrboda gülümsedi. "Konuşacak çok şey var, arkadaşım."

Angrboda'nın anlatmayı bitirmesi gecenin ilerleyen saatlerini bulan hikâyesi boyunca Skadi sessizce oturdu; Angrboda'nın atladığı tek kısım Skadi'yi Hymir'in ziyafetinde görmesi oldu. O zamana kadar tavşanlar o kadar uzun süre pişmişti ki et kendiliğinden kemikten sıyrılmış, bira testisinin dibi görülmüştü.

"Demek kurdun geldiği yer burası," dedi Skadi. "O hâlde o sensin. Çok uzun zaman önce burada yaşamış olan, tanıştığımız gün sana bahsettiğim cadı."

"Benim."

"Eh," dedi Skadi, "o zaman bana öyle geliyor ki, eğer sen o isen, fazlasıyla kabiliyetlisin – yani tüm bunlar hakkında ne yapmayı düşünüyorsan onun için."

"Güvenine minnettarım, arkadaşım."

"Ne demek. Hemen döneceğim – tuvalete gitmem gerek." Skadi ayağa kalktı, kapıya gidip açtı – mevsimsizce soğuyan havanın mağaraya girmesine neden oldu. Kafası karışan Angrboda, Avcı'nın duraksadığı kapıda ona katılmak için yerinden kalktı.

Angrboda çok geçmeden nedenini gördü.

Kar vardı. En az bir metre yağmıştı ve Skadi birkaç saat önce geldiğinde orada değildi.

Bir ay önce yaz ortası olması dışında pek olağandışı bir yanı yoktu.

"Fimbulwinter," diye fısıldadı Angrboda. Skadi ona sorarcasına baktığında, "Balder'in ölümü ve Loki'nin bağlanması Ragnarök'ün başlangıcı – kehanetimde buna verdikleri isim bu. Ve sonrasında üç yıl aralıksız kış geliyor."

Açıklıkta derin bir uykuya dalmış gibi görünen dişi kurt aniden ayağa kalktı ve silkelenerek her yere ıslak kar yığınları sıçrattı. Sonra dişi deve baktı ve huysuz bir şekilde dedi ki, *İçeride yer yoktur, değil mi?*

Angrboda ve Skadi, yaratığın geçmesine izin vermek için kenara çekildi ve Skadi, "O konuşabiliyor mu?" diye sordu.

"Onu duyabiliyor musun?" Angrboda'nın kaşları kalktı. "Sadece ben duyuyorum sanıyordum. Ve o da aynı şekilde."

Skadi omuz silkti. "Her zaman kurtlara karşı bir yakınlık hissetmişimdir..."

Bu kadını sevdim, dedi dişi kurt ocağın yanına yerleştiğinde. *Bizimle kalabilir mi?*

***

Kış son sürat geldi ve dağ geçitleri karla kapanmadan önce Skadi mağaradan ayrıldı. Angrboda onu bir süre daha görmeyi beklemiyordu ve burada kurtla birlikte otururken üç uzun yıl boyunca ne yapacağını merak etti. *Büyüm üzerinde çalışırım herhalde.*

Skadi tekrar ondan dağlara gelmesini istememişti ve Angrboda bunun cesaretini kırmasına izin vermemeye çalıştı.

Ama Skadi beklenmedik bir şey yaptı: salonundan alabildiği tüm erzakı ve eşyayı toplayıp her şeyi üç kızağa yükledi, kayaklarını giydi ve tüm ren geyiklerini dağlardan aşağı sürdü.

Freya'nın kendisi aniden gelip tanrılar çocuklarını çalarken onu zapt ettiği için özür dilemiş olsa, Angrboda daha fazla şaşıramazdı.

"Beni buraya kışı geçirmek davet etmediğini biliyorum ama kurdun etti," dedi Skadi, Angrboda'nın kapıda ağzı bir karış açık ona bakmasını eğlendirici bularak. "Anladığım kadarıyla, burası onun da evi."

"Sahip olduğun her şey burada olmalı," dedi Angrboda heyecanla.

"En azından değerli olan her şey. Yardım etmek ister misin yoksa bugün başın mı ağrıyor?"

"Sen... Thrymheim'dan vaz mı geçtin?" diye fısıldadı Angrboda. "Neden? Kocan için bile böyle bir şey yapmadın."

"Üç yıllık bir kış nerede olsa zor geçerdi ama korkarım dağlarda daha da kötü geçecek." Skadi omuz silkti ama eğleniyormuş gibi görünen ifadesi yüzünden silinmedi. "Ahir zamandayız, arkadaşım. Ve şahsen bizim hayatta kalmamız konusunda pek endişelenmesem de bu âlemin geri kalanı için aynı şeyi söyleyemem. Sanırım devlerin huzursuzlandığını ve öfkelendiğini duymak seni şaşırtmayacak."

Angrboda, Hymir'in salonuna yaptığı ziyareti düşündü –ki Skadi hâlâ bundan haberdar değildi– ve sonra Skadi'nin cadının kendi kehanetine atıfta bulunduğunu fark etti.

"Bu şekilde olmak bizim doğamızda var ama Balder öldürüldüğünden ve Loki'nin bağlanmasından bu yana daha da kö-

ülesti – buraya gelirken, çoğumuz dağlarda yaşıyor olmasaydı hemen varın ayaklanacaklarını düşünmemi sağlayacak kadar şey duydum. Yıllardır Aesir ile birbiri ardına bir ton şey yaşandı ama Loki'nin bağlanması bardağı taşıran son damla oldu. Birçok kişi Balder'i öldürmesinin Oyunbaz'ın sonunda bizim tarafımızda olduğunu kanıtladığına inanıyor. Bunun yanı sıra, Aegir'in ziyafetinde tanrılara ettiği hakaretler, orada bulunan biri tarafından –belki de bir hizmetçiydi– bir şiirle tarihe yazıldı ve ağızdan ağıza dolanıyorlar. Birinin tanrılarla bu şekilde konuştuğunu duyduğunda Jotunheim'ın nasıl hissettiğini hayal edebiliyor musun? Loki lafını hiç esirgemedi."

"Onun yardımına koşuyorlar," diye mırıldandı Angrboda. "Sudan bir bahane ama biz her zaman savaşçı kimseler olmuşuzdur, değil mi?"

"Evet," dedi Skadi. "Devler, tanrıları ilk ve son kez yok etme şansı için her şeyi bahane edeceklerdir. Ama eğer savaşacaksak, Jotunheim bu kışı atlatmalı."

"Ben de bunu düşünüyordum," dedi Angrboda sessizce, Ragnarök'e doğru yürüyen devlerden –ve ölümlerinden– bahsederken Skadi'nin "biz" demesini görmezden gelmeyi seçerek. "Sen her zaman bu ormanların dışındaki âlemlerle en güçlü bağlantım oldun – yardım etmenin bir yolunu bulabileceğimize inanıyorum. Eski günlerde olduğu gibi. Acaba sen–?"

"Jotunheim ve Midgard'ın her yerine dağıtmam için açlık iksirlerini yapmaya devam edebilesin diye Gerd'in eski bahçesinden geriye kalanları görmek için Gymir'in salonuna gidebilir miyim?"

Angrboda gözlerini kırpıştırdı. "Eh, evet. Ağzımdan aldın."

"Bunları bırakıp gitmek için neden bu kadar acele ettiğimi sanıyorsun?" Skadi, malzemeleri ilk kızağa bağlayan iplerden birini çözdü ve Angrboda'ya kürkleri dışarı çıkmış kalın bir yatak örtüsü verdi. "Bunu yatağının yanına koy – orada uyuyacağım."

"Saçmalık," dedi Angrboda düşünmeden. "Yatağımı paylaşacağız."

Skadi ağzını açtı ve tekrar kapattı.

"Yani – ikimizin de rahatça uyuması için yeterince büyük. İkimiz de ayrı yatak takımlarımızla döşeğime sığışabilirken yerde uyuduğunu görmeyeceğim." Angrboda, esen sert rüzgâr yüzünün çoktan kıpkırmızı kesilmesine neden olduğu için minnettardı – yanaklarına hücum eden pembeliği gizlemeye yardımcı olmuştu.

"Pekâlâ," dedi Skadi sonunda sesini bulduğunda. "Bunu seninkinin yanına koy o zaman."

BÖYLECE, daha önce olduğu gibi, Skadi ren geyiği ve kızağı ile âlemlere gidip geri döndü ve Angrboda da Demirkoru'da kalıp Skadi'nin onun için geri getirdiği malzemeleri kullandı.

Skadi'nin ilk tedarik yolculuğu tabii ki de Gymir'in salonuna oldu. Gerd'in ebeveynlerinin hizmetkârları kızın yokluğunda bahçesindekileri yetiştirmeye devam etmişti ve beklenmedik kış başlar başlamaz tüm bitkiler hasat edilerek kurutulmuş ve saklanmıştı.

Gymir hepsini verdi: Her bir yaprak ve sap Skadi'nin kızağına yüklendi. Angrboda şaşkınlığını dile getirdiğinde Skadi, "Çok az şeye ihtiyaçları var," dedi kısaca.

Aradan aylar geçti. Angrboda geçen zamanı ayın evrelerine göre sayıyordu ve çok geçmeden bu süre bir yıl oldu. Kış devam ettikçe, Skadi'nin tedarikçileri gittikçe daha az malzeme sağlayabildi bu yüzden de arayışının kapsama alanını büyütmek zorunda kaldı. Dişi kurt sık sık Angrboda'yı yalnız bırakarak onunla birlikte gitti. Skadi bazen haftalarca ortalıkta gözükmüyordu.

Angrboda onun yokluğundan endişe duyuyordu ama içten içe, tüm bu kâinatta kendine bakabilecek bir kadın varsa, bunun Skadi Thiazadottir olduğunu biliyordu.

Sanırım benim payıma düşen daima burada birini beklemek, diye düşündü Angrboda. Skadi'nin kaldığı ve geceyi geçirdiği o zamanlarda, Angrboda zar zor uyuyabiliyor ve ona, ayrı yatak örtülerinin birkaç kat kürkünden daha fazlasıyla ayrı kalmışlar gibi

geliyordu. Bir parçası, yana dönüp Skadi ile çok uzun zamandır yapmayı planladığı konuşmayı yapmak için çığlıklar atıyordu – bu, Angrboda'nın Skadi'nin evli olduğunu duyduğunda hissettiği kıskançlığı ve çok daha fazlasını açıklayan bir konuşma olacaktı.

Her seferinde kendini durdurdu ve gözünü açıp kapayana kadar Skadi tekrar yola koyuldu.

Çok fazla düşünüyorum, dedi kendi kendine ama yine de korkudan donakalmış gibi hissetti. *Ama ya bir şeyleri yanlış anlıyorsam? Ya en başından beri yanlış anladıysam? Ya hepsini kafamda kurmuşsam?*

Dişi kurt o günlerde çoğunlukla sessiz ve gözlemciydi ancak bazen Skadi o yana bakmazken Angrboda'ya bilmiş bakışlar atıyordu.

"Kuzenin Gerd'i düşündüğün oluyor mu?" diye sordu Angrboda, Skadi'ye, bir gece cadının masasında karşılıklı otururken. Skadi uzun yolculuklarının birinden yeni dönmüştü, yanakları soğuktan hâlâ kırmızıydı, ellerinin arasında dumanı tüten bir güveç kabı vardı. Dişi kurt köşede oturmuş, o günün erken saatlerinde öldürdüğü küçük toynaklı bir hayvanın bacağını kemiriyordu.

"Onu yeterince sık düşünmüyorum," diye itiraf etti Skadi. "Bu malzemeler için Gymir'i ziyaret ettiğimde, yaşlı annesi başını eğmiş bir hâlde salonda dolanıyordu. Gerd'den bahsederken geçmiş zaman kullanıyor, sanki evlenmek yerine ölmüş gibi. Gerçi Asgard'da zorlu bir yaşam sürüyor," diye ekledi ve karanlık ifadesi Angrboda'yı daha fazla soru sormamaya teşvik etti.

Angrboda eski arkadaşı için ufacık bir acıma hissetti ama bu duyguyu silkeleyerek daha dik oturdu. "Eh, o kararını verdi."

"Frey ile evlenmek konusunda pek seçeneği yoktu," dedi Skadi uysalca. "Ve sonrasında, yapmak zorunda bırakıldığı üzere tanrılarla birlikte sana ihanet etmek bunun sadece bir adım ilerisiydi. Sana ve ailesine yaptıklarını mazur göremem ama neden yaptığını anlıyorum. Anlayış ve bağışlama arasında bir fark var. Biri olmadan diğerine sahip olmak mümkün."

"Hmm," dedi Angrboda, bir yudum et suyu almak için güveç kâsesini ağzına kaldırarak. Angrboda, seyahatleri boyunca onunla birlikte çok fazla yıpranmış ve ne kadar yıkasa da zamanla kirlenmiş olan kendi dokuma şeridinden kemerine baktığında Gerd'i sık sık düşünürdü. Bu kadar uzun süre dayandığına göre gerçekten iyi yapılmıştı.

"Seni anlıyorum," dedi Angrboda bir süre sonra. "Ama dediğin gibi – bunu affedemem ve yaşadığım sürece onu bir daha asla görmemeyi umuyorum."

Skadi bunu düşündü. "Loki'yi affedip de Gerd'i affetmezlik edemezsin."

Angrboda kâseyi ağzına götürdüğü sırada donakaldı. "Loki'yi affettiğimi kim söyledi?"

"Affettin demiyorum, *öylesine* söyledim." Skadi bankta rahatsızca kıpırdandı. "Ziyaretim sırasında Gymir ile uzun uzun konuştum. Bana devlerin uzun kışı birlikte geçirmek için Utgard'daki kalede toplanmaya başladığını söyledi."

"Ee?" Angrboda yahnisinden bir yudum aldı. "O hâlde Gymir, Utgard'a mı gitti?"

Skadi başıyla onayladı.

"Bu yüzden depolarından bu kadar çok erzak almana izin verdi."

Avcı tekrar başını salladı. "O ve karısı sadece Utgard'a götürebilecekleri şeylere ihtiyaç duyuyorlardı. Ve Gymir açık açık konuştu – ticaret ortaklarımın çoğu köylerini ve malikânelerini terk edip kuzeydeki kaleye yönelmiş. Her dışarı çıktığımda daha fazlası gidiyor. Son zamanlarda iksirlerini dağıtmak ve yeni erzak toplamak için Utgard'a gidiyorum."

"Demek bu yüzden şimdilerde bu kadar uzun süre görünmüyorsun," dedi Angrboda kaşlarını çatarak. Ama Skadi'nin ona söylemediği bir şey varmış gibi hissediyordu. "Onlar... Ragnarök'ten haberdarlar mı? Yoksa devler kendi istekleriyle mi toplanıyor?"

"Şimdilik bundan habersizler. Benim de anlatmaya niyetim

Yok. Zaten bana inanmazlar – kanıt isterler." Skadi güvecini bitirdi ve kollarını masanın üzerinde bağlayarak sakince Angrboda'yı izledi. "Uzun kış bittiğinde ve son başladığında, tanrılara karşı ayaklanacaklar. Ve ben de onlarla gideceğim."

Angrboda bunun olacağını hissetmişti ama yine de bedeni buz kesti.

"Neden böyle bir şey yapasın?" diye sordu, sesinin çatlamaması için uğraşarak. Başı korkunç bir şekilde zonklamaya başladı. Öfkeden başı dönüyordu.

"Çünkü başka ne yapabilirim ki?" Skadi omuz silkti ve Angrboda'nın tansiyonu daha da yükseldi. "Bu benim için uygun bir son gibi görünüyor, değil mi? Savaşırken öleceğim – diyarım için savaşırken, *halkım* için savaşırken öleceğim. Babamın intikamını almak için savaşırken."

"Babanın intikamı zaten alınmadı mı?" dedi Angrboda dişlerini sıkarak.

Skadi kaşlarını çattı, cadının sözleri bam teline dokunmuştu.

"Tanrılar onu öldürdü ve ölümünün karşılığında bana saçma sapan bir bedel ödedi," dedi sesi yükselerek. "Düzgün bir intikam alacağım ve elimden geldiğince çok katilini öldüreceğim."

Angrboda güveç kâsesini itti ve parmaklarını masanın üzerinde kenetledi. "Lütfen arkadaşım, beni dinle. Çok şey gördüm ama *senin* kaderini görmedim. Ya da kendiminkini. Tanrıların, oğullarımın ve daha fazlasının ölümlerini gördüm – ama bizimkini değil."

Skadi başını iki yana salladı. "Surtr'un alevleri bizi kül edene kadar güvendeyiz."

Angrboda derin bir nefes aldı. Bu nihai savaşta Frey'i öldürmesi gereken ateş devi Surtr'un yanan kılıcı, tüm âlemleri alevlere boğacaktı.

Ve öylece sona erecekti: Ragnarök'ün son perdesi.

"Bunun üzerinde çalıştığımı biliyorsun," dedi Angrboda. Kalkan büyüsüyle daha fazla yol kat edememişti ama yine de üzerinde çalışmak için iki yıl daha vardı. Fimbulwinter bitmeden önce iki yıl.

Skadi'yi bu çılgınlıktan vazgeçirmek için iki yıl.

Skadi yine başını iki yana salladı. "Bunu durdurabilecek hiçbir şey yok, Angrboda. Tüm kâinatta olacaklardan kaçabilecek bir güç yok. Kendin söyledin." Banktan kalktı. "Bu konuda tartışmak istemiyorum. Kararımı verdim."

Angrboda da onunla birlikte kalktı. "Herkesle birlikte öldürüleceksin. Hel'i güvende tutmak için bir plan, bir *büyü* üzerinde çalıştığımı biliyorsun. Ve seni de güvende tutabilir. Savaşmak zorunda değilsin–"

"Savaşmayı istiyorum."

"O zaman öleceksin," dedi Angrboda soğuk bir şekilde.

"O zaman en azından savaştığımı söyleyebilirim," dedi Skadi, aniden bağırarak, "ve en azından ölürken, babamın kaybının ve tüm başarısızlıklarımın acısından kurtulacağım."

"Seni bundan koruyabileceğime inanmıyor musun?" Cadı yumruklarını sıktı, öfkeli gözyaşları gözlerine hücum etti. "*Bana* inanmıyor musun?"

Skadi ona baktı: Önce inanamaz bir şekilde, sonra da büyüyen bir öfkeyle.

"Sen tam bir aptalsın," dedi kısık bir sesle, "bunun seninle bir ilgisi olduğunu düşünüyorsun. *Tek bir konuda* bencil olmak istediğim için bana kızamazsın. Bu seninle ya da duygularınla ilgili değil, her ne kadar olayı oraya çeksen de. Çünkü gerçek şu ki, senin için, tanrılar için, ailem için her şeyi yaptım. Kendim için bunu yapmak zorundayım."

Bununla birlikte, Skadi mağaradan dışarı fırlayıp karın içine daldı, kapının arkasından kapanmasına izin verdi ve ardında şaşkın şaşkın dikilen bir Angrboda bıraktı.

Dişi kurt keçi bacağından kafasını kaldırdı ve ekledi, *Sen* gerçekten de *aptalsın*.

Angrboda buna bir şey diyemezdi.

SKADİ gittiğinde, Angrboda'nın büyüsü üzerinde çalışmaktan başka yapacak bir şeyi yoktu. Bazı günler ateşin üzerine eğilebi-

liyor ve saçlarını bile yakmıyordu; diğer günlerde, parmak uçlarını koruyacak kadar bile konsantre olamadığında, boşluğa daha da yaklaştığını hissediyordu.

Buna engel olamıyordu. İçine dönmek, içini *kavramak*, sonunda onu o yere götürüyordu – sanki yüzeyin altında çağlar boyu uğuldayan ilkel enerjinin olduğu derin, karanlık bir kuyuya bakıyormuş gibi hissettiren önünde duran o engin güce.

Bekliyordu.

Onun için.

Ragnarök hakkında bilgi edinmek için kullandığı tehlikeli güçle aynıydı ama bu hiçbir zaman onun tercihi olmamıştı, asla kontrolü altında değildi. Bu güce isteyerek erişmek –onu kabul etmek, *kucaklamak*– onu inanılmaz derecede korkutuyordu. Ama sonunda, başka seçeneği olmayacağına dair içini daraltan bir his vardı.

Bir kez daldı mı yeniden yüzeye çıkamayacağını biliyordu.

Ama yine de çalışmaya devam etti. Boşluğun gücüne dokunmanın cevap olduğunu varsaymak yeterince iyi değildi – eğer sadece bir şansı varsa ve işe yaramazsa, o zaman her şey boşa olurdu. Çoğunlukla kendine güvenmeyi ve boşluğu son seçenek olarak kullanmayı tercih ediyordu.

Büyüsü her geçen gün gelişiyordu, öyle ki tüm vücudunu yanmaktan koruyabileceğinden emin olmuştu.

Bu şekilde, Skadi çekip gittikten birkaç hafta sonra, kendini sandalyesinde dururken, yalınayak ve üstünde en ince keten elbisesiyle ortadaki ocağına bakarken buldu. Kendine daha fazla yer açmak için kazanı indirmişti ama şimdi ateşe bakarken tereddüt ediyordu.

Yapılması gerekiyor. Öyle ya da böyle, bunu bir gün yapmam gerekecek.

Derin bir nefes aldı, sahip olduğu tüm gücü büyüsüne çağırdı ve ocağa adım attı.

Alevler elbisesinin eteğine sıçradı, kıyıdaki sakin dalgalar kadar zararsızlardı. Köz, ayaklarının altına batmasına rağmen cildi

zarar görmedi. Tüm bu süre boyunca karanlık yer ona seslendi – ona ulaşmak ve ona dokunmak o kadar kolay olurdu ki. Ama dürtüyü görmezden geldi ve tamamen kendi etrafındaki bariyeri korumaya konsantre oldu.

Gözlerini açmadan önce orada ne kadar zamandır durduğunu bilmiyordu ve Skadi'yi kapıda gördü, kadın hayranlıkla ona bakıyordu.

Angrboda'nın şaşkınlıktan nefesi kesildi ve ocağın yanına doğru devrildi – ve kendini bir an yere düşmek üzereyken, bir an sonra Skadi'nin kollarında buldu. Skadi onu kaldırıp utanmış bir hâlde uzaklaşmadan önce uzun bir süre birbirlerine baktılar.

Bir an için sessizlik yaşandı.

"Kapının açıldığını duymadım," dedi Angrboda, elbisesinin eteğindeki külleri beceriksizce silkelerken.

"Kapıyı çaldım. Üzgünüm. Kafamı boşaltmam gerekiyordu," dedi Skadi, bir banka oturup ateşi izleyerek. "Buraya daha önce gelirsem, arkadaşlığımızın sonsuza dek sona ermesinden korkuyordum."

"Anlıyorum." Angrboda yatağa oturdu ve ona baktı.

"Az önce yaptığın şey inanılmazdı. Bunca zamandır üzerinde çalıştığın şey bu mu? Hel'i kurtarmak için yaptığın büyü?"

"Evet." Angrboda kıpırdandı. "Ben... geri dönmene sevindim. Böylece sana yanıldığımı söyleyebilirim. Sana daha önce söylediklerim hakkında. Üzgünüm."

Skadi ona bakmak için kafasını çevirdi, kaşları soluk mavi gözlerinin üzerinde yükseldi. Bir iç çekip yatakta Angrboda'nın yanında oturmaya gelmeden önce bir an için dilini yutmuş gibi göründü. "En azından kabul ediyorsun. Gerçi bazen keşke seninle hiç tanışmasaydım diyorum. Beni çileden çıkarıyorsun."

Angrboda'nın buna verecek bir cevabı yoktu. Aralarında bir kez daha sessizlik yaşandı ama bu sefer daha az gergindi.

"Sana söylemek istediğim bir şey var," dedi Skadi sonunda ve Angrboda ona sorgulayıcı bir şekilde bakmak için döndüğünde,

Skadi'nin ifadesinin kararlı olduğunu gördü. "Onu bağladıktan sonra yılanı kocanın başının üstüne koyan bendim."

Angrboda, "koca" kısmını düzeltmeye bile zahmet etmedi, zira Loki'nin işkencesinin görüntüleri zihninde bir kez daha canlanmış ve gözleri kocaman açılmıştı. Yılanı kimin astığını görmemişti, sadece orada olduğunu görmüştü. "Neden böyle bir şey yaptın?"

Skadi ateşe döndü. "Acı çektiğini görmek istedim. Sadece sürekli sorun çıkardığı için değil. Sadece Balder'i öldürdüğü için değil. Sadece cezasından kaçmak için düşünecek zamanı olmasın diye onun canını yakan bir dikkat dağıtma yöntemi olarak da değil. Onun acı çektiğini görmek istedim çünkü onun yüzünden çok acı çektiğini gördüm."

Angrboda'nın buna söyleyecek hiçbir şeyi yoktu ve kendini de ateşe bakarken buldu.

"Ona, 'Bu Angrboda ve çocuklarınız için,' dedim," diye devam etti Skadi. "Sonra konuştu, yakalandığından beri ilk kez. Başka kimse duymasın diye kulağıma fısıldadı, senin için olamayacağını çünkü onun acısına asla bu şekilde acı katmayacağını söyledi. Ben de ona dedim ki, 'İşte bu yüzden ben yapmalıyım.'"

Uzun bir sessizlik izledi bu konuşmayı, bu sırada Angrboda, Skadi ile olan ilişkisini kesinlikle çok fazla düşündüğünü, işaretleri kesinlikle yanlış anlamadığını fark etti. Skadi'nin itirafı bunu kanıtlamıştı.

"Teşekkür ederim," dedi Angrboda sessizce ve ona döndü.

"Teşekkür mü?" Skadi bir kaşını kaldırarak gözlerini kırpıştırdı. "Eski kocanı onayın olmadan senin adına bedensel işkenceye maruz bıraktığım için mi?"

Angrboda, Skadi'nin ellerini tuttu. "Her şey için. Uzun yıllar beni neredeyse okla vurduğun için, sonra yemeğini paylaşman için, sonra da bana mobilya yaptığın için. İksirlerimi takas ederek beni faydalı kıldın. İlk tanıştığımızda gerçekten kimsesizdim ama o zaman bana değer verdin."

Skadi'nin sesi oldukça yumuşaktı. "Sana hâlâ değer veriyorum."

"Biliyorum," dedi Angrboda.

"Öyle mi?" diye sordu Skadi, cadının yüz ifadesini anlamakta zorlanarak. Orada onu cesaretlendiren bir şey görmüş olmalı ki yaklaştı ve dedi ki, "Loki seni sevmiş olabilir, eğer bunu yapabildiyse ama sana getirdiği tek şey acıydı. Bunu sen de biliyorsun. İkimiz de biliyoruz. Senin için daha fazlası olmak istedim, Angrboda. Çok daha fazlası. O zaman seni sevmiştim. Şimdi de seviyorum. Ölene kadar seni seveceğim. Hatta sonrasında da, ardından ne olacaksa seni yine de seveceğim, aptal olmana ve Loki'nin seni kullandığı gibi beni kullanmana rağmen. Ama sanırım bu benim de bir aptal olduğum anlamına geliyor."

"İkimiz de aptalız." Angrboda'nın kalbi üzüntüyle doldu. "Her şey çok farklı olabilirdi..."

"Her şey *hâlâ* farklı olabilir," dedi Skadi hararetle, öne eğilip cadının ellerini sıkarak.

"Ama son değişmeyecek," diye fısıldadı Angrboda.

"Sonun bir önemi yok. Önemli olan oraya nasıl gittiğimiz. Gelecekte ne varsa, onunla olabildiğince onurlu bir şekilde yüzleşmek ve kalan zamandan en iyi şekilde yararlanmak." Bu sözlerin ardından, Skadi uzanarak Angrboda'nın yüzünü ellerine aldı ve onu asırlık bir özlemle öptü. Angrboda ellerini diğer kadının omuzlarına koydu ve öpücüğüne karşılık verdi.

"Ölü bir kadının son dileğini yerine getir," diye fısıldadı Skadi sonunda ayrıldıklarında cadının yüzünü titreyen elleriyle avuçlarına almışken, "ve yatağını paylaşmama izin ver, *gerçek anlamda* paylaşmama, bu gece ve her şeyin sonuna dek her gece."

Angrboda da öyle yaptı.

SONRASINDA geçen aylar neredeyse bir hayal gibiydi ama ikisi de bunun fırtına öncesi sessizlik olduğunu biliyordu, tıpkı yay kirişi serbest bırakılmadan önceki gerginlik gibi. Kısa süre sonra bir yıl daha geçti, sonra bir yıl daha ve bu zaman Angrboda'nın

hayatındaki diğer tüm yıllardan daha hızlı geçti, böyle bir mutluluğu tadabileceğini bilmiyordu çünkü. Skadi geldi ve iksirlerini takas etmeye gitti ama kış uzadıkça daha az gider oldu. Angrboda bundan memnundu; tek bir ânı bile boşa harcamak istemiyordu çünkü anlar şimdi gerçekten sınırlıydı. Dişi kurt, birbirlerine düşkünlüklerini görmekten o kadar bıktı ki hava normalden daha kötü olmadıkça çoğunlukla dışarıda kaldı.

Kara kışın ortasında, yün ve kürklerin altında sarmaş dolaş yatarken, dişi dev daha öncesinde yaşananlardan bahsetti ve yaşanacak olanı unutmaya çalıştı.

"Onları özlüyorum," diye fısıldadı Angrboda bir gece, çocuğun bir zamanlar yaptığı gibi Hel'in heykelciğini ellerinde evirip çevirerek. Oğullarına ulaşmak için birkaç kez denemişti ama nafileydi. Ne zaman Hel'i tekrar ziyaret etmeye çalışsa, Modgud onu durdurmuştu. Hel, annesini uzak tutmak için bekçi köpeği Garm'ı bile zincirlemişti kapıya.

Hel'in onu dinlemeyeceği, Ragnarök başladığında ona gelmeyeceği Angrboda için aşikârdı. Eğer Hel'i bulamazsa, uzun yıllardır üzerinde çalıştığı büyü hiçbir şeye yaramayacaktı.

Skadi sıkıntısını hissetti ve Angrboda'nın saçını kulağının rkasına sıkıştırdı, parmakları cadının şakağındaki yara izini ıafifçe sıyırıp geçti; her gördüğünde aynı şekilde etkileniyordu a artık dudaklarını yaraya gönlünce bastırabildiği için bu etki ıştı, sanki bir öpücük daha o yarayı ortadan kaldırabilirdi.

A.. ne çok isterdi bunu Angrboda.

"Ben de öyle ve seninkilerle tanışana kadar çocukları sevdiğimi düşünmüyordum. Bazen keşke kendi çocuklarım olsaydı di orum. Bazen bu âlemlerde geride hiçbir şey bırakmadığımı ışünmek beni korkutuyor. Hiç var olmamış gibi unutulacağımı düşünmek."

Angrboda daha önce Loki'den benzer sözler duymuştu ama bir sebepten dolayı Skadi'den böyle bir şey duymak onun içinde bir şey ateşledi.

"Unutulmak mı?" Angrboda yatakta doğruldu –çıplak göğ-

süne değen soğuk hava dalgasını görmezden geldi– ve ona baktı, dehşet içindeydi. "Sen mi? Asgard'a zincir zırh giyip her türlü silahla donanmış bir hâlde babası için adalet istemeye giden kadın mı? *Unutulmak mı?*"

Skadi ikna olmuş görünmüyordu, bu yüzden Angrboda eğildi ve çenesini tuttu. O kadar güzel görünüyordu ki, diye düşündü Angrboda, her zamanki örgülerinden serbest kalmış beyaza çalan sarı saçları, yastıkların üzerinden bir zamanlar Angrboda'ya getirdiği ipek gibi dökülüyordu. Skadi'nin saçları kalındı ama göründüğünden çok daha yumuşaktı.

"*İnsanlar ölür*," demişti Loki uzun zaman önce bir gece. "*Hikâyelerse şiirlerde ve şarkılarda yaşar. Yaptıklarının hikâyeleri. Tanrılarının.*"

"Olduğun kişi olarak, yaptığın her şey için hatırlanacaksın," diye fısıldadı Angrboda, burnunu Skadi'nin burnuna sürterek yüzünden gümüşi bir saç telini arkaya atarken. "Cesaretin. Gururun. İnancın. Kimsenin seni unutabileceğini sanmıyorum."

"Eğer hikâyeler geride bıraktığım tek şeyse," diye fısıldadı Skadi, "onları hatırlayacak kimse kalmadığında ne olacak? Hepsi sonunda unutulacak gibi görünüyor."

Angrboda geri çekilerek kadına yukarıdan baktı. "Balder ł şekilde Ragnarök'ten sağ çıkacak. Onunla evlenmek istediğ unutacağını mı sanıyorsun? *Buna* şahit olmak için ağırlığım gümüş verirdim."

"Anı mahvettin," diye şikâyet etti Skadi. "Zaten benim için çok gençti. O sadece Aesir arasında en güzel ve şüphelendiğim gibi en az korkunç olanıydı. Bu yüzden bana bir koca teklif ettiklerinde ilk tercihim oldu." En yakınındaki yastığı yakaladı ve Angrboda'ya onunla bir tane geçirdi, sesi yükseldi. "Ayrıca hatırlatayım, tüm bu olay, *senin* eski kocanın beni güldürmek ve beni tanrıların anlaşmasına ikna etmek için testislerini bir keçiye bağladığı olayla aynıydı."

"Konuyu saptırıyorsun," diye karşılık verdi Angrboda, yastı-

ğını kadının elinden alarak. "Ve sen de ona *güldün*, hatırlatmama gerek var mı?"

Skadi sırıttı. "Eh, önceden olmuş bir şeyi tekrar canlandırdığına göre, bu demektir ki–"

"Testislerini birden fazla kez bir keçiye bağladı, evet. Karısı olmayı kabul ettiğimde neye bulaştığımı biliyordum – merak etme."

"Güldürmek için her şeyi yapacağı zamanlardı. Şeyden önce..." Skadi aniden suçlu göründü. "Sen ölmeden önce."

Düşünce Angrboda'yı kendine getirdi ve yastığına geri döndü, hâlâ kurt heykelciğini tutuyordu. Skadi tekrar yanına yerleşti ve sakinleştirmek için elini onunkilerin üzerine koydu.

"Endişelisin," dedi. Bu bir soru değildi.

"Hel benden nefret ediyor. Ragnarök başladığında gelip beni bulmasını istedim ama dinleyeceğinden şüpheliyim. Onu *koruyabilirim*, biliyorum. Kalkanım her zamankinden daha güçlü. Ama..."

"*Dinleyeceği* biri var mı?"

"Zaten ona ulaşabilecek kimse yok. Ölmen gerekiyor ya da..." Angrboda kafasında ansızın bir düşünce belirdiğinde tekrar durdu. "Loki."

Skadi bir kaşını kaldırdı ve dirseğinin üzerinde doğrulup yatağını avucuna yaslayarak sevgilisine hoşnutsuzlukla baktı. "Yatağımızda onun adını anmak zorunda mısın?"

"Loki, Hel'e gidiyor," dedi Angrboda heyecanla. "Görümde, ölüleri toplamak için oraya gidiyor ve sonra onları çivilerden yapılma gemisinde savaşa götürüyor. Hel beni dinlemiyor ama belki Loki onu ikna edebilir. Ne de olsa ağzı iyi laf yapıyor."

"Hmm, sana ihanet etmesi, seni öldürmesi, Hel'i ve kardeşlerini senden almasını falan saymazsak..."

"Ama o hâlâ onun babası. O her zaman Hel'in favorisiydi ve Hel de onun," dedi Angrboda gönülsüzce. "Onu dinleyeceğine bahse girerim."

"Kıyametin başlangıcına bahse girmiş olursun. Onu oraya götürmek için önce onu serbest bırakmalısın ve serbest kaldığında ne olacağını biliyorsun."

"Yine de denemeye değer, değil mi?"

Skadi ona şüpheci bir sessizlikle baktı.

"Nasıl serbest bırakıldığını bilmiyorum ama bir şekilde bırakılıyor ve üç yıllık kış bitmek üzere. Yani öyle ya da böyle serbest kalacak. Bunu yapan ben de olabilirim gayet, kendi amaçlarım için. Çocuğumuz için."

"Kararını verdin o hâlde? Bunu yapacaksın?"

"Bana öyle geliyor ki tek yolu bu."

"Ben sadece..." Skadi gözlerini yumdu ve kolunu çenesinden çekip başını yastığa koydu. Bir an sonra boğuk bir hıçkırık duyuldu ve ifadesi umutsuzluğa dönüşürken gözyaşları yüzünden süzülmeye başladı.

Angrboda, babasının ölümünü öğrendiği günden beri onun ağladığını görmemişti ve Skadi'nin başını kucağına çekmek için öne uzanıp saçlarını okşadı.

"Daha fazla zaman istiyorum," diye fısıldadı Skadi. "Sadece daha fazla zaman istiyorum..."

"Ben de öyle." Angrboda tekrar battaniyenin altına girdi ve ona sarıldı, kadın hıçkırdıkça göğsündeki yara izine damlayan gözyaşlarını hissetti. Çok geçmemişti ki Angrboda da ağlıyordu.

"Ama en azından birlikte biraz zaman geçirebildik," diye mırıldandı Skadi'nin başına başını yaslarken. "Hayatımın en mutlu günleriydi ve sona erdiği için üzgünüm. Bu kışı senden başka geçirmeyi tercih edeceğim kimse yok."

Skadi kendini sakinleştirmek için birkaç derin nefes aldı, sonra kollarını cadıya daha sıkı doladı. Konuşacak kadar toparlandığında, "Yakın zamanda yapmalısın. Hatta mümkünse bu gece. Yap gitsin. Üç yıl neredeyse bitti ve senden önce başka birinin ona ulaşmasını istemezsin," dedi.

Angrboda, bunun Skadi'nin, kararını kabul etme şekli olduğunu biliyordu. "Onu nereye götürdüler?"

***

O GECE, Skadi derin bir uykuya daldıktan sonra, Angrboda sevgilisinin güvenli kollarından ayrılmadan gidiverdi.

Tam olarak nereye gideceğini bilmeseydi, mağaranın girişini kesinlikle gözden kaçırırdı; mağara ağzında çıkıntı yapan küçük resif ve ona çıkan tehlikeli derecede dar patika dışında uçurumun dik yüzünde zar zor görülüyordu.

Ama kayaların arasından ve uçurumdan çıkan o yolu takip etti ve içeri girdi, mezar kadar sessizdi mağara, serbest bırakılmış saçları ve giydiği gecelik etrafında çıt çıkarmadan uçuşuyordu. Aşağıya, o karanlığa doğru yürüdü, çıplak ayaklarına rağmen bu formda soğuğu ya da nemi hissetmeden ilerledi ama mağara sakinlerinin her ikisinin de hissettiğini biliyor ve onlara acıyordu.

Lakin Angrboda'nın bir planı vardı. İlk olarak, Loki ile pazarlık edecek ve eğer onun için Hel'e gitmeyi kabul ederse, onu serbest bırakacaktı. Eğer reddederse, Hel'e ulaşmak için başka bir yol bulacak ve onu da çürümeye bırakacaktı... Her hâlükârda sonunda serbest bırakılması gerekiyordu ve Skadi haklıydı: istediği şey karşılığında bu, Angrboda'nın elinden de olabilirdi.

Ama mağaranın merkezine ulaştığında, onu bekleyen sahne, görülerinde gördüğünden daha da kötüydü – hiç hazır olmadığı bir manzaraydı.

İçeriye rasgele yerleştirilmiş bir avuç neredeyse boş kandilin loş ışığında Loki'yi görebiliyordu: Ortada diz çökmüş, bir deri bir kemik kalmış, dizleri kayalık zemine sürtmekten kanamış, kolları mağara duvarlarına gömülmek üzere uzanan demir bağlarla sabitlenmişti. Benzer prangalar omuzlarına ve göğsüne de sarılıydı ve onu mağara tabanına bağlıyordu. Bilinçsizdi, üzerinde sadece diz üstünden yırtılmış kirli bir pantolon vardı, göğsü belli belirsiz inip kalkıyor, kaburgaları her nefeste göze çarpıyordu.

Ama en kötü kısmı bu değildi.

Yüzü. Angrboda'nın tek yapabildiği, taze kan, kabarcıklar ve burun köprüsünden başlayıp yanaklarından kulaklarına kadar uzanan üst üste açılıp kapanmış eski yara izleri karşısında dehşet

içinde geri çekilmemek oldu. Yılanın zehrinin düştüğü ve gözyaşları gibi yüzüne damlayarak ardında kırmızı nehirleri andıran oyuklar bıraktığı hemen hemen her noktayı görebiliyordu. Bazı damlalar göğsüne kadar süzülmüştü. Onu daha önce hiç sakallı görmemişti çünkü o her zaman şekil değiştirme özelliğiyle sakalını yok etmişti; artık bunu yapacak enerjiden yoksun olduğu için zehir yüzündeki tüy parçalarını ve beraberinde de derisini sıyırmıştı.

Cadı sonunda beyaz gözlerini adamın başının üstündeki yılana çevirdi. Yılan da ona baktı, kehribar gözlü ve nefret doluydu ve ağzını kocaman açtı, dişlerinden damlamaya hazır iki büyük zehir damlası duruyordu.

Cadı öfkesinden aldığı tüm güçle ona baktı, yılanın başını keskin bir şekilde yana doğru büktü ve yaratık cansız bir hâlde yere düştü.

Ardından gelen *küt* sesi Loki'yi bilinçsiz durumundan uyandırmadı – ama Angrboda'nın hemen sağında kalan birisinin gölgelerde kıpırdanmasına neden oldu ve cadı o tarafa döndüğünde Sigyn'in kandillerden birinin ışığına doğru ağır ağır ilerlediğini gördü. Kadın yılanın zehrini yakalamak ve acısını biraz olsun azaltmak için Loki'nin başının üstünde tuttuğu kâsesini bulmak için karanlıkta boğuşurken yüzü bitkinlik ve kederle kaplıydı.

Fimbulwinter'ın başlangıcından beri bunu yapıyor, diye düşündü Angrboda. *Neredeyse üç uzun yıldır.*

"Sadece bir saniyeliğine uyuyordum," diye boğuk bir ses çıkardı kadın, sesi uzun süredir kullanılmamış gibiydi ve kâseyi kapıp ayağa kalkmaya yeltendi – fakat ziyaretçilerinin kim olduğunu fark ettiğinde olduğu yere mıhlandı.

Angrboda, Loki'ye yaklaştı ve kadını dikkatli bir şekilde süzdü. Sigyn ile bunun dışında sadece bir kez görüşmüş olan Angrboda, çığlıklar, hıçkırıklar, suçlamalar bekliyordu.

Ama karşıdan gelen tepki sakin bir teslimiyet oldu.

Sigyn gözlerini cadıdan ayırmadan zorlukla ayağa kalktı. Tamamen dik durduğunda, omurgasını düzeltti, boğazını temizle-

di ve Angrboda, Sigyn'den en az üç parmak daha uzun olduğunu fark etti; diğer kadın, bir buçuk asır önce nehrin karşı kıyısında göründüğünden daha küçüktü.

"Haklıydın," dedi Sigyn sonunda. "O gece bana gösterdiğin şey. Oğullarım... Loki ortadan kaybolduğunda onları saklamaya çalıştım ama tanrılar yine de onları buldu ve onlar... onlar..."

"Biliyorum," dedi Angrboda, Loki'nin bağlarına kaçamak bir bakış atarak. Demirden yapılmış olsalar da çok daha uğursuz bir şeyle efsunlandıklarını biliyordu.

"Sana onları söylememeliydim," dedi Angrboda, Sigyn'e geri dönerek. "Bu bilgiyle omuzlarına böyle bir yük bırakmam yanlıştı ve bunun için gerçekten üzgünüm."

"Seni kışkırttım," dedi Sigyn, elindeki kil kâseye bakarak. "Sadece çok kızgındım."

"Ben de daha dikkatli davranmalıydım. Kendimi kaybettim. Çocuklarım hakkında söylediklerin için senden intikam almanın en kötü yolunu düşündüm ve bir adım geri çekilip olayları değerlendirmem gereken yerde düşünmeden eyleme geçtim–"

"İkimiz için de o şekilde tanışmak kötüydü." Sigyn gözlerini kapattı. "Sonunda ikimiz de çocuklarımızı kaybettik. Ama fark şu ki, seninkileri kaybetmene ben sebep oldum. Doğru şeyi yaptığımı sanıyordum. Üzgünüm."

"Hayır," dedi Angrboda. "Sen sebep olmadın. Nihayetinde, ailelerimize karşı işledikleri suçlardan sadece Aesir sorumluydu."

Ağzından çıktığı anda bu sözlerin ne kadar doğru olduğunu fark etti. Loki'yi kendisine ve çocuklarına haksızlık eden kişi olmakla suçlamıştı ve şüphesiz ki adam da korkunç kararlar vermişti – ama neticede, Angrboda'nın kaderinde Sigyn veya Gerd'den daha fazla rol oynamamıştı.

Öyle ya da böyle, cadı, çocuklarını kaybetmiş olacaktı.

Öyle ya da böyle, Odin istediğini alacaktı.

Loki bunun için yeterince acı çekmişti. Angrboda'nın tüm ai-

çekmişti.

Kahkaha ile hıçkırık karışımı bir ses kaçtı Sigyn'in dudakla-

rından ve kadın fısıldadı, "*'Umidini kes, Sigyn çünkü nihayetinde tanrıların seni terk edecek...*' Sana inanmalıydım. Uyarını daha ciddiye almalıydım."

"O bir uyarı değildi," dedi Angrboda üzgün bir şekilde. "O benim intikamımdı. Sana gösterdiğim şeye güvenmek için hiçbir sebebin yoktu."

"Ama yine de eğer önleyebilseydim–"

"Buna mâni olmanın bir yolu yoktu. Ya da olanların hiçbirine. Kendini suçlama."

Sigyn yine kâsesine baktı. Sonra da yerdeki ölü yılana. Aniden, kâseyi acımasızca mağara duvarına fırlattı ve kâse paramparça oldu.

Loki yine de uyanmadı.

"Benimle konuşmadı bile," dedi Sigyn boğuk bir feryatla. "Bizi burada bıraktıklarından beri tek kelime etmedi. Bu nasıl bir his biliyor musun? Onu çok sevdim. Hâlâ seviyorum. Ona sadığım. Şu âna kadar onun yanında oldum."

"Ve karşılığında kederden başka bir şey geçmedi eline," dedi Angrboda. "Anlayabiliyorum. Neler yaşadığını hayal bile edemem. Ama bu mağarada yapabileceğin bir şey kalmadı."

"O burada hapsolduğu sürece var," dedi Sigyn kesin bir dille.

"Ki bu durum uzun sürmeyecek."

Sigyn ona baktı. "Onu serbest bırakmak mı istiyorsun?"

"Evet," dedi Angrboda. Kalbinin derinliklerinde, adamın onunla bir anlaşma yapacak durumda olmadığını biliyordu; önce onu serbest bırakması gerekiyordu, bunun için daha sonra endişelenirdi. Bu, cadının göze aldığı bir riskti.

"Daha önce denedim ama bir yere varamadım. Ama olur da başarırsan, bunun benim için ne anlama geleceğini bilmiyorum." Sigyn, yerdeki kâsesinin kırık parçalarına işaret etti. "Tek amacım bu muydu? Ne yapacağım ben şimdi?"

"Bilmiyorum," diye yanıtladı Angrboda. "Ama belki siz ikiniz buna birlikte karar verebilirsiniz."

Sigyn'in, cadının neyi kastettiğini anlaması biraz zaman aldı

–bu, aralarındaki çekişmenin gerçek anlamda sonuydu– ama fark ettiğinde, bir kez başını salladı ve elini Angrboda'ya uzattı. Kısa bir tereddütten sonra cadı uzandı ve kadınlar birbirlerinin kolunu sıkıca kavradı.

"Son bir şey yapmalıyım," dedi Angrboda. "Bir daha görüşeceğimizi sanmıyorum."

"Yap o zaman," dedi Sigyn, "ve buradan arkadaş olarak ayrılalım."

Birbirlerini serbest bıraktılar ve Sigyn geri adım attı, Angrboda öne çıktı ve Loki'nin yanında diz çöktü, hayaletimsi bir dokunuşla elini yanağına götürdü. Cadının serin dokunuşu sonunda adamı uyandıran şey oldu. Göz kapakları açılmadan önce bir an için kırpıştı ve zehrin bir gözünü kör ettiğini fark ettiğinde Angrboda'nın kalbine bir ağrı saplandı.

Adam afallamış bir hâlde ona baktı.

"Hâlâ zaman zaman," diye fısıldadı kadın, "yüreğimi bana geri vermekle hata edip etmediğini merak ediyor musun?"

Adam söyleneni idrak etti ve çatallı bir sesle cevapladı, "Asla."

Angrboda parmaklarını şıklattı ve bağları paramparça oldu, o kadar yüksek bir ses çıktı ki –mağaranın sessizliğinde bile– tüm âlemlerde yankılanmış gibiydi.

Çünkü yankılanmıştı.

Cadı, mağaranın sınırlarının dışında kaosun şiddetlenmeye başlayacağını biliyordu. Ama o anda, Loki düşerken onu yakaladı ve adam nefes nefese kıvranırken onu bir çocuk gibi kucağında tuttu, bedeni artık tuhaf, sancılı bir pozisyonda sabitlenmiş olmadığından nasıl durması gerektiğini bilmiyordu.

"Ne... ne yapıyorsun burada?" diye sordu adam derin nefesler arasında.

"Eh, özgürlüğün karşılığında benim adıma Hel'e bir mesaj iletmeni istemek için gelmiştim ve sonra içinde bulunduğun durumu gördüm..." Yüzü üzüntüyle buruştu. "Sana yaptıkları bu şey korkunç. Tahmin ettiğimden bile kötü."

Loki'nin nefesi düzene girdiği anda kendinde espri gücü bu-

luverdi. "Çok naziksin. Ben de burada sonsuza dek acı içinde kıvranacağımı düşünüyordum."

Angrboda ona dikkatle baktı. "Hâlâ ne olacağını bilmiyor musun?"

Loki başını iki yana salladı ve gözlerini kapattı. "En ufak bir fikrim bile yok. Ve bu şekilde kalmasını tercih ederim."

"O zaman şimdi nereye gideceksin? Ne yapacaksın?"

Loki ona bakmak için sağlam olan gözünü açtı. "Cevabı zaten biliyorsan ne diye bana ne yapacağımı soruyorsun ki?"

Angrboda ona tebessüm etti. "Çünkü sen kendi yolunu çiziyorsun ve kendi kaderini seçiyorsun. Bunu senden alamam. Almamalıyım."

Bu sözleri duymasıyla adam duygulandı ama tabii ki hemen boğazını temizleyerek gizledi. "Hımm. Peki madem. Bana söyleme. Bilmek istemiyorum."

"Nasıl istersen," dedi cadı ve adamın kolunu omuzlarına alarak ayağa kalkmasına yardım etti. Loki'nin bu konuda kafası karışmış görünüyordu. "Bekle bir dakika. Sen gerçek anlamda burada bile değilsin. Bana nasıl bu şekilde dokunabiliyorsun?"

"Çünkü ben öyle istedim," dedi Angrboda. "Kâhin, ruhumun bir tezahürü olabilir ama şu anda sana dokunabilmem gerekiyor. Bu yüzden de dokunabiliyorum."

"Ha," dedi Loki bir süre sonra ona küçük, acı dolu bir gülümseme sunarak. "Beni şaşırtmayı hiç bırakacak mısın merak ediyorum, Demircadı Angrboda."

Loki ağırlığını ona vermiş bir hâlde sendeleye sendeleye mağaranın ağzına doğru ilerlerken, Sigyn tek bir kelime etmeden gölgelerden sıyrıldı ve adamın diğer kolunu omuzlarının etrafına atarak ağırlığın bir kısmını Angrboda'dan aldı.

Loki zar zor durdu ve ona baktı. Kendini toparladıktan sonra, boğuk bir şekilde konuşabilmeyi başardı, "Sigyn? Sen... sen hâlâ burada mısın?"

"Ölene dek," diye cevapladı kadın.

"Ölmekten beterdi gerçekten," diye mırıldandı Loki, başını iki

yana sallayarak ama onlar ilerlerken yaralı dudakları hâlâ aynı şekilde yukarı doğru seğiriyordu.

Mağaranın ağzına ulaştılar ve çıkıntıya ulaşınca durdular çünkü onları kıyıya indirecek tehlikeli derecede dar patikadan geçmeleri biraz zaman alacaktı. Ama okyanus, gökyüzünde hiç bulut olmamasına rağmen en kötü fırtınalarda olduğu gibi şiddetle kabarıyordu ve güneş yeni doğmuş olmasına rağmen dolunay hâlâ görülebiliyordu.

Fakat ikisi de yavaş yavaş ortadan kayboluyordu. *Tutuluyorlardı.* Güneş ve ay, ikisi de üzerinde hareket eden yavaş, sabit, özdeş birer gölgeye sahipti, ışıkları saniye saniye kayboluyordu. Tamamen yutulmaları saatler –hatta belki bir gün– alacaktı ama bir kez yok olduklarında âlemlere mutlak bir karanlık çökecekti.

"*Çifte* tutulma mı?" diye sordu Loki kaşlarını çatarak. "Bu imkânsız..."

"Bu bir tutulma değil," diye fısıldadı Sigyn.

Angrboda adamın kolunu omuzlarından sıyırdı ve öne çıktı, beyaz gözleri genişlemişti. "Başladı."

Seni serbest bıraktığım anda başladı.

Zincirlerini kırmak, tüm zincirleri kırmak anlamına geliyordu. Oğullarımızınki de dahil.

"Şu gördüğün rüya," dedi Loki sessizce arkasından, bu sırada kendini dik tutmak için Sigyn'e yaslanarak. "Bu o, değil mi? Odin'in başından beri bilmek istediği şey. Sonunda gerçekleşiyor."

Angrboda başıyla onayladı. *Onları kovalayan kurtlar sonunda avlarını yutarken güneşin ve ayın kardığını gördüm.*

Gördüğüm şey...

Üç yıldır esen soğuk rüzgâr nihayet durmuştu ancak okyanusun çalkalanması son raddeye ulaştı.

Sonra duruverdi, aniden.

"Neler oluyor?" diye sordu Sigyn titreyen bir sesle ama Angrboda ve Loki birbirlerine baktılar ve anladılar.

"Koş," dedi Loki, Sigyn'e. "Patikadan aşağı in, *hemen*. Sana yetişirim. Söz veriyorum."

"Ama–"

"*Git.*" Güven bana. Lütfen."

Kadın ona son bir kez baktı ve sonra koşarak uzaklaştı. Bir yaratık dalgalardan infilak etmeden önce cadı zar zor aşağı inip ağaçların arasına atabilmişti kendini, yaratık o kadar büyüktü ki –deniz seviyesinden birkaç yüz metre yükseklikte bir çıkıntıda dururken bile– Loki ve Angrboda, kafası daha sudan çıkmadan önce onu görebiliyorlardı. Pulları mavi-yeşildi, başının üstünden sırtına doğru uzanan sivri perdeli yüzgeçleri vardı. Yaratık –*oğlan*– tanıdık parlak yeşil gözlerle onlara baktı ve bir ağız dolusu keskin dişlerini gösterdi.

Angrboda onu doğurduğunda ufacık yeşil bir yılandı, şimdi ise başı daha çok bir ejderhanınkine benziyordu.

"Yok artık," diye fısıldadı Loki. "Jormungundr?"

Adını duymasıyla yaratık geri çekildi, böylece devasa vücudunun daha da fazlası sudan çıktı ve burun delikleri genişleyerek başını onlara doğru eğdi.

Angrboda öylesine duygulandı ki konuşamadı. Ama Hel'le daha önceki yüzleşmesinden sonra hissettiği bir duygu da korkuydu – çünkü en küçüğü de en büyüğü gibi ona karşı aynı kötü niyeti taşıyorsa, o zaman kesinlikle tek lokmada mideye indirilecekti.

Henüz yapması gereken çok şey vardı.

Jormungundr onlara bir an daha baktıktan sonra geri çekilip soğuk bir çığlık attı, o kadar gürültülüydü ki ayaklarının altındaki kayanın temellerini sarstı ve Angrboda ile Loki, uçurumun dik yüzündeki kaya parçaları etraflarında parçalanıp denize yuvarlanırken dik durmak için birbirlerine sarıldılar.

Midgard Yılanı'nın kükremesi aniden durdu.

Çıkıntıya inerlerken, Loki ağzının kenarıyla Angrboda'ya şöyle dedi, "Pekâlâ, bu ya kalpleri ısıtan bir aile kavuşması olacak ya da bizi lime lime edecek. Lütfen bana bunu öngördüğünü ve bir planın olduğunu söyle?"

"Bir planım vardı ancak bunu içermiyordu," dedi Angrboda.

Yılan onlara olan ilgisini kaybetmiş gibiydi; kükremesine bir cevap bekliyormuş gibi başını sola uzattı. Bunu yaptığında, Angrboda, Jormungundr'un kafatasının yan tarafının kendisininkini andıran krater benzeri bir yara izi taşıdığını görünce irkildi. Hymir'in, Thor'un Yılan için bir öküz kafası kullanarak "balık tutması" ve yaratığa Mjollnir'le ölümcül olması gereken bir darbe indirdiği hikâyesini hatırladı: Tıpkı çocuklarının götürüldüğü gece Thor'un ona indirdiği darbe gibi.

Gurur ve öfkeyle kabardı Angrboda'nın göğsü, bir an için korkuyu bir kenara itti.

Bizi öldürmek için bundan çok daha fazlası gerekecek, değil mi, oğlum?

Hiçbiri konuşmadı. Jormungundr kıpırdamadı. Sonra çağrısı cevap buldu – ta kıyı şeridinin bir ucundan, devasa, tüylü bir şekil köşeyi döndü ve her adımıyla yeri sallayarak onlara doğru yol aldı.

Angrboda, ortanca çocuğu onlara yaklaşırken ağzı açık bir şekilde Loki'den uzaklaştı. Fenrir, onu en son gördüğünden yüz kat daha büyüktü, kürkü daha koyu, burnu daha uzun ve *dişleri...*

Uçurumun kenarına yaklaştığında, Jormungundr'un başı, ona sadece birkaç metre uzakta olana kadar cadıya doğru hareket etti, gözleri neredeyse aynı hizadaydı ve Angrboda'nın zihninde çocuksu bir ses duyuldu, *Kardeşim.*

Angrboda'nın gözleri yaşlarla doldu. Oğlunun burnundaki pürüzsüz, ıslak pullara dokunmak için titrek bir el uzattı; çocuğun büyük gözleri kapanıverdi, sanki başka bir varlığın dokunuşunun tadını çıkarıyordu okyanusun dibinde geçirdiği uzun yılların ardından.

Kimsesiz geçirdiği yılların.

"Konuşabiliyorsun," diye fısıldadı Angrboda.

Elinden gelenin en iyisini yapıyor, dedi Fenrir, Angrboda'nın yıllar önce zihninde duyduğu çocuğun sesinden çok daha derin bir sesle. Onlardan hâlâ biraz uzakta olmasına rağmen onu

yüksek sesle ve net bir şekilde duyabiliyordu. *Zihnimizde iletişim kurabilecek kadar garip olmamız iyi bir şey yoksa ikimiz de hapse dildiğimiz süre boyunca delirirdik.*

Delirmek, diye tekrarladı Jormungundr. *İkimiz de.*

"İkinize de seslendim. Beni hiç duydunuz mu?" dedi Angrboda zayıf bir şekilde. "Hiç cevap vermediniz. Pek çok kez denedim..."

Senin ulaşamayacağın bir yere götürüldük. Kimsenin ulaşamayacağı bir yere, dedi Fenrir. *Tanrıların yaptığı bir büyü ya da başka bir şeyden olabilir veya belki de çok uzaktaydık.*

Fenrir şimdi üzerlerindeydi, kayalık kıyıda oturacak kadar büyüktü ve kafası ebeveynlerinin hâlâ çok tehlikeli bir şekilde tünediği yerin yakınında dolanıyordu.

Uzun zaman oldu, anne, dedi, büyük yeşil gözlerini bir kez kırparak.

Anne, diye tekrarladı Jormungundr.

"Özür dilerim," dedi Angrboda, gözlerine yaşlar dolarken. *Şte – her şey yine Hel ile gittiği gibi gidecek.* "Onları durduramadığım için özür dilerim."

Devasa pembe bir şekil aniden ona doğru hareket etti ve Angrboda gözünü açıp kapayıncaya dek baştan sona muazzam kurt oğlu tarafından *yalandı*: Dilinin tek bir hareketiyle salyayla kaplanmıştı. Bir an sonra, Jormungundr öne doğru eğildi ve boynuna sığabildiği zamanlar olduğu gibi büyük kafasını hafifçe ona doğru eğdi ancak bu sefer cadının biraz sendelemesine neden oldu.

Yapabileceğin hiçbir şey yoktu, dedi Fenrir.

Angrboda neredeyse rahatlayarak hıçkıra hıçkıra ağlayacaktı akin yüzünden ve elbisesinden salya ve deniz suyunu silmekle meşguldü.

Fenrir'in bakışları Loki'ye doğru sürüklendi. *Ve sana gelince, baba...*

Angrboda, Loki'nin önüne geçerek aralarına girdi. "İnanın bana, çocuklar. Babanız son zamanlarda çok acı çekti. Sizden

onu affetmenizi istemiyorum ama en azından gazabınızı esirgeyin." *Gerçi sanırım onu öldürmenize izin vermek Hel'e ulaşmasının bir yolu olabilir...*

Hızlı bir şekilde ölmesini sağlarız, diye alay etti Fenrir, üst dudağı ölümcül keskin dişleri üzerinde kıvrılırken. *Zamanımıza değmez.*

"Fenrir, beni dinle," dedi Angrboda en etkili anne tonunda. "Babanız suçsuz değil, hem de hiçbir şekilde..."

"Aman yardım edeyim deme," diye mırıldandı Loki yaralı ağzının ucuyla.

"...ama bütün bunların nedeni o değildi," diye bitirdi cümlesini cadı. "Hiddetinizi gerçekten hak edenler Aesir'dir. O değil."

Angrboda, Loki'nin arkasında derin ve rahat bir nefes aldığını duydu.

Hem Fenrir hem de Jormungundr kadının dediklerini tarttı. Sonra birbirlerine baktılar ve Fenrir dedi ki, *Haklısın, anne.*

"Siz ikinizi bilmem ama üç yıl Aesir tarafından işkence gördüm. Buradan ayrıldığımda Utgard'daki Jotunheim ordusuna katılmak için kuzeye gitmeyi düşünüyorum," diye ekledi Loki, cadının omzunun üzerinden yardımsever bir şekilde. Şekilsiz suratına işaret etti. "İntikam falan. Ne dersiniz? Eminim sizi kalede görmekten mutlu olurlar."

"Sen... Utgard'da bir ordu olduğunu nereden bildin?" diye sordu Angrboda, Skadi'nin ona söylediğini hatırlayarak ve kaşını kaldırarak.

"Bir mağarada sıkışıp kalmış olabilirim ama devlerin acıktıklarında nereye gittiklerini biliyorum. Ve şimdiye kadar, muhtemelen kızgınlardır da. Bu uzun kışı şüphesiz güvenlik ve rahatlık içinde geçiren Aesir'e karşı ayaklanacak kadar kızgınlardır."

Angrboda adamı süzdü. "Kehanetimi duymadığına *emin* misin?"

Utgard mı? Fenrir merakla annesine baktı. *Gerçeği mi söylüyor?*

"Evet," dedi Angrboda.

O zaman onlara katılmak için kuzeye gidiyoruz, dedi Fenrir. *Ve eğer Aesir'den intikam almak için onun gibilerle yan yana savaşmak zorunda kalacaksak, varsın öyle olsun.*

"İşte budur," dedi Loki destekleyerek. Ama adamın zorakî neşe maskesi çatlamaya başlamıştı. Cadı ona bakarak hâlâ korkunç bir acı içinde olduğunu görebiliyordu.

Fenrir bir kez daha Angrboda'ya döndü ve dedi ki, *Daha fazla zamanımız olmadığı için üzgünüm, anne. Ama bir dakikamı daha harcayamayacak kadar uzun zamandır intikamın hayalini kuruyorum.*

İntikam, diye tısladı Jormungundr, gözleri kısılarak.

Angrboda veda etmek üzere bir an için yüzünü her birinin burnuna bastırdı ve ikisine de bakmak için uzaklaştığında fısıldadı, "Gidin, evlatlarım. Ve neler yapabileceğinizi gösterin onlara."

Bununla birlikte, Fenrir son bir kez daha uluyarak sahile doğru sıçradı ve Jormungundr da dalgaların altında kayboldu. Yılan alçalırken su çalkalandı ve bir kez daha duruldu, kaybolan ayın ise gelgitler üzerinde hiçbir etkisi olmadı.

Gerçekten de okyanus Yılan'ın yokluğunda ürkütücü derecede durgun görünüyordu.

"Ucuz atlattık." Loki uzun bir nefes verdi ve kayaya geri çöktü.

Angrboda orada durdu, tutulmuştu âdeta. Lanetli yüreği ağrıyordu ve yüzünden süzülen sessiz gözyaşlarını ne kadar silse de akmaya devam ettiler.

"Söylediklerinde ciddi miydin?" diye sordu Loki. "Beni... beni suçlamamakla ilgili? *Her şey* için?"

"Evet," dedi cadı, hâlâ oğullarının gittiği yöne bakarak.

Loki ağzını açtı, tekrar kapattı ve dedi ki, "Eh, beni üç yıllık işkencemden kurtardın sonuçta – senin için Hel'e gitmem gerektiğine dair bir şeyler söylemiştin. Onu zaten gördüğünü söylediğini sanıyordum."

Angrboda, Fenrir ve Jormungundr ile beklenmedik bir şekilde yeniden birleşmesinin ardından bunu neredeyse unutmuştu ve adamla yüzleşmek için arkasını döndü.

"Evet, gördüm ve onu bir daha görmeme izin vermiyor. Denedim," dedi yenilenmiş bir aciliyet duygusuyla. "Ama sen... bence oraya gidebilseydin seni içeri alırdı. Ona bir şey söylemeni istiyorum."

"Oraya gidebilseydim," diye tekrarladı Loki, sersemlemiş bir şekilde. "Tamam, pekâlâ. Ona ne söylememi istiyorsun?"

Angrboda ellerini adamın ince omuzlarına koydu ve gözlerinin içine baktı. "Hel'e bana gelmesini söyle. Onu kurtarabileceğimi söyle. Sana inanmasını sağla. Hayatı buna bağlı. Ona giden yolu bulacağına ve ona söyleyeceğine yemin et."

"Yemin ederim."

"Hayatın ve onunkinin üzerine yemin et."

"Yemin ederim. Yapacağım," dedi Loki. Başını kedi gibi bir hareketle yana doğru eğdi. "Angrboda... kayboluyorsun."

Angrboda ellerine baktı – soluyorlardı ama bunu o yapmıyordu. "Gitmeliyim," dedi cadı, dişlerini sıkarak. "Yoksa geri dönemeyebilirim. Seyahat aracım tam bir hengâme içinde." Elleri adamın omuzlarının içinden geçmeye başladı ve onları geri çekti. "Yggdrasil titriyor. Âlemlerin hizalanması bozuldu. Bir âlemi diğerinden ayıran çizgiler bulanıklaşmaya başlıyor ve korkarım ki yakında hiçbir şey yaşayanları bile ölülerden ayırmayacak. Ama en azından bu Hel'e ulaşmanı kolaylaştırır."

Loki başını salladı ama yine de endişeli görünüyordu. "Boda–"

Angrboda bastığı toprağın sallandığını hissetti. Gördüğü son şey, düşerken Loki'nin ona uzanan elleriydi, gözlerini yumdu ve çarpışmaya hazırlandı.

Gözlerini tekrar açtığında yatağındaydı, yüzünün her iki yanından yaşlar süzülüyordu. Yorgundu, paniklemişti, titriyordu, üşümüştü – ve yalnızdı. Skadi'nin, yüzünü göğe çevirmiş hâlde kapı eşiğinde dikildiğini gördüğünde içini bir rahatlama kapladı. Onun ötesinde, dişi kurt açıklıkta oturuyordu, onun büyük tüylü kafası da yukarı doğru çevrilmişti.

Angrboda, yaklaşmasıyla irkilen Skadi'nin yanına geldi, ar-

dından kolunu kadının omuzlarına doladı. İki kadın da bakışlarını ölmekte olan güneşten ve aydan ayırmadı.

Fısıldarken Skadi'nin sesi titredi, "Başardın. Zamanı geldi."

"Biliyorum," diye fısıldadı Angrboda, ona daha da yakınlaşarak. "Biliyorum."

SKADİ sonraki birkaç saatini Utgard'a götüreceği birtakım malzemeleri toplayarak geçirdi. Bu arada Angrboda, elinde kalan az miktarda kaynakla, açlık iksirinden mümkün olduğu kadar fazlasını yapmak için çabalıyordu. Minik kil çömleklerini büyük bir tahta kutuya yerleştirdi ve içini yünle doldurdu. Skadi de kızağına mümkün olduğunca çok şey yükledi.

"Ve böylece," dedi Angrboda omuzlarını düşürerek, "Jotunheim için yapabileceğim her şeyi yaptım."

"Gereğinden fazlasını yaptın," dedi Skadi son kayışı sabitlerken. "Ve halkımız bunun için minnettar olacak." Cebinden bir şey çıkardı: Angrboda'nın genellikle kemerinde taşıdığı, kılıflı boynuz saplı bıçak. "Bunu giyinirken masanın üzerinde bırakmışsın, ben de kılıcımı biledikten sonra senin için bunu da bıledim."

"Teşekkür ederim," dedi Angrboda ve kılıfın ucundaki halkadan geçirmek için kemerini çözdü. Sonra gözleri Skadi'nin kalçasındaki kılıca kaydı ve sordu, "Babanınki mi?"

Skadi ciddiyetle başını salladı. "Ta kendisi."

Son üç yıldır onları hırpalayan kar ve rüzgâr durmuştu ve hava ısınıyordu; hâlâ çok soğuktu ama artık aşırı derecede rahatsız olmadan önce birkaç nefesten daha uzun süre dışarıda kalabiliyorlardı. Ama tıpkı deniz kenarındaki uçurumda olduğu gibi, âlemler sinir bozucu bir şekilde sakin, sessiz, bekliyor gibiydi.

Tıpkı gerilmiş bir yay kirişi gibi.

Şimdi her an, ok serbest bırakılacaktı.

"Kurdun nereye gitti?" diye sordu Skadi etrafa bakarak tam da söz konusu yaratığın ormandan çıktığı anda – yalnız da değildi.

Devasa kurtla yürüyen bir figür vardı, formu Angrboda'nın

Loki'yi uçurumda bıraktığı zamanki formuyla aynı şekilde solup canlanıyor gibiydi. Bu adamın Balder olduğunu fark etti, beyaz saçları kaybolan güneşin loş ışığında bile parlıyordu.

Onu görünce Angrboda'nın tüyleri diken diken oldu ama sonra bakışları dişi kurdun sırtındaki, yüzü dalgalanan yoğun siyah saçlarla örtülü kadına kaydı.

Ormanda dolaştıklarını duydum, dedi dişi kurt.

Balder önce ağzı bir karış açık kalan Skadi'ye baktı ve sonra gözleri Angrboda'ya çevrildi. Ona doğru bir adım attı, yalvararak kollarını açtı ve konuştu, "Şükürler olsun seni bulduk."

Dişi kurdun sırtındaki kadın rahatsız olmuşa benzer bir ses çıkardı. Balder'in kaşı endişeyle yukarı kalktı, gözleri ona doğru kaydı ve sonra Angrboda'ya geri döndü. Ardından ellerini açarak teslim olurcasına kaldırdı ve devam etti, "Lütfen. Ona yardım etmek zorundasın."

"Ne?" dedi Angrboda, kadının başını kaldırdığını ve inlediği sırada, "Anne?"

Angrboda buz kesti. "Hel?"

Skadi çoktan kurda doğru koşuyordu ve Hel'i saniyeler içinde yere indirip doğrulttu. Kendi başına ayağa kalkamıyordu ve destek için Skadi'ye yaslandı.

Angrboda hissettiği rahatlamayla ağlayabilirdi. *Loki onu ikna etmiş.*

"Seni görmek güzel, ufaklık," dedi Skadi, yaşlar gözlerine dolarken.

"Keşke ben de aynısını söyleyebilseydim," dedi Hel zayıf bir sesle.

Skadi hesap sorarcasına Balder'e döndü, "Ona ne yaptın?"

"Yardımcı olmaya çalışmak dışında hiçbir şey. Buradayım ve sonra... sonra değilim," dedi Balder, solup canlanan ellerini uzatarak. "Bazen ona destek olup yardım edebiliyorum. Bazense, düşüveriyor ve..." Yumruklarını sıktı. "Ve bu konuda yapabileceğim hiçbir şey olmuyor. Kurdun bizi bulmasaydı hâlâ karın içinde olurduk."

Angrboda kızına döndü. "Artık yürüyemiyor musun?"

"Bacaklarım en sonunda beni yarı yolda bıraktı," diye mırıldandı Hel bakışlarını kaçırarak.

"Ama daha önce," dedi Angrboda, "seni gördüğümde, iyi görünüyordun–"

"O daha önceydi," dedi Hel duygusuzca. "O zaman bir âlemin hükümdarıydım. O yerde, küçük bir kızın ölü bacakları annesinin şifalı merhemleri olmadan işlev görüyordu. Ama şimdi kemiğe kadar çürüdüler..."

"Sen... artık bir âlemin hükümdarı değil misin?" diye sordu Skadi ama Angrboda cevabı biliyordu.

Hel'in yeşil gözleri sonunda annesine döndü. "Âlemim boş, ölüleri babama bıraktım. Hepsi, tanrılara karşı savaşlarında kardeşlerime ve devlere katılmak için yelken açıyorlar. Artık kimse üzerinde bir gücüm yok."

"Bu da bunu açıklıyor," dedi Balder, ellerini tekrar uzatarak. "Ben... giderek daha somut bir hâl alıyorum. Daha *canlı*. Ve ölülerin geri kalanı da..." Yutkundu. "Kardeşim Hod onlarla savaşmak için gitti. Ve ben – ben hangi tarafta mücadele edeceğini bile bilmiyorum. Ölüler nasıl hayata dönebilir? Bunların hiçbiri mantıklı değil..."

"Elbette mantıklı," dedi Angrboda. Loki'ye söylediklerini onlara aktardı: "Yggdrasil ekseninden çıktığında, ölülerin dünyasını yaşayanlardan ayıran hiçbir şey kalmaz. Ölüler de zaten Hel'in âleminden bu şekilde çıkabildi."

Skadi durumu anlamıştı. "Yani, evrenin doğal düzeni tam bir kaos içinde olduğundan Dokuz Âlem birbirine giriyor ve onurlu olmayan bir şekilde ölen herkes de şimdi devlerin tarafında savaşıyor? Harika."

Hel uzanıp saçlarını yüzünden çekti ve Angrboda kızının ne kadar hasta göründüğüne şaşırdı: Yüz hatları cılız, gözleri çökük ve mor halkalarla sarılıydı, kesik nefesler alıyordu.

"Dinlenmeye ihtiyacı var," dedi Balder endişeyle ve Angrboda ilk kez o anda karısı Nanna'nın –ki kendisi onun ölümüne

o kadar üzülmüştü ki kahrından ölmüş ve onunla birlikte ateşe verilmişti- bariz bir şekilde Hel'in ölümsüz Asgardlı refakatçilerinin arasında olmadığını fark etti.

"Dinlenecek," dedi Angrboda. "Onunla ilgileneceğim."

Hel anlaşılmayan bir şey mırıldansa da onu döşeğe koyan Skadi tarafından mağaraya taşınmasına izin verdi. Balder onları takip etti ve içeri girdikten sonra Hel'in başucuna dikildi.

"Angrboda," dedi Skadi, cadıyı dışarı çekerek, "gitmem gerekiyor."

Angrboda haklı olduğunu biliyordu. Uzanıp Skadi'nin yanağına koydu elini ama Skadi'nin omzunun üzerinden baktığında dişi kurdun, Avcı'nın kızağının yanında oturduğunu görünce duraksadı.

Ren geyiklerin kaçmışa benziyor, dedi dişi kurt. *Umarım kızağı onların yerine tüyleri ağarmış bir köpeğin çekmesinin bir mahzuru yoktur.*

"Skadi ile mi gitmek istiyorsun?" dedi Angrboda ama şaşırmadığını fark etti. Kalkanı dişi kurdu da koruyacak kadar güçlü olsa bile yaratık yaşlı ve yorgundu.

Yapılacak en doğru şey bu gibi görünüyor, diye cevapladı kurt. *Ölmek için uygun bir yol. En azından diri diri yakılmaktan iyidir.*

Angrboda buna karşı çıkmadı.

"Sanırım vedalaşma zamanı geldi, eski dostum," diye fısıldadı ve dişi kurt yüzünü yaladı, sonra Skadi'nin, Angrboda'nın bir süredir karda gömülü olan vagonu için hazırladığı eski koşumu kullanarak onu kızağa sabitlemesine izin verdi.

Sonra Skadi, Angrboda'ya döndü.

Skadi'nin kolları onu sarmadan önce Angrboda'nın gözlerinde yaşlar birikmeye başlamıştı bile ve tüm benlikleriyle sarıldılar birbirlerine.

"Lütfen gitme." Angrboda'nın sesi, gözyaşları Skadi'nin omzuna damlarken neredeyse bir mırıltı gibi çıkmıştı. "Seni koruyabilirim. Seni *koruyacağım*. Sadece kal."

"Yapamam," dedi Skadi, sesi duygu yüklü. "Ölüler devlerle güç-

lerini birleştiriyor. Bunun ne anlama geldiğini anlamıyor musun? Babamı savaş alanında göreceğim ve onu gururlandıracağım."

"Onu zaten gururlandırdın," diye karşı çıktı Angrboda. "Kim seninle gurur duymaz ki?"

Skadi, cadının yüzünü ellerinin arasına aldı. "Beni koruyabilseydin bile, bu senin zarar görmen pahasına olurdu, değil mi?"

Angrboda bir noktada, farkında olmadan, tekrar yanacağı gerçeğiyle yüzleşmek zorunda kalmıştı. Kendini kurtarmak hiç aklına gelmemişti, kalkanı sadece Hel için yapılmıştı.

"Şayet," dedi Skadi, "burada Hel ile birlikte senin koruman altında kalırsam – benim için de öldüğünü görmeye dayanacağımı mı düşünüyorsun?" Başını iki yana salladı. "Hayır. Asla."

"İyi bir noktaya değindin," diye itiraf etti Angrboda.

Skadi eğildi ve mırıldandı, "Aynen öyle. Eğer ki bundan sonra bir hayat varsa, o zaman seni tekrar göreceğim yer orasıdır."

"Ya yoksa?" diyebildi Angrboda zar zor. *Ya ölemezsem...*

"O zaman buraya kadarmış," diye fısıldadı Skadi ve onu son kez öptü. Angrboda, Skadi gitmek üzere arkasını dönene kadar ona sarıldı, eli Angrboda'nın elinden kayarken cadı ona uzanmaya devam ediyordu. Ardına bakmadı.

Skadi ve kızağı açıklığı geride bırakarak ormana karıştığında, Angrboda dizlerinin üzerine çöktü ve ağladı.

Sadece... daha fazla zaman istiyorum...

Sonunda yüzünü gökyüzüne çevirdiğinde, güneşin ve ayın neredeyse tükendiğini gördü. Gördüğü manzara, kendini toparlamasına, nefesini yavaşlatmasına, ayağa kalkmasına neden oldu. Kolunun kenarıyla gözlerini kuruladı ve mağarasına doğru baktı.

Cadının hâlâ halletmesi gereken işler vardı.

ANGRBODA mağaraya geri döndüğünde Balder'in, oymalı sandalyesini Hel'in yatağının yanına çektiğini ve orada oturduğunu gördü, her geçen saniye daha somut görünüyor, gözlerini Hel'den bir an olsun ayırmıyordu.

Angrboda, "Kızımla biraz yalnız kalmama müsaade edersen, onu rahatlatmak ve çamurlu elbisesinden çıkarmak isterim. Dereden biraz daha su getirir misin? Buzda bir delik açtık – hemen görürsün."

Balder ayağa kalktı, başıyla onayladı ve "Yakacak odun da toplayayım," dedi. Tahta bir kova kapmak için eğilip de eli içinden geçtiğinde mahcup bir şekilde ekledi, "Elimden geldiğince, yani." Kovaya ikinci kez uzandığında, onu tutabilecek kadar somuttu ve mağarayı terk etti.

Kapı arkasından kapandı ve ardından bir sessizlik çöktü.

Angrboda, Hel'in çok uzun zaman önce onun için *düğümsüz örgü* tekniğiyle yaptığı parmaksız eldivenleri soyup masaya koyarken iç çekti. Ocağın üzerinde, iksirlerini karıştırmak için kullandığı kazanda biraz su vardı. Isıtmak için ateşe biraz daha indirdi ve tatmin olunca birkaç temiz bez getirdi, Hel'in pis elbisesini çıkardı ve onu yıkadı– en azından vücudunun üst yarısını.

Hel'in yüzü tüm bu süreç boyunca özenle ifadesiz kaldı ve tek kelime etmedi.

"Sen küçükken de böyleydin," dedi Angrboda, Hel'in kafasından temiz bir elbise geçirip, kollarını giydirerek vücudunu örtmek için aşağı indirirken.

"Nasıldım?" dedi Hel sonunda.

"Bir şeyleri kendi başına yapamadığında sinirlenirdin," diye yanıtladı cadı, Hel'in etrafını battaniye ve kürklerle donatırken. "Çaresiz olmaya dayanamazdın."

Hel'in gözleri annesinden masada duran *düğümsüz örgü* ile yapılmış eldivenlere kaydı ve suratını buruşturdu. "Hâlâ o çirkin eski şeyleri mi kullanıyorsun?"

"Bana verdiğin geceden beri onları neredeyse hiç çıkarmadım. Gerd'in yaptığı bu kemer kadar iyi dayandılar," dedi Angrboda ona ama Hel yalnızca cadının onun ifadesini görmemesi için arkasını döndü.

Sonunda, Angrboda depoya gidip kalan yiyeceklere bakınmaya başladığında, Hel yataktan zayıfça seslendi, "İkinize de çok

kızgındım. Özellikle de babama. Sonunda âlemime geldiğinde onu sonsuz bir buz nehrine ya da derince bir yarığa atmayı planlıyordum. Ama geldiğinde o kadar korkunç görünüyordu ki onu dipsiz bir çukura atmak muhtemelen onun için olumlu bir gelişme olurdu, bu da işin tüm eğlencesini kaçırdı."

Angrboda, aradığı kurutulmuş etle dolu büyük keseyi bulunca duraksadı ve bitkin bir şekilde gülümsedi. Keseyi masaya getirdi ve karşılık verdi, "Bir şekilde çenesiyle işin içinden sıyrılırdı. Hep öyle yapar."

"Beni buraya gelmeye ikna etti. Sana bir şans daha vermemi söyledi. Neyse ki konuşurken biz bizeydik de Balder beni ağlarken görmedi. Çok utanç vericiydi," dedi Hel mağaranın tavanına bakarak. "Babam, annesine benzediğimi söyledi, Laufey'e. İkinizin saçı bu kadar açık renkliyken, benim bu siyah saçlarım ona çekmiş."

Angrboda kızın yanındaki sandalyeye oturdu. "Uzun zaman önce bana annesini hatırlamadığını söylemişti."

"Beni görmenin ona hatırlattığını söyledi," diye fısıldadı Hel. Sonunda başını çevirdi ve Angrboda'nın gözleriyle buluştu bakışları. "Sanırım ikiniz barıştınız yoksa gelmezdi?"

"Öyle de denebilir," dedi Angrboda, kızın alnına elini götürerek. Soğuk, çok soğuk – kızının cildi buzdan farksızdı. "Yaptıklarından sonra uzun bir süre ona karşı çok fazla nefret besledim. Ama sonunda, hepimizin kaderin bir kurbanı olduğunu anladım."

Hel uzaklara baktı ama kafasını çevirmedi. "Babam bana geldikten sonra ben de aynı sonuca vardım. Sana söylediğim tüm o korkunç şeyleri ona söylemediğin için teşekkür ederim. Sana yaptığım muameleden sonra neden beni kurtarmak istiyorsun ki?"

Angrboda kızın saçlarını düzeltti. "Çünkü ben senin annenim."

Hel gözlerini sımsıkı yumduğunda birkaç gözyaşı süzülüverdi ve Angrboda da onları elbisesinin koluyla sildi. Hel elini

savuşturamayacak kadar zayıftı ve acı içinde karşılık verdi, "Bu haksızlık. Tüm hayatım orada heba oldu ve nihayet birbirimizi görebildiğimizde seni kendimden uzak tuttum... ve şimdiyse hepimiz ölüme mahkûmuz..."

"Bir planım var," diye fısıldadı Angrboda. "Seni koruyacağım, Hel."

"Babam da öyle dedi. Balder'in bir şeyden haberi yok gerçi. Ama yine de benimle geldi. Beni sana sağ salim getirmek için, eğer bana yardım edebilirsen..." Hel gözlerini tekrar yumdu ve bu sefer sesi zayıflamaya başladı. "Seni hayal kırıklığına uğrattığım için üzgünüm, anne ama Ragnarök'ten sağ çıkmak şöyle dursun... bunu görecek kadar yaşayacağımdan şüpheliyim..."

Angrboda bu duydukları üzerine ağlamamak için kendini zor tutuyordu. Hel bayıldı, battaniye dağının altında göğsü güç bela inip kalkıyordu. Balder bir kova su ve biraz çıra ile döndüğünde, Angrboda'yı orada oturmuş, gözleri Hel'in bilinçsiz bedeninden ayrılmadan, kızının ne sorunu olduğunu belirlemeye çalışırken buldu.

Hastalık yüzünden mi yoksa daha beter bir şey mi?

"O nasıl?" Balder ona yaklaştı ve Hel'in başucunda çömeldi. Dudakları ince bir çizgi hâlini almış bir şekilde Hel'e kısaca baktı ve sonra cadıya baktı. İfadesinde bir şey vardı, gözlerinde –Odin'in gözünün aksine, yaz göğünün sıcak maviliğini taşıyorlardı– bir şey vardı Angrboda'yı duraksatan. Sonra bir şey kafasını kurcalamaya başladı.

Bu *bir şey*, Angrboda sadece Hel'i beklerken Balder'in da burada olmasıydı. Sadece Hel'i *kurtarabilirdi*.

"Uyuyor." Angrboda gözlerini kızından almadı. "Neden buradasın?"

"Yani, dediğin gibi, Yggdrasil ekseninden çıkıyor ve ölüler geri gelebiliyor–"

"Hayır," dedi kadın ve onunla yüzleşmek için döndü, "Neden *buradasın*?"

"Kendi başına gelemezdi."

"Peki bu seni neden ilgilendiriyor?" Angrboda gözlerini kıstı. "Ayrıca karın nerede? Seninle birlikte ölmemiş miydi?"

"Öldü," diye itiraf etti Balder.

"Nerede şimdi?"

Balder derin bir nefes aldı ve kendini sakinleştirdi. "Kızınızı size getirmemin altında gizli bir neden bulmaya çalışıyorsanız, korkarım bu konuda şansımız pek yaver gitmeyecek."

Angrboda bunu çürütmek için herhangi bir şey söyleyebilirdi ama sadece iç çekti. "Pekâlâ, madem Hel'i çok iyi tanıyorsun, sence nesi var?"

"Kalbi. Düzensiz ve çok çaba sarf ederek atıyor," dedi adam, bunu öyle emin bir şekilde söyledi ki Angrboda şaşkınlığını belli eden bir ses çıkardı, bu da adamın gözlerini Hel'den alarak omuz silkmesine neden oldu. "Hel de bir cadı senin gibi, annem gibi, Freya gibi. Çocukken gücünü hiç gösterdi mi?"

"Asla," dedi Angrboda kaşlarını çatarak. *Bu doğru değil* – çocukları alındıktan sonra ağaca bağlandığında o görüyü görmüştü: Odin'in Hel'i Niflheim'a bıraktığı görüyü. Hel, gücünü gece onun için gelen yaratıklara ve ölü şeylere göstermişti.

Başını kaldırmış ve onlara yukarıdan bakmıştı.

Sonra hepsini toplayıp kulları yapmıştı.

"Onun gücü âlemine bağlı," diye fısıldadı Angrboda. "Âlemi ise boş ve yok oldu. Ve şimdi..."

Yine de bu görü ile ilgili anıları birdenbire hemen öncesinde gördüğüne kaydı: Odin'in en küçük oğlunun kızına altın bir elma fırlatıyor ve ona yüzünde göz kamaştırıcı bir gülümsemeyle bakıyordu.

"*Tanıştığımıza memnun oldum, küçük Hel. Asgard'a hoşgeldin.*"

"Onun âlemine geldiğimden beri Fimbulwinter boyunca durumu kötüye gitti," dedi Balder gergin bir sesle. "Ve ben de izlemek zorunda kaldım. Bu hastalığın doğduğundan beri süregeldiğinden şüpheleniyorum ama gücü bunu maskeledi. Ta ki şimdiye kadar."

Angrboda'nın nefesi kesilecek gibi oldu. *Küçük Hel, açıklıkta koşuşturuyor, nefes darlığı çekiyordu. Parmak uçları maviye dönmüş.*

"Öncesinde. Doğum öncesinden beri böyle." Angrboda aniden durdu, titrek bacaklarla öne doğru ilerledi. "Biraz hava almaya ihtiyacım var. Lütfen, ona göz kulak ol."

"Her zaman," dedi Balder. Cadının geçmesine izin verdi ve sonra sandalyesine geçti. Angrboda, çıkarken onlara baktı – Balder, Hel'in yüzünü okşamak için uzandı, Hel ise dokunuşuyla kıpırdandı. Cadı durup dinledi.

"Gülünç bir adamsın," dedi Hel çatlayan sesiyle, "zorunda olmadığın hâlde beni buralara kadar sürükledin."

"Zorunda olmadığımı kim söyledi?" diye azarladı adam.

"Ben. *Ben* zorunda olmadığını söylüyorum."

"Eh, yanılıyorsun."

"Bana karşı gelme. Hâlâ bir bakıma ölüsün, bu da demek oluyor ki ben hâlâ senin hükümdarınım."

"Sen hâlâ *bir bakıma* benim hükümdarımsın. Şimdi, konuşmayı kes ve gücünü koru."

"Bana ne yapacağımı söyleyemezsin."

"Artık senin âleminde değiliz, bu yüzden teknik olarak istediğimi yapabilirim."

Angrboda daha fazla dayanamadı ve mağara kapısı arkasından kapanır kapanmaz, açıklığın eriyen karlarında dizlerinin üzerine çöktü.

Aynı anda birçok şeye açıldı gözü.

Birincisi, Hel'in rahminde neredeyse ölmek üzere olmasının bir nedeni vardı ve bacakları, Angrboda'nın aptallığı sonucunda kaderin acımasız tezahürüydü sadece. Angrboda'nın kızının ruhunu daha doğmadan ölümden geri çağırmak zorunda kalmasının *gerçek* bir nedeni vardı, Hel'in en başta ölmesinin. Belki de Balder haklıydı; kalbi olması gerektiği gibi oluşmamıştı – ve şimdi Hel büyüdüğü için bunu telafi edecek bir büyüsü de yoktu, bu durum onu öldürecekti.

İkincisi, Balder'in Hel'e kalp atışlarını duyacak kadar yaklaşmasıydı. Bir şeylerin ters gittiğini bilecek kadar.

Angrboda o zaman, yalnızca bir annenin *hissedip* anlayacağı gibi, Balder'i da kurtarmayacaksa Hel'i kurtarmanın faydasız olacağını anlamıştı. Yıllar önce genç Balder, o göz kamaştırıcı gülümsemeyle küçük Hel'in kalbini çalmıştı. Angrboda bunu bizzat görüsünde görmüştü.

Tabii, o esnada orada olan Loki de.

"*Neden yaptın o zaman? Kardeşinin oğlunu neden öldürdün?*"

"*Tanrılar bizden her şeyi aldı, Boda. Onlardan bir şey almanın zamanının geldiğini düşündüm.*"

Öyle de yapmıştı. Loki, Balder'i Aesir'den almış ve onu karanlık bir tahtta oturan yalnız bir kadına teslim etmişti. Âlemlerin en soğuğunu yöneten soğuk varlık için ufak bir sıcaklık.

Angrboda nefes alamıyordu.

Loki, başından beri tam olarak ne yaptığını biliyordu – peki, gerçekten *biliyor* muydu? Bunca zamandır Odin'in planına ortak mıydı? Cadının ne gördüğünü, Odin'e ne söylediğini bilmediğini iddia etmişti ama –*ama*– bunca zaman *biliyor* muydu? *Loki ve bin bir yüzü* – o ve Odin onu aptal yerine mi koymuşlardı?

Demek buymuş. Demek bu yüzden Odin, Balder'in ölümünü engellemeye çalışmıyormuş.

Ölmekte olan güneşin ve ayın son ışınları da yırtıcı kurtlar tarafından yavaşça mideye indirilirken Angrboda orada çamurda diz çökmüş bir hâlde düşündü.

Çünkü Balder için en güvenli yer Hel'in yanıydı.

Demek Ragnarök'ten böyle sağ çıkacaktı.

Bırakın Hel geri vermesin aldığını.

"Baban sana harika bir hediye verdi kızım," diye mırıldandı Angrboda, solan ışıkta soluk tenli, nasırlı ellerine bakarak. "Ama tadını çıkarmak için burada olmayacaksan hiçbir şey ifade etmeyecek. Eğer *ikiniz de* tadını çıkarmak için burada olmayacaksanız. İşte bu yüzden..."

Angrboda çenesini göğsüne koydu ve göğüslerinin arasın-

daki yara izine baktı. Giydiği soluk mavi elbise, Hel ve Fenrir'i emzirirken buna uygun biçimde şekillendirilmişti: Boyun kısmındaki ufak yırtmaç göğüs kemiğinden aşağı doğru uzanıyordu. Seyahat ederken bu elbiseyi yanına almamıştı, bu yüzden tamamen yıpranmamış olan son giysilerinden biriydi; yırtmacı tutturmak için iki tane ince yarım daire şeklinde broş gerekiyordu.

Bu durum, onca gün arasından bugün, amacına hizmet edecekti. Tereddüt etmeden, belindeki yeni bilenmiş bıçağı kınından çekti.

Bu yüzden ben de üstüme düşeni yapmalıyım.

Dokuz Âlem'in son ışık huzmesi de söndüğünde, Demircadı ngrboda nefesini tuttu.

Bıçak kesti.

Yay serbest bırakıldı.

YGGDRASİL kıvrandı ve cadı sonrasında her şeyi gördü.

Ordular, her şeyin sona ereceği Vigrid adlı ovaya yürüyor. İlk önce tanrılar geliyor, arkalarında ışık saçan Asgard: Aesir, Vanir, elfler, birkaç da cüce. Valküreler. Odin'in berserkleri ve einherjarları, *Valhalla'nın öldürülmüş lejyonları; ve öldürülmüşlerin diğer yarısını oluşturan Freya'nın adamları.*

Tanrıların ordusu muntazam. Parıldayan zincir zırhlarından cilalı kalkanlarındaki kabartmalara kadar ışık yayıyor.

Rakipleri, karşı yönden yürürken meşale taşıyan bir karmaşa gibi görünüyorlar: her biçim ve boyuttan yaratıklarla dolu. Buz devleri, tepe trolleri, ogreler... kimi insan büyüklüğünde, kimi değil. Diğer âlemlerden varlıklar katılmış; karanlık elfler ve diğer cüceler de onlarla birlikte yürüyorlar.

Ne Skadi'yi ne de dişi kurdu saflarında göremiyor. Ama bakmak istemiyor. Belki de Utgard'a ulaşmak için çok geç kalmışlardır; sonuçta Demirkoru'dan yeni ayrıldılar. Belki geç kalmaları onları kurtaracak. Cadı böyle olmasını umut ediyor.

Surtr, alevli kılıcıyla belirirken Bifrost köprüsü, onun Jotunhe-

im ve müttefiklerine katılmak üzere üstünden geçen ateş devleri ordusunun altında çöküyor.

Sonra, kıyıya varır varmaz etrafa saçılan ölü ruhlarla ağzına kadar dolu çivili bir gemiyi yanaştıran Loki geliyor – arkasındaki sudan Midgard Yılanı tüm âlemleri titreten bir kükreme ile çıkıveriyor, kardeşi Fenrir de dağların ötesinden onun yanında beliriyor, attığı her uzun adımda yer sallanıyor.

Loki, arkasında oğullarıyla meydan okurcasına ordunun başına dikiliyor – yüzündeki sakalı değiştirmiş ancak yaralar ve kabarcıklar duruyor; gururla taşıyor onları. Utgard kalesinin hükümdarı Skrymir ile birbirlerinin kollarını kavrıyorlar ve ikisi, alanın karşısındaki düşmana, batıya bakıyor.

"Ölmek için güzel bir gün," diyor Skrymir.

"Kesinlikle öyle," diyor Loki muzip bir sırıtışla.

Alanın diğer tarafından Heimdall, Gjallarhorn'a üflüyor ve savaş başlıyor.

Gözlerinde ateş olan Fenrir, doğruca Odin'e gidiyor ve onu – Kurt'un kendi üvey kardeşi olan, atı Sleipnir ile birlikte– yutuveriyor ancak Odin'in oğlu Vidar efsanevi ayakkabısıyla onun alt çenesine bir tekme indiriyor.

Vidar, Fenrir'in üst çenesini yakalayıp parçalıyor; Büyük Kurt, cadının ruhunu parçalayan bir haykırışla yere yığılıyor ve sonra ölüyor.

Jormungundr zehir tükürerek Thor'a hücum ediyor ve bir boğuşma sonrası büyük kızıl sakallı tanrıdan bir ölüm darbesi yiyor – önceki darbeyle aynı yerde, kafatasını tamamen yamultuyor. Thor, zehir onu öldürmeden önce dokuz adım atıyor ve Midgard Yılanı da onun yanına düşerek her iki ordunun da savaşçılarını büyük bedeninin altında eziyor.

Cadı bütün bunları daha önce görmüştü.

Sonunda dişi kurdun sırtındaki Skadi'yi yakalıyor gözü tam da Avcı'nın okları bittiği sırada. Bir şekilde, savaşa giden yolu bulmuşlar.

Skadi yayını bir kenara bırakıyor ve babası Thiazi'nin kılıcını

çekiyor. Thiazi savaş alanında onunla birlikte orada; bir mızrağa gevşildiğinde kızıyla gözleri buluşuyor ve adam ölüyor – tekrar. Öfkelenen Skadi, etrafındaki valkürelerle savaşmaya başlıyor ve birkaç tanesini de beraberinde götürüyor, ardından birbiri ardına darbe alıyor ve dişi kurdun kalbine bir mızrak yemesiyle bineğinden düşüyor.

Skadi, savaş alanında birkaç dakika kan kaybediyor ve nihayet öldüğünde, babasının yanında yere yığılıyor. Karanlık, yıldızsız gökyüzüne bakan açık mavi gözlerindeki tüm hayat sönüyor.

Son olarak cadı, Loki'nin şimdi paramparça olmuş Bifrost köprüsünün koruyucusu Heimdall ile çarpıştığını görüyor. Loki hızlı ve ele geçirilmesi zor – her darbeden kaçınacak kadar hızlı değil ama çoğunu savuşturuyor. Yorgun; acı içinde; çektiği azabın ardından iyileşmek için zamanı olmamış.

Fakat bunların önemsiz kalacağı kadar öfkeli. Heimdall'a bir darbe indiriyor, bu da tanrının sağ kolunu işe yaramaz hâle getiriyor boynu ve omuzu arasındaki derin, ölümcül bir kesikten kan fışkırıyor.

Heimdall dizlerinin üzerine düşerken kılıcı da elinden düşüyor. Loki bir an duraksayıp zaferle sırıtıyor – lakin Heimdall'ın sağlam eliyle kemerindeki kısa kılıcı kapması ve Loki'nin boğazını kesmek üzere hamle yapması için tek ihtiyacı olan da o an.

Loki düşüyor ve etrafında son sürat devam eden kaosun ortasında kayboluyor.

Sonra, sonunda, alanın diğer ucunda Surtr, altın kılıcını uzun zaman önce kaybetmiş ve yalnızca bir geyik boynuzuyla savaşan Frey'i yeniyor. Rakibi ayaklarının dibinde ölü yatan Surtr, yanan kılıcını güçlü bir narayla göğe kaldırıyor. Kılıç daha da parlıyor ve ateş saçarak savaş alanında sağ kalanları yutuyor.

Yanarken çığlık atıyorlar.

Alevler, Vigrid'den dört bir yana yayılmaya başlıyor ve yollarına çıkan her şeyi tüketiyor.

Yggdrasil yanarken cadı kendi bedenine geri döndü, sendeleyerek ayağa kalktı ve hâlâ atan kalbini göğsüne bastırdı.

***

ANGRBODA içeri döndüğünde, Balder onun kanlı ellerini ve göğüslerinin arasından yavaşça dışarı doğru büyüyerek soluk mavi elbisesini yoğun bir kızıla boyayan kırmızı bölgeyi görmesiyle irkildi.

Anında ayağa fırladı. Bakışları, elbisesinin altından yırttığı bir beze sarılmış, göğsüne bastırdığı nabız gibi atan bohçaya kaydığında gözlerinde yalnızca endişe vardı – korku değil.

"Gerçekleşti mi?" diye sordu adam kısık sesle.

"Gerçekleşti ancak bitmedi," dedi cadı belirsiz bir şekilde. "Babalarınız öldürüldü ve şimdi Surtr'un ateşi bizim için geliyor. Az zamanımız var. Burada, âlemlerin kıyısında, son yanan biz olacağız."

"Yani, yine de öleceğiz?" diye sordu Balder omuzlarını düşürerek.

Angrboda şaşkınlıkla ona baktı. *Buraya kurtulma ihtimalinin olduğunu bilmeden mi gelmişti?* Sonra Hel'in ona söylediklerini hatırladı: "*Balder'in bir şeyden haberi yok... yine de benimle geldi... beni sağ salim getirmek için...*"

Balder'in endişeli ifadesi değişmedi. Ya blöf yapmakta son derece iyiydi ya da gerçekten Ragnarök'te hayatta kalma umudu olmadan Hel'e rehberlik etmişti.

Onu gerçekten seviyor.

"Yardım edebilirsem hayır," dedi Angrboda sonunda. "Lütfen kenara çekil ki vedalaşayım. Uzun sürmeyecek."

Balder kabul etti ve soru sormadı.

Angrboda uyuyan kızının yanına oturdu. Cadı hem dokuma şeridinden kemerini hem de kanlı boynuz saplı bıçağının sabitlendiği deri kemerini çıkardı ve tüm bu eşyaları masanın üzerinde *düğümsüz örgü* ile yapılmış parmaksız eldivenlerini bıraktığı yerin yanına koydu. Bir an durduktan sonra, Loki'nin seneler önce getirdiği kehribar kolyeyi de çıkardı ve yıllar boyu ona hediye edilen diğer değerli eşyaların yanına koydu.

Artık böyle şeylere ihtiyacı yoktu.

Hel yan tarafına yatmış, kat kat battaniyenin altında titriyordu, dudakları ve parmak uçları endişe verici bir mavi rengini almıştı. Hareket etmiyordu ama Angrboda, kızının saçlarını yüzünden uzaklaştırıp elini uzattığında avucuna karşı güçsüz bir nefes hissedebildi.

"Yavrum," dedi cadı o kadar düşük bir sesle konuşuyordu ki sadece Hel onu duyabiliyordu, "başına gelenler için üzgünüm. Ama uyandığında, bundan daha iyi bir dünyada olacaksın. Bunu gördüm."

Cadı battaniyeleri kaldırdı ve titreşen bohçayı Hel'in elbisesinin önünden içeri kaydırdı. Hel küçük, kısa nefesler alıyor, göğsü zar zor hareket ediyordu.

Uyuyan yüzüne bir an daha baktıktan sonra Angrboda, Hel'in eski kurt heykelciğini kızının yastığının altına koydu. Dişlenmekten ve endişeli küçük ellerde evirilip çevrilmekten yıpranmıştı ama şimdi üzerinde yeni izler vardı: Angrboda onları birkaç dakika önce açıklıkta oyarken bıçağı ıslatan kanın boyadığı bakır renginde rünlerdi bunlar.

Son büyüsünün gerçekleştiğini görmek için orada olmayacaktı, bu yüzden toplayabildiği tüm gücü heykelciğe akıtmıştı. Rünleri herhangi bir şeyin üzerine oyabilirdi –bir boynuz ya da bir sopaya– ama bu heykelcik aynı zamanda Loki'nin bunca yıl önce onu Hel için ilk yaptığında sahip olduğu tüm sevgi dolu niyetle doluydu ve bu onu, Angrboda'nın kendi amaçları için kullanmayı düşünebileceği başka herhangi bir nesneden katbekat güçlü kılıyordu.

O öldükten sonra büyüsünün devam edeceğini ummasına gerek yoktu. Edeceğini biliyordu. Etmek *zorundaydı*.

Bununla birlikte, Angrboda Hel'i şakağından öptü ve tekrar üstünü örttü, battaniyeleri ve kürkleri zayıf vücudunun etrafına sıkıca sardı.

Sonra cadı Balder'e döndü ve omuzlarını kavramak için uzanıp ona sertçe baktı.

"Ona dokunma," dedi Angrboda. "Onu hareket ettirme. Büyü

doğal seyrini izleyene dek uyanmayacak, bundan bir saniye öncesi olmaz. Eğer tamamlanmadan önce onu uyandırırsan, büyü başarısız olur ve ölür." Lekeli parmaklarını Balder'in pazılarına geçirdi, kurumuş kan adamın kollarına döküldü. "Beni anlıyor musun?"

"Anlıyorum. Ona dokunmayacağım." Balder tereddüt etti. "Peki, ne yaptın böyle?"

Angrboda dudaklarını birbirine bastırarak gülümsedi ona. "Belki bir gün görürsün."

Adam kafası karışmış bir hâlde gözlerini kırpıştırdı. "Ama–"

"Geri dönmeyeceğim," dedi cadı ve pençelerini adamdan çekti. "Hiçbir koşulda bu mağaranın dışına çıkmayacaksın. Isı azalana ve doğan yeni güneşin kapıdaki çatlaklardan sızan ışığını görene kadar olmaz."

Balder, kadının ne yapmak istediğini anlamış gibiydi ve o gitmek için dönerken öylece tutulmuş görünüyordu.

"Teşekkür ederim," diyebildi adam, sesi duygu yüklüydü.

Angrboda hiçbir şey söylemedi ve geriye bakmadı.

ANGRBODA dışarı çıkıp da kapı arkasından kapandığında, Surtr'un cehenneminin Demirkoru sınırına ulaştığı batı tarafına baktı. Bir ateş duvarı nehri geçmiş, kadim ormanının budaklı gri ağaçlarını yakıyordu. Gökyüzüne akın eden kalın duman bulutlarından ve uzaktaki turuncu alevlerden Angrboda, yalnızca birkaç dakikasının kaldığını hesap etti.

Aniden tekrar odun yığınının üzerindeki Gullveig olmuştu: dumanla dolan boğazı, yüzünde sıcaklık, göğsünde eskiden kalbinin olduğu yerde bıçak gibi saplanan bir ağrı.

Bir an için nefesinin kesildiğini hissetti ve anılar onu ele geçirecek gibi oldu. Dizleri titremeye başladı, şakağındaki eski yara acı içinde zonkluyordu.

Ama derin bir nefes aldı ve gözlerini ateşten ayırmadan dengesini buldu.

Bu sefer farklı.

Yüreğim bir zamanlar olduğundan çok daha fazlası, şimdi göğsümün dışında atıyor olsa bile.

Ve tanrılar istiyor diye değil, kendi isteğimle yanacağım.

Ateş duvarı daha da yaklaştı. Sonsuz karanlığa doğru dalgalanan duman bulutları içinde, yükselen *bir şeyler* gördü: Dumandan tamamen ayrılıp kara gökyüzüne dağılana kadar gittikçe yükselen minik, ışıltılı zerreler.

İşte o zaman, alevlerin içinden kendisine doğru yürüyen gölgeleri gördü, ilerledikçe çözülmeye başlayan hayaletimsi figürleri. Tanrılar, devler ve Dokuz Âlem'in tüm varlıkları. Bu mesafeden bile, yüzlerindeki rahatlamayı görebiliyordu. Sonunda özgürdüler.

Angrboda'nın durduğu yere kadar sadece üç ruh geldi. İlki, onu dürtmek istercesine bir hamle yapan dişi kurttu ama burnu Angrboda'nın bedeninin içinden geçiverdi. *Denedim, Yaşlı Cadı. Onu güvende tutmaya çalıştım.*

"Olağanüstüydün, dostum," diye cevapladı Angrboda, gözyaşları gözlerini yakarken. "Huzur içinde yat."

Aslında, sanırım huzurluyum. Angrboda kurdun kaybolurken gülümsediğine yemin edebilirdi.

Gelen bir sonraki kişi, uzattığı eli Angrboda'nın yanağından geçip giden Skadi idi. Angrboda, Skadi'nin hayalet formunun içinden mümkün olduğunca geçmeden eğildi eline doğru.

"Sana ne olursa olsun yanında kalacağımı söylemiştim," diye fısıldadı Skadi ona, yüzleri arasında yalnızca birkaç santim vardı. "İşte buradayım."

"Bunu kendi başıma yapmalıyım," diye fısıldadı Angrboda. "Beni bekleme."

"Ama ben seni hep bekledim."

Angrboda ağlayacak gibi oldu ve eliyle ağzını kapayarak bastırdı bu duyguyu. Olacaklar için tüm konsantrasyonuna ihtiyacı vardı ve geçmişi düşünemezdi. Kendini suçlu hissetmeyi göze alamazdı. Şimdi sırası değildi.

"Gerçekten de bekledin," diyebildi Angrboda. "Ama bu sefer olmaz."

Skadi ayaklarından başlayarak yok olmaya başladı ama o da diğerleri gibi gülümsüyordu. "Yakında tekrar görüşürüz."

"Yakında," diye tekrarladı Angrboda ve Skadi'nin ruhunun son fısıltıları yıldız ışığına karışırken ona doğru uzandı. "Hoşça kal."

Kadın gitmişti. Angrboda gözyaşlarını sildi – ama erken davranmıştı çünkü son hayalet elbette Loki'ydi.

Ateş duvarı, adam onun karşısına dikildiğinde açıklığı yutmaktan sadece birkaç metre uzaktaydı. Adam tıpkı nehir kıyısında ona kalbini geri verdiği günkü gibi görünüyordu, zamanın başlangıcında her şeyin değiştiği o gün.

"Demircadı Angrboda," dedi, muzip bir sırıtışla. "*Buna* mı karşı duracaksın?" Başparmağıyla omzunun üzerinden yavaşça ilerleyen dev alevleri işaret etti.

"Evet," diye cevapladı Angrboda, hissettiğinden daha sakin bir şekilde.

"Korkmuyor musun?" diye sordu Loki, şimdi kadının dibindeydi, sanki ona dokunabilmeyi diliyormuş gibi yanağından sadece birkaç santim havada duruyordu eli.

Angrboda ona ufak bir tebessüm etti. "Daha kötülerini yaşadım. Gitmen gerekmiyor mu?"

"Seninle kalmamı istemiyor musun?" diye sordu Loki merakla başını yana doğru eğerek.

"Sen hiç benimle kalmadın ki," dedi Angrboda uysalca. "Bu hayatta her şeye katlandığım gibi buna da katlanacağım. Belki bir sonraki yaşamda görüşürüz."

"Peki ya bundan sonra hiçbir şey yoksa?" Loki'nin sesi, arkasında kükreyen ateşle neredeyse hiç duyulmuyordu.

Angrboda, bu yanan dünyadan göçerken gülümseyen hayaletleri düşündü; Odin'i, Thor'u, Freya'yı ve devleri düşündü, parçalanıp etraflarındaki her şeyin bir parçası hâline gelmişlerdi.

Dokuz Âlem'in küllerinden yeni bir dünyanın doğduğunu görmüştü ve eski tanrılar ölmüş olsalar bile, her ağacın, her kayanın, her damla suyun, her kar tanesinin bir parçası olacaklardı.

Devler, valküreler ve şimdiye kadar yaşamış olan herkes de aynı şekilde.

Cadı da dahil.

"Bizim gibi varlıklar için sırada ne var?" dedi Loki merakla.

Angrboda bakışlarını ateşten ayırarak adamın gözlerine baktı. Cadı, daha önce hissettiği hiçbir şeye benzemeyen ani bir huzurla dolmuştu.

"Sonsuzluk," dedi ve adam, onu öpmek için eğildiği anda, sanki hafif bir meltem onu gökyüzüne götürmüş gibi gidiverdi.

Cadı artık yalnızdı.

Ateş daha hızla ilerliyor, gazabıyla kükrüyordu. Bedenindeki her kemik, kalkanı devreye sokması için çığlık atıyordu, *şimdi yap -hâlâ yapabiliyorken kurtar kendini-* ama yaptığı pratiklerin ona gösterdiği bir şey varsa, o da ani güç patlamalarının yalnızca geçici olduğuydu. Son saniyeye kadar -alevler doğrudan üzerine gelene kadar- beklemediği sürece, mağaranın ateşe dayanabilmesi için kalkanını yeterince uzun süre tutamayacaktı.

Yüzü kızarmaya, kabarmaya başladı. Elbisesi parçalandı, eteği tutuştu ve örgüsünün ucu da tutuştuğunda çözüldü saçları ve arkasında dalgalandı.

Sonra, aniden, zamanı gelmişti. Daha fazla bekleyemezdi.

Alev duvarı ona ulaştığı saniye, evini ve sakinlerini çevrelemesini isteyerek kalkanını devreye soktu – ama birkaç dakika içinde karşı karşıya olduğu şeyin dengi olmadığını fark etti. Cadı sadece ocak ateşiyle pratik yapmıştı ve bu, bu cehennem ateşiyle karşılaştırıldığında elini küçük bir mumun üzerinde tutmaya eşdeğerdi.

Olamaz, diye düşündü, alevler arkasındaki ahşap kapıya ulaşmaya başladığında panikleyerek. Elbisesi, derisi ve saçları yanıyordu, *kararıyordu*, bedeni odun ateşinde olduğu gibi acı ile çığlık atıyordu. *Hayır, hayır, hayır, hayır... başarısız olamam... olamaz...*

Başka çaresi kalmamıştı.

Acısını bastırarak, her zaman onu çağıran, her zaman diren-

diği o derin güç kuyusuna çılgınca uzandı; şimdi onu kullanmak zorunda kalacaktı. Uğruna savaştığı her şeye rağmen sonunda kendi başına başarısız olmuştu.

Kızını kurtaracak tek şey buydu, bu kadar uzun süre kullanmaktan korktuğu bu güç.

Bunu tek başıma yapamam, diye düşündü ona uzanırken ve bilincinin hemen dışındaki karanlığı kavradı. *Yeterince güçlü değilim.*

Ama öylesin, diye yanıtladı varlığın tanıdık sesi. İlkel kuyunun en derinlerinden yankılandı, ta zamanın başlangıcından ve Angrboda sonunda –*nihayet*– sesin, kendi sesi olduğunu fark etti. *Bu güç senin, Yaşlı Cadı. Her zaman senindi. Sadece elini uzat ve al.*

Angrboda da öyle yaptı.

Alevler onu tüketirken ışıl ışıl yandı kalkan.

BÖLÜM III

Hel gözlerini açtığında, ölüm gibi bir uykudan uyanmış gibiydi.

Her yeri tutulmuş bir şekilde inleyerek doğruldu, güneş ışığı kapıdaki bir çatlaktan yüzüne yansıyordu. Vücudunda ağır, katı bir his vardı; kasları kullanılmamaktan kaskatı kesilmişti. Bacaklarını yatağın kenarından sallandırdı ve...

Bacakları. *Bacakları.*

Ayaklarını mağaranın zeminine koyarken onları görünce neredeyse çığlık atacaktı – sadece kemikten değil, *kasların* ve *derinin* sardığı ayaklarını. Bacakları, *her iki bacağı* için de durum aynıydı, hem de kalçasıyla birleştikleri yere kadar. Elbisesini kaldırdı ve kalçasının etini kıstırdı, hayrete düşmüştü. *Bu gerçek mi? Bu–?*

Histerik bir kahkaha kaçtı boğazından. Bir tane daha, sonra bir tane daha, ta ki duramayacak raddeye gelene dek.

Hel en son ne zaman güldüğünü hatırlayamıyordu.

Yepyeni bacaklarının üzerinde mağaranın etrafında döndü, tekrar yatağa düşene kadar kahkahaları kıkırdamalara dönüştü. Başı yastığa çarptığında, derin uykusunda fark etmediği yumru yumru bir şey hissetti altında. Altına uzandı ve parmak uçları pürüzsüz ahşaba değdi: Tanıdık bir şekil.

Küçük tahtakurdu çıkardığı anda keyfi kaçmıştı. Çocukken yaptığı gibi ellerinde tekrar tekrar çevirdi ama aynı değildi – *doku* aynı değildi çünkü birisi sevgili heykelciğine rünler oymuştu ve parmaklarının altında yabancı hissettiriyordu. Boş mağarada yankılanan bir *güm* sesiyle masaya çarptı figürü.

Boş mağara.

Dondu ve etrafına baktı. "Anne?"

Cevap yok. Mağaradaki her bir eşya –battaniyeleri, yüzü ve saçı da dahil– bir kül ve toz tabakasıyla kaplıydı ve Hel bu tabakayı üzerinden silkeledi. Kapıdan çıkan bir dizi ayak izi vardı ama oldukça eski görünüyorlardı.

Hel kapıya yürüyüp açtı ve gözlerini kör edici güneş ışığına ve göz kamaştırıcı yeşile karşı korumak için hemen kolunu kaldırdı.

Yeşil. Hel, Demirkoru'yu hiç bu kadar renkli görmemişti – en azından *tüm* Demirkoru'yu. Çocukken, açıklığı ve çevresindeki ağaçlar her bahar daha yeşil olurdu ama şimdi sanki ormandaki tüm ağaçlar çiçek açmış gibiydi.

Bütün âlemler yanmadı mı? Yoksa bu sonrası mı?

Ne zamandır uyuyorum ben?

"Anne?" diye seslendi tekrar, açıklığa çıkarken. Ayaklarının altındaki çim hissi, onu sevinçten ağlatmak için neredeyse yeterliydi. "Anne, neredesin? Balder?"

Kimse cevap vermedi.

Tıpkı beş yaşındayken Niflheim'da bırakıldığı gibi, Hel tamamen yalnızdı.

BÖYLECE, Hel, annesinin uzun yıllar önce yaptığı gibi, Demirkoru'da kurdu yuvasını.

Angrboda'nın geride bıraktıklarından başka giyecek hiçbir şeyi yoktu, bu yüzden cadının kıyafetlerini giymek zorunda kaldı: hüzünlü maviler, boyanmamış gri yünler, düz keten. Annesinin eski kemerlerini ve kurumuş kanla kaplanmış ancak iyi bir temizlikten sonra hâlâ keskin ve kullanışlı olan boynuz saplı eski bıçağı taktı. Bulduğu kehribar boncukları taktı –çünkü parlak şeyleri çok severdi ve annesinin onları taktığını hiç görmemişti– lakin yıpranmış eldivenleri görmezden gelebilmek için onları köşedeki bir çalışma masasına koydu. Nedense bu eşyalar Angrboda'nın en kuvvetli hatırlatıcılarıydı ve annesinin yokluğunun daha da göze çarpmasını sağlıyorlardı, öyle ki onlara bakmak bile canını yakıyordu.

Mağaradaki tozu ve külü süpürdü ve ormandan yakacak odun, çilek ve mantar toplamaya başladı. Hel her zaman hayvanlara tan-

rlardan, devlerden ya da kayıp ruhlardan daha fazla sempati duymuştu ama yemek istiyorsa, Skadi'nin bir zamanlar ona öğrettiği gibi tuzaklar kurması gerekiyordu. En azından eski bahçe yeniden canlanana kadar – Angrboda'nın tohum ve paslanmış aletler deposunu bulmuş ve onları ekmeye çalışmıştı.

Yaz ortası olduğunu tahmin ettiği dönem, bahçe Hel'in hayallerinin bile ötesinde çiçek açmıştı ve bir sabah mağaradan çıkıp bahçeye memnuniyetle baktı.

"Kim der bir zamanlar ölüler âlemine hükmetmişim diye," dedi yüksek sesle düşünerek, özellikle güzel bir turpu incelerken.

Sonra yukarıda daireler çizen bir şey gördü, Nidhogg olduğunu bildiği tanıdık bir figürdü: Niflheim'da karşılaştığı ilk yaratıklardan ve sonrasında kullarından biri olan ejderhaydı bu. Şimdi o, neler olduğunun bir hatırlatıcısıydı yalnızca.

Kendisinin ne olduğunun.

Güya bir zamanlar ilginç şeyler yapan güçlü bir cadıydım. Ejderhayı görmesiyle tadı epey kaçtı. *Ve şimdi gelmiş burada, bir turpa gülümsüyorum. Saçma.*

Mevsimler geçti ve hâlâ Balder'den bir iz yoktu. İlk uyandığında mağaradan çıkarken keşfettiği ayak izleri, onun hayatta kaldığının bir kanıtıydı – ama neredeydi? Soğuk bir sonbaharın yerini ılıman bir kışa, ardından ılık bir bahara bırakması gibi, endişesi yerini önce öfkeye, sonra da kayıtsızlığa bıraktı.

Her nerede ise, diye düşündü zaman geçtikçe kasvetli bir şekilde, *sanırım onu önemsediğim gibi beni umursamıyor.* Ayak izlerinin annesine ait olduğu fikrini aklından geçirmek istemiyordu. *O beni asla terk etmezdi.*

Hel bir gün örgülü saçları bir omzuna dökülmüş bir hâlde nehirde yıkanırken Angrboda'yı gördüğünü sandı ve kalbi yerinden fırladı – ta ki bunun sadece sudaki yansıması olduğunu anlayana kadar. Hayal kırıklığıyla iç çekti ve eve yürümeye başladı. *Nereye gitti ki?*

Bunu düşünmek için fazla zamanı yoktu çünkü mağaraya döndüğünde açıklıkta onu bekleyen biri vardı. Nefesi kesildi. Onu

nerede görse tanırdı, arkasını dönüp ona bakmadan önce bile: güneşte parlayan sarı saçları, gülümsediğinde köşeleri kırışan gökyüzüyle aynı güzellikteki mavi gözleri.

Adam şimdi gülümsüyordu. Ona.

Kadın yutkundu ama konuşmadı ve yüzünü ifadesiz tutmaya özen gösterdi. Demek, yalnız değildi – Ragnarök'ten kurtulan tek kişi o değildi. Beyninde binlerce soru dönüyordu: *Neredeydin? Ne kadar uyudum? Annem nerede?*

"Derler ki, bir cadı yaşarmış bu ormanda," dedi Balder ve uzun süren sessizliği bozdu. "Çok, çok uzun zaman önce."

"Ona bakıyorsun," dedi Hel. Onu geçti, mağara ağzına koyduğu tabureye oturdu ve Gerd'in çok uzun zaman önce yapmayı öğrettiği gibi *düğümsüz örgü* ile ördüğü eldivenleri aldı eline. Balder'e bakmadan tekrar işine başladı ve ekledi, "Gerçi bana öyle geliyor ki, âlemlerde artık sihir kalmadı. Nerelerdeydin?"

"Bana kızgınsın," dedi adam. "Seni suçlamıyorum. Ama görünüşe göre, şimdi sadece tek bir dünya var ve hayatta kalan sadece biz değildik."

"Öyle mi?" dedi Hel, sesindeki acıyı küçümsemeyle gizleyerek. "Sanırım artık benden daha ilginç arkadaşların var. Tahmin etmeliydim."

"Alakası bile yok." Balder pelerinini omzunun üzerinden silkeledi. İçinde öldüğü güzel giysilerin aksine, artık basit seyahat kıyafetleri vardı üstünde. "Asgard'ı yeniden inşa ettik – ya da Asgard'ın olduğu yere İdavoll'u inşa ettik demeliyim." Tepki almayacağını bilse de abartılı bir hareket yaptı. "Altın sazlardan yapılma çatısı olan muhteşem bir yer. Küllerden bir sürü ıvır zıvır çıkarıyoruz. Thor'un oğulları babalarının çekicini bile buldu. Ve diğer kardeşlerimden ikisi denize atlayarak hayatta kalmış – Hod bile sağ çıkmış. Düşündüğümden daha fazla kişi Ragnarök'ten kurtuldu. Ve bir de şelale var..."

"Harika," dedi Hel duygusuzca, bir kez daha bakışlarını yaptığı eldivenlere indirerek. "Peki, bu kadar uzun zaman sonra seni buraya getiren nedir? Seni altın salonundan ne koparmış olabilir?"

"Dinle," dedi Balder. Kadınla göz hizasına gelene kadar çömeldi. "Seni terk etmek zorunda kaldım."

"Neden?" diye sordu Hel aksice.

"Çünkü annen öyle emretti."

"Tabii tabii, öyledir."

Hel *düğümsüz örgüsüne* geri dönmek için hamle yaptı ama adam öne uzandı ve eldivenleri, iğnesini, her şeyi kadının elinden alıverdi. Kadın ona öfkeli gözlerle baktığında adam başını iki yana salladı. "Annen ikimizin de hayatını kurtardı ve seni hareket ettirmememi emretti. Sana dokunursam, kalbini iyileştirmek için yaptığı büyüyü bozacağımı anladığımdan emin oldu. Aksi hâlde, seni de yanımda götürürdüm. Götüreceğimi biliyorsun," diye ekledi hararetle.

"Kalbim mi?" diye sordu, elini göğsüne koyarak. Uzun uykusundan ilk uyandığında göğüslerinin arasındaki yumuşak pembe bölgeyi fark etmişti ama kısa bir süre sonra kaybolmuştu ve o da buna kafa yormamıştı. Belki de ağrı temiz havayla ya da çocukluğunda olduğu gibi yaptığı uzun bir şekerlemeyle geçmiştir diye düşünmüştü... Aklından bile geçirmemişti...

"Hel?" dedi Balder kadının ifadesinin değiştiğini gördüğü için endişeyle.

"Bacaklarım da," diye fısıldadı Hel ayağa kalkarken. "Bacaklarımı iyileştirdi. Kurdumun içine rünler oymuş... O öldü, değil mi?"

"Evet," dedi Balder de doğrulurken. "Seni korurken öldü. *İkimizi de* korurken."

Hel alçak sesle inledi ve göğsü kuru hıçkırıklarla inip kalkmaya başladı. Adam onu kucaklamaya çalıştığında onu itti. "Ama ona söylediğim korkunç şeyler için beni nasıl affedebilirdi? Anlamıyorum..."

"Senin onu affettiğin gibi o da seni affetti," dedi Balder uysalca. "İkimizi de kurtardı. Bu yeterli bir kanıt değil mi? Sana son sözleri neydi? Mağaradan ayrılmadan önce kulağına fısıldadı."

"Nereden bileyim? O sırada pek kendimde sayılmazdım."

"*Düşün*," dedi Balder ve Hel'e öyle görünüyordu ki onun ha-

tırlamak istediğinden çok Balder'in bilmeye ihtiyacı vardı. Belli belirsiz, adam sözleri duydu da Hel'in duyduklarını onaylamasını mı istiyor diye düşündü.

Kadın gözlerini yumdu, geçmişe odaklandı ve ona söyledi. "Dedi ki, 'Yavrum, başına gelenler için üzgünüm. Ama uyandığında, bundan daha iyi bir dünyada olacaksın. Bunu gördüm.'"

Balder gözlerini onunkilerden ayırmayarak fısıldadı, "Bu sözler, naaşımı ateşe vermeden önce babamın bana söylediği sözlerin aynısı."

"Bu imkânsız," dedi Hel.

"Ama gelgelelim buradayız." Balder yaklaştıkça tekrar gülümsüyordu.

Hel'in yeni iyileşmiş kalbinden bir umut dalgası geçti ama ondan uzaklaştı. Umut, geçmişte ona hiç de iyi gelmemişti. *Umut aptallar içindir.*

"Asgard'a ya da artık ne isim taktıysan oraya geri dön," dedi boğuk bir sesle. "Beni rahat bırak. Siz tanrılara ve saçmalıklarına ihtiyacım yok."

"Artık tanrı falan yok, Hel. Hepimiz sadece insanız. Ve umuyordum ki," dedi, kadının ellerini avuçlarının arasına almak için uzanarak, "benimle geri dönersin."

Hel irkilip ona dik dik baksa da kendini çekmedi. "Çok cesursun, Balder Odinsson. Unutma, bir zamanlar senin kraliçendim."

"Ve benimle İdavoll'a gelirsen tekrar kraliçem olabilirsin, Hel Lokadottir."

"Angrbodudottir," diye düzeltti Hel, kenetlenmiş ellerine bakarak. Adam ona sorgular gözlerle baktığında, "Babam, Loki Laufeyjarson adını taşıyordu – babasının yerine annesinin adını kullandı, ben de aynısını yapacağım."

Bir an sonra ekledi, "Herkes babamın kızı olduğumu biliyor. Lakin annemi hep unutuyor gibiler."

Balder üzgün bir şekilde gülümsedi ona. "Bence bunu duymaktan gurur duyardı."

"Seninle İdavoll'a gelmeyeceğim," dedi Hel, sonunda bakışlarını ellerinden ayırıp ona bakarak. "Kaçamak bakışlarınla beni daha

fazla rahatsız etme. Sadece dünyadaki son kadın olduğum için ve ölü bacaklarım iyileştiği için bakıyorsun bana."

Ama yine de ellerini adamın ellerinden çekmedi.

"Aksine, birkaç yıldır seni bakışlarımla rahatsız ediyorum ve gelecek yıllar boyunca da rahatsız etmeyi planlıyorum," dedi Balder ciddi bir ifadeyle. "Ve doğruyu söylediğini kanıtlamak için şu bacaklarını görmek isterim."

"Ya, eminim istersin ama görmeyeceksin. Defol."

"Ayrıca," diye devam etti adam onu görmezden gelerek, "dünyadaki son kadın değilsin. Sadece birlikte olmayı arzuladığım tek kişisin. Korkarım ki, dur durak bilmeyen şakalaşmalarımız olmadan hayat oldukça sıkıcı. Ben ölüyken çok iyi zaman geçiriyorduk, değil mi?"

"Bu beni özlediğini söylemenin Asgardlılara özgü dolambaçlı bir yolu mu?" diye sordu Hel kaşını kaldırarak.

"Muhtemelen, öyle de denebilir."

Hel başını iki yana sallayarak göğsünde kabaran hoş hissi bastırmaya çalıştı. Elleri adamınkilerden ayrılıp yüzünün iki yanına doğru hareket ederek kısa sakalını düzeltirken kendi iradeleriyle hareket ediyor gibiydi. "Senin yerin halkının yanı."

"Benim yerim," dedi adam yaklaşıp eğildi ve ellerini kadının beline götürdü, "senin yanın. Ve eğer senin evin burasıysa, o hâlde benimki de öyle. Benden bu kadar kolay kurtulamayacaksın."

"Gülünç adam," diye fısıldadı, sonra Balder'in dudakları onun dudaklarına değdi ve küçüklüğünden beri hayalini kurduğu bir anda tamamen kaybolmuş buluverdi kendini.

Umut aptallar içinse, varsın öyle olsun.

Ne de olsa annemin kızıyım.

BÖYLELİKLE, Hel ve Balder çocuklarını Hel'in doğduğu, dünyanın bir ucundaki ormanda huzur içinde yetiştirdiler. Balder'in ailesi sık sık İdavoll'dan bir süre onlara katılmak için gelir, bu yeni dünyanın tüm güzellikleri ve harikaları hakkında gülüp konuşur ve eski dünyanın tanrılarını, akrabalarını anarlardı. Çocukları –ve İdavoll'deki çocuklar– nihayetinde dünyaya yayıldı ve ilk ataları

TEŞEKKÜRLER

Bir roman yazmak yalnız bir çaba olabilir ama sonrasındaki sürecin bununla uzaktan yakından alakası yoktur. Aşağıdaki kişilere yürekten şükranlarımı sunmak istiyorum:

Menajerim Rhea Lyons'a: Bu kitabı savunduğun, en büyük destekçim olduğun, bana karşı bu kadar sabırlı ve tavsiye konusunda bu kadar cömert olduğun için teşekkür ederim. İşim hakkında bu kadar tutkulu bir menajerim olacağını hayatta tahmin edemezdim ve sen olmasan kesinlikle kaybolurdum.

Bu kitabı daha iyi hâle getirmem için beni sürekli zorlayan editörüm Jessica Wade'e. Harika görüşlerin, titiz düzenlemelerin ve bu hikâyenin olmasını istediğim hâliyle ilgili vizyonumdan ödün vermeden Angrboda'ya daha iyi bir son verebileceğime olan inancın için teşekkür ederim. Yaşlı Cadı ve ben rehberliğin için sonsuza dek minnettarız; sen olmadan Ragnarök'te yolumuzu bulamazdık.

Penguin Random House ekibine, Miranda Hill, Alexis Nixon, Brittanie Black, Jessica Mangicaro, Elisha Katz ve *Cadının Kalbi*'nin hayata geçirilmesine yardım eden herkese özel teşekkürler. Ve Adam Auerbach'a, bu kesinlikle çarpıcı kapak için teşekkür ederim.

Kristin Ell, Angela Rodriguez, Emily DeTar Birt ve Kirsten Linsenmeyer'e: Bu kitabı ilk gören siz oldunuz. Teşvikiniz, eleştirileriniz ve geri bildirimleriniz için teşekkür ederim; Angrboda'nın hikâyesine âşık olmanız benim için çok şey ifade ediyordu ve işler zorlaştığında devam etmeme yardımcı oldu.

Shannon Mullally, Mirria Martin-Tesone, Emma Tanskanen, Marisa Schamerhorn, Mel Campbell, Sarah Gunnoe, Jessica Lundi, Allen Chamberlin, Candyce Beal, Ryann Burke ve Terry Bandy'ye: Beni neşelendirdiğiniz ve en çok ihtiyacım olduğunda beni kolladığınız için hepinize teşekkür ederim.

Yerel yazarlar ekibime: Andi Lawrencovna, Marj Ivancic ve Darlene Kuncytes, saatlerce süren kahkahalar, sağlam tavsiyeler ve hatta yazar yazara dertleşmeler için teşekkür ederim.

Viking aileme, her şey kasvetli göründüğünde moralimi korudukları için: "Değişme. Daha iyi ol."

Book Twitter aileme, ânında gösterdikleri destek için. Özellikle Kati Felix, Joshua Gillingham, Villimey Sigurbjörnsdóttir, Katie Masters, Siobhán Clark, S. Qiouyi Lu, Lizy, Miranda, Allie ve daha nicelerine teşekkür ederim.

M. J. Kuhn, Hannah M. Long ve #2021debuts'un geri kalanına: Beraber çıktığımız yolculuklarda yanımda olmasını tercih edeceğim başka kimse olmazdı. Başardık.

Merrill Kaplan'a, İskandinav mitlerine ve destanlarına olan sevgimi beslediği ve romanla ilgili çok detaylı Eski İskandinav dili hakkındaki sorularımı hem o zaman hem de şimdi cevapladığı için. Bu kitabın ilk taslağını, İskandinav mitolojisi dersiniz için dönem ödevim üzerinde çalışmam gereken üç hafta boyunca yazdım ve şunu söyleyebilirim ki sınıfınıza adım atmadan önce farklı bir insandım. *Takk fyrir.**

Daina Faulhaber'e: Bir yazar olabilirim ama arkadaşlığının benim için ne anlama geldiğini açıklayacak kelimeleri bulamıyorum. Yalnızca bu münzevi mağara cadısına (ve Angrboda'ya) sarsılmaz desteğin için değil, aynı zamanda benimle birlikte İskandinav mitolojisi hakkında çıldırmaya istekli olduğun için, berbat olsa bile her zaman duymam gerekenleri söylediğin için ve yazar fotoğrafımı çekmek için o mağaraya indiğin için teşekkür ederim. Herkes senin gibi bir arkadaşı hak ediyor.

* (Iz.) Teşekkür ederim. *–çn*

Kız kardeşim Bridget'a; annem Lisa'ya; babam Ron'a; amcam Rory'ye; ve Büyükannem Jo'ya ve (çok büyük) ailemin geri kalanına beni ömür boyu sarsılmaz bir destekle kutsadığı için.

Bu kitabın ithaf edildiği ve keşke okumak için burada olsa dediğim dedeme. Doğuştan bir İsveçli ve kendi seçimiyle bir Amerikalı olarak bir keresinde bana komplocu bir tonla eski tanrıların hâlâ etrafta olduğunu bildiğini söylemişti. Yorumlamalarım hakkında ne düşündüğünü asla bilemeyecek olsam da gurur duyacağını umuyorum.

Son olarak, sana, sevgili okur: Angrboda'ya bir şans verdiğin için teşekkür ederim.

EK

Bu romanda Eski İskandinav dili mekân ve kişi adlarını İskandinav mitolojisinin diğer yeniden anlatımlarında ve çevirilerinden sıyrılabilsinler diye modernize etmeyi tercih ettim (örn. Freyr yerine Frey, Oðinn yerine Odin, Àsgarðr yerine Asgard). Yalın hâldeki Eski İskandinav dili isimler, ilgili yerlerde "Eİ" şeklinde belirtilerek parantez içinde listelenmiştir.

İskandinav mitolojisi hakkında bildiklerimizin iki ana kaynağı olan *Mensur Edda* ve *Manzum Edda*'nın bu roman için kaynaklarım olduğunu lütfen unutmayın. Eddaların her çevirisi biraz farklıdır; kullandığım çeviriler aşağıda listelenmiştir. Bahsedilen şiirlerin tamamı *Manzum Edda*'da derlenmiştir.

KİŞİLER

Angrboda – iki Edda'da da adı yalnızca bir kez geçen ve onlarda da Loki ve çocukları ile ilişkilendirilen bir dişi dev. Bazıları onu Demirkoru'da yaşayan, güneşi ve ayı kovalayan kurtları doğuran "Kadim Kişi" ile bağdaştırır: bu kurtlar *Mensur Edda*'da belirtildiği üzere "Fenrir'in soyu" (bazen "yavrusu" veya "evladı" şeklinde tercüme edilir) olarak geçer. Onu, Vegtam kılığında seyahat eden Odin'in "Balder'in Rüyaları" adlı şiirde mezardan kaldırdığı ve "üçlünün annesi [devlerin/trollerin/ogrelerin]" dediği kahinle ilişkilendirmek için de sebepler vardır.

Hyndla – Freya'nın "Hyndla'nın Şarkısı" adlı şiirde sevgilisinin ailesi hakkında bilgi istemek için ziyaret ettiği bir dişi dev. Dişi dev isteksizce ona bu bilgiyi verir ve sonra aniden Ragnarök'e dair ufak bir kehanetten söz etmeye başlar. Freya,

Hyndla'ya kurtlarından birini ahırdan çıkarmasını ve bir nedenden dolayı Freya'nın yanında Valhalla'ya gitmesini söyler.

Hyrrokkin – *Mensur Edda*'da belirtildiği üzere, Balder'in cenaze ateşini suya itmek için tanrılar tarafından çağrılan, yılanlardan dizginlerle bir kurda binen bir dişi dev.

Gullveig/Heid – Gullveig'in, yeni kurulan Asgard'a geldiği "Kâhinin Kehaneti" (Eİ: *Völuspá*) adlı şiirin kıtalarında adı geçen gizemli bir cadı, tanrılar tarafından üç kez yakılır ve üç kez yeniden doğar, sonrasında iksir hazırlamak ve büyü (Eİ: *seiðr*) yapmak üzere Heid olarak seyahat eder. Hakkında çok az şey biliniyor ama birçok kişi onun Freya olduğuna inanıyor.

Kâhin – "Kâhinin Kehaneti" şiirini bazen birinci, bazen de üçüncü ağızdan anlatan gizemli kadın. Âlemlerin başlangıcında var olduğunu iddia eder ve tanrıların kıyameti olan Ragnarök olayını ayrıntılı olarak anlatır.

Loki – İskandinav mitolojisinin şekil değiştiren tanrısı, babası bir dev olarak kabul edilir ve annesi Laufey, muhtemelen bir tanrıçadır. Odin'in kan kardeşi Loki, *Mensur Edda*'ya göre genel olarak kabul edilen bir biçimde yakışıklı, kurnaz ve öngörülemezdir. Daha çok, yaptığı numaralarla tanrıları belaya sokmasıyla tanınır. Nihayetinde Odin'in oğlu Balder'in ölümünü tezgâhlar, kısa süre sonra işkence edilmek üzere bağlanır ve Ragnarök'te tanrılara karşı savaşır. Ayrıca, "Hyndla'nın Şarkısı" adlı şiire göre, bir kadının yarı yanmış yüreğini yediği ve trol ırkını doğurduğu söylenir.

Skadi – babası tanrılar tarafından öldürüldükten sonra kılıç ve kalkan kuşanıp bedel talep etmek için Asgard'a yürümesiyle ünlü bir dişi dev. Bunun yerine, tanrıların ödediği bedel, bir koca ve "çatlayana kadar kahkaha atmak" olur. Ayrıca, bağlandığında Loki'nin kafasına zehirli bir yılan asan kişi olarak da adlandırılır. Evlendikten sonra tanrıçalar arasında sayılan Skadi, başlıca okçuluk tanrıçası olarak temsil edilir.

Gerd – "Skirnir'in Yolculuğu" adlı şiirde belirtildiği gibi, tanrı Frey ile evlenmeye zorlanan bir dişi dev.

Hel – İskandinav yeraltı âleminin hükümdarı, Loki ve Angrboda'nın kızı; yarı ölü olarak betimlenir, çoğunlukla vücudu-

nun bir tarafı çürürken diğer tarafı canlı olarak tasvir edilir. Hel, herkesin bildiği üzere, ne kadar özlendiğini kanıtlamak adına tüm âlemler onun için ağlarsa Balder'in onun âleminden geri dönebileceğine karar verdi.

Fenrir – dev kurt, Loki ve Angrboda'nın oğlu. Tanrılar onu birkaç kez bağlamaya çalıştılar ve başarısız oldular ve sadece hile ile onu bağlayabildiler – hem de büyük bir bedel ödeyerek (bu süreçte Tyr'in elini ısırdı). Fenrir'in kaderinde, Ragnarök'te Odin'i yutmak yazılıdır.

Jormungundr – Midgard Yılanı, Loki ve Angrboda'nın oğlu, o kadar büyüktür ki Midgard âlemini kuşatır ve kendi kuyruğunu ısırır. Kaderinde, babası ve erkek kardeşiyle birlikte Ragnarök'te serbest kalmak ve Thor'u öldürmek vardır.

Odin – İskandinav tanrılarının en yücesi. Kılık değiştirerek, geniş siperlikli bir şapka ve pelerinle seyahat etmeyi sever ve aralarında Grimnir ve Vegtam'ın da bulunduğu birçok farklı isim kullanır. Valküreleri, savaşta kimin öleceğini seçer ve onları Ragnarök'e kadar her gün bayram edip savaştıkları söylenen Odin'in öldürenler salonu olan Valhalla'ya kadar eşlik eder. Odin'in Huginn ve Muninn adında iki kuzgunu vardır, dünyanın dört bir yanına uçup gördüklerini ona rapor ederler.

Thor – Odin'in, Jord/Fjorgyn adlı dişi devden doğan oğlu. Gürleyen öfkesi ve çekici Mjollnir ile belki de İskandinav tanrılarının en şöhretlisidir.

Freya (ya da Freyja) – Vanir ve *seid*'in (EN: seiðr) bir rahibesidir. Freya en çok cinsellik ve savaşla ilişkilendirilir ve katledilenlerin yarısı Valhalla'daki Odin'e giderken diğer yarısını Freya salonunda ağırlar. Freya'nın en ünlü sembolleri altın kolyesi Brisingamen ve kullanan kişiyi bir şahine dönüştüren tüylü pelerinidir.

Tyr – muhtemelen Odin'in oğlu olan Tyr, savaş ve adaletle ilişkili bir tanrıdır ve eli Fenrir tarafından koparılır.

Frey– Vanir tanrısı ve Freya'nın kardeşidir, bunu yapmak yasak olduğu hâlde Odin'in tahtı Hlidskjalf'a oturur ve tüm âlemlere göz atar. Dişi dev Gerd'i görür ve ona âşık olur, ünlü kılıcını Gerd'i onunla evlenmeye ikna etmesi karşılığında hizmetkârı Skirnir'e verir. Sonuç olarak, Frey'in kaderinde Ragnarök'teki ateş devi

Surtr tarafından öldürülmek yazılıdır. Ayrıca doğurganlık ile ilişkilendirilir.

Sigyn – Loki'nin karısı Sigyn, herkesçe bilindiği üzere, bağlandığında Loki'nin başının üstündeki yılandan damlayan zehri toplamak için bir kâse tutar.

Frigg – Odin'in karısı ve Balder'in annesi, herkesin kaderini bildiği söylenir.

Balder (ya da Baldr, Baldur) – Odin'in oğlu, (eli Loki tarafından yönlendirilen) kör kardeşi Hod tarafından öldürülür. Tanrıların en genci, en güzeli ve en sevilenidir.

Njord – Vanir, deniz tanrısı, Frey ve Freya'nın babası, Skadi'nin kocası.

Nornlar – Norn, kaderi şekillendirmekle ilişkili bir dişi ruh iken, Dünya Ağacı Yggdrasil'in üç kökünden birindeki Urd'un Kuyusu'nda bulunan bir salonda yaşayan *Nornlar*, Yunan mitolojisindeki Mireleri andıran üç tanrıçadır.

Mimir – Vanir'e rehine olarak takas edilen bir tanrı, Vanir tarafından kafası kesilip ardından Odin'e geri gönderilir, Odin de kafasını ve bilgeliğini büyülü bir şekilde korur. Mimir'in başı, Odin'in bilgelik karşılığında gözünü bıraktığı Yggdrasil'in üç kökünden birindeki Mimir'in kuyusunda bulunur.

Heimdall – Gökkuşağı Köprüsü Bifrost'un koruyucusu.

Skrymir – Jotunheim'daki devlerin kalesi Utgard'ın hükümdarı. Bir maceraya atılırken Thor ve Loki'yi imkânsız görevlerle kandırmasıyla meşhurdur.

Surtr – ateş âlemi Muspelheim'daki ateş devlerinin lideri.

İdunn – tanrılara ölümsüzlük veren altın elmaların koruyucusu olan bir tanrıça.

Thiazi – Skadi'nin babası, altın elmaları almak için İdunn'un kaçırılmasını planlar ve tanrılar tarafından öldürülür.

IRKLAR

Aesir (Eİ: *Æsir*; dişil: *Ásynjur*) – İskandinav tanrıları, en yüceleri Odin'dir. Asgard'da yaşarlar.

Vanir – doğurganlık ve bilgelikle ilişkilendirilen, önemli üyeleri (Njord, Frey ve Freya) esasen Aesir-Vanir Savaşı'nın ardından

Aesir'e dahil edilen başka bir tanrı ırkı. Vanir, Vanaheim'da yaşar.
Devler – tanrıların can düşmanları. "Devler" aslında *jötun* kelimesinin (çoğul: *jötnar*) hatalı bir çevirisiydi. Devler, Jotunheim âleminde yaşar. Devler, hikâyeye bağlı olarak büyük veya küçük, çekici veya grotesk olabilir. İlginç bir şekilde, ilk dev, tanrıların bile onun soyundan geldiği ilkel varlık Ymir'di.
Buz devleri, ateş devleri ve birçok türden **troller, ogreler** ve diğer çeşitli yaratıklar genellikle devlerle birlikte gruplandırılır.
Jarnvidjur – Jarnvid'de [Demirkoru] yaşayan dişi devler.

MEKÂNLAR

İskandinav mitolojisinin kozmolojisini tanımlamak bazen zor olsa da Dokuz Âlem olduğu konusunda hemfikir olunmuştur.

Asgard – İskandinav tanrılarının (Aesir'in) evi
Valhalla – Odin'in öldürülenler salonu
Yggdrasil – tüm âlemleri birbirine bağlayan Dünya Ağacı
Gladsheim – tanrıların toplandığı Odin'in salonu
Valaskjalf – Odin'in oturduğunda âlemlerdeki her şeyi görebileceği tahtı Hlidskjalf'ın bulunduğu salon
Bifrost – Asgard ve Midgard'ı birbirine bağlayan gökkuşağı köprüsü
Jotunheim – devlerin ülkesi (Eİ: jötnar)
Jarnvid – "Demirkoru", Doğu Jotunheim'da bir orman
Utgard – devlerin kalesi
Thrymheim – Skadi'nin dağlardaki evi
Midgard – "orta dünya", fani âlemi. Bazı haritalarda, Jotunheim Midgard'da bulunur.
Niflheim – bazı kaynaklar Hel/Helheim'ı kendi başına bir âlem olarak gösterse de Hel'in hükümdarlık alanının bulunduğu buz diyarı
Vanaheim – Vanir'in evi
Alfheim – Frey tarafından yönetilen elfler âlemi
Muspelheim – Surtr tarafından yönetilen ateş âlemi
Nidavellir – cücelerin meskeni
Svartalfheim – karanlık elflerin meskeni. Bazen Nidavellir ile gruplandırılırlar.

İLGİLİ KONULAR

Manzum Edda [The Poetic Edda]:

Manzum Edda. Carolyne Larrington tarafından tercüme edilmiştir. Oxford, 1996.

Manzum Edda. Lee M. Hollander tarafından tercüme edilmiştir. University of Texas Press, 1962.

Manzum Edda: Mitolojik Şiirler, Cilt II. Ursula Dronke tarafından tercüme edilmiş ve yorumlanmıştır. Oxford, 1997.

Snorri Sturluson tarafından yazılan *Mensur Edda [The Prose Edda]*:

Mensur Edda. Anthony Faulkes tarafından tercüme edilmiştir. Everyman, 1987.

Mensur Edda. Jesse Byock tarafından tercüme edilmiştir. Penguin, 2006.

Yeniden Anlatımlar:

İskandinav Mitolojisi, Kevin Crossley-Holland

Gods of Asgard, Erik Evensen

İskandinav Mitolojisi, Neil Gaiman

Norse Mythology: A Guide to the Gods, Heroes, Rituals, and Beliefs, John Lindow (bir yeniden anlatım olmasa da sözlük tarzı kapsamlı bir kaynak)

"Neil Gaiman'ın *İskandinav Mitolojisi*'ni ve Joanne M. Harris'in Loki romanlarını seven okurlar için eşsiz bir yeniden anlatım."
—BOOKLIST

DERLER Kİ, YAŞLI BİR CADI YAŞARMIŞ DOĞUDA...

Bu cadı güneş ve ayı kovalayan kurtlar getirmiş dünyaya. Derler ki, Asgard'a gitmiş ve üç kez ateşe verilmiş, üç kez yeniden doğmuş kaçmadan önce. Derler ki, eşsizmiş büyüsü, kâbusuymuş tanrılar tanrısı Odin'in bile. Derler ki, yaralı dudakları ve sivri dili olan bir adamı sevmiş, Loki derlermiş adına. Derler ki, doğurduğu çocuklar tanrıların alacakaranlığını, Ragnarök'ü getirmiş. Ve yine derler ki, kendisi direnmiş Ragnarök'ün alevlerine sonuna kadar, kalbi dışında her şey bir kez daha küle dönene kadar. Ancak kimisi onun hâlâ yaşadığını söyler.

İNSANLAR ÖLÜR, TANRILAR ÖLÜR AMA
O YAŞAMAYA DEVAM EDER...

Cadının Yüreği'nde Genevieve Gornichec, İskandinav mitolojisinin göz ardı edilen ancak kıyametin gelmesinde doğrudan rol oynayan buz devi cadı Angrboda'nın hikâyesini anlatıyor. Loki'nin Asgard tanrılarından gizlediği eşi; Fenrir, Hel ve Jormungundr'un annesi; Odin'in alt edemediği rakibi Angrboda, bu kibirli tanrılar dünyasında kendi destanını yazma fırsatına ilk kez kavuşuyor.

"Kadim İskandinav tanrılarının puslu diyarına uzanan benzersiz bir yolculuk. Kitabın merkezinde ise sevdiklerini korumak için çağlar boyunca fedakârlıklar yapan bir cadı duruyor."
—MARGARET GEORGE

İthaki